Opr. 7. IV 1933
Papnedhio istniała
tylko okładka z papieru.

1178 Incipit Lib. Kirannidis De Iudiciis tonitruorum

Litteras dilectionis vestre desideratas reverende fr. heremfride accepi quibus me valde laboriosum atque periculosum opusculum edere ob [obtrectatores] invidorum quoque latratibus atque blasphemiis, petens qui me fortasse dyaco quod absit esse, aut iniqua inaniter excogitatione artis applaturum et nec scientibus [illegible] illuminatum, neque [illegible] esse inbutum hec scripsisse et excogitasse asserunt. Nova namque pagina vero quasi ore prophetico predicere subire iussistis observantes scilicet, fuerunt et si per se [illegible] comprehentes Caldeo sermone quid inisti [illegible] presignat tonitrua iuxta ingenii coli me i[illegible] in latinum vertam sermonem. Vestre autem preceptis ob temperans ideo hoc opusculum perficere maximo studio. ut vita venerabilis petro apud me fidelem eius vilipende ab illo anno ben 4 uno videlicet [illegible] subnixis precibus flagito ut contra invidos adversarios quod aliqui vel cauinos hoc opusculum [illegible] aut subsanare vel distruere conatisunt. qui ne quod latrantes adversum me rabido ore despicienti [illegible] se esse doctos arbitrantur. Ne alys de thor [illegible] eligere et adverso apponatis quod hac hora scilicet simonis vel fidelium [illegible] strare hoc opusculum a fideli vestro in latinum ex caldeo sermone translatum omnibus modis abscondere, invidorum vel detractorum stabilitum atque illesum permanere faciatis. Precor et vos per carissime ut qui tantum opus me subire fecistis in scelerorum vestrimus in conspectu altissimi pro me misero peccatore fideliter intercedatis.

De tonitruo quatuor climatum etc. De tonitru

De duodecim mensium tonitruum

De tonitrua septem dierum septimane — de quatuor climatibus

De tonitru horarum diei ac noctis

De orientali igitur plaga si exorta fuerint tonitrua secundum subtilium philosophorum tradiciones in anni circulo humanum sanguinis copiosam effusionem ipsa tonitrua presignat. De tonitruis occidentalis climatis

De occidentali quoque climate si surrexerint tonitrua, sapientes secundum nimiam subtilitatem indagantes vere pro signabiliter investigantes mortalitatem [illegible]. [illegible] pessimam quoque pestilencia esse in anno imminere dixerunt tonitrua dicunt. De Meridionali to.

Meridiano ut sagacis ingenii philosophi qui intellectuali consideracione indagabilique prudencia vel pagina notaverunt [illegible] tonitrua. Naviculas pelagi et maris magna [illegible] anni illius circulo esse moriturus significaverunt. De boreali tonitru

Boree namque iuxta subtilitatem eorum qui investigare [illegible] omnia conati sunt quando intonat tonitrua pessimorum peccatorum paganorum virorum atque iudeorum christianorum mortalitatem significat. De mense Ianuario

In mense ianuario prout agilitas peccatorum cepit tonitrua perceperat in anni ipsius ambitu. multos homines pecora ac aves videlicet maxime esse morituros, plantarum quoque ac arborum sterilitatem infructuositatem vel significavant. De februario

Februarii in mense si tonitrua fuerint exorta valde ut auditu auribus audientium noceat. quod ad aurum vel argentum pertinet. quod ipsum [illegible]. De marcio

Marcii mensis tonitrua iuxta sagacis ingenii nobilium philosophorum investigacionem periculosa designat pagina sic namque dicunt mortalitatem vel diem tremendi iudicii imminere. De mense aprili

Aprilis mensis tonitrua ut aiunt sapientes nimis ac singulis in anni ipsius circulo periculum imminere significavit, quos inter undas vasti pelagi navigare valde esse periculosum putant. De Maio

Si autem aliquo in anno tonitrua in mense maii intonuerit illi qui rerum subtilitatem pagina notaverunt. ipsa tonitrua a pluvium copiosam frugum quoque ac feminarum ubertatem anno ipso esse venturam significare dixerunt. De Iunio

Iunio quoque in mense si in circulo anni alicuius ipso tonitrua surrexerint [illegible] philosophi testantur piscium diversa genera multitudinem diversa quoque multitudinem vel [illegible] fluminum anno in ipso venturam esse ipsa tonitrua declarat. De Iulio

Philosophi et qui intellectuali consideracionem agili quoque studio rerum per paginam indagare conati sunt Iulii mensis tonitrua quod intonat in anno hominum anni illius in circulo magnum timere mortem sub pecorum arboribus qui namque nimiam infructuositatem significare dixerunt. De tonitruo mensis augusti

Rethores quoque magnam subtilitatem actores egregia prudencia [alii rethores] plene considerantes in rebus [illegible] infirmitatibus [illegible] locupletati [illegible] [mirabiles] sub augusti tonitrua in quibuscumque annis [illegible] si intonuerint pelagi pisces [illegible] atque regeneracione [illegible] quoque serpentium genus ex [illegible] anno ipso fortiter esse morituros

In aliquo in anno De tonitru mensis septembris

prout sagacis ingenii philosophi subtiliter investigaverunt septembris in mense tonitrua fuerit exorta in anni ipsius circulo copiosam multitudinem latronum de hoc seculo [illegible] ingentem esse ipsa tonitrua nostre designat. De mense octobris tonitruo

Auctores qui [illegible] [illegible] speculacione quod tonitrua [illegible] octobris mensis anni ipsius circulum validissimas aeris procellas ac ingentissimos [illegible] esse ventuos significare dixerit. De tonitruo mensis novembris

Novembris tonitrua in quocumque anno sonuerit iuxta subtilem philosophorum speculacionem in anni ipsius circulo nimiam [illegible] [illegible] [illegible] designat. De decembri

Clici et artificiosam consideracionem nobilissimi ingenii doctores in speculacionis [illegible] conati sunt. quod tonitrua decembris mensis nobis maximum malum vel hominibus seu ceteris animalibus aut omnibus singulis [illegible] [illegible]

Atque salubrima ab illis videtur esse. **De tonitruo diei Dominice**

In quo in anno tonitrua dominica in die tonuerint, sunt perati philosophi qui rerum presagia ali observacione investigaverunt asserunt clericorum atque sanctimonialium feminarum ingentem mortalitatem venire ipsa tonitrua designat. **De tonitruis diei Lune**

Lucrecius cum [illegible] ingeniis qui [illegible] speculatores secundum humane [illegible] capacitatem [illegible] ac presagiaciones rerum [illegible] qui agnoscere desiderant [illegible] in anno. In die lune tonitrua fuerint exorta lunares [illegible] esse [illegible] fruges [illegible] eclipsim et defectum passuras ipsa tonitrua presignare aiunt. **De tonitruis die Martis**

Quondam [illegible] nimis sagacitatis [illegible] [illegible] scilicet ac [illegible] contemplatores subtilitatem philosophi qui [illegible] observacionem atque [illegible] ac rerum nostre presagia [illegible] declarant. Ut cerca [illegible] Martis in die in anno [illegible] si surrexerit tonitrua magnificam copiosam et abundanciam frugum [illegible] esse venturam [illegible] tonitrua significare nemo dubitat. **De die Mercurii**

[illegible] cognoscendarum rerum [illegible] sapiencie subducti de tonitruo diei Mercurii presignacionibus diversas ac varias [illegible] subtilitates se ita repperisse testantur, ut dicunt: Si forte contigerit ut in die Mercurii se [illegible] tonitrua [illegible] ac [illegible] et [illegible] presagia [illegible] esse [illegible] aut humani sanguinis copiosam effusionem [illegible] tonitrua significare nemo dubitet. **De tonitruo die Jovis**

[illegible] prudentissime et [illegible] [illegible] inventores qui [illegible] thezauros philosophie presagia rerum [illegible] ac [illegible] non cessant de presignacionibus tonitruum diei Jovis prudenti investigacione ita asserunt [illegible] contigerit [illegible] in [illegible] die [illegible] multiplicem abundanciam frugum [illegible] ventura [illegible] et [illegible] multitudinem [illegible] flumina [illegible] ipsa tonitrua presignant.

[illegible] didascolorum **De tonitruo diei Veneris**

qui [illegible] inter [illegible] philosophie [illegible] atque [illegible] prudentissima contemplatione acutissima [illegible] philosophie subtilitatis ornata ingenio de presagiis tonitruum diei Veneris ita multa sunt [illegible] [illegible] in die Veneris tonitrua [illegible] contigerint et regis [illegible] validissimum bellum [illegible] contigerit [illegible] [illegible] multa [illegible] esse [illegible] tonitrua presignant. **De tonitruo die Saturni**

[illegible] qui artificiali [illegible] rerum naturalis atque presagia intellectuali speculacione subtiliter [illegible] [illegible] ingenii [illegible] flagrancia [illegible] sunt de Saturni die tonitruum [illegible] significacionibus [illegible] investigare atque [illegible] dicunt: Si in [illegible] ut aiunt in die Saturni tonitrua surrexerint aut tonuerint [illegible] [illegible] aut ingentem pestilenciam [illegible] esse venturam vel validissimum bellum venturum ipsa tonitrua designant. **De prima hora diei tonitruis**

In prima diei hora ut [illegible] prudentissimorum [illegible] investigacionem [illegible] si tonitrua fuerint audita in tempore [illegible] [illegible] qui in [illegible] [illegible] usque ad finem [illegible] [illegible] esse ipsa tonitrua [illegible] designat [illegible] esse. **De tonitruis tercie hore diei**

Philosophi qui nimio sudore [illegible] [illegible] ingenii [illegible] flagrancia [illegible] rerum naturas [illegible] studuerunt. Si [illegible] hora diei tercia tonitrua surrexerint [illegible] [illegible] tibi [illegible] [illegible] orbem esse [illegible] [illegible] que ipsa presignare tonitrua. **De tonitruis sexte hore diei**

In meridiano quoque sexta [illegible] hora [illegible] sagacitas sub[illegible] doctorum qui vento in pelagus doctrinas philosophie [illegible] [illegible] scribentibus tonitrua [illegible] [illegible] [illegible] observacionem [illegible]. Si tonitrua [illegible] surrexerint fortissimum [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] paganorum [illegible] christianorum [illegible] [illegible] ipsa tonitrua significare dixerunt. **De tonitruis none hore diei**

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] subtilitas [illegible] de tonitruis hora nona [illegible] est [illegible] certissime [illegible] ut aiunt si hora in nona tonitrua fuerint audita copiosam fertilitatem [illegible] frugum [illegible] atque [illegible] annona fore ipsa tonitrua [illegible] demonstrant. **De tonitruis decime hore diei**

[illegible] [illegible] [illegible] presagia philosophie [illegible] speculacionem [illegible] [illegible] [illegible] tonitrui [illegible] dicunt [illegible] [illegible] [illegible] ita [illegible] dicentes: Hora decima si tonitrua in ingentem [illegible] tempestatem surrexerint [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et adeo [illegible] **De tonitruis hore diei XI**

Hora diei novissime tonitrua significat ingentem tempestatem maris vel [illegible] celestem. Vespertine hore tonitrua significat nativitatem regis. **De tonitruo prime vigilie noctis**

Tonitrua prime vigilie noctis significat [illegible] dei esse in mundo ut [illegible] [illegible] [illegible]

De tonitruo secunde vigilie noctis

Secunde vigilie noctis tonitrua significat iram dei esse in mundo vel [illegible] [illegible] [illegible]

Tonitrua medie noctis significat mortalitatem vel aliquorum potencium obitum de hoc mundo.

Tonitrua crepusculi significat bella.

Tonitrua diluculi nativitatem regis demonstrare dicunt.

Explicit Liber de iudicio tonitruum

Incipit liber Thebit de astronomia

In nomine dei pii et misericordis. Dixit
Thebit bencorat. Dixit Aristoteles qui legit
philosophiam et geometriam et omnem
scientiam qui alienus fuit ab a-
stronomia erit impeditus vel occupatus quia pre-
cior geometria et altior quam phisica est scien-
tia ymaginum que per astronomiam fit. Dixit
ptholomeus azelet in 2 tractatu libri sui
quod sicut corpus quod se non movet nisi per tactum anime
in vita vel quod alii nisi per verbum que dirigun-
tur eius nature. Similiter effectus luce
scie fore omnes cum fuerint varie astrorum quod
sic per effectum anima nisi per verbum per
quem diriguntur nature corporis. Similiter
nulla radix sapientie et apud quem co-
gnoverit astronomiam neque lune est geometrie
cum sint varia astrorum. Dixit thebith
cum volueris aliquid operari de ymaginibus
peto istud quod commendaverit philosophus nobis
in suis expositis scilicet ymaginibus quibus
utuntur in omnimodo in quo sunt pro-
tectores perfectus aut compulsio in perditi-
one notam in libro meo capitula posui
quod per similitudinem in alio modo

Incipit liber Thebit de compositione ymaginum:
Opus cuiusdam ymaginis ad fugandum scorpi-
ones

Cum volueris de ea operari sub ascen-
dente scorpionis et figurabis ymaginem scor-
pionis ex ere vel plumbo vel stanno
vel argento vel auro si placet quam
sculpes super ymaginem eius horam ascendentis quia
domum eius et dominum hore et decimum et
domum lune et sit luna in scorpione et
infortunabis ascendentem quantum poteris et
dominum ascendentis et 4. et domum mortis et in-
fortunabis dominum ascendentis in domo mortis
et unga malo in 10 vel 4. Cumque hoc
feceris sepelies eam capite deorsum et dices
hora sepulture eius: hec est sepultura illius
N. et sepelies eam in medio loci a quo
volueris ut auferatur aut in domo ipsa
tamen eius aut in loco convenienti eius
Et si feceris 4 ymagines ex ea similiter
dispositionem et sepelieris ymagines quasi
in quamlibet quartam ex quartis loci a quo
eos volueris auferre erit utilius at
melius esse. Similiter ad omne aliud quod
volueris de aliis impedimentis removendis
notatum volueris ea expellere incipias
hoc sub ascensione similis figure eorum
que volueris expellere. Similiter
facies cum volueris destruere regionem
et impedire eam. Facies ymaginem sub ascen-
sione illius civitatis quam infortunabis
dominum domus vite sue eius et infortuna-
bis dominum domus mortis eius et infortunabis
dominum domus lune et dominum domus diei
ascensionis et infortunabis ascendentem
domum et dominum eius si poteris quod sepelies
ymaginem in medio eius et videbis in ea mira-
bilia. Similiter cum volueris impedi-
re aliquem hominem fac ei ymaginem super
simile et non fortunabit et quamdiu ymago
fuerit humata in loco eius nutu dei altissimi

Cum volueris aptare aliquam civita-
tem vel regionem aut locum ex locis
vite fortunabis et pones fortunas
in ascensione eius aut in 10 aut in 4
aut in 7 et fortunabis lunam et dominum
domus lune quemadmodum fecisti in ma-
lis et videbis in ea mirabilia. Dixit
vocabatur fabiz qui fecit ymaginem ut destrueret
quandam regionem quam cepit Rex illius regionis
et perduxit eum et promisit ei quod si destrueret
opus quod fecerat honoraret eum et benefaceret
ei ultra modum. Effodit quem ymaginem et
destruxit eam et correctam est quod destructum
fuerat de regione. Post hec genuit cum rege
et infecit infortunavit aspectus regionis et dominum eius
et dominum domus aspectus quam infortunavit sa-
turnum et posuit eum in domo hore et abscondit
fortunas scilicet fecit absentes ab ascendente et dominum
eius aspectibus. Et cadere fecit fortunas a pul-
critate ascendentis et ab angulis quam fecisset
in ymaginem nostram regionis et nomen aspectus et dominum
eius et nomen domini domus ascendentis et domini
hore et planetarum malorum et eius domini 8 domum se-
cundi in quo recedit mundus et sepelivit ymaginem in
medio regionis quam posuit infra ymaginem de terra
regionis ex 4 partibus illius ex orientali parte eius
et occidentali et a septentrione et meridie quod dixit
in sepultura eius: hec est ymago destructionis regionis
istius vel illius et ut quidam magnum fuit

Cum volueris facere ymaginem cuius petit stolam
que sunt accepta ab eo vel aut negata
sunt ei et ut aquo modo prohibita ei contingit
ut reddatur sibi fac ei ymaginem de argento et de
auro vel de ere vel de quo horum volueris
fieri incipies ab ascensione eius interro-
gationis et facies dominum domus sue ingre-
dientem dominum ascendentis et sit inter eos radicem
sit ex 3 a trino vel sextili aspectu. Et si gra-
ve sit ut dominus domus sue in signis o-
bedientibus et dominus ascendentis in signis im-
perantibus et hoc facias quia signa obedi-
entia illius sunt tortuosa quia imperantia
sunt directa. Et fortunabis ascendentem et
dominum eius a casu ne sit dominus retrogradus
aspectu aut combustus aut cadens aut in
domo oppositionis sue scilicet a septima domo vel
sue ne sit impeditus a malis et sit for-
tis in angulo et fortunabis aspectus et dominum
eius et dominum sue et lunam

Cum facies ymaginem secundum hanc dispositionem
similiter ea dicendo que fuit facies
aliam ymaginem qui est significatori illius
apud quem est stola si sunt apud regem
ymaginem facies solis sub ascensione sexta/signorum
Et si sunt apud episcopum aut amicum aut
sacerdotem a Iove vel cuius statura ipsorum
quam ymaginem sub tali ascendente quod pla-
cat ad eum apud quem servat stola
esse et si sunt apud feminam facies sub Venere
et si sunt apud sertorem? facies sub Mercurio
sub signis rectis quam complexionem ad eum et po-
nes ad utrasque fortunas et fortunabis
absque impedimento quam pones coniunctionem
illius cum eo et a trino vel a sextili aspectu
et pones faciem eius cum facies a significatorem
ymaginis contrariam eius domus ascendentis primi
ut suscipiat eum quam facies omnes malos

ab eo cadentes, que fortunabis decimum et quar
tum si poteris, vel aliquod eorum, et cum
perfecta fuerit ymago ista pone eam cum spina
et pone faciem ymaginis versus ~~sepulcrum~~ sepe-
lietis eas versus faciem altam et involue
strasses in panno lineo et sepeli eam in me
dio domus querentis sive super fortunatam
eum fortuna forti. Et pone faciem ipse
ymaginis versus septentrionem vel septentrionem
et si fuerit versus orientem melius erit.
Et si frequenter movetur a loco ad locum
quod invigat ei a [illegible] quem ipsa eius fuit
de sciat ymaginis [illegible] receperit et stetit
quod si ut dictum est et sapienter opera
in operibus suis manebit quod quesierit si
deus voluerit.

Et si quesiteris substanciam non quesierit
ab alio. Et si volueris ut recedat ab eo
negocium et multiplicetur eius lucrum et lucrum
invenerit [illegible] virtutum suarum et quod intrat
sit ei. Fac ymaginem negociatoris. Incipies in opere
ei sub ascendente nativitatis sue si sciveris
eam, sin autem sub ascendente interrogacionis
eius et fortunabis ascendentem et dominum eius et
decimum et dominum eius. Lunam quoque et dominum
eius et facies dominum decimi et dominum unde-
cimi ascendentis ex bono aspectu vel sit
et sit in tempore [illegible] ut sit ipsa in do
mo ipsius an [illegible] aut in exaltacione
eius et fortunabis xi^m et dominum eius et
8^m ~~domum~~ si poteris. et ponis partem fortune
in ascendente aut in decimo. Et cum perfe-
cerit factum ymaginem sub hac condi-
cione non cessabit dum vixerit opus dum
fuerit cum eo in [illegible] acquirere substanciam
ex quo sperat et ex quo non sperat. Et
si laboraverit in aliquo negocio vel
ingenio vel aliquo opere accipiet in eis et
lucrum efficietur ei quod potest et concordi-
am habebit ac lucrum in negocio suo
dum videat in acquisicione sui victus
quod desiderat et veniet ei res sine
labore et fortuna in acquisicione si deus
voluerit.

Sub ymaginibus ad eum qui vult
preesse civitati et alicui regioni
a rege. Cum hoc volueris incipies prin-
cipium accipere eius interrogacionis et firma
cum intencione radicali vitam. si poterit a
li loco querere petit an non et cum appa
ruerit tibi ex significacione sua aspectus quod
preceperit et quod ipsa placeo sit in con
ditione unum et opus intellexit et perfectus.
Si autem interrogavit interrogacionem quod
sit nec perficit in ipso anno, non facias
ei aliquid in ipso anno donec revel
natur annus eius, et facies super radi
cem nativitatis ac sive tota si deus voluit.
Similiter facies hec in omni ymagine
quod facies cum fieri assumeris prius in con
serta ac destructo eiusdem quod significat
significaciones effectuum operare ii ad hoc quod
significat fac. Et si significatores non
significaverunt fac quod volueris de ymagine
que fiat ad destruendum quod apparebat

ubi maximum vestigium et cavere faciendum in
ad destruendum sive interrogacionem cum ascendente in
significaverit effectum.

Cum volueris preesse civitati aut regioni
aut alicui operi vel principatui, cum
necessarium est in actibus tuis, primo debes
adaptare horam in qua debes fundere
ymaginem. sculpes ergo caput in initio
ascendentis in quo fuerit caput draconis et
esse dominum ascendentis bonum, sit quod liber a
malis, et sculpes corpus ymaginis sub ascen-
sione in qua fuerit luna et sit ipsa
luna aucta lumine et numero plus for-
tune. Sculpes quoque spatulas et pectus sub
ascensione in qua fuerit [illegible] quoque sculpes
ventrem sub ascensione in qua fuerit
venus, et anchas sub ascensione in qua fuerit
sol et sit sol in dignitatibus suis. Sculpes
que femora sub ascensione in qua
fuerit mercurius non combustus, sed sit liber
a malis. Et quoque in aliqua dignitate
sua fortunatus. Pedes vero sculpes sub
ascensione in qua fuerit luna, et luna
sit aucta numero. Et cum sapienter
hec non feceris horam incipies facere ymagi-
nem fundendo eam in hora. Si volueris
ex ere vel auro vel argento vel plumbo
vel de stanno, et non curas de quo horum
metallorum fuerit, cum summa cautela et for-
titudo ascendencium hic requirenda est.
Incipies ergo facere ymaginem in ascendente na-
tivitatis sue si habueris, sin autem sub
ascendente interrogacionis eius et notabis
in nomine suo notas ac prosperis nubilaris
et fortunabis ascendentem ac decimum et
dominos ascendentis, et facies abscindes ma-
los ab ascendente et domino eius, et ponis do-
minum undecimi, partem fortune in
ascendente, ascendentem et dominum eius inducendo
domino ascendentis amicabiliter coniunctionem
et receptum cum recepcione perfecta, et po-
nes dominum xi^m quia ~~[illegible]~~ hoc exigit
et fecerunt ymaginem 2^m hunc modum
et perfecta fuerit tibi. Adimplebitur quod po-
stulavit a rege suo et habebit et
principatum eius preerit. Fuit ergo condi-
cio quod dixi et perficies si deus voluit.

Imago ad inclinacionem regis et
ipsa aliquis de viris sub vel
de consulibus ut inclinetur ad eum eius
dilectionem suam et ut honoret ab eo.
Cum hoc operari volueris incipies sive in
tempore illius ascensionis consimilis cum
intencione consimilia per hoc accipies
ut dominus sit dominus ascendentis in eodem domo deci
mi ex trino vel sextili aspectu fue-
rint et ambo liberi a malis, tunc
perficient res et verum est et apparebit
tibi vestigium magnum si deus voluit.
Et si nil invenimus de hoc quod dixi
tibi et invenimus ascendentem et dominum
ascendentis perficit res et valebit sat
vero a malis et inveniat dominum
decimi in ascendente, aspiciente dominum ascendentis

perficietur res et vera erit ymago. Si vero infortunaveris quod dixi tibi scilicet infortunium ascendentis et domini eius solutus a malis perficietur ad horas et vera erit ymago et apparebit ei magnum vestigium. Si deinde volueris ut infortunia domini domini impediret domini ascendentis aut ascendens, in eis aut infortunes de hiis que dixi tibi facias ei aliquid quod non perficietur nec apparebit eius vestigium.

Si autem vero fuerit cum effectus et volueris facere ymaginem in opposito eius fac quod exposui tibi in sculptura facere et cum perfeceris sculpturam facere eam, quam dixi tibi fundere in ea de quocumque volueris metallo sub ascendente nativitatis viri vel eius interrogationis et nominabis in nomine eius publico vel eius proprio si magico est, et locabis ascendentem cum fortuna forti et erit ipsa fortuna recipienda vel cadens, nisi ... sit domini ascendentis forte et locum esse in cursu directo vel in aqua dignitatis precipue et sit dominus decimi ... ei ex trino vel sextili aspectu fortunas eum, sitque dominus decimi ipse qui iungitur domino ascendentis ut recipiat et si ... ut sit dominus ascendentis in signis imperantibus et dominus decimi in signis obedientibus, fundes in sub hac dispositione vel coniunctione aut hora ... plurimum sit in ... ad eum et diliget eum nullusque preponet et inveniet apud eum locum maximum et impetrabit quicquid voluerit ab eo et apparebit ex hoc ymagine mirabile in effectu. Si fuerit in ... nata donum separaret eos inimicos et si facies hanc dispositionem per hanc feceris in sub ascensione ... dominum in ... positione ... et receptione in ... quam predixi tibi et ... maxime in decimo ad tollendum ... potuerit cum rex impedire in ... si poterit ab eo ... possit ... rex eum impedire.

Ars opera in contraria vel separatione ... ad ... vel destruere. Cum ergo volueris facere in ad amorem ... ymaginem eius quem volueris ... ascendente interrogationis eius et nominabis eam nomine suo publico et fortunabis ascendentem et decimum ... absentes facies malos ab ascendente et domini ... fortuna facies ... ascendentis ex ... et ... aspectu et recipiat ... ymaginem ... fundes alteram et nomina ... illius quem volueris ... Si fuerit amicus fundes sub ascendente ... ab aspectu ... si fuerit maritus vel uxor sub ascendente ... domini ... et ... ponere ... ascendentes ...

... aspectu ... et sit ... receptio. Si ... de ... equaliter. Cumque perfecta sit ut fuit in ... et pone facere ymaginem ... in quo sit dominus in ... qui si fuerit ... fortunam ... cum ... Et ... feceris ... quod ... tibi ... ascendentis ... dominus ...

Et potest fieri in ex plumbo vel stanno vel ... vel luto vel de quocumque metallo ... sub ... opus est in observatione aspectus et fortune eius et collocatione ... fortunarum et absconsione malorum ab eo et ... receptionis et ponitis in ... Si volueris facere ... ad ... facies ... duo ascendentes.

Cum volueris separare duas facies contrariam operi precedenti et hoc exemplar ad separandum, per quod ... Cum volueris separare ... et ... et ... eum reducere ... facies ... de ... sub ascendente ... Deinde ... sub ascendente interrogationis et sculpes nomen eius publico et infortunabit ascendentem ... forti, infortunatus ... domini ascendentis et domini decimi ex opposito ... vel ex ... aspectu, et non sit ... ab ... et absconde ... et a ... Cumque feceris sculpes nomina in ... coram ... et ... in ... sub ... et infortunato cum cauda ... forti. Et cum hec feceris non ... in ... quod non poterit ... qui ... fuit ymago facta. Et si volueris quod ... facere ... ascendentis ... duo ... et sit ... ab eo et ... et ... sit ... eum ex ... oppositione ... et non sapient ... hec ... rex suo ... adeo ... erga eum et ... ab eo. Et ... ymaginis ... in ... quod hec ymaginis ... et impedito ... et adeo ... et ... statione et ... dispositionem ... Cum fuerit ... in ... quam ... dixi tibi ... thezaurus sapientie. Et hec est ... sapientia quod ... et ... in ... et ... filius eius ... laus honor atque gloria et imperium in secula seculorum amen. Explicit liber Thebith de imaginibus ad amorem

Luna prima in omnibus rebus utilis
est. puer in ea natus illustris a-
stutus sapiens litteratus in aqua peri-
clitabitur. si evaserit longevus erit. puella
nata in iuventute casta benigna spe-
ciosa viris placens despiciens in senec-
tute in lecto longo decumbens. signum
habet in ore et superciliis. qui decumbit diu
languescet. quicquid sompniaverit in gaudium
Luna secunda in omnibus agendis querere
utilis est emere et vendere et naves
ascendere. puer natus sapiens benignus
felix astutus. puella nata similiter. qui
decubuerit cito surget. sompnium habet effectum.
Luna 3a operibus inepta non bonum
qui vero arboris stirpes et ad alia donare
castrare vitulos et porcos. furtum non fiet
per varias herbas nascuntur. qui fugerit
cito invenietur. qui decubuerit cito convalescet
aut longum periculum patietur. puer natus
audaciter incipiens de aliquibus parvis et
semper in bona morte morietur. puella
sic laboriosa et diligens viros amabit et
non erit vilis. sompnia vana est. Lu-
na quarta opera incipere pueros ad sco-
las mittere bonum est. qui fugerit cito
invenietur. qui decubuerit cito morietur
qui nascitur fornicator erit xii annos
si evaserit dives erit. et periculum habebit
puella. sompnium sive bonum sive ma-
lum effectum habebit. Luna 5ta non
debet sacrificare se per unum et qui fu-
git invenietur cito mortuus vel captivus
revertetur. furtum cito invenietur. puer
natus non evadet per v septimanas in
utilis moritur. puella nata pessima
moritur per maleficia et vilana
et qui decubuerit moritur. sompnia per-
spicua sunt usque in decem dies effectum
habent. Luna 6ta furtum non inve-
nietur. decem qui decubuerit diu et longum
languescet. puer natus audax magnus
astutus et si annos xviii evaserit sem-
per natus erit. signum habet in dex-
tra manu. puella nata casta viris
placens in omnibus bonis. sompnia certa
sunt noli revelare. Luna septima
sanguinem minuere castrare medicari
bonum est. fugitivus reperitur. puer natus
prudens medicus sanus? ... ymago
litteras virtutes amabilis. signum
in fronte. puella verbosa vivax
et stabilis. signum in supercilio dextro
et in mamilla sinistra. eger in me-
dicamento sanatur. sompnia sepe cito fiet
Luna octava sera in terra apta mu-
tare bonum est. furtum non invenietur. pu-
er natus in aqua periclitabitur. signum
in latere dextro. puella nata magna
viros vincunda de uno verbo ... ta
non erit. signum in supercilio dextro
qui decubuerit cito morietur. sompnium cito

fiet completum deo commenda. Luna
nona in omnibus causis agendis bona e-
rit parce. qui fugit cito invenietur.
eger cito quiescet. puer periclitabitur
usque ad annos septem. signum in dextra
manu. si xxx annos vixerit dives erit.
puella studiosa utilis ornata. signum erit puer
sompnium puer cito effectum habet. Luna decima
omnibus rebus agendis utilis est
domum novam intrare. pueros ad scolas
mittere. puer natus laboriosus negligens
in prima etate. puella lasciva pec-
catrix melius et melius audiet. qui ia-
cet cito morietur aut cito surget.
sompnia vana sunt. Luna xi licita
arborem amputare. agros arare bonum
est. puer fervidus animosus et in poste-
riori etate melius et melius aget. pu-
ella sapiens casta in etate morietur.
eger diu languescet. sompnium infra 4 dies.
Luna 12 in omnibus rebus agendis fiet
bona est seminare etc agere. puer natus
bonus. signum in manu dextra vel
in genu dextro et periculosus. puella
signum in mamilla et erit sponsa. si diu
non vivet. eger aut diu languescet aut
cito morietur. sompnium certum esse scias
Luna xiii periculosa ad res incipiendas
et non contendas cum amicis. qui fugit
cito invenitur. puer natus cupidus sibi
soli placens non diu vivet. sompnium infra
novem dies completur. Luna xiiii
omnibus rebus multum bona mancipia
emere. pueros ducere. puerum in scolas dare
mittere. puer natus mercator et signum
circa oculos aut in femore habet. audax
superbus sibi soli placens. cito mori-
etur. puella signum in dorso. superba
temeraria multos viros habebit cito
morietur. eger autem cito morietur
aut cito surget. sompnium cito habet effectum.
Luna xv testimonium dare non est
bonum. puer natus signum in sinistro
humero. benignus hospitalis. periculum
habet de ferro vel de aqua. puella nata
verecunda laboriosa casta viris pla-
cens. eger si per biduum non surget peri-
clitabitur. sompnium non nocebit. Luna xvi ut-
ilis rebus utilis est. non furtum. qui fuge-
rit mortuus invenietur. puer natus effi-
cax stabilis in etate melior. puella
signum in lacerto dextro astuta et
amata. eger et ipse. sompnium per multos
annos fiet et in delectationem erit. Luna
xvii bonum est messem seminare
et pueros in scolam mittere et facere
que volueris. puer natus periculosus
mutabilis astutus sapiens litteratus
audax verecundus verax. puella vero
docta in omnibus utilis et casta. eger
egrotabitur. sompnium cito fiet. Luna
xviii omnibus rebus agendis utilis

est coniungere domum/ puerum in scolam mittere/ pu-
er natus mercator/ signum erit ei circa genitalia
inquietus semper multiloquax/ puella si-
gnum et erit casta laboriosa [illegible]
peioris etate melior erit/ eger cito surget
sompnium infra decem dies complebitur
Luna xix omnibus rebus agendis uti-
lis/ puer natus in supercilio signum habebit
benignus astutus [illegible] sapiens crescendo
melior ac melior/ puella et puer si
uno viro contenta non erit/ eger cito sana-
bitur per medicinam/ sompnium infra 7 dies
effectum habebit vel patefactum erit/ Luna
xx omnibus rebus vanissima est/ puer
natus erit egrotus astutus/ puella
astuta si viros fugiet/ eger diu languet
sompnio est credendum/ Luna xxi non
est utilis [illegible] nisi gladiatoribus
si aliquid credit non recipies [illegible]/ fur-
tum invenietur cito/ puer natus signum
in femore laboriosus [illegible]
[illegible] benignus/ puella signum ha-
bet et in mamilla dextra labori-
osa casta cum omnibus amata/ de uno
viro contenta/ eger diu languet aut cito
morietur/ Luna xxii [illegible]
bonum est/ sompnia vana sunt/ puer natus
mediocris et erit [illegible] ~~[illegible]~~ theologus pu-
ella [illegible] paupercula/ eger cito [illegible]
sompnia sunt cito si certa sunt in anno
Luna xxiii omnibus rebus agendis [illegible]
[illegible] est/ puer natus [illegible] puella
[illegible]/ eger diu egrotabit aut cito mo-
rietur/ sompnium non credere nec in animo
ponatur/ Luna xxiiii ad res [illegible]
[illegible] utilis/ puer natus [illegible]
puella fortis/ eger cito morietur/ sompni-
um non est/ Luna xxv venatoribus
exercere utilis est/ puer natus [illegible]
puella [illegible] et [illegible]/ eger infra
[illegible]/ sompnium infra dies
novem [illegible] et/ Luna xxvi puer
natus [illegible] et [illegible]
Luna xxvii puer natus prudens et
puella honesta et sapiens et sompni-
um effectum habet/ Luna xxviii puer
natus laboriosus in omnibus [illegible]
puella obediens fidelis/ eger cito
surget sompnium effectum habet/ Luna
xxix puer natus crudelis et ini-
micus/ puella sapiens et dives som-
nium bonum et [illegible] est/ Luna xxx pu-
er natus benignus et felicissimus/ puel-
la felix et mansueta/ eger laborabit
et vivet sompnium revelabit infra [illegible]
[illegible] cavendum est

In die dominica si nativitas domini
inciderit/ hiems bona erit
si ventosa vel ventosus estas bo-
na et sicca et vindemia [illegible]
crescent/ mel abundabit/ oves multiplica-
buntur/ messes fertiles/ abundancia
pirorum/ leguminum ubertas/ fructus orto-
lanorum proficient/ pax et concordia bella de-
[illegible] et latrocinia magna erunt
et aliquid novi audietur aut de prin-
cipibus aut de regibus/ senes et mulieres
morientur/ omnibus dominicis diebus in
ipso anno hora diurna sive nocturna
omnia incipere utile est qui nascuntur
magni erunt et splendidi qui fugerit
cito invenientur/ furtum optime reperietur

In die lune si nativitas domini con-
tigerit hiems [illegible] erit/ ver ventosum
estas sicca et ventosa et tempestuosa
autumpnus [illegible] et [illegible]
[illegible] matrone in luctu [illegible]
[illegible] magne erunt Reges [illegible] fa-
mes magna erit mortalitas. vindemia
mediocris. infantes morientur/ apes
et pecora [illegible] In die lune
ipso anno hora diurna sive nocturna
rebus incipiendis bonum est et ad pro-
fectum [illegible] qui nascuntur fortes
erunt qui fugerit in loco [illegible] in-
venietur furtum similiter qui in nocte
[illegible] In

In die martis si nativitas domini con-
tigerit hiems erit magna et umbro-
sa et nix et diluvium et tempestas
ver et estas humida autumpnus [illegible]
fructus carus pecora multa/ [illegible]
[illegible] morientur [illegible]
[illegible] concordia nulla [illegible]
a [illegible]/ fructus ortolanorum
proficit/ turbacio aque erit/ mulieres
morientur/ reges peribunt/ vindemia
laborabit/ Die [illegible] ipso anno et
in die et in nocte omnibus incipien-
dis bonum est/ [illegible]
[illegible] qui nascuntur fortes
erunt et cupidi ac de [illegible] morientur
et vix ad [illegible] veniet/ qui fugerit
invenietur furtum similiter graviter
surget eger

In die mercurii si nativitas evenerit
yemps durat aspera erit/ ver malum
et ventosum et humidum et estas bona
autumpnus [illegible]/ vindemia bona fru-
ctus bonus habundabit/ iuvenes mo-
rientur qui [illegible] ma-
turitatis [illegible] bonus [illegible] ne-
gocia mala in [illegible]/ periculum [illegible]
[illegible]/ in diversis locis fames
erit et [illegible] nil
[illegible] erit/ oves et pecora decrescunt
In ipso vero die in illo anno neque in
die neque in nocte nulla nova incipe-
~~[illegible]~~ [illegible] nova incipienda est

In die dominica si natiuitas domini euenerit
yemps bona erit ver ventosum estas calli-
da autumpnus bonus vindemia bona re-
ges et principes peribunt et pax erit
annona vtilabit sanitas legis fructus
habundancia multa erit flumina sole ex-
cunt uel prosperent etc.

In die veneris si natiuitas domini eue-
nerit hyemps mirabilis et ver bonum
estas sicca bona et dolor oculorum au-
tumpnus siccus erit vindemia copiosa
frumenti infantes moriebunt bella multi-
tum oleum habundabit rumores ma-
gni populi inter principes erunt et homines
peribunt die veneris ipso anno in
die et nocte omnibus rebus incipien-
dis bonum est qui nascentur vitales erunt

In die sabbati si natiuitas domini euenerit
hyemps turbata et ver ventosum estas
bona tempestates multe regnabunt au-
tumpnus humidus fructus laboriosi vinde-
mia mala per loca annona cara erit
per loca senes morientur naues et lagune
ubique homines regnabunt semen supha-
bundabit et fructus similiter flamme mul-
te apes decrescent Die vero sabbati
in illo anno uel in die uel in nocte
ad aquam incipiendam rem est vtile qui
nascentur vix boni erunt nisi ... be-
ne gubernet furtum uero inuenietur pe-
giturus ad opus venerit ... dominici ...
... et vix euadet Die vero do-
minica in ipso anno omnibus causis inci-
piendis est bona qui nascentur ... ma-
biles erunt et honorabiles qui fugerit
inuenietur in lecto qui inciderit gua-
ret Expliciunt dicta ptolomei De temporibus anni

Hec sunt tempora anni respondentur
quatuor tempora scilicet ver estas
autumpnus et yemps Primum ver incipit
viij kalendas marcij et permanet usque in
xij kalendas septembris et sunt dies xc
Autumpnus sumit inicium kalendas junij in
septembris permanet usque in x kalendas decem-
bris et sunt xci Hyemps incohat viij
kalendas decembris permanet usque in viij kalendas
marcij et sunt dies xc et inde sunt
anni ... dies ccclxv Ver compo-
situm est ex humore et igne estas ex igne
et siccitate autumpnus ex siccitate et
frigiditate hyemps ex frigiditate et hu-
more Luna Januarij media nocte
accendit luna februarij inter mediam no-
ctem et gallicinium accendit In mar-
cio media nocte accendit In aprili
hora galli cantus accendit May ma-
ne accendit Luna Junij 2a hora
In Julio meridie accendit In augusto
inter meridiem et nonam In septembri
hora nona Luna octobris inter
nonam et vesperam Nouembris in vespere

(In margin: et durat usque ad ... kalendas maij Estas incipit ... etc.)

Luna decembris inter vesperam et mediam
noctem accendit De diuersitate cursus
solis contra celum Sol et luna ad-
implent cursus suos in toto anno
in signis duodecim Hec sunt Aries Tau-
rus Gemini Cancer Leo Virgo Libra Scorpio Sa-
gittarius Capricornus Aquarius Pisces Duodecim
signa celi sol ingreditur xv kalendas Januarij
in xij signo hoc est in capricornum et ex
illo signo incipit dies crescere et noctes
minui et quia quatuor tempora accipiuntur
in anno ver estas autumpnus et yemps
duo solsticia et duo equinoctia Ab
octauo kalendas ianuarij incipiunt dies crescere et
noctes minuere usque in octauo kalendas a-
prilis hoc est equinoctium xij horarum in
die et xij in nocte ab octauo kalendas ap-
rilis usque in octauo kalendas julij crescunt
dies super noctem hoc est solsti-
cium xviij hore sunt in die et vi in
nocte Ab octauo kalendas julij usque in
octauo kalendas octobris crescunt noctes et
minuuntur dies hoc est equinoctium xij
hore in die et xij in nocte Ab octauo
kalendas octobris usque in octauo kalendas Janu-
arij crescunt noctes super dies hoc
est solsticium xviij in nocte et vi in
die quando currit sol per austrum

Quando sol ingreditur in capricornum
xv kalendas Januarij et adimplet
cursum suum in illo xxx diebus permanet
usque xv kalendas februarij propterea quod dicit ...
... quia primus circulus septentrio-
nales maximum ... solem
estiuales ab orbe terre esse contra
mundi xij signa quod sol et luna
vadunt per totum annum ab oriente ad oc-
cidentem Primum signum est aries quod
ingreditur sol xv kalendas aprilis quia in
illo tempore factus est mundus et aliud
tamen sunt principium anni apud anti-
quos romanos in tempore Romuli et in
tempore illo descripsimus ... solis ...
currentes in octauo kalendas aprilis in ...
illo xviij annorum Taurum ingreditur sol
xv kalendas maij Geminos ingreditur sol
xv kalendas Junij Cancrum ingreditur sol xv
kalendas julij Leonem ingreditur sol xv kalendas
augusti Virginem ingreditur sol xv
kalendas septembris Libram ingreditur
sol xv kalendas octobris Scorpionem ingre-
ditur sol xv kalendas nouembris Sagittarium
ingreditur sol xv kalendas decembris Capri-
cornum ingreditur sol xv kalendas Januarij Aquarium in-
greditur sol xv kalendas februarij Pisces
ingreditur sol xv kalendas marcij quia in istis
xij signis celi ambulant et luna currit
celi per totum annum

Si fuerint kalende Januarij in die
dominico yemps bona erit ver ventosum

Estas sicca vindemia bona et mel habundabit et
oves crescent vetule et senes morientur
et parvi. Si iii feria fuerit kal. ian. yemps mala
erit ver bonum et estas ventosa vindemia
bona homines morientur et apes. Si iiii feria
fuerit kl. ian. yemps erit umbrosa ver ventosum
et pluvia fiet et estas bona et mulieres
morientur naves peribunt in pelago peribunt
et vindemia laborabit. Si vero in v feria fuerit
kalend. ian. yemps dura erit et aspera erit
ver malum estas et vindemia bona erit
messis abundancia. Iuvenes morientur
et mel non erit. Si in vi feria fuerit ian.
yemps bona erit ver ventosum estas bona
in isto anno reges et principes peribunt et
6 pax fiet. Si in vii fuerit kls. ian. yemps
debilis et ver ventosum et messis nulla erit
et fructus laborabunt homines egrotabunt
oves peribunt annona cara fiet apes
fugabunt et vetuli morientur. Hec sunt
signa que deus esdre prophete ostendere (?)
... hominum ut fiat ... Si in vii feria
fuerit kls. ian. yemps debilis et mutabilis erit
ver bonum et estas bona et copiosa et dolor
oculorum atque bona vindemia erit oves et
apes peribunt annona cara fiet.

De nativitate domini

Si natalis domini nostri
Iesu Christi sole si videtur letabuntur servi dei
die 2 feria sol si videtur fiet aurum et argentum
Si videtur sol in 3a feria latrones bellum non erit
Si videtur sol in 4 feria bonum erit filiis hominum
et vitulis et equis. Si videtur sol in 5
feria erit fructiferum. Si videtur sol in 6 fe-
ria erit glans arborum. Si videtur sol in 7
feria car. erit. Si videtur sol in octava feria
erit piscium abundancia. Si videtur sol
in 9 feria oves crescent et boves. Si videtur
sol in 10 feria efficiuntur aurum et argentum.
Si non videtur sol in vindemia ...
... signat.

De ventis

Si fuerit ventus in die vel in nocte na-
talis domini nostri Ihesu Christi hoc anno re-
ges et pontifices peribunt. Si in nocte
ii venti fuerint vini ingrati deficient. Si
in nocte iii ventus fuerint ... et
mulieres peribunt. Si in nocte iiii venti
fuerint panis non abundabit. Si in nocte
v venti fuerint artifices peribunt. Si
in nocte sexta venti fuerint erunt scan-
dala. Si in nocte septima venti fuerint
reges abibunt ad bella et non peribunt.
Si nocte octava venti fuerint ignis
... incedet. Item si in nocte nona
venti fuerint senes peribunt. Si in nocte
decima venti fuerint ligna confrangentur.
Si in nocte xi venti fuerint pecora peri-
bunt. Si in nocte xii venti fuerint re-
ges et principes in bello peribunt. Si fuerit
tonitruum in mense ianuario diminuentur
oves et homines et apes et pecora et
ligna et cetera. Si fuerit in februario ...
... auctoritas confirmatur ...

post ... lunare luna xiiii legis
paschalis erat et in quadragesima die pa-
scha celebratur ... precepit in lege
moysi et ... et ideo in hoc
... auctoritas
Ubi ergo marcus evangelista dixit dominum
hora tercia crucifixum ... aut quia
hora sexta. Respondeo hora tercia crucifixus
est ... linguis iudeorum. Hora sexta
vero manibus militum. In eo vero quod dicit
... sua et fecerunt quot
... quadraginta ... domini nostri ihesu
christi quadraginta ... et cetera in
... per ... diffusus. Tunica
vero illa ... et non divisa omnium
... signat unitatem que
caritatis vinculo constringitur. Cur fecit
... quod nisi dei gracia commendata
... de ipsa cruce dictum ...
et in ea diligitur ... que dat apo-
stolus quod sit longitudo altitudo lati-
tudo et profunditas. Lata est namque in
transverso ligno quo extenduntur manus
et signat opera bona in latitudine ca-
ritatis. Longa est a transverso ligno
usque ad terram ubi pedes ... confi-
xi sunt et signat perseveranciam lon-
gitudinis temporis usque ad finem. Alta est
in cacumine quo transversum lignum
sursum excedit et signat supernum
finem quo cuncta opera referuntur
bene ... et latitudinem et longi-
tudinem bene ac perseveranter fiunt propter la-
titudinem ... facienda sunt per
... Profunda est in ea parte que in
terra figitur. Ibi namque et occultatur
nec videri potest ... apparet
... et eminencia unde consurgit ...
bona nostra de profunditate gracie dei
comprehendi et diiudicari non potest prece-
... hominis
Porro trinitatis ... ingenuis legitur
requievit deus die septimo ab omnibus
operibus suis et in evangelio pater meus usque
modo operatur et ego operor. Responsio requievit
a novarum creaturarum ... conditione non a
gubernacione et ideo deus tunc creator
in vi dierum creacione putandus est. Nunc
vero gubernator in mundi naturis. Interro-
gacio que creaturas condidit deus ...
dua angelos et homines ... angelis
et homines ... Interrogacio
quare angelica natura ... ignorancia
... absconditum est et homines ...
... videtur quia angelica natura
deus non prestiterat curare homines
non sanare prestiterat. Interrogacio cur
sunt angeli lapsi insanabiles fuerint et
homines sanabiles. Responsio quia angeli
sine scelere ... fuerunt. Homo vero

Omne medicum necessario oportet esse astronomum. vide pro et contra argumentaciones et tandem soluciones.

alibi stande seducetur. Item quanto angelus
sublimior in celo tanto maior in via
homo vero quanto sagacior tanto faci-
lior [illegible]

Questio de medicina et astronomia

In presencia domini Mathei viri et prudentis
venerabilis abbatis sancti Dyonisii in
Francia, cuius virtus plurimorum decus extitit,
fuit inter medicos de comparacione medicine
ad astronomiam et quesitum utrum ad in-
veniendum vere iudicium et vere curacionis abs-
que errore circa infirmos oporteat omnem
medicum esse astronomum.

Pro parte affirmativa.

1um. Et arguebatur
primo quod sic. Omnis sciencia per quam
corporis sanitas custoditur et sanitas ad quam in-
tenditur egritudo est utilis medico. Astrono-
mia est huiusmodi, quod plane patet ex hoc quod astro-
nomia ex motu celi et stellarum et coniunctionibus
stellarum [illegible] potest
ministrare corporum eventus et fortuna
[illegible] ad bonum quam ad malum,
ergo omnem medicum oportet esse astronomum.

2um. Ad idem: omnem causam immutantem aerem contin-
gentem nobis in mutacionem pestilencialem et no-
civam tenetur medicus cognoscere cum ad
ipsum pertineat custodia corporis humani.
Corpora celestia [illegible] causas et impres-
siones considerat astronomus et huiusmodi, ergo
oportet medicum esse astronomum. Minor patet
ex coniunctione et comparacione stellarum [illegible]
est effectus cum Iupiter cum Saturno in tauro
leone cancro aquario et stella [illegible] im-
mutatur aer [illegible] in suis qualitatibus [illegible]
[illegible] per commixtionem vaporum [illegible]
[illegible] actionem stellarum a locis [illegible]
[illegible] elevatorum immutatur [illegible]
ita quod ad nocumentum pestilenciale [illegible]

3um. Ad idem: omnem causam malivolam vel
benivolam [illegible] tempore conceptus
et nativitatis in individuo fortunium
vel infortunium quod dicitur fatum. Dico quod
[illegible] individuum toto tempore vite sue
in omnibus suis accionibus et eventibus ita
et in egritudinibus et in ipsa [illegible]
[illegible] acutarum ad salutem vel ad peri-
culum interest medici cognoscere cum illud
ipsum glorificet et extollat. Astronomia
est illa sciencia que huiusmodi causas considerat,
ergo oportet medicum etc. Minor patet quoniam [illegible]
astronomiam sic volunt auctores astronomie
[illegible] regulas [illegible]
[illegible] et descensus [illegible] in recessu
possit ex suis principiis [illegible] indi-
care de omnibus [illegible] eventibus [illegible]
[illegible] ipsi nato individuo. Ita etiam
quod de morte [illegible]
[illegible] in suis [illegible]
[illegible] eiusdem argumenti et [illegible]
[illegible] ergo oportet medicum [illegible]

Ad idem argumentum [illegible]
et [illegible] passiones
[illegible] que sunt [illegible]
[illegible] medicus [illegible] medicus
[illegible] in primo et 2m libro

[illegible] edidit et 2m qui [illegible] 39 [illegible]
totius astronomie, [illegible] per hoc medicum
[illegible] medicum obligare ad sciendum astro-
nomiam ergo medicum oportet esse etc.

Ad idem
[illegible] crescunt humida [illegible]
hoc [illegible] quod ex motu [illegible]
augmentat [illegible] corporis [illegible]
[illegible] ita eodem diminuit [illegible] hoc ar-
gumentum [illegible]
[illegible] sanitatis aliquorum [illegible]
[illegible] aliquorum [illegible]
[illegible] tenetur medicus
cognoscere, luna [illegible] orbe [illegible] qua-
dratis est huiusmodi, quod patet ex qui opi-
nione [illegible] et [illegible] qui repu-
tantur esse sapientes [illegible] huius
tenetur medicus cognoscere cum [illegible]
cognicio sit astronomia oportet et oportebit
medicum esse astronomum.

Ad idem [illegible]
ex hoc [illegible] quod apparent in aliquibus
[illegible] luna [illegible] ossa animalium
plena medullis et cerebellis, [illegible]
[illegible] quasi vacua [illegible] aliquociens
[illegible] humiditate [illegible] et [illegible]
et cum [illegible] medullas
aliquociens 2m [illegible] quadraturam
[illegible] diversis coloribus ita quod [illegible] apparet
coloris [illegible] nunc lividi nunc albi [illegible]
cum [illegible] mutacionibus [illegible]
ad cognicionem medici et ipse [illegible]
astronomie ergo oportet esse medicum astro-
nomum.

Ad idem [illegible] auctorita-
tem libri [illegible] capitulo [illegible] dicit enim
quod [illegible] unius membri
[illegible] corporis et [illegible] membro [illegible]
[illegible] hora [illegible] et non in alia [illegible]
ab una medicina pati et non ab
alia [illegible] hoc est ex influencia superiorum
corporum celestium [illegible] considerat astrono-
mus ergo oportet medicum esse astronomum.

Pro parte negativa.

Ad oppositum [illegible] oportet medicum [illegible] me-
dicum esse astronomum [illegible]
[illegible] ab astronomia [illegible]
[illegible] ad astronomum [illegible]
[illegible] de remediis egritudinum
contra [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] principiis et
regulis [illegible] medicus de [illegible]
[illegible] quam astronomus [illegible] patet
[illegible] pronosticorum [illegible]
[illegible] medicinalis [illegible] extollens
et glorificans medicum [illegible]
[illegible] aliis [illegible]
[illegible] esse [illegible] plures
[illegible] quibus [illegible]
[illegible] pronosticacio [illegible] urinarum
[illegible] sudorum, vomitum [illegible]
[illegible] dolorum et [illegible]
preter naturam et similium [illegible] medicus

ut non sibi sufficiat in prognosticando quod sciat
principiis [illegible] non indigebit aliquibus eorum
que sunt esse astrologum. Contra dicitur insufficienter
arguunt quia et licet iuvatur medicus ab a-
stronomia in prognosticando, sed etiam iuvatur quamplurimum
ab eo in consideratione et prima discretione
temporum anni in quibus est evacuandum, tamen per far-
maciam sicut per flebotomiam et alias, et ideo
adhuc non videtur oportere medicum esse astrologum.
Contra medicus non evacuat nisi ut patet
ut vel gratia sanitatis conservande vel egritudinis
iam facte curande vel egritudinis patet si
in proximo ne veniat preservande. Cum
ergo non sit ad egritudinem patiendam ne ve-
niat preservanda et ad egritudinem iam factam
curandam per evacuationes, dico non [illegible]
quod arte medicine temporis determinationem et
limitationem, sed oportet non solum [illegible] causam
et adventum egritudinis venire ad temporis
naturalitatis, quod patet per auctoritatem plurium medi-
corum in valde antiquis gestis medicorum
intrantibus morbis. Et similiter per Ypocratem
dicentem [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] etc. Et ex parte ista non
innotescit medicus ab astronomo, sed
ex parte alia innotescit ab eo, quod ad far-
maciam et flebotomiam per custodiam sani-
tatis [illegible] ab Ypocrate et G. determinatio
et limitatio temporis electionum in vere
et autumpno, et hoc tamen ad purgationem
humorum frigidorum quam calidorum et in
secundo vero dicat non quod purgare hu-
mores frigidos in fine aut vere calidos
quod patet per amphorismum quibuscumque farma-
ciare. Ergo non oportet medicum esse astro-
nomum. Contra [illegible] expresse vult auctor
primo [illegible] et G. in libro de crisi.
Et licet prima disputatio nostra tota con-
sistit in hoc quod medicus in quantum me-
dicus dico debet posse stare in metis et
terminis suis in principiis particularibus
propriis que arte medicine elicit, veniendo
et demonstrando de illis principiis, dico
tamen in complexis [illegible] est [illegible]
[illegible] membra [illegible] et similia quam
complexis [illegible] est hoc principium [illegible]
sumere [illegible] acceptis etc. [illegible]
[illegible] unum debet [illegible] et [illegible]
debet [illegible] ratiocinari de sanitate et egri-
tudine et de principiis earum et cau-
sis particularibus earum et earum cau-
sarum et qualiter egritudo vel morbus causatur et
sanitas conservatur et cum causa earum vel
earum esse occulta sint, ad illud declaran-
dum demonstrationem afferre debet [illegible]
credendo [illegible] [illegible] [illegible]
dicit [illegible] [illegible] declaratio
aut demonstratio principiorum naturalium
aliorum [illegible] ratiocinando et de-
monstrando [illegible] debet acceptare [illegible]
[illegible] non sicut patet [illegible] naturalibus

et astronomia et quia [illegible] patet quod naturalis [illegible] et
ubi terminat physicus ibi incipit medicus, et
cum medicus debeat esse [illegible] physicus [illegible]
[illegible] in eo quod [illegible] est in me-
[illegible] de celo et mundo et generatione et corruptione
et de ortu et omnibus aliis que sunt
sua principia et que autem ille [illegible]
medico non aliud est agendum nisi ut
sciat quod sint [illegible] sed utrum sint vel non
sint et quid sint et ubi sint [illegible] dicto
[illegible] sapientie [illegible] declaret scien-
tiam [illegible] particularia principia credita re-
cipiunt et in aliis scientiis que [illegible]
[illegible] sunt ante eas ratiocinantur et
demonstrantur et probantur et ita patet de me-
dicina [illegible] particularium [illegible] ad generalem
scientiam que methaphysica nuncupatur [illegible]
[illegible] Unde aliquibus medicorum loqui
incepit [illegible] et si physicus fecit ut oportet
[illegible] attentantur erravit, ideo quod
in scientiam medicine mittit [illegible] non
est et [illegible] erravit quia sicut [illegible]
[illegible] simulavit [illegible] declaravit etc.
Et sic igitur egressi [illegible] demonstrationem
[illegible] principiis illis que
debet accipere a physico ut credita et pla-
[illegible] non [illegible] debet agredi in quantum est me-
dicus sed in quantum est physicus [illegible] per
[illegible] de celo et per alios plures li-
bros in quibus tradidit doctrinam reso-
lutoriam et compositivam quod si non perveni-
[illegible] ad [illegible] Et propter hoc [illegible]
[illegible] libri sui [illegible] reprehendit
medicos adherentes [illegible] quibus
non sufficit ut ipsi primo adhereant et
colligant et firment via experientie et
operationis que eos faciunt [illegible]
[illegible] artes medicine, sed [illegible]
tur probare et demonstrare [illegible] et
non placet eis ut ponant se in loco
in loco medicorum [illegible] sed ponunt se
ipsos in loco speculatorum in naturalibus
[illegible] ut inducant
de principiis [illegible] multo melius [illegible]
[illegible] ut ipsi primo videlicet
via experientie operationis mirabilis
[illegible] ad predicta [illegible] ut viderent
apud ipsos et cognoscerent esse illorum
principiorum [illegible] in magis [illegible]
[illegible] et [illegible] exemplado [illegible]
ibi [illegible] et illud ideo quod non [illegible]
ille qui primo [illegible] operationem [illegible]
probare principia [illegible] sciat [illegible]
[illegible] in varietate [illegible] quod [illegible]
[illegible] curavit et fabricaverunt
[illegible] sua post illa [illegible]
eis aliud [illegible] Propter quod ipsi non
possunt accipere clarum et constantiam [illegible]
principiorum illorum nisi per experientiam.
Et cum ipsa non sit [illegible]
[illegible] ut comprehendat scientiam [illegible]

12

cum demonstratione cum ipse posset consequi
rationes scientie et hoc comprehendat
tamen etc. Si itaque isti errant in hac
contentione clare demonstrationes scientie [illegible] ergo
et multo magis errabunt si conabuntur
demonstrare principia medicine et astronomie
que debent accipi ut credita et a superiori
philosopho ut probata. Ergo medicum non oportet
esse astronomum nec physicum. Quinto idem ostenditur
per G. etiam in microtegni ubi qui redargu-
it medicos disputantes de naturalibus
dicit quod isti ignorant quod ita recesse-
runt de semita medicine et declinave-
runt ad aliud de quo inquirunt dyalectici
et physici et retrahunt quod summa intellectus
eorum quod dyaletica [illegible] et rethorica
est summa intellectus asini [illegible]
horum error duobus modis est. Unus
est quia ipsi diminuunt medicinam alter
est quia ipsi tractant quod est artis aliorum
preter quod sciant illud. Si ergo isti redar-
guendi sunt in hoc quod inquirunt de
eis de quibus inquirunt rethorici dya-
lectici et physici ergo a simili errant et
peccant si inquirunt de eis in quibus
astronomi. Cum astronomia et medicina
sint diverse scientie et distincte a
se invicem utpote habentes diversa subiecta
et diversa principia que sufficiunt ad
disputationem et distinctionem scientiarum ergo non
oportet medicum in quantum medicus esse astronomum.
Sexto idem ostenditur [illegible] contra
[illegible] de duobus [illegible]
cum ibi et medico quod non est
nisi ut cognoscat quid egreditur
cum existentibus [illegible] et non pertinet
ei ut sciat que sit causa eius et
declaratio illius [illegible] cum [illegible]
artis sue ad artem aliam [illegible]
oportet ut sit sermo de duobus [illegible]
que loquitur [illegible]
[illegible]
[illegible] ergo medicum non oportet esse astro-
nomum. Preterea Haly qui fuit ma-
gnus astronomus et magnus medicus
invitat et obligat volentes discere
medicinam ad addiscendum dyaleticam
et [illegible] medicinam cum
dyaletica sit ars [illegible] ad omnia metho-
dorum principia [illegible] et nullus habe-
ns in una parte ipse [illegible]
[illegible] potuit [illegible] in medi-
cina absque dyaletica excepto solo [illegible]
[illegible] subtilitate et excellen-
tia bonitatis sui ingenii invenit
complete omnia principia et regulas artis
medicine. Verum omnia ista dyaletice
sic narrat Haly in commento in prohemio
Tegni. Set non sic nequaquam invi-
tat eum volentem discere medi-
cinam ad addiscendam astronomiam ergo
non oportebat medicum esse dyalecticum

non tamen oportet eum astronomum et forta-
sis isti rationes et auctoritates et similes que
sunt ad partem istam concedunt.
Ostensis argumentis pro et contra ut
melius et planius videatur solutio istius
questionis et argumentorum solvendorum
ponam hic quasi in medio per ordinem
aliqua notabilia precedentia que habebunt
[illegible] fortassis animum
[illegible] et quomodo [illegible] ad predicta
[illegible] longioris [illegible]
[illegible] pretermitte et [illegible]
[illegible] magis impedimento [illegible]
est prosequendum. Primum ergo eorum sit quod 1
medicina et astronomia sunt diverse
subiecta et [illegible] et [illegible]
non requiritur ad disputationem [illegible] ergo [illegible]
[illegible] diverse scientie quod [illegible]
Secundum est quod medicina et astronomia sunt 2
subalterne [illegible] subalternate sicut arsmetrica et
geometria in quibus inferior [illegible]
[illegible] quia superior non [illegible]
[illegible] scire [illegible] quia
[illegible] sanat [illegible]
[illegible] quid
[illegible] ad [illegible] et ad [illegible]
[illegible] in [illegible]. Tertium quod corpora 3
celestia sunt causa [illegible] agentis [illegible]
et remote. [illegible] non [illegible]
est [illegible] agens [illegible] et [illegible]. Quartum 4
est quod [illegible] astronomi in [illegible]
sunt in eventu [illegible] [illegible]
[illegible] medici est magis [illegible]
[illegible] quia [illegible] ad hanc vel
ad hanc [illegible]. Quintum est quod non 5
est [illegible]
[illegible] et in ipsa [illegible]
[illegible] subiectas [illegible]
[illegible]. Sextum est quod [illegible] 6
[illegible] nobilitatem [illegible]
[illegible] prudentia [illegible]
[illegible] et cum hoc [illegible]
[illegible] et anima [illegible]
sub iacet [illegible] in
libro [illegible] et alii qui plures. Septi- 7
mum est quod [illegible] effectus [illegible]
[illegible] corporis celesti-
bus [illegible] tollerent
[illegible] quod est [illegible] et [illegible]
[illegible]. Octavum est quod sicut dicitur 8
homo generat hominem et sol agens
[illegible] actum [illegible] ad
aliud determinatum [illegible] ad hominem [illegible]
[illegible] nostri corporis
in [illegible] agens [illegible]
[illegible] in virtute agentis
superioris [illegible] celestis etc. Nonum est 9
[illegible] quod [illegible] inferiorum [illegible]
[illegible] in [illegible]

particularibus in scientiis sicut metaphysica. Patet hoc quia metaphysica curat se omnibus aliis [illegible]

[illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

[illegible]

quedam in duobus septenariis annorum quedam in tribus quedam in decem annis et multa [illegible]

[illegible]

[illegible]

sanitatis est ars completa in se et sufficiens
sibi ex suis propriis principiis ad ostendendum
finem qui est sanitas / et ideo eius practica
non impertinentia attemptando sine assumpcio-
ne debet conservari et preservare intencio ¶ Sa-
nitas dico vel conservanda vel
perdita reducenda nullo ex defectu
[illegible] medicus Unde medicus non egeat in
dirigendis principiis aliis nec alienis / ita
quod nec principiis ipsius astronomi nec
alterius scientie indigeat / Et istud patet
[illegible] ex diffinicione [illegible]
medicine [illegible] apparebit ¶ Item me-
dicus semper intendit [illegible] ista [illegible]
in eo quod medicus curavit febres et
infirmitates [illegible] qui sunt principia sani-
tatis et [illegible] / vel potest apparere vel ut
videat aliquid dicere / cum [illegible] medicus
dicat / predicit et curabit / sicut cum
sermonibus impertinentibus et extra opera
[illegible] esse [illegible] operibus / quod error est et
[illegible] ubi dicit [illegible] in sede [illegible]
[illegible] in artibus operabilibus [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] finalis et totalis
intencio medici est sanitas / sua
intencio solummodo de principiis sani-
tatis et egritudinis et [illegible] et [illegible]
[illegible] / [illegible] sic super [illegible] de-
dictum est in principio / et [illegible] quid est
[illegible] dubitatur [illegible] debet comparari
in [illegible] illud et [illegible] de
illo / et debet [illegible] aliis
[illegible] artis et aliena [illegible] ¶ Et [illegible]
[illegible] in [illegible]
quod medicus non [illegible]
[illegible] ut [illegible]
quia [illegible] pertinet ad naturalem / [illegible]
[illegible] ut [illegible] est [illegible] sani-
tatis ¶ Item dicit ibidem [illegible]
[illegible] et [illegible] et aliis humoribus
quod medicus non considerat [illegible]
[illegible] est humor vel [illegible] vel [illegible]
[illegible] sed in quantum [illegible] et [illegible]
sanitatis [illegible] cum humoribus
consistit sanitas [illegible] vel
[illegible] non est [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] corporis humani [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] unde sanum [illegible]
[illegible] unde [illegible] ut
[illegible] ¶ Contra [illegible]
adhuc [illegible] hoc non [illegible]
[illegible] questionem / si non [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] celesti
[illegible] alicui [illegible] celestis
[illegible] / dicit [illegible] ubi [illegible]
[illegible] huius libri [illegible]
[illegible] in hac [illegible]
quod [illegible] ypocras celeste [illegible]

[illegible] ex egritudinibus hominibus
ex [illegible] dei [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] et [illegible] similia [illegible]
[illegible] dicit [illegible] / [illegible]
dicit ypocras in [illegible] amplius li-
brorum [illegible] quod [illegible] benedicti [illegible]
[illegible] absit hoc aqua egritudinem [illegible]
[illegible] quod sit hoc non celeste
[illegible] / dicit [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] est [illegible] hominibus [illegible]
ut sit hoc [illegible] quod est celeste [illegible]
[illegible] in arte medicine sit
[illegible] quod ypocras [illegible] laudavit [illegible]
[illegible] narravit [illegible]
[illegible] quod [illegible] quod [illegible]
[illegible] rei [illegible] quod [illegible]
[illegible] quid sit illa / non est nisi
[illegible] / [illegible] ut sit [illegible]
per hoc [illegible] celeste
[illegible] quam [illegible] ypocras
in libris suis ¶ Et [illegible] est / [illegible]
[illegible] et ego [illegible] dico audacter et [illegible]
[illegible] / quod non est [illegible]
[illegible] ypocras celeste / nisi
[illegible] / [illegible] ¶ [illegible] ypocras
[illegible] in [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] sunt [illegible]
[illegible] sunt [illegible]
[illegible] et [illegible] ut [illegible]
et in [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
et [illegible] humiditas ¶ [illegible]
quod [illegible] et [illegible] / [illegible]
non est nisi [illegible] que
accidunt temporibus [illegible]
[illegible] / [illegible] quidam effe-
ctus a corporibus celestibus / [illegible]
[illegible] sit effectus
[illegible] ad corpus celeste [illegible]
[illegible] / [illegible] aqua
sit [illegible] que acci-
dunt temporibus [illegible]
[illegible] pariter
[illegible] / [illegible]
hoc est [illegible] diversis
respectibus sit causa / et ex isto [illegible]
[illegible] argumentum [illegible]
[illegible] ¶ [illegible]
intellectu [illegible] / [illegible]
[illegible] ¶ Et [illegible] ypocras
in libro [illegible] de [illegible] quod [illegible]
celeste non est nisi [illegible]
¶ In libro [illegible] de egritudinibus
[illegible] / [illegible]
[illegible] particulariter in
[illegible]
in [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] longitudinem [illegible]
¶ In libro [illegible]
illud [illegible] ¶ Et [illegible] quod [illegible]
[illegible] ypocras in [illegible]
[illegible] in egritudinibus [illegible]

hec fuisse causa .i. ut non prolongaretur li-
ber eius et ex eis que [illegible] supplesset
ipse causam dimissionis et quod [illegible]
sunt librum dixit in fine eius [illegible]
morientur. Et oportet ut cogitetur velociter in cura
tu consuetudinum subitarum et non effugiat
te dispositio hore huius. Ego significat in sermone
suo isto quod oportunum est medico ut sit
sciens pronosticationes in consuetudinibus subitis
[illegible] scientiam eius in reliquis speciebus
pronosticationis propter sublimitatem et utili-
tatem huius speciei pronosticationis [illegible]
dicens .i. qui ex consuetudinibus subitis breve et sub-
tiliter pronosticat non tamen est sapiens sed
est sapientia admirabilis et profunda ut dicit
alia translatio. Quod ergo ipse ypocras de huius
pronosticatione sermones [illegible] posuit in libro
[illegible] et [illegible] in libro [illegible] et [illegible]
[illegible] non amplo et longo in fine libri
nostri posuit sermonem perfectum in
[illegible] Et est ut cogitetur velociter
[illegible] medicus [illegible] maxime
[illegible] ad [illegible] et ad
[illegible] subitis in quibus oportet in-
venire scientiam pronosticationis consuetudinum
ex [illegible] admirationem [illegible]
causalitatem et [illegible]. Alium ergo in
[illegible] dictis. Et est quod dicitur celeste
sive [illegible] celeste [illegible] dominationis
a celo [illegible] aliis di-
[illegible] in tota scientia pronosticationis
videtur medicum obligare ad considerationes
corporum celestium et cum ipsa [illegible]
eum obliget ad [illegible] patet
quod scientia ypocras. Hanc dictam [illegible]
[illegible] ad ultimum [illegible] suffi-
ciens [illegible] esse soluta quo ad hanc
[illegible] quod [illegible] oporteat medicum
medicum esse astronomum. Prefata solucio
sit continet diffinitio qua diffinitur me-
dicina in principio tegni [illegible] diffinitio avicenne
in principio primi libri sui [illegible] et haly
explanat diffinitionem [illegible] que dicta in [illegible]
veniunt. Est autem diffinitio [illegible]
do quod medicina est scientia [illegible]
complexionatarum [illegible] sanitatem ho-
minis et [illegible] Haly dicit est dif-
finitio medicine essentialis sive substan-
tialis quod est quod determinat [illegible]
[illegible] artis medicine per veras causas [illegible]
[illegible] scientia [illegible]
[illegible] scientia [illegible]
[illegible] a principiis [illegible] scientia natura-
lis agricultura [illegible] pa-
storalis [illegible] scientia [illegible] et medicina
Et dicta est eius [illegible] sanitate et
consuetudine [illegible] in qua [illegible]
[illegible] et [illegible] diffinitio essenti-
aliter artem medicine ab omnibus artibus
factis a principiis [illegible] scientia naturali [illegible]
[illegible] Haly non est [illegible]
me ni principia [illegible] posita in diffinitione

eius et [illegible] qua [illegible] sibi [illegible]
illa que posita est in diffinitione [illegible]
ut dicit haly [illegible] ista duo nomina
et diffiniunt [illegible] diffinitione
[illegible] et bene [illegible] apto [illegible]
[illegible] medicine apposita [illegible] et
[illegible] dicta que est [illegible]
discernit medicinam essentialiter ab aliis
[illegible] ordinatis
sub [illegible] ergo ista dicta
apposita [illegible] distinguit medici-
nam ab omnibus aliis [illegible]
que [illegible] multa
magis [illegible] ab astronomia [illegible]
[illegible] data est ista diffinitio medicine
[illegible] bene data diffinitio
continet [illegible] et [illegible]
et [illegible] diffiniti [illegible]
[illegible] et [illegible]
in [illegible] et [illegible] bene data diffinitio
continet totam [illegible] in se
et cum ipsa [illegible] tota [illegible]
[illegible] quod erat astronomie que
est [illegible] medici-
ne [illegible] ad [illegible]
[illegible] video cum [illegible] medicina
in diffinitione [illegible] tamen [illegible]
[illegible] pluralitatem [illegible] dici
[illegible] et quod [illegible] positum
in diffinitione medicine [illegible] et
[illegible] medicine [illegible] aliis omnibus [illegible]
[illegible] ordinatis [illegible]
factis a principiis [illegible] scientia natura-
li [illegible] causa
[illegible] artes [illegible]
[illegible] ut [illegible]
dicitur essentialiter et [illegible]
[illegible] medicine et [illegible]
[illegible] medicina [illegible] essentialis dicta
posita [illegible] distinguit
medicinam ab [illegible] Et [illegible] ego hec
non solucionem questionis posito [illegible]
[illegible] astronomie [illegible] non me-
[illegible] et [illegible] medici
[illegible] non astronomus posito [illegible]
diligentes [illegible]
[illegible] cessante [illegible] et [illegible]
que due [illegible] regnat in medicina
[illegible] medicine [illegible]
non [illegible] nollent studui-
sse et [illegible]
[illegible] diligentes
[illegible] positum est [illegible]
[illegible] nollent dico
[illegible] audire et [illegible] et [illegible]
[illegible] qui videat in medium [illegible]
non [illegible] comparare
[illegible] in consuetudine [illegible]
[illegible] et dictum est [illegible] vel di-
[illegible] in duobus [illegible]
dubius dico quod nullo [illegible] contentus

se in eodem subiecto quia tamen nimium contrariarentur sibi circa illud distraherent et impedirent et breviter se expellerent ab eodem. Secundo tamen de essentia et intentione contra quod sit in actu secundo qui est consideratio mathematicalis bene possunt esse in uno subiecto absque mutuo impedimento contra ad actum primum qui est esse in habitu, unde cum scientie vel plures etiam bene possunt esse in eodem subiecto scilicet in anima habitu dico absque mutuo impedimento, istud patet per aristotelem in fine 2i methaphisice dicentem absurdum esse simul querere scientiam et modum sciendi, secunda sic in actu ad duo attendit neutrum capit. Similiter illud patet per versum illud legis qui ad utrumque festinat neutrum capit. Similiter istud patet per poetam in libello remediorum amoris, [illegible] partito cum mens discurrit utroque alterius vires subtrahit alter amor. Ipsi quod est notum hinc quod duarum actionum animi quarum una est practica alia contemplativa alia aliam impedit et retrahit sed contingit simul esse, difficile enim est utrasque ~~[illegible]~~ gerere simul ita plane dicit autor in compendio nature et hoc est quod dicit qui bonus est in foro malus est in studio et econverso. Similiter duarum scientiarum rationativarum in eodem subiecto scilicet in anima una impedit et retrahit aliam cum quibus intense actu occupatur circa alteram [illegible] actualiter [illegible]. Ex istis quibus volunt esse medici et astronomi simul in actu per accidens intense circa astronomiam impediuntur circa medicinam et econverso et cetera.

Soluta itaque questione procedo contra argumenta et auctoritates que probant quod medicus inquantum medicus non oportet esse astronomus, ad argumenta autem que probant contrarium hic apparet procedimus videtur. Ad primum ergo quod omnis scientia [illegible] est necessaria medico. Respondeo distinguendo maiorem a parte sui principii et a parte principalis dico ergo quod hoc quod dico omnis potest distinguere vel distribuere pro singulis scientiis per generibus particularibus vel pro generibus singulorum generum [illegible]. Si primo modo vera est tota propositio sed tunc non procedit argumentum quia non potest sumi minor [illegible] sub maiori. Si secundo modo falsa est tota propositio et hec non minor [illegible] sub maiori et procedit argumentum. Licet falsa [illegible]. Similiter possum distinguere maiorem a parte sui [illegible] dicendo quod hoc quod dico necessaria potest dupliciter accipi vel pro necessario [illegible] vel pro necessario utili [illegible]. Si primo modo falsa est tota propositio. Si secundo modo [illegible] et ideo quod medicina et astronomia

non possunt esse simul in eodem subiecto considerando ut dictum est cum consistunt in actu 2o qui est consideratio magis tamen se patiuntur in diversis subiectis. Si primo ad hunc falsa est propositio. Si secundo vera est. [illegible] Alius magis medicinaliter potest videri ad hoc arguendo dicendo quod omnis illa scientia per quam aliquis antecedit et prenosticat quod accidat infirmo utrum evasio vel mors est necessaria medico. Verum est dum tamen illa scientia per medium medicinale sit continuata ut patet per prima medicine que scientia est sanitatis, unde autem astronomia non est talis. Et plus ad hoc dico quod nulla scientia necessaria est medico nisi que dirigit ipsum circa operationes ut dicit ypocras primo commento regiminis acutorum. Hec autem est scientia sanitatis et consimilis prognosticatio debet [illegible] per [illegible] contingit futurum quod eveniat egro unde autem astronomia non est [illegible] astronomus sciat quare ita accidat vel aliquid accidat, hoc supposito non tamen scit illud nisi per medium vel quia sua scientia per quam scit sunt vera per medium aut vere non continuatur scientia [illegible] que necessaria est medico, non enim [illegible] necessaria est medico [illegible] sua [illegible] et [illegible] medico quod sciat ipsum, [illegible] de quo astronomus scit ipsum [illegible], et quo medicus non [illegible] nisi regulari circa operationes et quia ista regulatio magis [illegible] per effectus [illegible] quam per [illegible], ideo astronomia non est ei necessaria. Item [illegible] possit valde bene videri ad artem dicendo quod ista propositio omnis scientia per quam sit aliquis antecedere [illegible] quod male et insufficienter proponitur. Sed debet proponi sic omnis scientia [illegible] sub [illegible] securitate [illegible] necessaria est medico quod per [illegible] sit continuata per medium medicinale [illegible] dirigat et instruat medicum in opere [illegible] accepta [illegible] et [illegible] membris [illegible] potest medicus [illegible] et [illegible] ad [illegible] vera [illegible] tota nec tunc procedit [illegible] quod tunc non assumitur minor [illegible] qui est astronomia sub maiori qui est scientia [illegible] quod est [illegible] causa [illegible] in multa [illegible] pestilentiali et [illegible] medicorum [illegible] quod astronomus

est scientia speculativa ut et opus generalis me-
dicus vero circa singula et tota medicina est
de sanitate et egritudine, est finis sani-
tatis, ut patet ad quem pertinet operari in ista
sanitate custodienda et perdita reducen-
da. Credimus igitur quod iste due sunt subalterna-
te quia astronomus considerat ipsum propter
quid, medicus vero quia propter quod/ quia ad
species naturalis et medicus sunt sub-
alternate, cum medicus accipiat plura
principia a naturali ut credita et probata
sicut supra dictum est. Et quemadmodum et
arismetrice et geometrie sunt sub in-
vicem, quia geometria est dicit propter quid
angulare [illegible] tardius [illegible] arismetica
propter quia. Iterum certum notandum est astro-
nomum pronosticat futuras ut [illegible]
epidimias et motus stellas tanquam causas
primas et universales et [illegible], medicus vero
pronosticat easdem per effectus stellarum
quos in ipsis effectus [illegible] impressiones stel-
le in aere / pronosticat dico tanquam per causas
posteriores coniungentes et particulares. Ad
hoc cum hic notandum est quod licet necesse
ii in [illegible] in parte astronomi / medicus scit [illegible]
[illegible] impressionibus in aere ne con-
[illegible] impedire / sed [illegible] medicus cum
specialiter pertinet ad ipsum [illegible]
[illegible] ne noceat [illegible] cum convenit
prohibere / sane cum ipse posset [illegible]
[illegible] et predicta [illegible] nocendi et
per varios et diversos effectus [illegible]
impressiones mutantes in aerem [illegible]
[illegible] sub constitutionibus [illegible] ad
invicem ita quod duo ad unum [illegible]
unum ad unum et filia ut dicit ypo-
cras. Unde [illegible] epidimi-
as et [illegible] morbos ab illis [illegible]
[illegible] et hic [illegible] posset
ut [illegible] vel [illegible]
aliqualiter [illegible] purgando corpora
et alia faciendo [illegible] docent omnes
auctores medicine in talibus [illegible]
de pestilencia ne noceat, prohibere [illegible]
Hoc enim est in pura potestate, alterum vero
[illegible] prohibere dico cum multa
corpora [illegible] forcia [illegible]
posset resistere epidimie [illegible]
ne inspirat in [illegible] sicut dicit ypo-
cras in libro [illegible] Et cum [illegible]
in [illegible] pura [illegible] de pestile-
[illegible] epidimie [illegible] et [illegible] multa
corpora quemadmodum [illegible] plurima
et [illegible] plurima / [illegible] in aliis
[illegible] epidimiis [illegible] legitur
[illegible] morerentur. Ex hiis [illegible] patet
quod [illegible] causales [illegible]
[illegible] qui de [illegible]
domini mei abbatis dixit. Hec ergo

medicus secundum [illegible] et [illegible]
male [illegible] / et [illegible] nobis possumus
[illegible] a longe [illegible] et [illegible]
[illegible] / patet quod non veniunt cum
toto nocumento et malicia sua in
instanti / sicut veniunt [illegible] de celo [illegible]
Hiis visis ad argumentum [illegible] / quod
[illegible] causa in [illegible]
dico quod duplex est causa una
prima [illegible] et [illegible] stelle [illegible] cor-
pus celeste / et hec est causa [illegible]
[illegible] ita sola astronomus quod non medicus
[illegible] Alia est causa posterior
coniungens et particularis scilicet effectus [illegible]
[illegible] impressiones in aere [illegible]
[illegible]
et [illegible] / et hec [illegible] pertinet solum
medico quod non astronomo. Unde astronomus
et [illegible] causam [illegible] medicus
[illegible] / et hec [illegible]
causata et [illegible] / quia
sicut ipsa [illegible] est causa [illegible]
[illegible] / ita ipsa [illegible] posterior effe-
ctuum scilicet [illegible] et morborum
[illegible] est causa. Et
[illegible] est [illegible]
intentionis medici. Unde medicus est
[illegible] et [illegible] sanitatem custodire
[illegible] et [illegible] reducere [illegible]
Cum ipse [illegible] ut dictum est sit fa-
[illegible] sanitatis et [illegible] in [illegible] ipsum
quia sub astronomo [illegible] considerat ipsum propter
quid / [illegible]
sic ad aliquos [illegible] que ipse non di-
rigit [illegible] in opere sine
[illegible] Ad [illegible] in nullo [illegible]
per stellas in [illegible] pronosticat
astronomus [illegible] astronomus
non posset stellas ne inspirat [illegible]
[illegible] impressiones ne noceat. prohibere.
Prohibere dico cum ad ipsum astronomum
[illegible] astronomia non pertinet operari
sed sola speculatio et pronosticatio, et
[illegible] attemptaret
[illegible] prohibere ne noceat / [illegible]
[illegible] et [illegible] stelle [illegible]
et [illegible] et hec ut medicus non
ut astrologus vel astronomus. De causa
[illegible] prima et [illegible] causa
causas [illegible]
ad medicum, de causa [illegible]
coniungente particulari quod [illegible]
[illegible] et [illegible] est ef-
fectus [illegible] impressionis in aere [illegible]
medicus [illegible] et [illegible] ista
causa [illegible] in opere [illegible]
[illegible] constitutionibus [illegible]
[illegible] ut ante dictum est. vel
[illegible] ad unum vel unum ad unum
[illegible] pronosticare in [illegible] sua

ex illis constitucionibus morbos pestes acci-
dere in hoc seculo subsequenti et vel hor-
um consistat nocumentum particularis constitu-
cionis et statum contrariat ad opus [illegible]
consideracionem particularium contrariat ideo calefa-
ciendo et infrigidando et contrarium eorum que
[illegible] et alia que opus sanando
ne predicti effectus sive impressiones
in aere prevaleant in corporibus et cor-
rumpant sanitatem. ad cuius custodi-
am [illegible] est et reductionem dum non est
tota intencio medici. Unde medici
finaliter ordinatur. Et ex istis [illegible] pro-
fessione [illegible] medicus prenosticando
de istis effectibus sive impressionibus
causatis a stellis refertur quod ut
ante satis dictum est tamquam cause
eorum effectuum subsequencium propter hoc ypo-
crates 4° in quarto prenosticorum laudat istum
modum prenosticandi in eo quod dicit
celeste et eius dependet quod est sublunare
celeste, quod est aer continens nos et
agens in nos continue et consul-
[illegible] et fiat [illegible] quasi [illegible]
ut alios modos prenosticandi [illegible]
dignoscimus et instruimus qualiter
obviemus et prohibeamus ne sanitas
corrumpatur. Et [illegible] cum professio medi-
cine vel sui ipsius corporis vel eius
alterius sanitatem aliquatenus [illegible] in-
columitatem tueri [illegible] isto modo prono-
sticandi [illegible] [illegible] previ-
deret et prenoscens ~~medicus~~ ut dictum
est ne noceant prohiberet. maxime
cum aer continens nos et in quo
[illegible] et que a [illegible] [illegible]
[illegible] inspiramus [illegible] in mu-
tacionibus [illegible] circa nos
et afficientibus ea [illegible] [illegible]
[illegible] quasi [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] humores et com-
plexiones [illegible] complexionata [illegible] ut
in [illegible] a quo [illegible] recedat
[illegible] sanitas [illegible] [illegible] quo mo-
dus iste prenosticandi laudandus est
et notum quod medicus qui subti-
liter in eo se exercet non tamen est
sapiens [illegible] [illegible] et ad
[illegible] et stupenda ut supra
dictum est et eius [illegible] [illegible]
astronomus [illegible] [illegible]
[illegible] a [illegible] et [illegible] [illegible]
nobilior et maior [illegible] [illegible]
[illegible] illud quod [illegible] isto modo [illegible]
possit dicere [illegible] vero illud quod
[illegible] sive prenosticat non valeat
[illegible] vel [illegible] ut ne noceat
prohiberi. Ex hiis iam plane [illegible]
qualiter videatur dicendo ad tertium

Ad secundum dicitur quod obiectio omnem
causam [illegible] [illegible]
medicus cognoscere et [illegible] dicendum
quod si intelligatur ista propositio de causa
que est causata et causans que per-
tinet soli medico ut visum est vera
propositio est. nec sic sumitur minor sub
maiori nec sic procedit argumentum.
Si autem intelligatur propositio de causa que
est causans tantum que pertinet soli astro-
nomo falsa est propositio sed sic bene su-
mitur minor sub maiori et procedit
argumentum licet falso [illegible] causas
bonum vel malum [illegible]
[illegible] tempore [illegible] [illegible] et [illegible]
Ad tertium argumentum quod est for-
tunium vel infortunium [illegible]
interest medici cognoscere vel astrono-
mia est illa scientia que huius cau-
sas considerat. [illegible] et dico quod
argumentum valet et bene procedit
quia medicus non possit aliunde quam
a stellis que sunt cause agentes
[illegible] et remota cognoscere et sci-
re istud fortunium et infortunium
sive istud bonum vel malum sive vi-
tam vel mortem. sed istud non est
verum quia ipse medicus sufficienter potest
predicta scire et cognoscere a causa
alia sibi magis familiari que
agens [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] individuum que est cau-
sa regens et custodiens ipsum sicut
dicit 4° [illegible] et que [illegible]
sive agens est [illegible] de salute
corporis [illegible] custodit et [illegible] ipsius
causa ultima sicut dicit [illegible] in [illegible]
[illegible] et [illegible] nulli [illegible] [illegible]
sollicitudinem et [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] effectus
[illegible] [illegible] [illegible] remote et
ista [illegible] est illa que movet
contra morbum [illegible] [illegible]
motibus [illegible] [illegible]
ad modum morbum [illegible] contra [illegible]
[illegible] motibus oppositis mortife-
ros et dicit [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] particula [illegible] [illegible]
predicta bene agit et facit ista
[illegible] particularis [illegible] [illegible] inferior
in virtute stellarum tamquam causarum
[illegible] et superiorum. Ad [illegible] [illegible]
omnem causam cognoscere tempore
[illegible] et [illegible] fortunium [illegible]
infortunium interest medici cogno-
scere dico quod bene verum est quod interest

medici istam causam cognoscere vel in se
vel in suo effectu. Sed in suo effectu dico
cum agens superius dirigat sive expediat
vel impediat actiones inferiorum ex quo medi-
cus est agens inferius in virtute superiorum
operatur. Cum autem sit iste effectus sensibus ap-
pareret, scilicet quod medici cum sit ista causa
in suo effectu cognoscere et in ipsum cognoscere
iuvat et dirigit eum in opera, ideo quod
magis speculatur [illegible] quod [illegible]
scat istam causam in se [illegible] cognoscere est
ipsa astronomia aliquam [illegible] contingit
speculari sive pronosticare et non operari.
Non operari dico inquantum ipse est astronomus
quod sciat [illegible] tam subveniret cau-
sam medicis ut supra dictum est. Alia
est [illegible] a pluribus causis [illegible]
ad unam quandam [illegible] consequens et hoc
patet quia [illegible] omnes causas coniunctorum
[illegible] et infortunium et infortu-
nium et est [illegible] et visum est. Potest
verificari per astronomiam et per medici-
nam. Ergo in [illegible] determinate per astro-
nomiam. Ac si dicas [illegible]
aut ista solutio posset stare ideo me
posse [illegible] in ipsis [illegible]
[illegible] hec verba et ego [illegible]
[illegible] ad [illegible] consideravi cum studio et
[illegible] et [illegible]
[illegible] que non [illegible] et est [illegible]
[illegible] astrologi [illegible] et est
[illegible] super dies qualitates et dispo-
sitio [illegible] in [illegible] sua et
in sanitate sua que est quod si applicuerint
quedam stelle [illegible] et
sunt ille que nominantur fortunate [illegible]
illi dies [illegible] dies [illegible] et
[illegible] et si applicuerint quedam stelle
[illegible] ad qualitatem [illegible]
[illegible] dies [illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible] actionibus et [illegible]
[illegible] et po-
tentibus [illegible] puta [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible] in [illegible] et
actionibus [illegible] potentibus [illegible]
[illegible] puta [illegible] super [illegible] per
[illegible] et [illegible] augmen-
tum [illegible] a deo [illegible]
in corpore ut cum [illegible] vel mor-
tem vel periculum mortis [illegible]
a [illegible] ut [illegible]
[illegible] medicinam cum [illegible] morbi [illegible]
[illegible] [illegible] donari [illegible]
[illegible] et hec [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible]
non [illegible] et [illegible]
sanitatis [illegible]. Dico ergo quod [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] hora qua nascitur [illegible] iste [illegible]

sunt [illegible] sicut bonum astrono-
mum [illegible] et fortuna [illegible] sit
in ariete et infortunium in [illegible]
quod [illegible] quod luna
est in ariete aut in tauro et [illegible] sit
eius dispositio bona. Quando est in tauro
aut in [illegible] et [illegible] di-
spositio eius est dispositio mala et [illegible]
[illegible] que accidunt ei que incipiunt [illegible]
[illegible] luna [illegible] in [illegible]
[illegible] sunt [illegible] consuetudine
eius et [illegible] luna et
in ariete aut in tauro [illegible]
consuetudine eius et [illegible] ut [illegible]
[illegible] ut dicit [illegible] et quia non
ex ista affirmatione qua affirmat et sup-
ponit [illegible] fortunium et infortunium quod dicitur
fatum esse ex stellis tamquam rem [illegible]
et [illegible] que non [illegible] et quia [illegible]
[illegible] astronomi [illegible] possit aliquis
credere et [illegible] quod ipse ex hoc vellet
et intenderet obligare medicos [illegible]
[illegible] ad sciendam astronomiam. Patet [illegible]
[illegible] statim movet quandam questionem
ex [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
et opinionem. Dicit [illegible] quod si [illegible]
a nobis [illegible] quod [illegible] quod quando
luna est super [illegible] circuli signorum
aut super mediantem eius est [illegible]
[illegible] que est vel [illegible] esse [illegible]
[illegible] et elongetur ab [illegible]
[illegible] ad quam [illegible] est
[illegible] non ut [illegible] illud
quo indigemus in hac scientia [illegible] medi-
cina, illud autem quo indiget medicus
[illegible] medicus in medicina est ut [illegible]
[illegible] consideratione [illegible]
[illegible] et [illegible] quod si
[illegible] aliud [illegible]
[illegible] et [illegible] effectus tamquam de-
[illegible] ab effectu cum [illegible]
[illegible] effectus [illegible] et medi-
cinam [illegible] morbi et [illegible]
sive [illegible] virtutis [illegible] vel
debilitatem et [illegible] et [illegible]
que [illegible] et [illegible]
[illegible] quidam effectus a [illegible] non
[illegible] corporis [illegible] in [illegible]
stellarum [illegible]
[illegible] et consideratione [illegible]
celestium tamquam [illegible] et ergo
a causa ad effectum [illegible] astronomo
speculanti sive [illegible] [illegible]
dico [illegible] in [illegible]
[illegible] in septenariis et [illegible] in [illegible]
septenorum [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] medi-
[illegible] in septenariis [illegible]
[illegible] luna sit in quadrata [illegible]
[illegible] aut super [illegible]
[illegible] eius. Dico quod si sint [illegible]

consuetudines sive morbi propter bonum exte
rius, tunc mutabit complexionem ex sanitate
fortitudine mutacionem bona et tunc appare
bunt in septimis et in quadris certa
signa complete digestionis et salutifera virtutis
fortitudine virtutis et stella que confortant
servant medicum scilicet dominantium ad
effectum suum quod post dubio non fuga
bit consuetudinem in duello et quod infirmum
ducet ad salutem nisi infortunatur error
ex infirmo sive ex suis vel ex medico
aut si liceat infirmum quemcumque stel
la ut dicit Albumasar et si ergo mora
consuetudines fuit propter malum quod infor
tunio tunc mutabit complexionem ex sanitate
infortunium mutacionem mala et tunc
similiter apparebunt mediante signa
male cruditatis et indigestionis medicine
in casu virtutis et debilitatis similiter
que confortant medicum vires tales de
ficientem et virtus roget per in fortunare
ergo morbus post dubio superabit
nam in duello et quod infirmum ducet
ad perdicionem et tamen non sic dicit Albumasar
quod parvum fuit ista astronomi pars
experimento et ab effectu cognitione et
cognoscere illud est in infirmis, nam si
tempore considerent in istis rebus et non
credentes quia eam consideraverunt cau
tius tamen eam facilius est eum considerare supra
scientiam de quibus eam impletum est
medicus qui querit ut credamus eius
bene quod non est impletum. ita dicit Albumasar
Albumasar de verbo ad verbum

Ursa suppositis que Albumasar supponit for
tunium et infortunium quod dicit fata
esse et conceste tamquam rem certam et ratam
que non potest et que invenerunt astro
logi experti, quod licet ego non assero tamen
quod fuerit necessarie, dicit ordinationem sive
dispositionem in stellis, dicam tamen quod non
predicantem omnimodam necessitatem nec
federi non potentium, sed velit contra
fidem et contra verum Albumasar et etiam contra
(marg.: argumentum) theologicum et philosophiam et similiter
eum talis asercio et affluad tollet
et destruet contingencia et ponet omnia
esse ex necessitate quod est error ma
nifestus et quod non contingit conpulsari et
fata, ad hoc plus possumus dicere dico
ergo quod posito tamen cum isto Albumasar quod for
tunium et infortunium et infortunium sine
fatalis secundum quod ad ordinationem in
stellis, potest tamen aliunde impediri, potest
et excitat magnum hominum propter divinam
gratiam nobilitatem et libe
rum arbitrium, que accipit ex anima
intellectiva anima rationalis sic dicit
sic in quanto est fortis de potestate nisi
sit dignior et nobilior stellis per quod
actio stellarum possit in motu insi
nuare deficiente contraria potest contra
operari facere stellarum, dum eam bona

ex fato superaverit potest aqua omnia superare
et hoc ut dicit ipse dicens plures per na
turam et astronomus qui vel ex ipsis non
noverunt alicui ingredienti in aere aut
bello potentem mortis, evitare potest eum
fatalis mori, licet eam ista virtus ita sub
mittat eos signa et cautis, non parvo
particulas et accidentalis in qua quidem
hoc differt ab aliis brutis ut dicit iste
procedit similiter et in isto nobilis an
tecessorum Ptolomei in Centilogio suo
dicitur et sapiens dominatur astris quia
ipse ex sua scientia potest aliud quam in
ordinationem sive dispositionem stellarum con
veniret impedire, Unde nota quod licet a
stronomus bone et 2 aliis considera
verit hominem ex fiducia et hunc ex voluntate
sua et pro de aliis morbis in stella vel
tali constellacione morietur non tamen
si medicus statim providere et ad
hibeat remedia et medicinalia
adiuvanti utique evadet, propter hoc non
sequitur quod nullus sit astronomus, quia
medici contingunt cum abstulit ma
teriam et nutrimentum utriusque morbi, quod
si ablata hec non fuisset perdita
hoc utique mortem fecisset, et hanc quamvis
ne causa potest esse scilicet prudencia medici
et opera sapientis et prudentia diligencie
providendi, similiter etiam ad hoc facit
quod non potest vincere incidenti
ut sepe et frequenter contra operatur facto
sive cum quod speculatores in generacionem
ferunt que est vere astronomi non potest
favere neque respicit et dicitur que
incepta nobilior et debent adiri
turbacionem ita et animus aliquorum non
propter desperationem salutem et per manu
eam in vita fugiendo rem istam
et horribilem que est mors appetibis
eam sequens mortalibus per virtutem et
fatalibus a fato eam Albumasar tamen, vita
te adhuc aliquantulo forti quod potest
ultimum deserunt medici remedio
et recolligendo se vim vel suam virtutem
in se ipsa quasi contrariantes potestas
quadam sic vincendi invalidi in
surgit et vincit in morbum et su
perat quod contra fata, et sic ipsa na
tura et vadit a re tristi que est
mors ad rem letissimam et desideratam
que est vita, et istud ait in libro
pluribus locis dicit enim et C quod talia
signa videmus et tamen sed proba
et eum potest dicere et aliquorum non vi
signum digestionis et tamen non contra
parum expellit indigencia et nocet in per
Albumasar in libro affirmat in illo afforismo In mania
dispositionem prope a extasis bonum
similiter in fine amplius super illud
afforismus ex paucis ut venis et ocheafla

concludit et dicit enim Haly ibi auctoritate Ypocratis
quod fortunatus nil est impossibile expellendo
supplantatiuis credat enim sanitatem posse etc.
Ad quartum articulum per dictam auctoritatem
Haly solventis et dantis 3m librum in medi-
cinis ex eo quod ipse tangit et docet in illo
libro multa physicalia et astronomicalia obliga-
re medicum ad sciendum astronomiam / hoc iam
satis patet ex ante dictis in solvendo 3m ar-
gumentum precedens solvendo Haly ut visum est capi-
tulis astronomicis in illo 3o libro in medicinis
quod non intendit medicum obligare ad sci-
endum astronomiam sed potius quod Haly
hortatur eum et persuadet sibi ut ipse non
elongando se a principiis suis supradictis semper
antedictis regulantibus eum in opere et
acceptis ex ipsa consuetudine et antiquis
parentibus scilicet inspiciendo in septenis
et filia et potius diligenter immoran-
do istis et insistendo potius ponat penitus
et dimittat magis ipse medicus est / omnia
physicalia et astronomicalia / Sapere enim
physici et astronomi sit considerare eum
sunt quod / et dominare effectum per contrarium
dici vero ergo [illegible] sit considerare eum ex
et dominare causas per effectum / et illud
satis explanatum est ante ubi dixi quod Haly
monet quendam questionem quam ipse tum in-
cipit et probat ne credet aliquis quod ex
fumum et affirmativa sua quam affirmat
et supponit / facit esse ~~met~~ concludere specia-
liter medicum obligare ad sciendam astrono-
miam ~~et~~ Rursus quo ad illud articulum per
temporum ~~introductionem~~ quod Haly supponit et concludit
intentionis sue [illegible] est respondendum ad conclusi-
oni [illegible] obicit namque et cum dicit
dierum / hec passiones cum [illegible] sunt particulares
et imparitates etc. Dico quod ista possunt
dupliciter considerari uno modo in astro-
nomia quadam in qua ipse elevat ad su-
as causas [illegible] scilicet stellas earum
cursum et ordinatam [illegible] mathema-
ticus et sic non considerat ista mathe-
~~maticus~~ potest ista considerari ~~[illegible]~~
~~in abstractione~~ [illegible] scilicet colligit et [illegible]
tantum via experientie ex effectibus stel-
larum effectibus dico apparentibus in medica-
et in septenis et in quadris etc. ut supra
dictum est quod magis [illegible] [illegible]
dignitatis et indignitatis fortitudinis et debili-
tatem earum et huiusmodi Et hec enim mali-
volarum et benivolarum stellarum infortuna-
tum fortunam vel infortunium etc. / et
hec non considerat ista medicus / sed iste non
dicitur consideratione istorum non obligat
Aliter ~~et~~ sat bene posset solui illud argumen-
tum / dicendo quod doctrina istius tertii libri
enim quod textus eius Haly [illegible] istius
cum de libro tertio [illegible] pretendere non est
medicum [illegible] ad esse astronomum et [illegible] etc.

natura ad esse artis mee / sed tamen non ad
bene esse ipsius scilicet ut enim sciat ipse et
sciat rei veritatem cognoscat consequenter [illegible]
mediat ex [illegible] per rationes et apparentias
et ut enim [illegible] ipsius agnoscat vel
tertium enim sciat ipse in 3o prenost in principio
quod non est possibile ut cognoscatur aliquid de nam
dierum creticorum enim computacionem dierum [illegible]
enim in quibus non fiat fractio neque septi-
mana neque [illegible] neque mensis
[illegible] etc. / Sed [illegible] appellat di-
co ut dividatur [illegible] discipli-
[illegible] ad xx / et quia et quod enim plu-
ralitatem [illegible] [illegible] [illegible]
dies critica est xx quae est [illegible]
[illegible] / quia xx / [illegible] [illegible] quae di-
xi [illegible] [illegible] ex [illegible] Haly [illegible]
[illegible] Haly statim hec [illegible] et dicit
Cum autem sit investigatio difficilis ista
ex sermone isto / nulli cogit eum ad hoc
ut eam addiscat / sed sit contentus certa
[illegible] huius libri / quod si scire eam vel
de [illegible] [illegible] [illegible] legat [illegible]
enim / non ergo scio et credo quod non [illegible]
[illegible] hic quod [illegible] in hoc 3o libro [illegible]
paucis hominibus [illegible] [illegible]
[illegible] et fortassis in hoc [illegible]
[illegible] astronomi [illegible] etiam
hoc [illegible] et [illegible] [illegible] et non
[illegible] illud mea voluntate et donis
[illegible] illud et [illegible] [illegible] [illegible] illud
quod non vocavit me ad hoc ut [illegible]
quod [illegible] / [illegible] quod [illegible] meis
qui rogaverit me super illud et qui
[illegible] a me illud [illegible] et si ego [illegible]
Etiam [illegible] doctrina istius tertii libri faci-
at [illegible] sit ad bene esse artis me-
dicine ut etiam [illegible] et non
[illegible] [illegible] sufficit [illegible] esse et
[illegible] [illegible] [illegible] et eius [illegible]
et [illegible] dierum creticorum / [illegible]
et enim libri / qui sufficit sit ad esse
[illegible] ut plane patet ex
iam [illegible] [illegible] eius Haly hic non
videtur aliquis ex hac doctrina tertii
libri obligari medicum [illegible] medicum
ad sciendam astronomiam [illegible]
ad eum medicum [illegible] medicum de a-
stronomia et de physica [illegible] ex
suis [illegible] principiis [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] in [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] artis posset [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quam sibi [illegible]
[illegible] [illegible] medicine [illegible]
scilicet corporis humani [illegible] [illegible]
[illegible] super [illegible] ad [illegible]
nec [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
vel [illegible] [illegible] [illegible]

et contestant digerorum rethorum parietes
talliga methodici laborantem a posteritate
corpus moriturum sudore fetoso et frigido
aperte/ nec non etiam qua die morietur vel eva
dat, immo etiam hora qua hora ipsius
diei moriatur vel evadat. Hanc enim ar
tem [illegible] prenosticandi sic determinat
[illegible] in libro de crisi et in libro [illegible]
[illegible]/ et ipsa auctoritate eius in libro se
cundo et aliis similiter etc. Cum ergo me
dicus [illegible] prenosticare possit ex [illegible] pre
cognitis sue artis non dico solum ad apta
[illegible] immo etiam ad astronomie maxime pro
[illegible] in prenosticando sine [illegible]
[illegible] quam possit astronomus et [illegible]
[illegible] est sine causa [illegible] vel [illegible]
[illegible] que est astronomus [illegible] forte [illegible]
[illegible] tamen [illegible] ista apparentia [illegible]
[illegible] in facie vulgi apparere et [illegible]
[illegible] impedire etc. [illegible]

Ad quintum argumentum quod est [illegible]
[illegible] humida [illegible] patet [illegible]
per ea que supra dicta sunt. Medici
[illegible] medicus [illegible] agnoscit
sufficit demonstrare [illegible] effectum et [illegible]
re [illegible] et [illegible] proprie [illegible] effectus [illegible]
supra [illegible] est possit [illegible] et
[illegible] hec effectum humanitatis et [illegible]
[illegible] humorum [illegible] corporis et
venas et [illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] corporis et [illegible]
[illegible] venas que [illegible]
in [illegible] corporis et venarum [illegible]
[illegible] velut [illegible] demonstrationem [illegible]
quod [illegible] ut [illegible]
[illegible] considerando [illegible]
[illegible] et medicus astronomi [illegible] videat
quod [illegible] in qua [illegible] quadratura lune hec
[illegible] ablationem [illegible]
et [illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] venas [illegible] plenas [illegible]
[illegible] humoribus [illegible]
et [illegible] videat venas [illegible] et corpus
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
et [illegible] et [illegible] debet
[illegible] et [illegible] quartum est
quadratura lune hec [illegible]
[illegible] corruptionem humorum [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] febres [illegible]
[illegible] et completa in [illegible]
[illegible] dicit [illegible]
[illegible] responsio ad [illegible]
[illegible] luna [illegible] in suo orbe
[illegible] quod [illegible]
[illegible] medicus cognoscere [illegible]
quod [illegible] humorum et [illegible] est co
gnoscere [illegible] in causa [illegible] et in
effectu medicus [illegible] medicus

sufficit [illegible] in effectu [illegible]
[illegible] medicus non oportet esse astronomum [illegible]
[illegible] cognoscere causam. Et [illegible] esse
quod luna et alia corpora celestia [illegible]
sunt agentia [illegible] et [illegible]
particularem [illegible] Et licet [illegible]
sunt instrumenta et organa corporis [illegible]
[illegible] quod [illegible] non [illegible]
[illegible] sunt [illegible] celestium/
quia [illegible] effectus particulares sequuntur [illegible]
particulares [illegible] et [illegible]
causas particularibus [illegible]
[illegible] aliquando [illegible]
[illegible] non impedit actio [illegible] et
agentis [illegible] indisposita non
recipit nec obedit aliquando actioni
illius. Sane [illegible] actiones naturales non
[illegible] sed [illegible] ut semper et ex
necessitate [illegible] variabilitatem [illegible]
[illegible] in pluribus et frequenter [illegible] est quod
[illegible] medicus cognoscat in effectu mani
feste [illegible] et [illegible] abundare humo
res [illegible] humores [illegible]
et [illegible] oblato tamen [illegible]
[illegible] particulari et a calore naturali [illegible]
corporis [illegible] tamen a causa
[illegible] ut [illegible] et [illegible]
cognoscat [illegible] humore [illegible]
[illegible] particularia contraria et
[illegible] et
[illegible] et [illegible]
[illegible] ab astronomia
nec oportet ipsum esse astronomum. [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] vel [illegible] negare et
[illegible] vel [illegible] maxime [illegible]
[illegible] argumenti allegando [illegible] dicta
et exempla [illegible] tamen [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] ut [illegible] quod illud
quod ipse dicit [illegible]
[illegible] et [illegible] de
[illegible] de [illegible]
[illegible] luna [illegible] licet [illegible]
[illegible] quod ipse ibi determinat [illegible]
[illegible] illud quod dicit [illegible] in [illegible]
[illegible] de [illegible] mestruorum [illegible]
rem [illegible] menstruare in omni [illegible]
[illegible] et [illegible] septima de
[illegible] ibi [illegible] // xxx
plane [illegible] Possent etiam [illegible]
[illegible] auctoritate
ptholomei [illegible] in centiloquio
suo [illegible] quadratura lune [illegible] et [illegible]
[illegible] que [illegible] calida est et [illegible]
[illegible] humores [illegible] ipse
dicit, [illegible] et [illegible]
[illegible] lune [illegible] plane [illegible]
[illegible] in [illegible] dissensione
quadam [illegible] sic patet in olla

bullientes faciat augmentum fantasiarum quod . . .
et hoc aque maris fiant ex maiorum locorum
eruptantes, effluunt ultra mare et post eam
[illegible] vadis refluunt. Et ex isto refluxu
et effluxu . . . vulgaribus hominibus
maximo credo invaluisse et crevisse hanc
opinionem vulgarem et . . . quod decrescente
luna decrescant humida et . . .
[illegible] et similium disceptationum medico . . .
medicorum penitus impertinentem ut satis
patet ex superdictis. Et adhuc dicendo causas
et veritatem ad inquirendum distinctis veri . . .
superioribus philosophis secundum naturales et astronomos
[illegible] . . .

Hinc . . . teste et ossa alicuius . . .
. . . [illegible] in quibusdam
. . . luna plena medullis et sic . . .
. . . naturalibus quod est signum . . .
et quod . . . bene mutat hominem . . .
. . . quodam . . . et quasi . . .
. . . et . . . et coloribus et . . .
. . . mutatis ad . . . quod est signum
contrarii . . . et quod . . . animal
male mutat hominem . . . Causa potest
esse . . . stelle bone que
meliorat, ut male que peiorat . . .
. . . hominem . . . hinc
potest esse bonitas vel pravitas . . .
. . . hinc . . . alia animalia . . .
vel . . . potest esse causa . . .
. . . mutationis in istis animalibus . . .
. . . potest . . . mutationis . . .
. . . in animalibus aquaticis . . .
. . . et occulta et . . . que
sunt ipsa . . . et . . . in ipsa
luna . . . humidis et aqua . . .
humida et . . . aut . . .
. . . mutationum in medullis et . . .
. . . animalium . . .
. . . ergo . . . non facio . . .
ad medicum pertineat ordinare . . .
. . . et . . . nec non ordinare . . .
separanda in . . . et . . .
. . . plane . . .
. . . possit . . .
in effectu . . . bona ut mala . . .
. . . comedendorum et . . .
. . . et . . . marcata
sunt et . . . in . . .
. . . esse . . . et bona
. . . in . . .
. . . et . . . Ergo . . .
. . . vel ista potest cognoscere medi-
cus . . . demonstrationis . . .
. . . effectu . . . vel . . .
. . . astronomo, et ita medicum . . .
esse astronomum. Et aut . . .
. . . et . . . sit . . .
ta medicine . . . auctoritas . . .
. . . primi libri simplicis medicine
. . . et medicorum . . . simplicibus

naturalibus inquirendo virtutes et naturas
medicinales et simplicium ultra quos
operat similes factus est ille qui . . .
dit super arborem . . . timens
. . . posset incedere via plana
et lata . . . transtraus . . .

Ad . . . articulum quod fit auctoritate . . .
. . . libro . . . dicentis et . . .
. . . corporis . . . membro . . .
. . . pati ab una medicina . . .
. . . ex influentia corporis celesti
. . . astronomi . . .
. . . que . . .
. . . corporis . . . membro . . .
. . . sive . . .
facile vel difficile pati a . . .
contrariis. Alia . . . que . . .
sibi ex sole quam influit sibi sol ex in-
fluentia sua . . . quod sol . . . sub
. . . signis zodiaci . . . dico in-
. . . posita . . . vel
. . . quam . . .
sibi pati ab una medicina in una
hora et non in alia. Et ista . . .
. . . sibi . . . una . . .
. . . non alium . . .
vel supra . . .
vel talis dispositionis . . . Vera
. . . est . . . que . . . sibi
ex sole . . . sibi . . . influen-
tia sua . . .
. . . in quibus . . . stel-
lis fortunatis vel infortunatis . . .
stelle sibi vel stelle sibi . . .
et . . . non sine . . .
sine . . . quibusdam corporibus . . .
. . . et . . . comedendi . . .
. . . in quibusdam . . .
. . . et . . . comedendi . . .
. . . quod sunt . . . sensibile
et . . . hinc . . . fortassis . . .
. . . possit . . . quod . . . 3° . . .
causa . . . hominibus simpliciter . . .
. . . vel . . . et . . .
concludit . . . causas . . .
. . . causas . . .
. . . secundum celestes . . . medicus . . .
. . . opus . . .
. . . sunt . . . sanitas . . .
debet . . . aut . . .
. . . causas
. . . ista . . .
. . . et super
dictum est . . . et in . . .
. . . consulendum . . .
causas . . . et . . .
effectus . . . effectibus et
causis . . . et in . . .
. . . ad . . .

curatoris vel sanatoris corporum in toto aliquis
ex ipsis egritudine arripitur, plurima vero ex par
ticularibus periculis a membris, vel quod si videat
medicus quod aqua [illegible] non valeret
sic ita quod hic corpus vel hoc membrum
in una hora et non in alia ab una me
dicina et non ab alia faciat, advertet illud et
et caveat paciens ne incaute opponat
se tali hore etc. Sed si videat quod hec ista
similibus partibus et descendat illi et re
giat eum in nativitatem complexionis sibi in
nate. Sed si videat quod iste fastidit vinum
vel pisces vel res amaras aut complexionales
etc. diligenter circa singulas condiciones
cuiuscumque hominis singularia remedia quibus
oportunum fuerit recte dirigens. Medi
cinaliter [illegible] complexionis valet in nata et
influxa sit in medicinalibus et in extra
[illegible] aliqualiter solum remediabiles non
restat nisi ut medicus regat eum rebus
et partibus sibi contrariis possibilibus et de
lectabilibus ut sit in causa sibi desiderata
et tam qualitate et proportionali sibi conve
niat societate. Secundo arguitur sic et aliter
solum dicendo quod fortasse sicut dicunt
quidam in [illegible] de ea [illegible] una
sunt a stellis vel qualibet corpora sunt
individua, [illegible] medicina
et vel quasi medicinas habet et habet
immanifestas [illegible] complexionis
non comprehensa [illegible] compre
to, que inquid complexio [illegible] que differen
ter se habet [illegible] ut ista passio
et que in una hora et non in alia, et
quodlibet est in uno membro et non ita
aliud etc. Cum ergo medicus videat
dictas vel istas effectus qui causantur
ab ortu separacione et qualiter [illegible] complexio
causata est de stellis agat industria sua
cum hec velimus [illegible]
[illegible] plenius dicetur in
[illegible] / agat dico
remediando et [illegible] talibus corpo
ribus [illegible] medicinas
[illegible] et corpora [illegible]
sive complexionis [illegible] sibi [illegible] sunt
[illegible] neque astronomus [illegible]
dat et veniat [illegible] complexionis
possit impedire; [illegible] medicus
[illegible] vel saltem ut [illegible] vel [illegible]
[illegible] possit remediis aliquibus sua
industria aliqualiter obviare; et propo
nat [illegible] stellarum [illegible] causas
remotas et [illegible] medicum in
opere [illegible] ad [illegible]. Ex hoc tamen
potest [illegible] ad formam argumenti quod ergo
obiciis [illegible] ab influencia celesti
[illegible] est [illegible] a causa remota [illegible]
[illegible] non [illegible] medicus [illegible]

[illegible] cognitum sibi sufficeret [illegible] ab effectu
ut supra dictum est. Licet satis [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] sit ad
[illegible] arta, et [illegible] satis suffi
[illegible] sit [illegible] questionibus
[illegible] adhuc [illegible] obiceret contra [illegible]
[illegible] complexionis [illegible] plus [illegible]. Obiceret
[illegible] ad [illegible] obiciendo sic [illegible] constel
lacionis [illegible] influencie et effectus
[illegible] et [illegible] fortune et infor
tunii manifestatur et apparet [illegible]
in [illegible] et in aliis [illegible]
et similia. Sunt alie [illegible] constellaciones
fortunate et infortunate que [illegible]
[illegible] ad [illegible] effectus et [illegible]
latent medicum et sibi occultant [illegible]
[illegible] oportet [illegible] cognoscere [illegible] constel
lacionis [illegible] in [illegible] effectus [illegible]
[illegible] latent et medico [illegible]
apparet, qualiter [illegible] effectus [illegible]
[illegible] medicus constellacionem [illegible]
in qua si daret medicinam laxativam
[illegible] sustinere [illegible],
vel [illegible], vel si in constellacione
opposita daret [illegible] laxativam [illegible]
[illegible] et [illegible] ita [illegible] ad
deductionem [illegible] laxaret. Similiter
qualiter cognosceret constellacionem [illegible] in
qua si [illegible] aperire vel [illegible]
[illegible] et forte aliud [illegible]
[illegible] et [illegible]
constellacionis [illegible] et [illegible]
[illegible] astronomi [illegible] astronomie.
Si ergo [illegible] in [illegible] ita [illegible]
[illegible] effectus sit [illegible]
astronomi [illegible] constellacionis [illegible]
[illegible] oportet [illegible] non, [illegible]
[illegible] cognoscere. Adhuc ut
[illegible] medicus oportebit esse astronomum
[illegible] obiciens. Contra astronomum [illegible]
[illegible] astronomi solum est scire et in non opera
[illegible], [illegible] complexionis [illegible] et
tam [illegible] qua est scire, medicina [illegible] non
unde medici [illegible] solum oportet
non scire [illegible] cognoscere [illegible] in effectu,
[illegible] in effectu et [illegible] quando
[illegible] in [illegible] ergo astronomus [illegible] que
[illegible] tam vellet obviare vel
[illegible] impedire [illegible] figuram [illegible] ita
et [illegible] si [illegible] et ante effectum
[illegible] debet
[illegible] et [illegible] obviare; vellet
cognoscere [illegible] complexionem et tam [illegible]
[illegible] figuram. Astronomi [illegible]
[illegible] sic [illegible] redibit ad [illegible]
[illegible] sustinencia, ergo si astronomus [illegible]
astronomus non [illegible] esse medicus, vel [illegible]
medicus [illegible] medicus, [illegible] esse astro
nomum [illegible] medicum [illegible] esse astronomum
et astronomum [illegible] esse medicum, quod [illegible] est

et hoc gradu. Sit autem ad actum in generali
probabiliter videtur. Notandum quod cum distinctionem
rerum ab inventione et ordinatione earum et (ab) eorum
inventionem accipimus distinctionem scienciarum
que sunt de ipsis rebus inventionem et ipsarum
ordinationem earum et inventionem. De rebus
autem nobilibus incorruptibilibus ut est ce-
lum stelle et alia corpora celestia ut pro-
te de nobilioribus et de dignioribus secundum digni-
tatem et veritatem est altior et superior in ordine
est sciencia procedens a causa ad effectum.
De rebus vero vilioribus variabilibus et
corruptibilibus ut sunt ista inferiora genera-
bilia et corruptibilia ut patet de vilio-
ri et variabili secundum suo actu et ita per con-
sequens est inferior in ordine est sciencia pro-
cedens sive derivans ergo ab effectu ad
causam. Unde dico procedens sit et sit tamen
omnia ista inferiora variabilia et corru-
ptibilia necnon omnes effectus et omnia
particularia que reguntur et reversuntur et
adducuntur et disponantur ab actione sive in-
fluencia constellationum et corporum celestium.
Sunt autem secundum medicum propter mutabilitatem
sui et suarum artium mechanicalium et eius
propter ordinem motum tamquam inferiorem sive
ad alias superiores sciencias non possit demons-
tracione certitudinem potissimam. Tamen ipsius est
demonstrare considerare ipsum quod et non propter
quid. [illegible] ei est sufficiens sicut [illegible]
a proposito quia procedit ab effectu ad causam
ut in pluribus dico et sequitur hec non semper
et non est effectus medicorum et purgi
perfectus [illegible] cum possibilitatem sive
medicine vel obviacio de contingentibus
circa eorum egrorum et regimen sanorum so-
licite et diligenter invigilant consideracioni
suarum circumstanciarum et universorum per in-
terim extrinsecorum eorum intransitorum [illegible]
si circa virum dispositionem aliis et et [illegible]
quadras tamen cum uno naturam quadras
forum mensibus et quadrans ingenii
dierum naturalis et regionum et [illegible]
et consuetudines contingencias medendum
ipsum nam rerum non natura et alia huius-
modi inferiora vero nota particularia determata
a parte ipsius medicandi puta certam
gentem compositionem. Cum sit certitudinibus et
sit pungens vel macer et similia
et utrum pingue et facile sit ille qui me-
dicatur bibere et pati omnes medicinas
tam laxativas quam alterativas et sola
et utrum convenit in parte aquas potatives
speciales minerales sibi vel insolitas
proporcionales vel improporcionales farma-
cie vel flamine et sic consideravit. Dico
cum sic invigilant sicut cor et evidentem
convenienciam ut dispensancia ut in pluribus
et ut frequentius per hunc consideracionem imperf-

particularium attinget et attingere poterit
ipse medicus ad id quod concordat cum astro-
nomia et ad effectum eorum ut eorum a tali
vel tali constellatione causatur. Hoc et late-
bit ipsum medicum ut plurimum et frequentius dico
convenientia vel malicia constellacio-
num [illegible] prospere de sive in medendo
de salutem vel periculum super infirmum cum
in prosternando vel adhibendo farmaciam
vel flamine constitucionem sanitatis in sanis vel
constitucionem sanitatis deficiente ne procedat
et transeat in eum statum destruccionis vel
frequencius sive sanitas. Si non medicus
non medicus non possit agere nisi ut
frequentius dico ad predictam concordiam
cum astronomia attingere frustra sepius
sit et intelligent ipse quod ostendo est
dico Gilbertus istam que est contempla-
cio operum et temporum et regionum et con-
pletissime dico quod dictus sunt in primo li-
bri afforismorum ubi in particularibus ventis
et hic. Ad hoc ergo ut medicus possit
ad predictam concordiam cum astronomia con-
tingere ut frequentius cooperatur et adiu-
vat nobilitas [illegible] venalis anima ra-
cionalis cum est sit nobilior stellis per in-
veniendo et colligendo sapiens et pru-
dens omnia particularia et circumstancias
ad inveniendum convenienciam sua pru-
dencia et sapiencia potest [illegible] cognos-
cendo in effectu in quod potest astrono-
mia cognoscendo in causa. Ad hoc eciam
cooperatur et adiuvat fortis et fortis
et vehemens ymaginacio in eius corpo-
re subiecto. Dico si quis laborans
vehementer ymaginetur sanitatem curacio-
nem vel ergo sanitatem predictam et eciam
quibus flamandis vel farmaciandis ve-
hementer ymaginetur per sanitatem sibi
hanc vel hanc sive flaminis vel far-
macie et vel mortitudinis, licet autem li-
ber sexti naturalium et de eiusdem sententia
et algazel sunt in sua philosophia
quadam opinione singulari et ipsa
(opinione) licet vult eciam vehementem ymagi-
nacionem eiusdem impressiones esse in
corpore alieno puta medici ymagi-
nantis circa illum quem debet sanare
curacionem vel predictam vel circa illum
quem debet constrinare vel confirmare per sen-
tenciam flaminum vel farmaciam. Sed con-
tra est ut notitiam a deo ut ostendit
sicut ipse dicit ibi. Prevaleat ergo
instrumentis medici quo ipse operatur.
Et si tamen fortissime medicus propter aliquod
occultos et latentes non clare videns
effectum constellacionis. Licet hoc tamen
raro contingat ab astronomia in medendo

26.

discordaret. Et omnis dicens in medicinam si de
contingentibus vel obviaret sufficientem hanc
disciplinam, cum maxima variabilitas in circa
contingentem discordiam aliquotiens ab ar-
te medicine non excludit, sicut in rethorica si acci-
dit in ea propter eius imbecillitatem dicens
minus sufficit hanc disciplinam. Et hoc est quod
dicit ypocras in aphorismo ubi creatori morbo
et non omnia etc. Et quod etiam dicit Galienus et in
aliis pluribus locis, quod medici etiam perfecti
errant in hiis. Et similiter quod in quinto
dicit Galienus quod nunquam reperitur medicus non errans
etc. Conclusio plane vera patet. Secunda
ratio illo casu sub negotio etc. Illud
tantum professionem sunt circa omnia que de op-
portunitate est circa tempore. Et non cum circa
dicitur dicitur etc. Quod dat cum causis
ubi varietatem et in constanciam operationum me-
dicinalium a parte operis varietatem circumstan-
tiarum operationum medicinalium etc. Ad iiii cum
conclusio ad argumentum ad illud quod dicit quod observat
preter constellationes quarum influencie
et effectus apparent in diebus septenis
et in aliis diebus indicativis etc. Sunt
alie multe constellationes fortunate et
infortunate que adeo occulte ad suos
effectus et impressiones latent medicum
ut etiam oportet eum astronomie cognoscere
istas constellationes causantes in suis ac-
tionibus quorum effectus earum latent et me-
dico minime appareant, quales essent ut
per quorum effectus cognosceret medicus constel-
lationem sive bonam aut bonam etc. Conclusio et
dicitur quod licet medicus cum intencione
intenderet circa operationes in medicinalibus
sicut et in intencione moralis propter diversi-
tatem operationes morales non posset comple-
re et equaliter cognoscere singulos ef-
fectus singularum constellationum, sicut que-
admodum in operibus moralibus propter
infinitatem et varietatem particularium
quarum consideratio non cadit sub arte, hec
est ars innarrabilis, relinquuntur medico
de singulis industrie et prudencie
ingenio operantis, propter quod et sibi debet
esse occultum quod opus operis operantis per
suam prudenciam attendere ad consi-
derandum ea que conveniunt sive operationes
agere in primo sub tempore consideratis
omnibus particularibus circumstanciis ita
similiter cum per eandem causam scilicet infi-
nitatem et varietatem particularium
circumstanciarum in operibus medicina-
libus omnia in variabiles cum sint non
cadant sub arte, relinquuntur etiam me-
dico de singulis industrie et pruden-
cie medici operantis, quorum opera per
suam prudenciam intendit ad ea que
conveniunt sive operationes agere, sed prius tempus
consideratis omnibus particularibus circum-
stanciis ipse medicus per prudenciam

cum essent particularium consideratorum et si-
mul esset satis scientia geometria admini-
cem collectam, sicut magis artificiali et
propinquiori qua possibile est sibi etiam concedere
sive mensurare variabilibus extimationes ut
sufficiunt dico et ut in pluribus non
semper nec cum certitudine attingere ad
illud quod considerat astronomus, id est ad
effectum cum causam sicut astronomus.
Et iste modus sciendi et cognoscendi
sufficit et ideo sufficit medico. Unde me-
dicus etiam conditum sive mensure variabi-
libus sicut ideo ad perfectionem artis medicine
Unde medicina est altius scientia speculativa
circa suum principium et conclusiones, speculativo
ut frequenter et ut in pluribus convenit
in medicis sicut in moralibus necesse
quod plus est certe in naturalibus nec in ipsa
astronomia cum quod naturalis est considerans
motus corporum celestium, ideo non querere
eandem certitudinem que sit ut sit
et cum necessitate, quod cum ex principiis me-
dicine. Unde medicina est speculativa
etiam omnem certitudinem super eius futuros
eventus quod influenciis et effectibus constel-
lationum cum nec esset possibile sit nobis
cognoscere verum et unam intelleccionem
medicorum, quod tamen multo magis videtur possibile
esse medico cognoscere dico cum in istarum
disciplinarum scientia solum certitudinem quanda
ad artem ut dicit Galienus in tegni etc. Ex di-
ctis ergo apparet quod quod adductum est super
medicina et astronomia non potest esse
absque multo impedimento in uno et eodem
loquendo et intelligendo de esse
quod est in suo actu, qui est consi-
deratio in agere. Et ideo dictum est
tamen in utraque istarum non sit certitudo nisi
ut frequenter contingens, dicens ergo et cetera
circa actualem considerationem huius inde aliquando
ad hanc cum utroque posset esse fallacia
et contingencia, adeo propter hoc non est necesse
distrahere et in medico se turbare etc.
Ergo ex dictis iam patet responsio ad forum
argumenti dicendo quod argumentum sup-
ponit falsum quod licet medicus Unde medi-
cus non posset bene omnes constellationum
influencias et effectus suorum scilicet etiam veram
disciplinam et demonstrationem cognoscere
possibile tamen est sibi illas aliqualiter et in arte [margin: artis]
coniecturam et extimationem propinquiora alta
ti per suam artem cognoscere, sed permittet
sibi una concordiam et possibilitas in sin-
gulis in agendo tamen latebunt pruden-
tiam et solertiam medicus influencie et ef-
fectus constellationum quarumdam, sicut ipse
studiosa consideratione omnium circumstanciarum
particularium et per promptam collectionem et
collationem earum admirationem etiam provi-
dentiam et discrecionem attinget ad illud
probabiliter quod considerat cum astronomo hic est

ad effectum cum causam quod per constellacio-
ne sciunt ut providit astronomus. Cum e-
nim particularia et breviter alia omnia in-
feriora sint effectus stellarum, relucet
et apparet in effectu qui potest attingere
ad cognicionem effectus magis causis immediati
et per consequens attingere dico per alios ef-
fectus hunc effectum antecedentes vel re-
bus cognitos sicut causis propinquioribus
quibus a causa remocioribus [illegible]
simo particularia ista et ista, puta ut e-
[illegible] aqua [illegible] vel corpus et vel
dietam, corporaliter causata a medicina
ab influencia cuiuscumque [illegible] erat est
ulteriorem sit sed in primum [illegible] hac
medicina etc. Et considerando quod est causa
tamen causa sensibili, et [illegible] unde et
similiter effectum sicut dictum est in sua se-
cunda primi argumenti [illegible] et similiter sic
possumus per aliquem effectum particularem
remociorem a causa devenire in alium ef-
fectum sicut benivolencia per vel malivolencia
[illegible] a causa et effectu
[illegible] etc. Potest igitur dico attingere sive
cognoscere [illegible] ad cognitionem effectus etc. [illegible] medi-
cus per ea que dicta sunt et non [illegible]
potest attingere ad cognitionem effectus quod [illegible]
[illegible] et [illegible] per effectum alium [illegible]
et sibi notiorem etc. Via cognicionis dico
quibus a causa remociore ut dictum est
etc. [illegible] potest attingere [illegible]
dico ad [illegible] Ex predictis ergo
colligere potest quod medicus [illegible] ad
[illegible] suum principaliter intentum
quod [illegible] est [illegible] et sanitatem
facere et factam sive istam custodire
et amissam reducere. Tamquam sibi sufficere
ad [illegible] habet sive ex [illegible] preceptis
et regulis sue artis ut visum est. [illegible]
[illegible] defectum alicuius artis [illegible]
vel medicina, ut [illegible] astro-
nomia etc. Valet [illegible] ad illud [illegible] argu-
mentum [illegible] quod [illegible]
in [illegible] reddit [illegible] predictis [illegible] Videre
dicendo quod licet medicus [illegible]
[illegible] constellacionis [illegible]
sive favorem vel odium [illegible] speciale [illegible]
[illegible] non possit per aliquid signum [illegible]
sive effectum [illegible] qui [illegible] sive
[illegible] et [illegible] accidant [illegible]
sit, sive quid accidat [illegible] sit illud [illegible]
sit [illegible] in [illegible] medicatione [illegible]
[illegible] apparencia accidit sibi quid acci-
dat [illegible]
[illegible]
dico estimacionem quandam artis et specula-
[illegible] in [illegible] signis [illegible]
[illegible] aliquid [illegible]
[illegible] quasi [illegible]
[illegible] de [illegible] mali [illegible]
[illegible] quod sit [illegible]

Rudes dicentes quod istud est solerter et [illegible]
cum particularia [illegible] ad [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible] et diligens
[illegible] et [illegible]
sub ultima [illegible]
cum sit [illegible] discrete [illegible]
[illegible] colligit et [illegible]
[illegible]
[illegible] in [illegible] quod potest [illegible]
sibi [illegible] sive [illegible]
sive sit [illegible] sive [illegible] sive
aliquid aliud faciendo et [illegible]
[illegible] medicus etc. non possit [illegible]
[illegible] istam [illegible]
[illegible] etc. quod iam dictis potest mani-
feste iam visum ad [illegible] argumenti
[illegible] dicendo [illegible] supponit quod [illegible]
non possit taliter ut sit in [illegible]
[illegible] aqua [illegible] et [illegible]
ut visum est in [illegible] et similiter
[illegible] etc. [illegible] argumentum
est in [illegible] et accidit in [illegible]
[illegible] quod medicina laxativa, vel
vel [illegible] et cum [illegible]
[illegible] et ultra [illegible]
[illegible] dicere et [illegible] quod [illegible]
[illegible] vel parum [illegible]
[illegible] vel quod [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] de causis [illegible] ut a [illegible]
[illegible] corporis et [illegible] ut a [illegible]
[illegible] corporibus dico quod multi
[illegible] sunt fortes et [illegible] audaces
in [illegible] flemma [illegible] et quod
[illegible] sanguinis ad cor in illo [illegible]
[illegible] alia similia [illegible]
corpora quod valde forti medicina [illegible]
[illegible] alia [illegible] corpora quod debili medi-
cina ultra [illegible] laxantur [illegible]
[illegible] in regione [illegible] et [illegible]
similiter [illegible] quod abhominacione [illegible]
[illegible] et [illegible] talia [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et similia [illegible] duas [illegible]
[illegible] aut [illegible] ad [illegible]
[illegible] fallacem [illegible]
in proposito [illegible] quod non valet [illegible]
Et aut contra [illegible]
Ula [illegible] et [illegible] non [illegible]
in [illegible] et [illegible] quod [illegible]
[illegible] sit [illegible] locum habeat [illegible]
et hic ultimo aqua [illegible]
[illegible] et [illegible] potest [illegible]
faciliter [illegible] argumentorum
predictis [illegible] contra dicendo argumentis.
[illegible] notabile est quod medicina
[illegible] resolutoria qua [illegible]
sive [illegible] procedit [illegible] effectu
ad [illegible] istud [illegible]
[illegible]
dicit [illegible] sunt [illegible] [illegible]
notabile est quod illud [illegible] quod [illegible]

quod ex arte medicine multum differunt [illegible] ille scire ex differunt ab arte in [illegible] partis. Hec autem arbitramur unumquodque [illegible] et ubi statum [illegible] ergo scire est ut possimus [illegible] et [illegible] dico differentie [illegible] [illegible] istorum scire [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] faciendi aliam [illegible] in [illegible] nobile est ex magna [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] que sunt facture et [illegible] facto et facere [illegible] [illegible] [illegible] scire [illegible] scire [illegible] aliud [illegible] [illegible] speculativas que procedunt [illegible] altissimas et nobiles. Et in quibus [illegible] [illegible] scire [illegible] [illegible] est [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] scientia sapientie [illegible] [illegible] [illegible] ordinari sed ordinare [illegible] [illegible] [illegible] ab alio sed ab hoc [illegible] sapientem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliud [illegible] [illegible] nobile [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] ut dicit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut sequitur et ut in [illegible] [illegible] [illegible] litteratura ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in arte ex hoc [illegible] ex [illegible] [illegible] videtur in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] relinquitur [illegible] a causa [illegible] corpore celesti [illegible] multo magis et [illegible] et [illegible] [illegible] medicus [illegible] omnia astronomia [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] a [illegible] causa [illegible] corpora celestia et [illegible] [illegible] est [illegible] corpus [illegible] [illegible] [illegible] magna sapientia et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] effectus particulares [illegible] corporis celestis [illegible] dico magna [illegible] et [illegible] [illegible] ad istam causam particularem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] causa particularis [illegible] [illegible] [illegible] et hic credo esse [illegible] [illegible] est ex [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] ptolomei et in quinto [illegible] [illegible] [illegible] et exposuit [illegible] [illegible] ad istud [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et narrado data sunt [illegible] sufficient [illegible] [illegible] domini mathei [illegible] et patris venerabilis abbatis [illegible] dionisii in francia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] astronomie [illegible] astronomia [illegible] [illegible] duabus [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] arte [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et impedientibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in tempore [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Incipit Liber Racasy de animalibus

Liber Rasys filii Zacharie de proprietatibus membrorum animalium de utilitatibus et nocumentis eorum que aggregavit ex dictis antiquorum et [illegible] planeturum.

De leone. De [illegible] i. De [illegible] ii. De tauro iii. De ove iiii. De capris v. De equo vi. De mulis vii. De asinis domesticis viii. De camelis ix. De elephante x. De [illegible] xi. De dama xii. De urso xiii. De cane xiiii. De vulpe xv. De lepore xvi. De alzabe xvii. De [illegible] xviii. De leopardo xix. De furone xx. De mustela xxi. De simia xxii. De hericio silvestri xxiii. De hericio marino xxiiii. De tauro xxv. De testudine xxvi. De [illegible] xxvii. De piste sagitte xxviii. De lacerta xxix. De [illegible] xxx. De rana xxxi. De [illegible] agresti xxxii. De mure xxxiii. De [illegible] xxxiiii. De formicis xxxv. De locustis xxxvi. De upupa xxxvii. De [illegible] xxxviii. De columbis xxxix. De alzaura xl. De grue xli. De noctua xlii. De alzavarie xliii. De gallinis xliiii. De perdicibus xlv. De cornicibus silvestribus xlvi. De alaudis et [illegible] xlvii. De passeribus [illegible] xlviii. De aquilis [illegible] xlix. De anseribus et [illegible] l. De cornicibus et [illegible] li. De pica lii. De passeribus domesticis liii. De vulture liiii. De araneis lv. De [illegible] lvi. De [illegible] lvii. De hamine lviii. De leone [illegible]

Cerebrum [illegible] et [illegible] [illegible] est in [illegible] leonis non est aliquid [illegible] sed [illegible] et [illegible] [illegible] talibus animalibus est [illegible] [illegible] valet in cibo [illegible] [illegible] quia tarde digeritur. [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in corporibus [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] in [illegible] eius de [illegible] sunt a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] alia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aqua aut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non accedunt lupi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliis [illegible] et [illegible] ut [illegible] [illegible] aliorum [illegible] [illegible] [illegible] non accedunt lupi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] facto [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] non accedunt lupi ad [illegible] [illegible] nec alia [illegible] [illegible] eius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] in [illegible] eius [illegible] [illegible] eius [illegible]

mingatur aliis non accidit ipsi invisce⸿ De
re leonis desiccatum et pinguedine unguen
to cum quo equus ungitur delet ma
culas ⸿ Sanguis leonis si tangitur cancer
tollit ipsum potentia curando ⸿ Fel leonis
cum veteranum datum in potu dimidium cu
ratis super vero et par eius cum ... de
bitum aufert dolorem epatis ⸿ Cerebrum
eius comestum inducit stupefactionem mentis
⸿ Cerebrum eius cum oleo rosato liquefactum
in auribus surdorum instillatum aures ex sur
da ex eo remota auditum revocat ⸿ Testi
culus aut dexter desiccatus cum vose
tristis et in potu datus sterilitatem in
ducit ⸿ Si quis comedit assum ut con
dimentum aufert fluxum et sterilitatem fa
cit ⸿ Si ponit equus de stercore leonis
aut ponatur in vino mensura unius dant
abhorrebit vinum ⸿ Stercus eius calidum
et siccum est sepe algemis et bonis
curari ... prestat apostatibus
duris ⸿ Finis in alphat in De alphat

De alphat

Alphat generatur ex leone et leopardo sic
mulus fit ex equo et asino / qua
si ducitur ad venatorem qui errat inventa
cum retrogradatur ... per ... castiga
dum ... et ... in errore
venatoris recipit ... De thauro

Animus subtilior nocivis est quam fera
donec castratur ⸿ Et totum vacce for
tius est totum thauri ⸿ Et non est in ...
ossis nisi vacce vel bovis vel equi ⸿ A
qui cera liquefactam super totam
... ipsi ...
volunt absque labore ⸿ Bovis accidit ac
cidit morbus podagricus / et signum huius
est quod pedes elevant vel appstant
si totum corpus in ungantur cera lique
facta aut oleo curant ⸿ Quedam species
boum est magnorum cornuum pascens
... prati more cornua ...
... i alia species ...
... ⸿ Et boves ...
et ... sortem et signum
faciunt ... super latus de
tero incubuit ⸿ Et si femina que ...
cadunt super totum corpus non pedum
fructum et erunt ... ⸿ Si
... in ... sunt lavando ...
... ⸿ Si mingatur radicem
arboris felle vacce ad arborem illam
non accedunt formice ⸿ Calcaneus va
cce combustus cum oximelle calefactus
bibitus splenem inflatum sanat ⸿ In alio
libro ... gbusta et bibi
da dentes confirmat gingivas ...
... dolorem dentium ... si
sit ... cum ... ⸿ ...
manu gbusta bibita ...

desiccat et lac restituit et roborat corpus
lactantis ⸿ Calcaneus vacce tritus cum
vino et melle vermes necat et
divisis ... tortionibus in
ventre ... ⸿ Mixtus cornu vac
ce cum aceto si mingantur ex eo ma
cule facies et corpus sole ...
⸿ Et si ... in naribus fluxum sanguinis
restringit ⸿ Ossa ... boum combusta
bibita curant fluxum sanguinis et ...
... restringunt ⸿ Rasure cornu thau
ri cum aqua sumpte fluxum sanguinis
restringunt ⸿ Fel tauri mixtum melle
sanat ulcera pessima et dolorem cura
tat et sanat et ... corporis
... ⸿ Fel bovis cum vino mix
tum et sepo et pulpa coloquintidi et mel
le si ex eo mingatur fundamentum
inducit fluxum ventris ⸿ Si duo stille
de felle vel tres mittantur auri ti
nnitum patienti et ... prestat
⸿ Fel thauri permixtum cum aqua ...
... datum mulieri
in partu laboranti cito partum inducit
⸿ Fel vacce nigre si ex eo ungantur
... confert ⸿ ...
vel ... in felle bovum dissolutum
... super ... confert
⸿ In felle bovis inveniuntur quedam
in modum lapidis rotundi ... a
... naribus positum
aufert debilitatem visus et dilata
tam ... de quibus timetur ne aqua
descendat ... in oculis cor
... si ex eo ...
... cum ...
sita in naribus caduco confert et ...
... alleto fiat
in loco eius ... $\frac{3}{4}$ ... de felle tau
ri nigri ⸿ Sepum boum et medulla
corporis ... nervos ...
... et molles faciunt si inungantur
⸿ Et si ex sanguine calefacto cum sepo
... apostema ⸿ Ster
cora boum curant fluxum sanguinis
et insufflata naribus et bibita ...
... ⸿ Stercora boum recen
tia in modum emplastri supposita
podagre confert ⸿ Et si eis ...
aceto si ... in naribus
... fluxum ⸿ Stercus bovis bi
bitum restringit fluxum ventris
... in ...
⸿ Et si stercus boum ... et invol
vatur foliis caulis et calefiat ...

+ Ut mulier fiat [illegible]

calido desuper ponatur super venam iacinet confert
plurimum. [illegible] campen ex stercore bovum
calefactum de scabiatis confert aque [illegible] si
si in mortario admisceatur vini optimi
acetum et aqua vel ~~[illegible]~~ [illegible]
optime et fiat emplastrum et ventri toti
supponatur. Virga tauri rubricata para-
ta sicca et [illegible] ad pondus unius au-
rei cum vino optimo a muliere [illegible]
et desiderium coeundi. Medulla tauri
ad ignem liquefacta si apponatur [illegible]
[illegible] ex [illegible] rubea et fu-
dem de unguento et oleo laurino al[illegible]
et ex eo unguantur manus et pedes
[illegible] et [illegible] dissolvit [illegible]
[illegible] tatis. Stercus bovum
[illegible] attractivum et curat
[illegible] et [illegible]. Et si in-
ungatur ad solem corpus ydropicorum
cum stercore bovum confert [illegible] et si ex
eo totum corpus [illegible] **De ove femina**

[illegible] ovis inpinguatur
[illegible] ex [illegible] bibatur ex sa-
le singulis [illegible] diebus in estate [illegible]
[illegible] pascitur [illegible] salsis [illegible]
[illegible] lac [illegible] si comedit [illegible]
[illegible] dilatatur [illegible] et [illegible]
[illegible] diebus [illegible] faciat et
[illegible] inpinguatur. Cerebrum ovis [illegible]
[illegible] et colliruntur [illegible]
[illegible] pacientibus confert. Stercus ovium
si cum aceto fiat emplastrum verrucas
et [illegible] assare sanat
Inunctum cere liquefacte cum oleo va-
cat [illegible] combustionem ignis. Et si sanguis
[illegible] in loco [illegible] coagu-
latum [illegible] totum [illegible] hora qua
[illegible] dum est calidus dissolvit sa-
nguinem coagulatum et confert et [illegible]
latis [illegible] maximo et forte
curat per dies et noctes. Confert et
[illegible] tarde [illegible] in radice au-
ris et fiat emplastrum ex stercore ovis
mixto cum sepo anseris aut galline
Urina ovis rubee aut nigre potata
confert multum ydropicis [illegible] confert
et mixtum cum melle ydropisis. Stercus
[illegible] bibitum ad pondus [illegible] cum decoctione
[illegible] curat [illegible]. Splen [illegible]
in [illegible] stercore combusto cum aceto
[illegible] eius [illegible] emplastrum ex
stercore eius cum melle suppositum [illegible]
et [illegible] et [illegible] supereminenti [illegible]
[illegible] delet [illegible] et removet verrucas

+ Ut mulier concipiat masculum

et [illegible] mixtum cere et oleo [illegible] curat
combustionem ignis. Medulla agni ad ignem
liquefacta cum oleo [illegible] admixto
[illegible] et distillet super [illegible]
[illegible] et bibatur totum dissolvit lapi-
dem qui est in vesica. Confert etiam
mingenti sanguinem [illegible] in [illegible]
dolorem in renibus et vesica [illegible]
Fel eius [illegible] eo unguantur loca cor-
poris in quibus [illegible] confert
manifeste, vel loca [illegible]
[illegible] confert manifeste. Si nucis et ma-
turent fructus in arbore [illegible]
ad radicem arboris [illegible]
et maturabunt cito. Si vis removere
morbum [illegible] [illegible]
[illegible] arietis et coque cum vi-
no et aqua et [illegible] cum aqua
et da [illegible] in [illegible] et removebitur
morbus [illegible] **De capris [illegible]**

Epar capre decoctum cum aqua et [illegible]
[illegible] [illegible] oculis [illegible] super
[illegible] aqua [illegible]
[illegible] in nocte confert multum.
[illegible] capre [illegible] sepo [illegible]
Sepum [illegible] est [illegible] sepo [illegible]
[illegible] fit ex eo [illegible] cum aqua [illegible]
[illegible] aut cum aqua farine [illegible] et
[illegible] aut liquefactum cum cera
confert plurimum [illegible] intestinorum
Sepum aut caprarum confert [illegible] pul-
moni [illegible] cum pultibus [illegible]
[illegible] masculum comedat duos testi-
culos [illegible] capri et [illegible] eo die et
[illegible] et si [illegible] testiculum [illegible]
nascetur [illegible] cum [illegible] testiculo [illegible]
confert sepum [illegible] cum stercore caprarum
et [illegible] et [illegible] podagram dissol-
vit dolorem. Stercus caprarum combustum
mixtum cum aceto aut cum [illegible]
et [illegible] alopicia curat. Collirium
factum ex stercore caprarum [illegible]
confert [illegible] oculorum. [illegible]
caprarum [illegible] [illegible]
[illegible] caprarum [illegible] facti
cum aceto et [illegible] curat alopi-
ciam. [illegible] [illegible]
[illegible] confert dentes [illegible]
dentes et [illegible] **De equis**

Sudor equi [illegible]
[illegible] potatus a muliere [illegible]
[illegible] [illegible] pullus [illegible]
[illegible] aufert ei desiderium [illegible]
Sudor bestie [illegible] faciem et [illegible]

Margin notes (left): Bil[illegible] · Ut mulier fiat [illegible] · [illegible] manum et pedes · [illegible] · [illegible] · ad [illegible] · [illegible] · combusto [illegible] · De [illegible] · ad [illegible] · ad ydropisim · ad [illegible] · ad splenem · [illegible] supereminentis [illegible] verrucas

Margin notes (right): ad lapidem vesice · [illegible] · [illegible] · ad [illegible] · [illegible] · [illegible] · ad [illegible] · ad [illegible] · [illegible] · ad alopiciam · ad [illegible] et [illegible] · [illegible] · [illegible] ut [illegible]

Ut mulier concipiat
Ut mulier non concipiat

squinanciam et sudorem fetidum. Item si fumet
fumum cribuli hepatis odorem sentit ita
sequitur eum et provenit [illegible]
ligaturis [illegible] marginatis fuit de que
dam equo ut cogeret eum [illegible] sua et
eum recepit ita scisse [illegible]
metallis [illegible]. Stercus equi sumptum ut fiet
ex eo emplastrum cum aceto et fiet [illegible]
aut in [illegible] restringit fluxum sanguinis.
Et ipsum odorat recens a partu fluxum
sanguinis removet fluxum. Sudor equi ex
eo [illegible] et [illegible]
et sagitte [illegible] calefiunt [illegible] et pota
tur ex aqua illa non potuerit [illegible]
aquam quam faciat fluxum sanguinis et in
[illegible] eum illam. Mulier que non concipit
si fumat lac equine [illegible] ea et sta
tim coeat [illegible] cum ea concipit. Pelliculis
equi positis ad hostium domus non ingre
dientur tam cimices [illegible] dum ligatus fuit
ad hostium. Item femina illius [illegible] albi
ita cum lacte equino et ligata cum [illegible]
et non tangat terram et suspendat ad
mulierem quamdiu suspensum fuerit durant
non concipit. Dentes equi masculi non [illegible]
strati positi super [illegible] ut sub capite
illius qui de nocte [illegible] in somnis [illegible]
Dentes pulli equini [illegible] super
puerum suspensi [illegible] dentes [illegible] faci
lius egressum [illegible] et sine dolore.
Equa pregnans si incesserit super vestigia
lupi [illegible]. Equus bonus [illegible] vesti
gia lupi obdormiet equi pedes ita
ut nunquam poterit moveri. **De mulis**

Mulier si potet assam fetidam ad qu
antitatem fabe [illegible] de urina mu
le non concipit. Accipe iii pilos de cauda
muli et fac tres nodos in eis [illegible]
[illegible] et ligat mulier in collo [illegible]
[illegible] nunquam concipiet [illegible]
si mulier suscipiat in [illegible] sudorem
mule eum [illegible] non concipiet [illegible]
Et si fumat [illegible] mule et in eo
ponat [illegible] stercus [illegible] et suffu
datur super mulierem non concipiet
unquam. [illegible] mule de [illegible]
~~[illegible]~~ asini aut alia [illegible] mulier
ex ea [illegible] non concipiet unquam.
Unguentum [illegible] a mulieribus
[illegible] [illegible] suffumiget domum [illegible]
[illegible] fugiunt mures ab ea
[illegible] si sumat de medulla muli ad qu
antitatem [illegible] aureorum fit stupidus.
Duo testiculi [illegible] [illegible] [illegible]
in pelle [illegible] muli non concipiet mu
lier quamdiu fuit super eam. **De asinis**

[illegible] asini assum comestum in [illegible]
[illegible] [illegible] si [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] operantur unguentum [illegible]
[illegible] [illegible] et bibatur ex eo pondus
duorum aureorum et dimidii [illegible]
[illegible]. Et si ex medulla asini et sepo
[illegible] inungant [illegible] calida et [illegible]

[illegible] fit ex unguibus [illegible]
[illegible] dissolvit scrofulas. Curat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] pulverizati [illegible] super [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible] curat [illegible]
[illegible] asinus [illegible] bibitur [illegible]
contra dolorem renum [illegible] [illegible]
Stercus asini [illegible] ex eo emplastrum [illegible]
aut in [illegible] restringit fluxum sanguinis
[illegible] Domum cum pulmone asini [illegible]
[illegible] ex ea [illegible] asini [illegible]
[illegible] in vino ut [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] bene madefiat si [illegible]
[illegible] in naribus fluxum sanguinis [illegible]
[illegible] restringit. Emplastrum ex eo [illegible]
[illegible] fluxum [illegible]
[illegible] in modo [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] et oleo donec fiat
in spissitudinem mellis. Deinde ex eo
supponat super oleo de pilato [illegible]
[illegible] asini silvestris valet
contra dolorem lateris ut [illegible] et du
[illegible] [illegible] medulla asini [illegible]
[illegible] si inungatur ex ea podagram cu
rat et aufert dolorem eius. Stercus
asini [illegible] medulla [illegible] si [illegible]
tatur ex eo [illegible] fluxum
[illegible] valet. Stercus asini
[illegible] tritum cum felle bovis [illegible] ex
eo mulieres inungant capillos [illegible]
[illegible] [illegible]. Stercus asini silvestris
desiccatum cum vino bibitum valet contra
morsum scorpionis [illegible] **De camelo**

Est in genere [illegible] et fit [illegible]
Medulla cameli desiccata [illegible]
[illegible] ex ea cum aceto valet contra
morbum caducum [illegible]
[illegible] [illegible] semel [illegible]
[illegible] ex ea [illegible] cameli [illegible]
[illegible] cum aqua [illegible] bibita ab [illegible]
[illegible] [illegible]. Et quis po
[illegible] de pulmone cameli desiccato
[illegible] ad pondus [illegible] aurei [illegible]
[illegible] [illegible] ex eo. [illegible]
[illegible] super camelum [illegible] ascendit
matrem suam et [illegible] camelus
[illegible] [illegible]. Dentes cameli
[illegible] contra [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Et [illegible] ex ea super [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] cum aqua [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
de [illegible] aufert dolorem. Lac ca
meli [illegible] [illegible] ut [illegible]
lacte et laudabilius et subtilius
et subtiliores dieta [illegible] ex [illegible]
super [illegible] et solvit ventrem et
aperit [illegible] et opilationes propter

vehementem calorem qui est in eo pertinaciter
vel quia rarefaciat corpus et aperit oppilatio-
nes eius et sublilat grossitiem sanguinis
et confert contra ydropisim que in pectore fi-
unt et calide. Accipiatur cum potu cum
eo sanatur alaquilar. Urina cameli
ponitur cum aceto sepelitur solvit vetus
et si non solvit oportet ut bibatur et sol
natur ut incidat cathena. De elefante
Caro eius est frigida ponderosa cras-
sa pinguis abhominabilis. Qui gustat
de ea cum aqua et sale cocta cum
seminibus ferule vel alfissim sanat tussim
antiquam. Cum decoquitur et liquefiat
cum aceto et semine ferule si aut
pregnans potet ex ea illico procit
filium in ventre. Fel eius qui miscetur
cum vero ad pondus i argenti cum tri-
mesi valet contra caducum morbum et ad
dicendum expellere succum aqua. Ebur
tas epaticus sumpta et concussa cum
aqua sinnatis et foliis tamarisci valet
contra dolorem epatis. Ebur ele-
phantis sic inungatur ex eo totum
in quo sunt predicti serpentes et dum
tetur donec desiccetur propter quod non re-
manebunt in eo predicti sed statim re-
cedent. Sepum elephantis si cum
eo ungatur patiens dolor curatur ca-
pitis. Lapis cum potatur albus vel os ele-
phantis ad pondus i ℥. thimi et ro-
sam biberit ubi ea ipsum sanat lepra
t. 10 ℥. cum aqua albugnatis vel mista con-
tinue confert ei. Ebur elephantis si
si suffigatur cum domus a locis in
quo sunt serpentes et culices necat
eas. De cervis R+ cca
Caro eius calida est et levis sumitur.
Cerebrum eius et sepum eius valet
contra pulsum vel pulsacionem cordis
et dolorem hamarum et spinarum et
confert ad reparationem fracture et leni-
ficat eam. Sepum eius si cum eo
fiat unctio fugat vermes et huiusmodi.
Cornu cervi fricatur cum oleo si fiat ex eo
clistere valet contra ulcera intestinorum et
venenum serpentum antiquum. Cornu potatur
cum vino valet contra sagittas vene-
natas et animalia venenata. Ce-
rebrum lenificat apostemata dura que
sunt in musculis et cordis que sunt in natura.
Cerebrum tauri indicatum est adeo cum
sepo et per ipsum sepum. Cerebrum
vitulorum vel ex cerebro tauri et vitulorum
fit pessarium mollificantibus apostema-
ta matricis et duriciem eius. Et ser-
pentes fugiunt odorem cornu cer-
vi tauri. Et si suffigantur loca
cum cornu tauri et unguibus
capri fugiunt ab illo loco. Cornu
cervi decoctum cum aceto si inuncatur

per os removet dolorem dencium et
solidat gingivas. Et sumatur pulmonem
et sicut dentifricium emundat dentes. Et
combustum abluatur et bibatur ex eo
ad pondus duorum florenorum et dimi-
dium restringit fluxum sanguinis que
fluit propter siccatem vel putredinem et
valet contra ulcera intestinorum
et fluxum ventris antiquum et contra
dolorem vesice et abscindit extendi-
tur pacientes ex interioribus et valet
contra yctericiam. Cornu cervi combustum
si potatur cum modico melli expel-
lit vermes. Virga eius desiccata et pe-
tata valet contra morsum serpentis ex
quibus sit tiriaca vel vipera. Virga cer-
vi desiccata et potata valet contra
morsum viperarum. Virga cervi desic-
cata data feminis parienti difficul-
tatem mitigandi et calicat. Et cum in-
abluatur et potatur aqua ablucionis
removet difficultatem et valet contra
calcem. De dami seu algazele
Caro eius frigida et sicca. Arsica
ro agazel grantum mirozedorum
misce confectatur cum elephol et pipere et
garingal et cinamomo et comedatur
cum carnes agrezel cum sinapi et an-
isi. Sterius ipsius fricet capillos et nu-
tricat eos preparatus cum oleo min-
rino. Sepum eo inungat cum ignem fer-
lis demum eicit cum ipsum sua dili-
git eum. Lingua eius desiccata
si cum ea suffumigatur guttur in quo
sanguisuga est et cadet. Calorem eius glu-
tinosus et tritus si cum eo repleantur loca
fistule confert. Fel et semen testiculorum
vulpis satirionis et piperis fem-
cruce ad pondus unius aurei mellis
ii si fiat ex eo electuarium et ipsum
sorbeat mulier in lana si gerbat
cum viro concipit si sunt fel ex ma-
sculo concipit masculum si ex femella fe-
minam. De urso R+ cca xiii
Caro eius frigida et sicca in vincu-
losa viscosa difficilis digestionis et
laudabilis. Sepum eius confert contra vento-
sitatem flatus et dolorem dorsi.
Sepum eius liquefactum si cum eo in-
ungatur facies ... et intelligens
desolventes discens amorum instrumentum
et legit. Sepum eius et fel si cum eis
inungatur allopicia cum modico pipe-
re inducit pilos. Sanguis potatum et fel-
le eius cum melle et aqua calida valet
contra asmam vel angustiam spiritus et con-
aurorandis et venenum ventositatem.
Sanguis valet pilos nascentibus in
oculis qui depilantur et in virga cum eo

loris eius. ¶ Et qui ligaverit fel vulpis super
femur dextrum, si coeat quotiens voluerit
coire non nocebit et fortis erit. ¶ Oculus
vulpis dexter si siccatus suspensus super
puerum tenerum ab eo timorem in sompnis
(¶) fel vulpis si cum eo inungatur nebulas quae
sunt in oculo aufert et illuminationem maxi-
mum reddit. **De canibus xiiii ca**

Caro eius frigida et sicca valida secundum
quosdam. ¶ Dentes canini suspensi
super epilenticum aufert et non latrabitur
a canibus si suspendatur dens canini
super ipsum. ¶ Dens canis nigri si teneatur
in palma non latrabunt contra canes
... timent ipsum et ob hoc tenent eum
latrones. ¶ Quilibet cum pectus est difficile
... in toto tempore secundum mirtum si de
lacte catule cum modico mellis et modico
vino equaliter sumpserint alleviatur pectus. ¶
Stercus canis sumptum per iii dies iii vices
in mane ante cibum constringit ventrem.
Ipsum stercus eorum qui comedunt ossa. ¶ Stercus
desiccatum sumptum in 2o diebus nihil in octo
solis ad pondus unius aurei potatum
cum decoctione gallarum aut cum aqua
malorum granatorum stringit ventrem solutum et est
optimum ad sanguinariam et apostata antiqua
cutis quae iam vetera sunt. Quis voluerit ea
constringit et etiam cum succo coriandri si in-
ungatur apostata ipsa rubea erit. ¶ Cum sordibus
auris canis si cum eis inungatur lignum ...
... et ponatur in tribulo vivo et
... finiunt post et accendatur
videbuntur capita quasi canina. ¶ Caput
canis ... supinum combustum
... si super infundatur oleum ... et teneatur
... fiat emplastrum et hoc super ulcera
capitis desiccat ea. ¶ Cuius nigri canis
sumatur et in eo involvatur terra super quam
aquam minxerit et ligetur ... dein-
de amittet urinam qui minxerit eius dum
hoc ... legatur non poterit
mingere. ¶ Si sumatur ... parvi catu-
li vel coagulum et ... cum vino
dissolvit laborantem colica solone levi et
alleviabit ipsam ... potaverit ipsam
... et ... canis qui sunt in
auribus canis si ex eis infundit in
vino et detur ei quem inebriare volueris
inebriabit. ¶ Lapis morsus a cane si in-
fundatur in vino et de vino illo sumat
... hoc facit ipsum clamare. ¶ Si ablu-
atur canis ... cum aqua in qua de-
cocti sunt lupini curatur. ¶ Si abluatur
canis ... alii quae de cum aqua
marina aut aqua et sale deinde in-
ungatur cum aceto vini optimi et ...
in contingit ... **De vulpe sexto xv**

Caro eius viscosa calida difficilis digesti-
onis ... in autumno
melior est. ¶ Pulmo eius desiccatus et tritus

tritratus si potetur ad pondus ... cum aqua
... aut cum aqua frigida confert
ei qui patitur difficultatem spirandi. ¶ Sepum vel
pes liquefactum mitigat dolorem au-
rium si eis instilletur. Recens tamen fuit ...
est magis mundificativum. ¶ Oleum in quo decoc-
ta ... vulpes confert podagricis et paraliticis
in nervis ... frigiditate et humiditate.
¶ Vulpes decollata et decocta in caraboxilo
totaliter et oleo ... in vase et caute
donec caro dissolvatur ab ossibus et ponatur
in conca ... in loco suo et patiens
sedeat in ea vel supponatur. Hoc confert
patientibus in nervis et extremitatibus
... qui dissolvit ... et est magis
mundificativum. ¶ Antiqui soliti sunt infunde-
re oleum vulpini ... et ponebat
ipsum infirmum in ea et morabatur ...
in aqua illa et si morbus fuit recens
removebitur. Et si antiquus alleviabitur
et lenificabitur. ¶ Stercus vulpis tritum
cum oleo ... si in ... cum alio-
rum eo ... ¶ Fel sumptum
ad pondus ... 1 ... conferat et ... in
volva ... in lana ... diebus
... ¶ Duo testiculi vulpis
... concipere. **De lepore xv**

Caro leporina generat sanguinem grossum
... calefacit vel ... desiccat et non
... et ... decorem ... et
abscondit ... et ...
... ¶ Si comedatur caro eius assa in fur-
no aut sub patella ... ¶ Si
inungatur macule nigre ...
si cum sanguine eius ... ¶ Caput
leporis combustum tritum cum aceto
si inungatur allopicia prodest. ¶ Caput as-
sum et comedatur et cerebrum ... contra
tremorem ex infirmitatibus. ¶ Epar leporis
desiccatum si ... sumatur ... pondus
... ¶ Stercus leporis liquefactum
cum aceto si ex eo inungatur ...
... curat ipsam. ¶ Stercus leporis ligatum
super mulierem non concipit ... diem
teneat ... ab ea ... et
desiccat matricem ...
... ¶ Qui habuerit dolorem dentium et posuerit
ex dentibus leporis in partem ubi dolor
fuit aufert dolorem. ¶ Lepus combustus
... confert ... patientibus
lapidem ... ¶ Si potaverit mulier post
purgationem suam coagulum leporis ... diebus
... prohibet conceptionem. **De lupa**

Caro eius calida et humida ...
cum alio est ... podagris
vel ... quia ... ipsum
magnum. ¶ ...

Ut confundantur peccatores
Ut mulier diligat virum

cavalla aliud non ab eo quiescant et numquam
fugiant ab eo. portet in manu radicem
colloquintide. Si pungatur pilus zabo [illegible]
ex de pellibus qui fiunt [illegible] castrati masculi
et combustantur et conterantur cum piste deinde
misceatur cum oleo amicus sodomitae pa-
tientis removebitur ab eo tamen aliud ..
si ex eo potetur i. z. cum decoctione spice
nardi vel contra timpaniticos. Sanguis eius
ad lepram si misceatur aliquo calidalo-
ca pacientia. Dens suspensus super bra-
chium dextrum ab humero ad cubitum contra
contra oblivionem. Pes sinister et unguis
eius positi in panno lineo ligati in brachio
dextro alicuius non tradet oblivioni que
audierit aut fecerit. Fel masculi
ligatum super femur alicuius sinistrum
non cessabit coire cum muliere quamdiu
ipsum tenuerit. Si femur supponat ipsam
manum eius dextram cum corio eius si
abscindatur eo vivo et suspendatur super
aliquem et si ille intraverit ad regem aut
ad alium per aliqua necessitate complebit ne-
cessitatem suam. Manus eius dextra si
cum sinistra manibus abscindatur et suspen-
datur super aliquem quicumque viderit eum
diliget preter avaros et tenaces. Medul-
la pedis sinistra eius valet mulieri
que non diligit virum suum si liniatur et
ponatur in naribus eius diliget plus ipsum
aliquem. Sermo in Lupo Rkra

Caro eius frigida sicca et sicca
et grossa [illegible] adeo quod est minus
lupi et ovis est vehemens et [illegible]
[illegible] in omnibus membris lupi ita
quod si fiant de nervibus [illegible]
de et de nervibus lupi alie et pulse
fuerint simul cum eis insurdabuntur
corde omnes preter aliquas. Si preparatur
corium eius ut fiat timpanum ex eo ad
delectandum que pulsata insurdant et
[illegible] apud audientes. Si mulier [illegible]
ferat super renibus non concipit [illegible]
Si fiat [illegible] lupi et ligetur et nodetur
in nomine eius quod voluerit non poterit
coire donec dissolvatur nodus ille [illegible]
illa [illegible] [illegible] contra [illegible] in
[illegible] vestem ex lana eius quam con-
tinuerit lupus non comedent vermes [illegible]
quamdiu illud induerit. Michael Scota quod
lupus [illegible] quod [illegible] de nocte
[illegible] illud. Cauda eius suspensa super [illegible]
[illegible] non poterunt comedere [illegible]
[illegible] quamdiu ibi fuerit. Epar [illegible]
[illegible] medicine et fit electuarium quod [illegible]
[illegible] et valet contra dolorem epatis
[illegible] epar lupi desiccatum et [illegible]
[illegible] si bibatur ex eo cotidie cum vino
dulci vel dulcedine epatis [illegible] fuerit
male [illegible] quod in eo [illegible] epati
[illegible] infirmo. [illegible] [illegible]

Ut quis diligatur a mulieribus

confert [illegible] omnibus dolentibus epar si
comedatur, probatum [illegible] est quod [illegible] do-
lentes in epate si teratur aurum magnum
et comedent ex epate eorum curat. Pulmo
eius desiccatus [illegible] cum [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible]. Si [illegible] fumat [illegible]
[illegible] [illegible] confert. Pulmonem lupi
[illegible] lupi suspensa [illegible] [illegible] campa-
nam non accedunt ad illam [illegible]
[illegible] [illegible] aliquid ne
[illegible] ei. Calcaneus eius [illegible] lupi
suspensum in capite lancee si [illegible]
contra [illegible] lanceam [illegible] [illegible]
[illegible] non accedant ad ipsum quam diu tal
caneus super lancea fuerit. Fel lupi
si [illegible] ad [illegible] [illegible] si ponatur
cum [illegible] et ponatur in naribus
[illegible] fel [illegible] [illegible] et fit in me-
dio mensis confert ei loco electuarii quod
[illegible]. Fel mixtum cum oleo [illegible]
si cum eo [illegible] [illegible]
[illegible] a mulieribus cum ambulant
in [illegible] eorum. Testiculus dexter
lupi si quis [illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] oleum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in lana si ponatur
removetur ab ea desiderium viri. Stercus
lupi confert [illegible] [illegible] cum oleo
[illegible] in [illegible] distillatum. Dentes
[illegible] oculus totum lupi si quis
ferat [illegible] adversarius eius [illegible]
[illegible] et erit [illegible] apud omnes gentes.
[illegible] lupi [illegible] in [illegible] [illegible] si
[illegible] ex ea [illegible] [illegible]
[illegible]. Dens canini lupi suspensus
super [illegible] non timebit lupum. Tympanum
magnum factum ex corio lupi [illegible]
in [illegible] [illegible] insurdat alia
timpana. Caro lupi [illegible] cum medio
[illegible] [illegible] cum mellis [illegible]
si [illegible] ex eo qui patitur colicam
confert ei manifeste. Corium lupi si
cum eo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et si [illegible] [illegible] si
de super corium lupi confert ei [illegible]
[illegible] si id [illegible] suspendatur super
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quam comederunt lupi [illegible] ad illud
Oculus dexter [illegible] suspensus super
[illegible] [illegible] timorem et [illegible]
[illegible] canum et [illegible] [illegible]
illud Cauda sepulta in villa non
[illegible] [illegible] [illegible]. De lepore

Caro eius calida et sicca. Pingue-
do eius crassa cum acuitate et
subtilitate [illegible] in eis qui [illegible]
[illegible] corporis et [illegible] [illegible]
Et si [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] eius. [illegible] [illegible] [illegible]
cum oleo laurino si cum eo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qui in-
[illegible] [illegible] confert. Sanguis

Ut [illegible] [illegible] fiat

Sodomia
Timpaniticis
Lepra
Contra oblivionem
Coitus
Ut confundantur peccatores
Ut ab aliquo diligantur
Ut mulier diligat virum
Nota
Ut mulier non concipiat
Ad cohibendum coitum
Ut vestis sit sine vermibus
Ad epar
Asma
Et [illegible]
Ut [illegible] non [illegible]
Epilentia
Ut quis diligatur a mulieribus
Ut mulier non [illegible]
Ad surditatem
Ut [illegible] [illegible]
Canes
Ut quis non timeat lupum
Ut [illegible] [illegible]
Ad colicam
Nota [illegible]
Ut [illegible] fiat

leopardi confert tumori virgarum (?) .et si con-
ficitur cum eo candido fel leopardi similiter
ad pondus damni cum cyatho aque de ro-
sis garyofillorum ... confert guarou et
inducit sterilitatem. ¶ Fel cervus similiter
desiccatum ... lepiferum uret ... illa
acuitatem et retrat si cum eo fumatur
ad ... ¶ ... aurem ... desiccatus
leopardi dexter si comedat cum mulier
alwsa cum menstrua sunt impedita
restaurantur. et si aspergat cum ... ine
stella fiunt ... et si volunt omnem
eius potabilis cum semine vetenti ¶ ...
leopardus colligat vinum et ...
ipsum cum eo quod cum biberit inebriabitur
et caput ¶ Cerebrum leopardi ...
... et modico zabro si inungat virga
viri corroborat ipsum super coitum ¶ ...
la leopardi mixta cum zabath et portat ipsum
mulier ... ad dol' ... Sermo de furone

Priapus furonis est magne utilita-
tis ei qui patitur dolorem in vesica
et ei qui guttatim cum difficultate mingit
... curat ... et commisceatur cum
modico garyofilli et potetur Sermo in
... mordeat ... et locus morsus ... apostela
... fit nigri coloris et auget ei dolor
cura illius est ut emplastrum fiat ex alliis et
foliis ... et cinnamomo ¶ Fel eius ...
... potetur ... ei ...
Cerebrum ... bibitum cum aceto curat
morbum caducum ¶ Sanguis si cum eo
inungatur ... ¶ ... in aure confert
... emplastrum si ... eius fumat cum
... ad ... confert
¶ ... supposita morsui scorpionis
confert ¶ ... si ... confert ... mor-
bum caducum ... eius ...
... contra ... alium ...
reptilium ¶ ... masculorum ...
si ... et suspendatur super
demoniacos et ... confert ¶ ...
... eius abstractus ... suffusa
ad mulierem non impregnabit ...
... super ... Sermo in simea

Caro eius frigida et austera ...
... pessimi ... cor eius desic-
catum ... potatum ad pondus .1.3. cum melli-
crato antiquo corroborat ... augmentat
acuitatem et audaciam et removet pu-
sillanimitatem et pulsum cordis. acuit in-
tellectum et confert caducum morbum ¶ Et
si supponatur capiti dormientis cor si-
mie ... videbit in sompnis res multas
... silvestris Sermo in cervo silvestri

Caro eius dissoluta ... si ...
... caro eius et bibat cum
melle. valet contra ydropisim carnosam
et ... ydropisis. et contra dolorem
renum. et contra paralisim. et dolorem
renum. et contra fluxum ... ad visum
¶ ... eius desiccatus ad ...

super testam ... confert ... caro ¶ Cervus
coctus aut assus comestus valet contra lepram
et paralisim et dolorem renum. et si fiat
emplastrum valet contra nervorum contractionem
et dolorem ... et ...
tostatam ... et contra difficulta-
tem ... ¶ Cervus assus comestus
calidus ... valet contra ...
¶ Cervus ... in aqua donec separet-
ur ab eo pinguedo si ... eius ...
... et ponatur in domo
... ad ipsum omnes ... ¶ Si
fiat ex felle eius ... et ...
confert contra lepram ...
... ex ulcere pulmonis ¶ ... renis
... desiccati ... fumat pondus
3. a parturiente. difficultatem urine
cum aqua ... dissolvit
statim ¶ ... comestus eius
... guttatim urine. et ...
contra ... et ... qui min-
gunt in lectis ¶ Oculus eius ...
... ad pondus ... cum oleo ...
si portatur in vase ... rubeo ...
... colligitur ... qui videre vo-
lunt de nocte ... sicut in
tenebris ... videat ipsum ...
¶ ... oculus ... cum oleo et posita
in vasculo si volueris ...
... in ... stelle ... et
mitte in aurem. et statim ...
... ¶ Cervus ... vel marinus si
... eius ... et ...
... quod ... in ...
... in quibus ... carnes ...
sunt ¶ ... cervus silvestris ...
mixtus cum pice liquida si confectur
cum eo allopicia curat eam ¶ Cervus
... si supponatur fistulam
... ¶ Sanguis eius mixtus cum melle
si ... fiat gargarismus cum aqua
calida removet grossitiem et rancedi-
nem vocis ¶ Sanguis eius ...
... cum totidem olei mixtus si in-
ungatur cum eo corpus viri ...
qui fuit ligatus ab omnibus mulieri-
bus usque ad ... et ...
... eius ... et deinde
suspendatur super bestias aut super homi-
nem nocturna difficultas ...
statim ¶ Cervus ... melior est de
... et ... in modo ...
... et est similis ... ¶ ...
... et ... in modo ...
et est similis ... Sermo in cervo marino

Mercurius est ... et ...
... stomacho et ... est
... et ad inducendum
urinam ¶ ... posita super
plagam ... carnes superfluas ...
... ¶ ... allopicie
est ... que fit ...

marmore et cum gallis rubeis et amig-
dalis amaris ex vino simul terantur postea
ex stillatur iterum media pars curat dolo-
rem aceto mixtum. Si supponatur loco
allopicie curat tantumque inveniendum est
si teratur de auribus eius aut de ca-
ne corii vig. aut de cinere capitis eius
aut testiculorum eius cum sepo ursi et ca-
vetur cum aqua absque sepo in unc-
tione [illegible] loci illius desiccetur
donec rubeat. ¶ Et herinacium marinum
et mustela [illegible] est media in
[illegible] scabiei [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Simonmarino — morsus canis rabidi

album magnum et auricis [illegible]
conferunt contra morsum canis rabidi. [illegible]
[illegible] marinum [illegible] [illegible] [illegible]
pondus in 3. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] cancrorum [illegible]
[illegible] apud [illegible] canis ¶ [illegible] sol in
leone [illegible] et luna in ariete [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] simul [illegible] et
ponatur in vase rubeo [illegible] et pona-
tur in [illegible] donec [illegible] in
[illegible] ¶ flumaticis [illegible] [illegible] et
[illegible] aqua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et confert [illegible] et [illegible]

ptisis — [illegible] apostemata pulmonis ¶ flumaticis [illegible]
aut magnum si potest cum lacte asina-
rum confert contra morsum aranearum

morsus [illegible] — [illegible] [illegible] et scorpionum
¶ [illegible] [illegible] [illegible] si appropinquat
scorpioni interficit eum ¶ [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
singulis diebus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
¶ dura [illegible] [illegible] et [illegible] cuspi-

[illegible] [illegible] — des sagittarum infixas corporibus ¶ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] curat [illegible]

[illegible] mammillarum [illegible] — [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] ¶ Et [illegible]

[illegible] — [illegible] cancri in carta [illegible] a
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] super eum ¶ Et si [illegible]

de arboribus — ad radicem arborum fructiferarum [illegible]
fructus recedit absque vento [illegible]
[illegible] [illegible] fructus ¶ Oculus cancri
[illegible] super patientem dolorem
oculi quiescere facit dolorem ¶ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] De testudine [illegible] xxvii

[illegible] [illegible] testudinis [illegible]
N [illegible] est [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] — [illegible] et ponatur desuper et confert valde
¶ [illegible] testudinis [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] — et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

et pulvis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in testudinis ¶ [illegible] [illegible]
[illegible] testudinis et eius pulvis ponatur

vitium in gutture — super ulcus et curat ulcera [illegible]
in gutture ¶ Si [illegible] [illegible] eius
et [illegible] super [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] ¶ Et eius [illegible] [illegible]
cum melle [illegible] [illegible] cum digito
curat dolorem in [illegible] vel [illegible]

[illegible] — [illegible] eius [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] testudinis si [illegible] [illegible] [illegible]
aut cum [illegible] mirra [illegible]

apostemata — allo confert [illegible] ¶ Et si pona-
tur cum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est medicina [illegible] ulcerum
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et cum [illegible] medicina [illegible]
[illegible] [illegible] in oculis si super ponatur
[illegible] ¶ Et [illegible] [illegible] [illegible]
est carne testudinis [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]

plaga — [illegible] et fuit [illegible] [illegible] et [illegible]
accepit carnes testudinis et [illegible]
[illegible] [illegible] posuit super plagam [illegible]
[illegible] est plaga et [illegible] [illegible]
[illegible] et ille [illegible] [illegible] [illegible] ¶ Et si
[illegible] est carnibus testudinis [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] ¶ Et medici [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] cum [illegible]
et mirra ¶ Et qui [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ¶ Et confert [illegible]
[illegible] palpebrarum oculorum [illegible]
aut [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] oculis ¶ Et [illegible] [illegible] si [illegible]

[illegible] — [illegible] aut mirra ac aloe et [illegible]
[illegible] donec fiat [illegible] et ponatur
super [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] a capite ad oculos ¶ Et [illegible]
[illegible] medicina super [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] vel [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] qui caput [illegible] [illegible] ¶ Et [illegible]
[illegible] [illegible] donec [illegible] caput [illegible]
[illegible] [illegible] et reddat caput ad [illegible]
[illegible] [illegible] ¶ Et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] si eius [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] — simul et cum [illegible] [illegible]
et de galla et [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
super [illegible] aut super vinum album [illegible]
[illegible] confert in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et apostematibus [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

[C]uius caro est tarde di- De tortua
gestionis et gignit coleram nigram
et si decoquatur tortua et colligatur
eius cum cinere sanguine cera et super ster-
nutationes fiant ... cum sanguine
ipsius. ¶ Sanguis tortue agrestis prestat
contra morbum caducum cum bibitur
et cum colligatur cum pulvere agrestis tor-
tuce valet contra ... et aliorum
que proveniunt in oculis. ¶ Et cum pone-
tur tortua in cacabum calidi ... quin-
que in eo ... et ex eo
... confert ... ...
et ubera eius et femora eius. ¶ Si ...
tortuca marina ... ...
... cum albugine aut lacte ...
... si inungatur ex eo ...
... et si ... ad ...
cum ... et ... ...
ex eo ... diebus in mane ... et in
nocte ... confert caducum in oculo.
¶ Et fel tortuce confert squinancie et
ulceribus malis provenientibus in ore
pueri. ¶ Et si fiant ex eo ...
valet contra caducum morbum. ¶ Fel
tortuce ... super ... ...
... super ... ...
... ... expellit podagram
et ... manus eius si hoc modo
ponatur dextra super dextrum ... sinis-
tra super sinistrum expellit podagram. ¶ ...
... super ... super ollam
... bullit olla. ¶ Fel agrestis tortuce
... lacte mulieris si distillet
in auriculis ... ... confert De pisce sagitta
vel confert

... appellatur a ...
ab ... et ... ... in
mari ... et est ... ¶ ...
in pisce sagitta ... sunt ...
ta in ... eius et ... ...
... et felle et testiculis et ...
cauda eius. ¶ Caro eius impinguat
corpus ... fit ex ea ... ¶ Et si
salsetur et bibatur ex eo pondus
... aurei cum ... vel vino ...
roborat ... et ... et provocat
ad libidinem. ¶ Sanguis eius si ...
... et ... cum ...
... cum ... et ...
... corpus in ... ¶ Et
si ... et ...
cum eo macule faciei et lentigi-
nes et macule ... ...
... et ... reddit ... dolorum
¶ ... eius expellit dolorem ...
... et facit distillare ... ¶ ...
di aut ... eius si suspendatur

medius medius qui ... super ...
... et corroborat ... ¶ Et si
de testiculo eius ... bibatur ad pondus
... ... cum aqua ... facit distilla-
re ... et ... ¶ Et eius testicu-
lus ... sinister bibatur ... ablat ...
aqua ... ... et ... ... vini
... et ... de ... ...
facit distillare ... et ... et
calefacit ... et roborat ... ¶ Et si
piscis iste ... ... et ...
... et ... aut ...
... ... ¶ Et si ... ...
piscis ille ... ... piscis
ille et mortuus ... ¶ Et si ... ...
piscis ille et ex eo ... duos ...
qui habent ... unum ... aliud
... ad ... ¶ Piscis iste
si suspendatur super ... tunc in
... ... Simo in latere XXX

[?]or eius si suspendatur super ...
... ... et si ... eius ...
... et ... cum ... olei et ...
... ad ... cum ... ...
... ita quod non sentit. ¶ Et si ...
fuit cum ... lacte et ... super
... non ... et ...
cum eo. ¶ ... est ...
... allopicia ... ex eo fit ...
... cum radicibus ...
¶ Si fumigatur de ... eius ad ...
... et ... ad pondus ...
... et ... cum forti aceto ...
... cum eo allopicia Simo ...
... eius si fumigatur aut ...
... aut ... ...
... cum ... et ... eius ...
... in eo ... ¶ Si ...
... fumat ... eius et ponat super ...
morsum eius curabitur et ... ...
... ... marini De raia

[Q]uando decoquitur cum aqua et aceto
et fit ... ... sedat
dolorem dentium. ¶ Cuius ... ...
morsum ... ¶ Caro ... ...
... pulvis ... cum ...
... et ... liquida ...
si ... ... allopicie
donec ... et ... ...
... cum ... ... pulvis
... eius super ... a quo ...
... stagnatur sanguis
et si ... ex eo in ...
... ... ¶ Caro eius
... et formice ... ...
... et ... cum aqua ...
si ... ex eo ... ...
et ... pruritum et ...
... et maculas ... ¶ ...

Distillatio ...
ve
Ut duo ... se diligant
ph...
Simo ... dubbo
... dolore
allopicia
... san...
pruritu
impinguat
...

Destruit coitum

sumpserit ranam que decolata est et sicca
ta et potauerit ex eo pondus .i. aurei
in pultibus aut in vino cohibet eum
ab accessu ad mulierem longo tempore et
si sumpserit mulier ex ea in cibo aut
in potu impedit eius conceptum ¶ Et cum
abscinderit pedes rane ambulantis
in aqua deinde suspenderit illos duos
pedes per tres dies super podagram li
gatos in corio tauri curabit eam ¶ Et si
quis sanguinem ranarum viridium sum
pserit et conficiatur cum eo azavarath [illegible]
et potauerit cum aquis pondus .i. aurei
retinebitur eius vrina. De ratto agresti 33

Ad podagram

Rati agresti [illegible] sunt magni
lepusculis [illegible] caro calida mol
lis cum sepul[illegible] est ut carnes
[illegible] ¶ Caro eius confert podagram cum
iungitur ex ea ¶ [illegible] sicca est ad
[illegible] omnes [illegible] et est ut [illegible]
[illegible] de pelle nigri medietas 3.
et miscetur pondere quatuor aureorum
[illegible] et fiat ex eo [illegible]
fetum mortuum a matrice si fiat
suffumigatio [illegible] mulieri in [illegible]
[illegible] nigri coloris ¶ Idem operatur
[illegible] qui inficitur [illegible]
[illegible] humide si [illegible] in lana
et ponat eam intra [illegible] De simia i. [illegible]

Pictura
Ad [illegible] corpus
Fetum mortuum educere

Caro eius calida multum pinguedinis
modicum et est in eo virtus
expulsiua [illegible] ¶ Et si comeditur
[illegible] desiccat salivam fluen
tem ab ore puerorum ¶ Et si [illegible]
[illegible] et supponatur morsui scorpi
onis sedat dolorem eius ¶ Cum [illegible]
[illegible] eradicat eam ¶ Caput
[illegible] si suspendatur in panno lineo
ab eo qui [illegible] dolorem capi
tis sedat [illegible] et si suspendatur
[illegible] super [illegible] curatur
¶ Stercus eius prepositum cum sale et oleo
[illegible] dissoluit [illegible]
¶ [illegible] confert contra allopiciam si [illegible]
[illegible] nimis et conficiatur
cum [illegible] et [illegible]
et [illegible] vel [illegible] et fiet ex eo
emplastrum super [illegible] locum ¶ Si [illegible]
[illegible] in olla [illegible]
[illegible] cum oleo laurino et fiet
ex eo emplastrum super allopiciam [illegible]
[illegible] sint locus cum [illegible]
singulis diebus hoc faciendo [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] in pasta
[illegible] farina deinde [illegible] ex ea [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] mortem [illegible]
[illegible] pinguedini [illegible]
si ex eo [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] ferri [illegible] qui [illegible]
cum farina et [illegible] si [illegible]
[illegible]

Saliua puerorum
Morsus scorpionis
Pictura
Dolor capitis
Allopicia
[illegible]

Quando submergitur simia in [illegible] 37
in aqua donec moriatur et aqua
illa aspergatur in domo fugient omnes
qui fuerint in illa illo die. De simia in formicis

Nota de
[illegible]

Est exterem dici est terra inter arenas
[illegible] est aurum in qua sunt formi
ce similes canibus et sunt colo
res cum creatura dei [illegible]
[illegible] trahe arena illam auream
de mineris suis et sol est ibi valde
[illegible] calorem magne usque ad
medium diem [illegible] aqua
[illegible] caloris et fugiunt omnes
a calore in meatibus terre donec [illegible]
[illegible] calor et veniunt inde [illegible]
[illegible] formicarum cum camellis
et portant arenam et appropinquant
camelli [illegible] masculi
et in medio [illegible] filios
in terra [illegible] ut defendant filium suum
et portant arenas et [illegible]
et veniunt [illegible] festinanter
ne persequantur eos formice ¶ Et retulit
mihi quidam qui vidit [illegible]
formicis in [illegible] ubi stabant [illegible]
que comedebant omni die [illegible] et ca
[illegible] post [illegible]
[illegible] formice [illegible]
[illegible] aqua [illegible]
[illegible] et [illegible] super [illegible]
tam [illegible] non egrediuntur inde
[illegible] deinde aliunde egrediuntur
[illegible] ab illis [illegible] ¶ [illegible]
si [illegible] non egrediuntur [illegible]
[illegible] meatus ille cum [illegible]
egrediuntur ex eo et que egrediuntur
non poterunt regredi ¶ Et qui suffu
migantur cum radicibus [illegible]
[illegible] formice que sen
serit odorem [illegible] ¶ Cum [illegible]
radices arborum [illegible] non
ascendunt ad [illegible] formice et si
[illegible] arena [illegible]
formice ¶ [illegible] et ossa [illegible] qui
[illegible] in meatus [illegible] et
si [illegible] cum [illegible] non
[illegible] ¶ [illegible] ex formicis [illegible]
[illegible] ad [illegible] erectionem fit ex [illegible]
formicis nigris que [illegible] alas et
[illegible] capitibus [illegible] quedam
formice magne [illegible] alas et po
nuntur in vase vitreo vine et [illegible]
super eas [illegible] et suffo
catur ad [illegible] deinde colatur
[illegible] formice et vngitur cum eo
[illegible] et [illegible]
pedum et est bonum ad corroborandum
erectorem [illegible] et coitus De [illegible]

Vt formice moriantur
Vt ascendat arbores
Mors formicarum
[illegible]

auo eius calida et sicca, dixit iudex cum
videris locustas venientes in modum
nubium sume cauda malam que est lupa
ri et effunde in aqua et aspergatur aqua
illa super locum de quo timetur ne de
struatur ex segetibus et aliis consensit
locuste odorem eius, euadent ab eis illa
semita ¶ Et si suffumigetur aldan cum stercore
re bovum non accedunt ad eas locuste
et experimentum est quod id eo expellit locustas
¶ Et fumatur quantitas locustarum et combu
ratur in igne de hiis exeat fumus in
segetes et alia similia et non appropinquant
locuste propter odorem combustarum. Nec
dor ille potest ad eas pervenire qui eas
extinguerat vel comburat ut observatur ¶ Et
experimentum accidit hoc idem in scorpionibus
et formicis quod non veniunt formicas
vel scorpiones odor earum combustarum qui
peant ¶ Et sorte reliqui vermes hoc modo
se habent quod quod in locustis sit suffi
ciens solutio difficultas urine pro
veniens ex humiditatibus grossis et operatur
in mulieribus et in cameris sed fortius
quod in [illegible] ¶ Item sumunt ex eis
aquam cum vino necat contra morsum
canini presertim locuste que vocantur
azcel et non habent alas ¶ Et secundum
quod narrauit ex eis desiccentur quod
desiccantur et bibantur cum vino vel
cocte vel sale vivat plenum contra
morsum canini De Upupa R ca

Upupa eius austera et in pullis eius
cibus immatura quod carnes decollatur
et fundatur et fit ex eis emplastrum super
locum ¶ Lingua suspensa eius super ob
liviosum reducet ad memoriam quicquid
oblitus est ¶ Qui suffumigat cum
penna eius pellentur ab eo vermes ¶ Si
suspendatur oculus eius super leprosum
vel leprosum cessat lepra ¶ Cor
upupe pistatum cum qui patitur dolorem
capitis sedat dolorem ¶ Ut recitat [illegible]
sumatur dens hominis et ala upupe dex
tra et supponatur capiti dolentis
non excitabitur donec auferatur vel [illegible]
De altamin

auo eius frigida grossa
austera observat meatus corporis in
libus eius indurescit lepra ¶ Et si coquitur
aqua et holosferit coctaris odorem
eius caventur esse ei a causa lepre
¶ Et dixit quidam philosophus quod cerebrum eius
cum datum fuerit cum ad pondus 3 [illegible]
aureorum in cibo reddit stupidum ¶ Et
valens comedi? Volunt mulieres ac
pi caveant [illegible] et malagmas
que sunt [illegible] aut cinerant et amassatur
et detur in potu ad pondus 3 aureorum

in micas panis aut in vina calida
et coram patitur ¶ Et si suspendatur cerum
pellis eius super oculum sanabit cum
¶ Et fumatur corpus eius cum lateris omnis
siccatur pulverizatur et bibatur cum aliquo
vel cum vino valet contra venena
omnia ¶ Si suffumigatio fiat cum stercore
eius curauit [illegible] et [illegible] stercore
ris est sicut cum stercore columbarum
De columbis

Senex ex eis est calida
et sicca et tarde digerentes generat
sanguinem et pulli eorum calidi et hu
midi et addit in coitu et cale
faciunt renes quod addunt in sangui
nem ¶ Et si fundatur caput alicuius
quod ubi confractum et ponatur ex sangui
ne eorum super telam corvi nigram
et ponatur ¶ Et si non columbe inveni
untur palumbe magne agrestes
ponantur ex sanguine eorum super telam
grossam sit et cetera sparsim vel apparet ut stringe
[illegible] ¶ Stercus columbarum est ca
lidum combustum et spargit scrophulas
quibus cum mixta sunt farina
ordei et semen lini accidit et cetera
contra tumorem corii que de vesa
nu [illegible] sunt cum hiis valet contra
combustiones ignis mixtum unguento
ut alco ¶ Mixtum cum melle et
semine lini evellit pelleiis super
testiculorum a [illegible] et [illegible]
[illegible] que vocatur ignis persicus
¶ Stercus expellit fetum facta ex eo
suffumigatione operatur cum stercore pa
lumbarum agrestium et miscetur cum
[illegible] et [illegible] contra duricias
ignis sicut utero et cum unguento et
dolorem ventris et renum et colicis
dolorem et podagricis ¶ Item si pelles
caput [illegible] cum columbarum
non fugient a nidis suis et filiis
suis ¶ Et si teratur panis [illegible]
siccus cum crusta et vino odorifero
et detur in cibo columbis quas
inveniunt alias sociabuntur eis
et venient ¶ Et aliud vel aliud et aliud
ad illud est ut coquatur ficus sic
ca in aqua et cum semelle? fuit
[illegible] et terantur et massatur
cum farina ordei De alzaca Rl

ixit Aristoteles quod hec avis est
maxima et dixit quod ex pennis
eius alarum fiunt faretra ad fun
dendum sagittas et ex unguibus
eius vasa ad potandum indigent.
¶ Et eas capiat ligant duos bovinos
in terra, cum evacuatos lapidibus et coram

Ad pellendas locustas

4ta et vetus sed morsum ad suffo. plus [illegible]

Contra morsum canini

Canc

Oblivio

Vines

Lep

Dolor capitis

Bonum podo

Coitus

Fissura capitis

Scrophule

tumor corii

[illegible]

Virgo stran colica

ut columbi non fugiant a nidis suis

ut columbi alias adducant

nervi dormiunt quia intrat hoc quod aqua et non, cum venerit avis et arripit ho-nes cum unguibus ut ferat et non potest neque ungues extrahere ita sunt infixi sed hoc et iacet ignis in alas eius et comburit ut non possit volare. [illegible] capitum/unda alia tacta post equatorem diei [illegible] medicorum sunt maiorum corporum et mirabilium sicut elephantes et alia cetacea in naribus [illegible] et alia monstruosa. Fel aut hanc [illegible] quedam admirabilis ad [illegible] et datur ex eo [illegible] pondus unius denarii [illegible] sibi magnum [illegible]

Sermo in Piscibus. 2.

[O]vo eius grossa et [illegible] in vertice. Clarum [illegible] est utilis contra dolorem et oppilationem visus [illegible] sunt. Item bibitum ad pondus 2 3 [illegible]. Testiculi valde [illegible] albini [illegible] si fundantur et apponatur [illegible] per [illegible] et appo-natur spuma maris et [illegible] lacerte et [illegible] et ponatur oculis et contra [illegible] et plagam oculi ad hunc [illegible] fel eius valet ad [illegible] oculis si [illegible] ex eo ad pondus 1 3 [illegible]

[illegible] eius [illegible] grossa. Sermo in ostrea (?)

[illegible] cerebri masculi si collectum ex eo ad aufert [illegible] videndi. De [illegible] quod decollatur unus oculus eius manet apertus et alter clausus. Sed si ponatur in duobus annulis qui tenuit clausum dormiet, qui apertus non. Item eius [illegible] datus in potu [illegible] difficilis [illegible] et [illegible]. Corpus [illegible] in [illegible] sunt [illegible] qui ex medulla [illegible] possunt [illegible] et eradicabunt pili et non nascentur. Ex [illegible] ponatur in loco unde a capillis [illegible] pellis. Color eius [illegible] fit magnum [illegible] super sinistram mamillam mulieris dormientis confitebitur quod fecit [illegible]

Sermo in [illegible]

[A]nimal [illegible] tamen [illegible] et [illegible] calida et non [illegible] [illegible]. [illegible] debilitatem [illegible] in [illegible] calefacere [illegible] et [illegible] et [illegible] capi [illegible] volunt [illegible] cerebrum [illegible] cum [illegible] amassatur cum melle [illegible] et [illegible] hoc de [illegible] et [illegible] ex eo [illegible] debilis [illegible] et fit [illegible] in [illegible] et [illegible] aves [illegible] sicut castor aquila et [illegible] carnes [illegible] grosse dure [illegible]. [illegible] calide et [illegible] aliarum [illegible] vel [illegible]

et [illegible] stella. Et [illegible] caro [illegible] contra dolorem capitis [illegible] ani. Fel eius contra dolorem [illegible] fortem [illegible] in na-res ad pondus 1 [illegible] vel 2 [illegible] mulieris [illegible] masculi [illegible] vidit aliam telam in oculis [illegible] mulierum.

Sermo in gallinis. 4.

[illegible] dubio carnes avium sunt le-viores et [illegible] carnibus quadrupedum [illegible] superhabundat in eis aer in quadrupedibus [illegible] pre-ter aves que morantur in stagnis vel locis aquosis [illegible] in illis est hu-miditas grossa ab omni [illegible] [illegible] sanguinem [illegible] inter quadrupedia [illegible] [illegible]

[P]ulli gallinacei [illegible] aliis [illegible] et [illegible] illorum generant bonum sanguinem [illegible] appetitum. [illegible] qui [illegible] in comestione gallinarum pullorum [illegible] [illegible] et [illegible] Gallina [illegible] pullo gal-lino [illegible] Estimant [illegible] gallinarum addidit in [illegible] cerebrum eorum valet contra tremorem cerebri. [illegible] gallina vel gallus [illegible] si coquatur cum [illegible] [illegible] apposito sale [illegible] dissolvitur et [illegible] in aqua illa [illegible] nocte una et bibatur aqua [illegible] calefacta solvit ventrem et contra [illegible] et [illegible] cum [illegible] medulla [illegible] et [illegible] et omni [illegible] [illegible] foliis. [I]tem [illegible] ex altari [illegible] in causa [illegible] galli [illegible] et [illegible] et [illegible]. Et si [illegible] sinistri pedis [illegible] et [illegible] et [illegible] non aliud [illegible] mulieribus. [S]anguis galli et gallinae si ponatur super frontem. Item valet contra san-guinem fluentem a tela. Cerebrum gal-line [illegible] valet contra [illegible] et [illegible] morsum [illegible]. Et [illegible] fel gallinae si [illegible] super [illegible] et vocat cum uxore sua non diligit aliud. Si ponitur super maculas [illegible] in corpore aufert. Si [illegible] [illegible] sepe gallinae [illegible] delet maculas [illegible] gallinae [illegible] contra dolorem [illegible] solvit [illegible] eius si [illegible] supponatur in modum emplastri. [illegible] cristas galli et [illegible] et [illegible] in [illegible] eius [illegible] in lecto [illegible]

Ad coleram — Gallina alba cocta cum capitibus allei et
manibus una de alumine donec bene cocta
sit et comedatur et bibatur aqua calida
vel contra calculosos. Si fiat ex eo ad
modum unguenti cum melle et un-
gatur cum eo mundat corticem qui congre-
gatur super apostema quod dicitur [illegible]
Et si fiat ex eo emplastrum super [illegible]
postema in qua sunt pus cum stercore
gallinarum tritus et medullo ovi et
madefactum [illegible] aperit ea. Si volueris
Ut gallus non cantet — ut non cantet gallus unge frontem
eius cum oleo. Stercus galli mixtum cum
sepo turture si detur ad pondus [illegible]
et 3 in cibo [illegible]
malancolicum. Stercus galli album cum
Allopicia — aceto positum super allopiciam prestat si
[illegible] fricetur locus cum panno et si
[illegible] donec rubea. Stercus gallinarum aufert
Ad dolorem [illegible] — [illegible] contra dolorem matricis et
[illegible] accidentibus in facie et dolo-
Facies pulchra — rem aurium et facit faciem lucidam.
Lentigines faciei — Sanguis gallinarum nigrarum aufert ma-
culas nigras et fetidas et lentigi-
nes a facie et maxime [illegible]. Et
[illegible] si misceatur lapis [illegible]
[illegible] cum [illegible] rubicano et reddit
faciem rubeam et formosam et mundat
eam et reficit colorem [illegible]
Ut ovet gallina — [illegible]. Si quis voluerit ut ponat
gallina ova det grana [illegible]
et anisum cum [illegible] et vino [illegible]
[illegible] in cibo. Pulli sunt subtiliores
omnibus carnibus avium et facilius
digeruntur. **Sermo de perdicibus**
In sermonem [illegible] gallinarum pulli
de [illegible] confortant dige-
stionem. [illegible] aqua que dicitur [illegible]
confortat stomachum. Alia que dicitur
[illegible] carne eius humida efficit sanguinem
subtiliorem [illegible] et perdix
subtilior et generat sanguinem me-
liorem [illegible] galina magna
[illegible] grossiores sanguis sit ca-
[illegible] ventrem
[illegible] **De columbis silvestribus**
et alia [illegible]
[illegible]
[illegible] ut comedat cum aceto
coriandro sive sinapi. **Sermo in alauda**
Caristas [illegible] sunt caliditatis et
siccitatis [illegible]
[illegible] et valent contra
colicam. **Sermo in passeribus** [illegible]
[illegible] sunt calidi [illegible]
[illegible] in renibus
[illegible] et bibat
caro eius austera mala. **De alcione**
Caro tarde digestibilis [illegible] valet contra
[illegible] si misceatur
fel eius cum gallis viridibus et tangat

cum oleo facto et olivis viridibus et ponatur
super capillos efficit nigros nigredine [illegible]
de [illegible]. [illegible] quod dicitur [illegible] — alium
est comedere [illegible] cum oleo
et inungatur cum oleo manus vel brachium
alicuius et postea ponat manum in aqua calida
non leditur. **Sermo in anseribus**
Humidiores sunt [illegible] omnibus avibus et du-
riores ad digerendum. Ex omnibus [illegible]
melius est anser [illegible] humidus et bene [illegible]
[illegible] carnis et melioris saporis [illegible]
[illegible] gallinarum et [illegible]. [illegible]
[illegible] in aure [illegible]
[illegible] collectum et guttatim
ponatur in eo lac mulieris et [illegible]
[illegible] et appareat [illegible] basilicon [illegible]
[illegible] est [illegible]. **Sermo de corvis 42**
Sanguis corvi subtiliores efficit capil- — Capilli subtiles
los. Si suspendatur [illegible] ad collum
[illegible] — ut nigri pili fiant
a capite [illegible] caput [illegible]
efficit capillos nigros. Si misceatur fel
eius cum oleo facto ex [illegible]
si cum eo ungatur corpus [illegible]
[illegible] ligatum [illegible]. Si volueris — Ut crines fiant albi
capillos reddere albos accipiat [illegible]
nigri et [illegible]
cum oleo et ungat capillos et effi-
ciuntur albi. **Sermo in pica**
Caro eius calida et abhominabilis [illegible] — Albugo oculorum
et est in eo utilitas. Fel eius valet
positum in oculis [illegible]
[illegible] in oculis [illegible]
contra albuginem. **Sermo in passeribus**
Caro calida plus ceteris [illegible]
[illegible] — [illegible]
[illegible]
[illegible]
caro [illegible] tarde digestibilis. **De [illegible]**
[illegible] mali humoris. Stercus eius
[illegible]. Si su- — [illegible]
spendatur [illegible] ablata carne super
[illegible] aufertur
dolor et sanabit. [illegible] — Ad podagram
si imponatur super podagram dextri [illegible]
super dextrum, sinistri super sinistrum
[illegible]
est [illegible] pellis est calida
[illegible]
[illegible] et valet. **Sermo in araneis 40**
Si [illegible] araneam album [illegible]
[illegible] et ligaveris
in panno lineo et suspenderis in
brachio sinistro [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Si posueris araneam [illegible] in [illegible]

et suspendere super musculum brachii prestat
ad febrem fleumaticam ¶ Si semen porri
caprarum cum incensi et triturati et in pan-
no lineo posueris et coopertis cum ma-
nu sinistra et posueris super collum
vetro [illegible] et quartana
¶ Si bibet cum vino puro hora
una ante accessionem febris aufert
eam que flegmate procedit De mitte
castrum mulierum [illegible] seque
[illegible] a viro mixtum cum spuma
[illegible] positum in oculo patientis
albuginem sanabit ¶ Pannus menstruati
suspensum in capite una si intrabit
ex illa parte utique venit patientis
dolorem ex parte super fosse valere su-
matur pannus menstruo [illegible] vel
[illegible] eius sumatur et [illegible]
noctis putridi et misceatur cum aqua
calida et ponatur super dolorem et
aufertur dolor ¶ Lac mulierum cum
[illegible] cum vino vel melle frangit
lapidem ¶ Cum aqua [illegible]
varie oculos et lactant statim
cum mulier nigra [illegible]
[illegible] oculi dolorem [illegible] ad
ingredientem ¶ [illegible] statim aqua
post sterem [illegible] [illegible]
colligitur et eo albugo oculi
[illegible] ¶ Pellicula quae [illegible] mox
[illegible] pueri [illegible] mixta
cum musto modico data in potu
incipienti laborare in lepra [illegible]
et non augmentatur ¶ [illegible] hominis
calidi distemperatum cum aceto infu-
sum in os [illegible] statim aufert
[illegible] ex alia parte [illegible]
hominis [illegible] contra morsum
animalium [illegible] venenosorum [illegible]
[illegible] ¶ Si vis quod mulier
non habeat virum [illegible] non supponat se
cum alio [illegible] quod [illegible]
que cadat de capillis eius et [illegible]
[illegible] et pone super [illegible]
et cognosce ad [illegible] supponere eam
¶ [illegible] ante albe que fuit
[illegible] lepra super [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] puerorum [illegible]
[illegible] cum [illegible] et
musto [illegible] in oculo [illegible]
[illegible] albuginem curat [illegible]
et de [illegible] et [illegible]
¶ [illegible] pueri [illegible] ostendat
[illegible] et apponat
[illegible] et [illegible] super
oculos in modum emplastri [illegible]

rubedinem [illegible] ¶ [illegible] non
[illegible] in [illegible]
mammarum capita [illegible] non
[illegible] ¶ Et si ponatur [illegible]
super oculum dolentem [illegible] dolorem
vehementem ¶ [illegible] quod [illegible]
[illegible] accipe [illegible] ut [illegible]
cum eo [illegible] et [illegible]
[illegible] farina [illegible] da in [illegible]
[illegible] aqua [illegible] donec [illegible]
[illegible] qui comedent [illegible]
[illegible] ut [illegible]
¶ [illegible] in modum [illegible] super [illegible]
[illegible] non coagulabit ¶ Si fiat
lac [illegible] modicum [illegible] ut fiat
[illegible] da ei in potu cum [illegible]
non [illegible] et media [illegible] De [illegible]
Dentes eius mortui suspensum ab illo qui
patitur dolorem dentium curat ¶ Os hominis
combustum donec fiat cinis [illegible]
apponatur [illegible] et impleat [illegible]
plaga [illegible] fistula [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] in [illegible]
[illegible] positi in oculo albuginem
patienti ~~ad apostema mordenti~~ prestabit
¶ [illegible] hominis [illegible] super
[illegible] positum
sanat ¶ [illegible] cum melle
positum [illegible] sanatur [illegible]
[illegible] cum melle insufflatum in [illegible]
¶ [illegible] hominis mortui [illegible] et os [illegible]
[illegible] a latere [illegible] super caput
hominis dormientis dormiet donec
auferat ¶ Capilli hominis suspensi
a patiente [illegible] alleviat dolo-
rem ¶ Capilli [illegible] in aceto
[illegible] super morsum canis rabidi prestat
statim ¶ Sanguis [illegible] ventosas [illegible]
narium positus in concha [illegible]
[illegible] fit forma [illegible]
in farina [illegible] dicto [illegible]
sanguis illius sumatur et cum vino [illegible]
[illegible] misceatur [illegible] viro vel [illegible]
[illegible] in potu et diliget te ¶ Si [illegible]
sanguine [illegible] in oculis [illegible] et [illegible]
[illegible] videbis [illegible]
[illegible] ab [illegible] in [illegible]
¶ Sanguis [illegible] hominis [illegible]
farina [illegible] et [illegible] cum [illegible]
[illegible] et melle ponatur super [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] ¶ Si mulier dederit [illegible]
[illegible] vino in potu diliget eum ¶ [illegible]
si vir dederit [illegible] diliget
eum ¶ Si vis [illegible] ab [illegible]
vel ab aqua [illegible] et [illegible]
et da ei in potu [illegible]

Incipit liber kyranidis de naturis et proprietatibus aliquorum

Prudentissimo domino magistro
Ka. pa. Antiocheno clerico
ad mirandum et inveniendum
sagacitatem tue prudentie
ac comprehensa sit et ex-
perta in his que super-
num non celum sunt et que
ultra vii celos contemplando pe-
netrant non et infima compo-
nenta terrena considerare non dedi-
gnatur. Rogasti enim me ut
hunc librum medicinalem et de mi-
rabilibus nature et que facta sunt de mira-
bilibus nature de greca eloquentia in latinum
sermonem transferre. Res quidem facilis
sunt ad discendum sed difficilis fu-
it et ad perficiendum, cum caritatis
amore tuo et beneficio promotus
obedire non renui. Et quia dixisti se
eius translationes de Yberinica lingua
inspexisse ut nosti librum quem
mihi dedisti studiose et fideliter
per omnia emulatissimum ipsos credimus
plerosque quorum astrorum veteris
antiquissimis titulis abstractis preter
ire nolui, in via que de barbarica
obscuritate sunt, sed ipsius utilitatis
recolligendo. Si quid ego repertum ali-
quantum non infidelitate et utilitate
sed quid errori deputetur. Nullus enim
tam sapiens quod absque titulo in scripta
reperiatur. Volo te scire quod est a-
pud grecos quidam liber alexandri
magni de vii herbis i. planetarum et al-
ter qui dicitur Thesali? nuncupatus ad h-
nc et ? de xii herbis xii signis
attributis, et de vii aliis herbis per
vii alias stellas, qui si forte
pervenerunt ad manus meas ut ta-
lis qua celestem dignitatem iunctam
mire huic operi [illegible]? sufficit
itaque liber iste constantinopoli ma-
nuali? imperante anno incarnationis domini m° c°
lxxvi anno non [illegible] lxix indictione

Liber physicalium virtutum compas-
sionum et curationum, collectus
ex libris duobus ex prima quidem?
kyranidum kyrani regis persarum et ex
hoc a [illegible] alexandri ad propriam filiam.
Habebat autem primus kyranus liber se
fi et superponens, dei dona ma-
gna angelorum accipiens sunt hermes
trismegistus deus omnibus notis hominibus,
librum non tenebras hominibus instructibus
hu

sed habe apud te velut possessorem magna
Solus autem filius et possit tradat pos su-
orum, ad efficaciam actionis ad mirandum
solum scribit. Hic et filius patruelis. Liber
scriptis sunt insculptis litteris in colu-
mna ferrea in libro quidam scripto p
me interpretata. Hic autem liber qui
vocatur kyranis septimus est de lapidibus
xxiiii et piscibus xxiiii et de herbis xxiiii
de volucribus xxiiii. Horum unumquodque
compilata et coniuncta est reliquis
inscribuntur corporis mortalis curationes
sanitatis et delectationis et neutri unde
eo adeo comparetur et per eius sapientiam
herbarum et piscium volucrum quod actionem
et lapidum virtutem et animalium ac
ferarum natura misterij et mirabiles co-
mmixtiones et curationes ac proprietates
sed qua divinitus venit in homines scien-
tia et rationem prima. Hic liber ergo divisus
kyranidis dictis decem quorum declaravi prece-
mentes. Sicut digna recordatio refert accedit
kyranides non dicte sunt eo quod aliorum
librorum iste sunt regine. Invenimus autem
kyranidas persarum quarum fuit hoc
hec quidem est prologus huius libri a
peratoris qui scribit per liber turre
vel [illegible] herpenidu i. teratos
~~quod est~~ proprie filie apoton scripsit hic. Fuit
quidam iter agens per babiloniam regio-
nem civitatem selencie nomine, inveni-
eius autem historia scripsit. Oz nobilis illius
civitatis longam sermonem non brevem vel
ipsius describere, ne sepe in pluribus imme-
rorentur. Ergo ad propositum intentionis re-
vertamur ad hoc autem et alia de ipsis
ividi civitatem ix funiculos longe a se-
lencia quam alexander macedonius ven-
tens subduxit et eam selenciam edifi-
cavit suis persis prositam et oppido
persarum citatum. Vocatur autem prima
vel proprie alleria que est prior ba-
bilonie vel alleopolis. Hic autem filia
est historia. Ideo autem accidit ut
invenire quendam senem extraneis
de [illegible] literisque grecis imbutum
dicebat autem suum se esse unum capti-
vum autem suum et illum dixit. Cepi
eo omnem civitatem meam circuivit.
Videbat singula in, venientes ergo ad
quendam locum distantem a civitate per

in Libia quatuor columnarum invenimus
in urbe magna quam incole de Syria
dicebant se attulisse et collocasse
ad sanitatem et curationem eorum
civitatis. Harpocration ergo mirum erat
scriptum esse liberis peregrinis. Harpocration ergo
senior rogatus a me conscripsit omnia
michi et ego asscultabam eum nar-
rantem que erant de columpna et
exponentem. Habebant columpne vero
characteres litteras consortes insignit(as)
scilicet .3. tres differentes quarum una
distat unicaria et alia 2 et dimidium
alia autem iiii^or que sunt edificate
a gigantibus qui in celum volebant
ascendere. propter quod autem ... in parvam
insaniam alii fulminati sunt alii
vero derelinquentes semetipsos non cognoverunt
verunt dei iudicio. Ceteri vero in in-
sulam creti abiecti sunt in qua
proiecit eos deus iratus. Suscepit ergo
senex qui hoc ostendebat in ...
lo mensurare magnitudinem lapidis
mensuravi ergo eam que erat prima
mirum eam altitudinis 18. erant autem
ei et gradus descendentes 8.

Idem erat et claustrum sacrum
et in medio claustri erat templum
habens gradus argenteos ccc et lxv
et alios aureos lx per quos ascen-
dimus adorare deum et dicebat nisi
via dei virtutis que non opus conferre
Ego vero derelinquens ex primo vates
alia quidem proposui vel alia quidem
preposui de columpna solum audi-
volebam vel optabam. Tunc vero
affixus cortinam byssinam vel dissimam
ostendebat perphas et extricabilia
liras sculptas in eis et in ea
Tunc autem erat litteratura ex de-
ntibus orabam et flagitabam continuum
omnia apta et absque invidia in
patefecit que vero in columpna leges-
bantur sic erant tabula vero exempla-
multiplex ista sic ... [illegible] et
scanalis divinitatis immissionibus ...
hec liber dicitur vel dei Evani. sicut
liber de prima archaica antiqua
syriaca Crinis vel flavius dei nuperius
docuit civitatis stelis scribens sculpta
sunt hec et quecumque ipsis fuerant et
futura sunt erit congregata sunt in
stellis lapidum cum eis flor et planta
tire et pisces profundi et volucres
acree ... virtutum virtute insidia-
vero mandi ... orbis ... et solis

Omnia immortalis mortale corpus
portans dicta per aerem obligata
malis innumerabilis novitatis. Sic ipsi deus
dignit ... corpora ... esse in
potestatis et pectoribus novitatis contenta
sicut in ... a quibus non ... et liga-
mibus ac vinculis sic et tu vel
te quecumque ... dimissum ex novitate
contraria. Cum autem egressa fuerit
a gravi corpore vere videbis deum
dominantem in aere et in ... qui to-
nitrua et hec motus induxit fulgura
et coruscationes et fundamenta terre
moveri et undas maris. Hec sunt
opera dei potentis et ... Omnia deus
abscondit hominibus et gravia causa
hic liber humatus fuit in paludibus
sic sculptus in columpna ferrea tota
libera et Evanica velut scriptum
est in scriptis libro qui vocatur archa-
icus. In hoc autem qui vocatur Kyra-
nides scriptum est de lapidibus 24
et piscibus maris 24 et 24 et
volucribus 24. Horum unumquodque virtus
complexata miscebitur reliquus de ...
bus et in uno corpore militante et
consentientes ad sanitatem et humanitatem
Non enim donat ipsius hominis mens deus
omnia cum scripta sunt a dei ... ostensione.
Est autem iniquum hec scit cum prima ...
quam in plenum ponatur vel disso-
lutionem ... voluntatis
una consonantia innata fecerunt a primo
celo a ... primum a i. alpha hoc est a
mpheles leuki De viti alba

Que sanat vitis alba aquila volu-
cris aetos i. aquilinus lapis aquila
piscis absque squamis. ampelos leuki
sarmina herba et admirabilis que
est divina et dicitur bryonia. aquila
masculus rex est omnium avium. aquili-
nus lapis gravidis est et resonat.
aquila piscis sine squamis similis
ioculo aucupiter niger aut
similis per omnia. brionia i. vitis alba
ad spasmaticos et epilenticos ra-
dix habet. exaptata collo spasma-
ticos et epilenticos sanat. Ad dis-
sentericos et ... solum
vel fructus cum ... datus
aliena ad dissinteriam defuncto sanat
Contra ebrietatem ... aut ... sanus
volens uti multo potu fructi sol
... i. ... de arce ... um
bibat insatiabilis erit ut nec
sciat quid bibat. Item ... quibus

Dispasmos Epilen[...]
Dissinteria
Ad ebrie[tatem]

incibrecture si a lapidem qui est in ca
pite piscis cum mero bibat non sa
pit omne quod bibit ¶ Et si portet la
pidem circa collum absque hora et mori
la genera habens non senciunt ¶ Eun
dem lapidem piscis cum vino minutis
et absinthium bibens vinum senciet quod
vel quid bibit ¶ Ad succendendum coitum
asini non deprehensis cotes libras um
decim predicto lapide dati in potu hiis
qui habent genitalia soluta ut
hunc instanciam prestant sed et hiis
qui non possunt quiescere ut dormire
prodesse hoc sanum est ¶ Ad ossa fracta
manuum et dissolutiones et omnem pas
sionem aut si aut ipse dexter osteo det
et corpus mortale non desiccatur
in aut albi cotylas iii cum cinnabare
et et tabosso de spuma et galla tarta
riorum ℥ iii de tota usque ad deco
ctiora fiat dissolutiones hyenticas
omnia et ipsa sanat bibitus ¶ Cum
tot et colla omnem passionem vel scia
ticam modo melle bibitur ¶ Si
et et non dicunt lapides abbidere
nequaquam ultra augmentabit vel
veniet illa passio ¶ Conservat eos in
dubio ossa confracta admirabilissima esse
tota ad dissolvens sic quod erat innocens
et tunc absque dolore fuit nuda
et hoc dixit eis natura, nec enim prius
manus erat in ea inter tota corpo
marcescuit nec sensum habet atque
sic reliqua et membra frangenda
erant et sana facta sunt ossa conquassata

In hoc sacro libro maxima pretiosa
[illegible] herbe succus et tunc vini al
bi pumpium da bibere per i dies
et sanabit ¶ Et lapis quidem ceterisque
aptatus et piscis comestus et sanatus
id facit ut dei dominus ipsa et tot
ipsa sicut credo ¶ Ad pollicem scabi
osum et ungulas incurabiles cum
ungula maior diripiti corroderet
et sunt incurabiles ac sic contingat
dactilos agrestes gestos infunde al
bo vino et masticatos super pone
aliquos solos aliquos cum oleo roseo ¶ Ad
formicaciones et verrucas ad formica
tiones aut que sunt in toto corpore
ad verrucas que sunt in pede que
a multis tormenta nominantur poro
la positum bracas sacrificio at liga
circa et ex summo pampini con
fricarum lacrimam eximie vel da bibere
et cadent omnes omnio hoc venire
in dorsas ¶ Cumulo et simul ag[illegible]
tum multis habet et lapis appositus

et adeps piscis immunctus sanat ¶ Ad
putredinem gingivarum et maxillarum
et in tota corpore ulcera cancerosa et
depascencia. sumatur salvie ℥ iii aluminis
℥ iiii mellis crudi ℥ iiii mellis illiniti
℥ i calcanti et [illegible] ℥ iiii soluta
donec fiant simul hoc cum purgat
et replet subito et sistit et superbenis
sistit ulcus magnum ℥ ¶ Ad putredinem
lingue et ad mollificacionem vel mor
tificacionem gingivarum narrantur a tamen
quidam quod vidimus in lingua mar
cidam et cancerosum ut et gingive
contra mortificate essent sumatur
salvie cum melle et myrrhi ana mu
sto appositis [illegible] ℥ deinde recens
fiat super aspergentes ulcus repletum
℥ ¶ Ad obsessiones et compressiones et pa
lpebrarum et depascentes et consumptiones
et [illegible] et quorumque alias maxime sunt
deinde medicamen salvie sumpto ℥
iii calcanti libani chalcitidis ana
ii vel chalchanteos aristologie ana
℥ iii tere donec fiat cerion et sicca
et utere [illegible] utute
Ad denudacionem et raritatem capillorum
et effusiones eorum et ulcera et
allopicias et furfures et contusiones
capitis passiones sunt ad denudacionem
capillorum et effusiones illorum ulcera
furfures [illegible] furfuratis et quorum
quidem super caput passiones sumatur herbe
et sucum [illegible] [illegible] vacui sa
nis vel fluvii et succus pericle
vel persille [illegible] mixta in unguento
per dies ℥ ¶ Ad dentes molares et
molares ignavos et inguinale ac
ingruentes sanabit diminui medi
cans. [illegible] non [illegible] succi baccarum
℥ i cotylas ii radicis corticis mor
℥ iii coque usque ad dimidium et ad col
luendum i ad ablucionem oris per dies ℥
vel vi vel vii et umquam molares
dolebit ¶ Si quis ergo diligenter
velit considerare a capite usque ad
pedes multis curabit languores

Theodorica vocatur que a deo dona
ta herba tirannis quidem et apo
stoli hominibus componunt de hac vero
tirannis dissensio dicit ¶ Ad urinam
et ventrem assistere vel aperire eius
herbe [illegible] et [illegible] quibus clisteri
movet ventrem urinam aut folia
et radices et fractas calidissimas et
acrem habent ¶ Ad strophulos et
carnem corrodendam et ulcera putre
da et cancerosas et fagedenas cum
axungia confecta et emplastrata [illegible]

Ad putredinem gingivarum et cor[illegible]

Ad causam

Ossa fracta

Ad dissolutiones et omnes passiones [illegible]

Ad omnes dolores colli

Ossa fracta

Ad pollicem scabiosum et ungulas

Ad verrucas et [illegible]

Ad [illegible] et palpebrarum et [illegible]

[illegible] capillorum et allopicias et furfures

Ad dentes et gingivas

De herba 2a tirannidis

Urinam et ventrem movet

Ulcera putrida cancerosa [illegible]

46

Faciei decor

Radix autem eius assata bonum calorem fa-
cit faciei inducit et foramina et tota
suffocans maculas et etiam [illegible] et len-
tigines abstergit et maculas nigras
ab eius orbi farina et fenugreco
i. al' mixta purgat / cocta autem cum
oleo dentes confortat et curat et in-
durat ad eas potest. Confert autem et
livores oculorum et maculas ungulare
et confert cum offerta. Ad tumorem
genitalium et omnia ulcera dissipat et
dissipat livores ut tumores. Ad epilepticos
autem bibitur cotidie [illegible] et annum coti-
die et curatur de [illegible] nullo.
Ad apoplexiam et scotomiam et spasmum
morsus et ab [illegible] potest autem et
apoplecticis et scotomicis. Et dat
et [illegible] morsus a serpente
curant velociter. Fetus autem corrupit
pellit a ventrem et sensum et appo-
sita cum [illegible] educit et urinam
movet bibita. Splenem eius liquat ut
bibitur [illegible] in eo ea bibitur cum
aceto in diebus [illegible] emplastrum
vel [illegible] ad [illegible] ad [illegible]. Et aperit
autem ad [illegible] calidis purgatio-
ne [illegible] educit eius [illegible]
[illegible] autem eius facit ad fur-
fures et lepras in unctis cataplasmata
[illegible] aut tactu herbe cum [illegible]
[illegible] bibita [illegible] educit potest
et paraliticis bibita et collata
[illegible] eius solum ad omnia ulcera
[illegible] cum vino cataplasmata
et adveniunta [illegible]
[illegible] ut dicamus [illegible] ad omnia
[illegible] ea [illegible] autem vel
[illegible] sunt species eius [illegible] quidam
vocant [illegible] alba [illegible] brionia
dicunt. Aliam autem alii vero [illegible]
alii autem celidonia quidam vero [illegible]
[illegible] alii autem [illegible] alii vero
[illegible] et alii [illegible]
[illegible] et folia [illegible]
[illegible] domestice vitis [illegible] vero
[illegible] et implicantur ad [illegible] fru-
[illegible] [illegible] cum [illegible]
[illegible] autem [illegible] vero
[illegible] quos [illegible] vel [illegible]
[illegible] autem eius [illegible]
[illegible] et [illegible] dicunt
alii vero [illegible] folia [illegible]
[illegible] vero [illegible] similia [illegible]
[illegible] vero [illegible] et [illegible] arboribus
[illegible] [illegible] fructus vero eius
similes [illegible] autem in [illegible]
[illegible] vero de [illegible] mag-
[illegible] aut [illegible] sunt similes

Livorem oculorum et maculas ungulare

Tumorem genitalium

Epilepticos

Apoplexia scotomia

Splen

Aperit [illegible]

Furfures lepras

Paralisis

Ulcera omnia

Species brionie

Brionia

et huius [illegible] cum [illegible] quatuor [illegible]
ut [illegible] sunt cum diureticis et menstrua edu-
cunt splenem sanat [illegible]
[illegible] et tota [illegible]
[illegible] et [illegible]. Et facit autem
et [illegible] absorbet et solu-
[illegible] cataplasmata cum [illegible] et ad
membra [illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] sunt [illegible]
[illegible] autem alba [illegible] et alias [illegible]
[illegible] et delectabiles et in
[illegible] sobrietatem [illegible] non solum
ad [illegible] ad delectationem inferat [illegible]
in [illegible] loco [illegible]. Et
supra [illegible] utrosque [illegible]
[illegible] [illegible] brionia [illegible]
[illegible] et [illegible] regales [illegible]
[illegible] [illegible] ob [illegible]
et [illegible] solum et [illegible]
[illegible] et [illegible] membra inducit
soporem. Multi [illegible] ut [illegible]
[illegible] nulli [illegible]. Et [illegible]
[illegible] sunt in animis mor-
talium et [illegible] habent absconditam [illegible]
[illegible] mentis [illegible] occulta [illegible]
[illegible] manifestant. Et [illegible] que [illegible]
[illegible] aut medicina sunt vel [illegible]
[illegible] vel gladio aut [illegible] ut
[illegible] huius [illegible] occulta [illegible]
eius [illegible] misteria. [illegible]
et alia [illegible] que mortalia [illegible]
sunt mortalia immo delectationem
et gaudium prestant. [illegible]
[illegible] sunt [illegible]
[illegible] gaudium et [illegible]
[illegible] beata [illegible] donata [illegible]
[illegible] mater [illegible] et
[illegible] omnibus [illegible]
[illegible] celeste [illegible]
[illegible] super [illegible] vel
[illegible] in [illegible] de [illegible]
[illegible] et [illegible]
in gaudio [illegible] et [illegible]
[illegible] ad [illegible] exultationem [illegible]
[illegible] bibitus gaudium magnum
inducit. Planta [illegible] in [illegible]
[illegible] et [illegible] autem
[illegible] que [illegible] in vita
aut que in vita [illegible] ut que
de [illegible] vel [illegible] planta
[illegible] aut [illegible] que in vita
sunt [illegible] planta ista.
[illegible] quartanarios ad [illegible]
de [illegible]
[illegible] et [illegible]

Splen

Brionia [illegible]

Sopor

Gaudium

[illegible]

fortissimus [federatum] castrorum non timens
domatur quidamque non videt qui non au-
dit. quamquam necesse nec fit. est enim absque
capite ad quod visa quidem femina
quatuor extrahe grana eius unguibus
et non cum ore et mitte de hiis in
rudi panno et suspende ad collum
et faciat sanitatem ¶ Et lapis qui
est in capite piscis eius aptata collo
aufert quartanam / vine et similitudinem
venarum alis aquile et si nidos
aquile accipitris et vulturis portat
observat eum et ab omnibus actionibus
malis ¶ De super eius cor vim habet et
admirabile collo quamvis eius magnus
viris prestabat et ad multa alia
que in opere deos confert ¶ De hoc
etc. 2. b. vita 4. v. vero
crisolitus i. velut que de corio (colorum)
i. cornu qui fit et omnibus notus
venit ad annos quadraginta ¶ Cervillus
lapis [illegible] qui et pantheon
i. omni vita / [illegible]agarius est ma-
rinus piscis qui vocatur [illegible] vel
[illegible] [illegible] et aut [illegible] similitudinem
et colorem [illegible] et re-
gulares ¶ Drachi [illegible] samina [illegible]
et omnibus nota / ad [illegible] et
[illegible] et asmaticos [illegible]
[illegible] samine et i. butiri [illegible] in melius
et in [illegible] et [illegible] ¶ Ad omnes
infirmitates oculi [illegible] piscis ma-
rini ad collum suspensus sanat
infirmitates ¶ Volucres aut [illegible] non
[illegible] si femina moritur masculus
femina alia non iungitur. [illegible]
et femina facit ¶ Ad amorem viri
et coniugis sue si vir constantem
cor masculi et uxor cor femine
[illegible] in se toto tempore vite sue
et hoc mirabile est certum ¶ Ad
dysentericos [illegible] et [illegible]
[illegible] lapis et [illegible] in
[illegible] et sub [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] velut
sublapide et porta [illegible] facit
ad dysentericos [illegible] [illegible]
et lapis [illegible] ¶ Ad [illegible] et
[illegible] et [illegible] et ad [illegible]
amorem [illegible] aut [illegible]
et [illegible] facit aut et amorem
[illegible] et [illegible] et valde optime

De peonia

Gelidius quidam peoniam [illegible]
[illegible] lapis [illegible]
piscis omnibus notis [illegible]
et peonia vocata et peonia [illegible]

peonie ¶ Et aut structus [illegible] [illegible] omni
[illegible] femina quidem eius alia sunt
apta. alia clausa ¶ Blasius est autem
qui palladi descripsit [illegible] sic
[illegible] [illegible] oculos [illegible] at ut
[illegible] magnos in agros [illegible]
¶ [illegible] lapis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] piscis marinus
omnibus notus ¶ [illegible] itaque due sunt
[illegible] femina et masculus ¶ Ut mulier
concipiat si [illegible] femina non retinet se-
men [illegible] et velit concipere [illegible]
[illegible] [illegible] clausis [illegible]
[illegible] eam in panno [illegible]
[illegible] portet at [illegible] ¶ Et
non concipiat [illegible] aut non velit concipe-
re cum [seminare] autem [illegible]
[illegible] se [illegible] tempore velit ¶ Ad difficilem
partum [illegible] aut in dolore partus est
[illegible] semen aptum et [illegible]
cum oleo et [illegible] et pe-
[illegible] et absque dolore pariet ¶ Ad effu-
gandos demones et fantasmata
mala [illegible] aut eius suffumigata et
bibita demones expellit et fantasma-
ta cuncta [illegible] at [illegible] facit
¶ Ad mirandum aut [illegible]
autem et [illegible] piscis oculos cum
modico aqua [illegible] et [illegible]
ne in ampulla [illegible]
aut est [illegible] et [illegible]
in [illegible] vase [illegible] aut [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
et in [illegible] quod [illegible] appareant [illegible]
[illegible] aut facto [illegible]
¶ [illegible] aut [illegible] et in [illegible]
[illegible] al [illegible] et [illegible] facta [illegible]
sunt in [illegible] videbunt [illegible]
demones at [illegible] esse. qui [illegible]
¶ Ut videatur [illegible] robustus et [illegible]
[illegible] et fidelis ad amicos. et ut femina
[illegible] [illegible] si [illegible] aut in lapide
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] at [illegible] abstinens se a
[illegible] et [illegible] in [illegible]
obscuro facto [illegible] elongatus
[illegible] putabat eum [illegible] divinum
esse in [illegible] aut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible]
Ragemthea [illegible] De Dragontea
[illegible] arbore [illegible]
[illegible] draco piscis [illegible]

lapis z notus / dragunthea est [illegible] quis
semen sub oculis draconis folia lata
mala est anno / dentrocolapes anus
z omnibus nota magnitudinem [illegible]
[illegible] et [illegible] ut qualia [illegible]
eius [illegible] olivas et [illegible] et in me
dio ligni faciet nidum / draco ma
rinus est piscis sine squamis, piscis
vel multa [illegible] et nimia violencia
facere volunt nubes celi rapiunt eum
in aerem et [illegible] eum [illegible]
cum [illegible] ut amplius non sit
ut non ledatur ab lingua eius bisur
cata est sub cauda eque longitudinis
duorum digitorum [illegible] in o
leo sua est aptata [illegible] sunt
absque [illegible] et [illegible] / ego
eum vero hec in martinus [illegible]
ne regionis / dentinis lapis e qui
cognoscit a multis hic oritur in In
dia in petrosis locis maritime quis
altitudinem articulorum in / ad visum
dragunthee hec gestatum visum acuit
et modicum dolorem capitis aufert
prima eius [illegible] cum pauco lapis
apposita emigranicam curat sic prima
anus et primi piscis [illegible] et supposita
omnem cephalargiam subito sanat / nota
ego [illegible] difficilis [illegible]
magne dragunthee. [illegible] que sunt
sunt a prima dragunthea que est
altitudinis palmorum duorum et [illegible]
ut piscis vel [illegible] et hanc [illegible]
[illegible] / ad leucoflatiam et elepha
ciam et [illegible] lepra ad dolorem ca
pitis et inicium elephancie vel lepre
et [illegible] et ad omnem scabiem cutis
adeps draconis cum succo hec in
unge mane [illegible] / ad apperiendas
fores claustra [illegible] et feras domesticas
fieri et diligi ab omnibus et acquire
[illegible] et ut fiat tibi [illegible] ego
[illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible] sunt [illegible] dentacola
[illegible] quod [illegible] et [illegible]
aperit [illegible] si de luto vel creta
firmatum fuerit cadit lutum si de la
pide [illegible] si de tabula cuprea vel
lamina ferrea clavis sunt ubi [illegible]
[illegible] et [illegible] ad tacta
[illegible] et [illegible] pullos
[illegible] si quis hanc [illegible]
sunt multa facere posset que non est
[illegible] licitum loqui velut dimissa [illegible]

que homo [illegible] non [illegible] / quis ego
in lapide [illegible] sculpserit [illegible]
[illegible] et sub pedibus eius draconem
marinum et de [illegible] [illegible]
[illegible] quod invenit [illegible] et portaverit
[illegible] ei aperiuntur et vincula
et claustra [illegible] fere ei [illegible]
unt et ad domesticos veniet ab
omnibus [illegible] diligitur et [illegible] et
[illegible] volunt aperit acquiret et [illegible]
[illegible] / [illegible] aut maledictissimum
paganum sunt et ut deos colebatur
ego [illegible] celo. et in [illegible] de
[illegible] / [illegible] inter [illegible]
[illegible] est dei [illegible] est eius [illegible]
eius [illegible] quis [illegible]
[illegible] fallet [illegible] sapiens [illegible]
[illegible] tradidisse in [illegible]
[illegible] portans [illegible]
[illegible] que [illegible] aperit clau
stra et vincula solvet omnia [illegible]
[illegible] voluntatem eius [illegible]
[illegible] est. fluctus maris sedabit
[illegible] fugabit [illegible]
[illegible] aperiet omnibus [illegible] / [illegible]
[illegible] si [illegible]
non [illegible] que apparuit
[illegible] sub
lapide sculpto [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] dragunthee hec et lapidis
vel [illegible] piscis si [illegible]
ta [illegible] oculis prestat. [illegible]
[illegible] sanat et omnes [illegible]
oculorum expellunt oportet [illegible]
per [illegible] et [illegible]
[illegible] omnibus [illegible] De [illegible] 24

E[illegible] i. [illegible] z
[illegible] anus z [illegible] i. [illegible]
[illegible] i. [illegible]
marinum omnibus notus [illegible]
anus z [illegible] i. [illegible]
[illegible] [illegible]
lapis est [illegible] coloris. [illegible]
aut [illegible] venti quem [illegible]
[illegible] z [illegible] ego [illegible]
[illegible] est apud [illegible] et [illegible]
[illegible] hec / [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] ego et [illegible] et [illegible]
[illegible] sacerdotes comedit
[illegible] [illegible]
[illegible]

Vyss [illegible]

[illegible]

Ad apperiendas fores

[illegible]

Crucium et in ospicium

excedentem et in sompnia. Et sedibus compositis
a sumunt templis sepe hanc comedunt
et non cadunt in pluviam. Ad excedentem
seminis huius ʒ iiii piperis ʒ i. cum mel
le mane et sero sume quantum acceperis
cum duobus digitis. Si quis autem iam
sit provecte etatis et [illegible] dis
lutum et laberis faciet hoc. Eruca
seminis ʒ xvi cimini ʒ viii piperis ʒ
iiii [illegible] seminis ʒ ii. Ita et cum
melle confecta sumat mane et se
ro hoc inseparabile est. [illegible]
aut oculi et cor in lectulo [illegible]
ti insompnes tenet lectulos. Ut quis
moriatur in sompno. Si quis cum ea se[pel]
lierit et lateat in [illegible] dederit
vel nichil dormiet sed ita morietur.
Solutionem non habet. Ad explicationem
virtutis marini [illegible]
si solutionem dederit ab [illegible]
statim alleviabuntur. Da autem salu
no cum melle frequenter. Ut sit ama
bilis ab omnibus et notis et factis
et non solum hominibus sed demonibus ab
fugient et fere. De corastero [illegible]

Eumelan i. corasten herba est. [illegible]
anus [illegible] marinum [illegible]
smaragdus lapis. Eumelan herba est
fortissima quasi eadem planta. Ad
[illegible] ea mulierem [illegible] partum
[illegible] parit absque dolore. Ad
purgationem si quis in [illegible]
patitur difficultatem cum dolore [illegible]
tinge cum herba et purgabitur
absque dolore. Si autem succi foliorum
ʒ i. et mellis [illegible] ʒ [illegible]
et dederit [illegible] absque dolore et
[illegible] purgabit. [illegible] si bibit
patietur fluxum sanguinis. [illegible] ut
[illegible] alii [illegible]
[illegible] alba [illegible]
[illegible] marinum [illegible] mari
na nota est omnibus. Et smaragdus
lapis notus omnibus. [illegible] in
testem si dederis [illegible] saturabitur.
Ad coleram [illegible] eius [illegible]
[illegible] si [illegible] in potu
[illegible] aut [illegible] colera [illegible]
[illegible] curabit. Ad [illegible] et le
[illegible] aut cum [illegible] unguenta [illegible]
[illegible] appellat. [illegible]
lepras sedat cum aceto illinitus. Decem
aut cum [illegible] corrumpit
ea quo sunt [illegible] ad [illegible]
[illegible] sompnos et stupores et
lunaticos et colericos. Smaragdus
lapis est viridis [illegible] sculpe

quod in eo [illegible] et sub [illegible] eius
[illegible] et sub lapide claude ra
dicem herbe et porta quod habeatur
somnos et in sompniat stupatus [illegible]
[illegible] clamatus [illegible] et colicus [illegible]
[illegible] aut est si adeps [illegible] sub
[illegible] De [illegible]
[illegible]
Herba est [illegible]
ʒ [illegible]
[illegible] lap[is] i. [illegible]
lap[is] [illegible] piscis ʒ i. delectatio
[illegible] aut assiduo. Eruca herba
est sicut calamus nascitur spinosa.
Virtutes autem huius [illegible] si quis eius
radicem portat [illegible] demo
[illegible]
demon [illegible] quis sit et unde
et ad [illegible] Si quis autem [illegible]
[illegible] vadit [illegible]
[illegible] et [illegible] sibi quis
sit et unde sit et fugiet [illegible]
[illegible] aut herba cum radice sua pota
ta cum aqua et melle mitigat co
licos. Ad [illegible] et lap[idosos] et stra
nguriosos. Si autem cum vino et melle
confecta fuerit et potata et lapidosos
et stranguriosos et [illegible] sanat.
[illegible] autem [illegible] et in lectulo
mane [illegible]
maligni [illegible] fecerit cum ea mel[illegible]
proderit. Adonis [illegible] marinum piscis ʒ
qui assiduus [illegible] frequenter [illegible]
difficultatibus et dolores [illegible]
[illegible] aut [illegible] i. [illegible]
et [illegible] si insculpserit [illegible]
[illegible] et pedes eius scorpi
onem et miserit sub lapide radicem
huius herbe habebit [illegible] et [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] fugat [illegible] fan
tasmata nocturna omnem [illegible]
et faciet [illegible] lapidosos [illegible]
gravem [illegible] debilitatem et [illegible]
omnibus hominibus [illegible]
[illegible] in celis et in terris
possidet aurum et argentum [illegible]
[illegible] infelicitatem et paupertatem [illegible]
[illegible] et mala [illegible]
[illegible] i. [illegible]
[illegible]
[illegible] et celo stelliferi [illegible]
[illegible] fortune hominis in
[illegible] Datum
[illegible] vel [illegible] in uno

modo mutationibus incorruptibilis et indefi-
ciens calefaciens et resolvens in circulo ver-
tens omnia ab eo ad occidentem in parte ar-
tica i. borealibus tenebris et maneris circa
pergyma. ¶ Anima ista contenta in hiis
aquis descendit tempore et [illegible] per pregma-
[illegible] sed tamen nescio deum cognoscit in
aere et nubibus inflictatum pateris
super terram incola torqueris

De anima

O beata anima immortalis et terre-
stris cella a laboribus corporis
nequaquam affligaris in hiis sed requie
celestia unde sit aqua. Sed vis di-
scere ego aperiam omnia que in ventre
celi est aqua et ignis. stelle visi-
biles et tenebre super omnes divinas
inenarrabiles et [illegible] reverebaris ab ori-
ente in occidentem. Occidit in semper
vigilantibus oculis maneris universa perfecto
figura. Educet ex radiis solis et perveniet
tonitruis et mirantem ignem fulmi-
nat. pluvias dat dulces. radices de
terra educet ad omnem cibum [illegible] vi-
te et divina [illegible] que hec educit
ipsa attulit omnia que [illegible] intelligentes
sunt radices herbarum que in terra sunt
apud diversas generationes herbarum et qua-
drupedibus reptilibus et volatilibus avibus
et [illegible] ~~et [illegible]~~ et [illegible]
faciunt [illegible] omnia. [illegible] omnibus data
sunt bene colorata et videns omnia sa-
tisfaciat tibi que predixi [illegible] sermone
[illegible] [illegible] et ostendo tibi aliud donum
[illegible] de omnibus visibilibus que
[illegible] dixi capitulo alia dicam
[illegible] [illegible] facta nostra ad usus de pro-
genitorum et reliquorum sed alii ad pre-
[illegible] que in celo et in terra et
que in aqua [illegible] [illegible] et [illegible]
in climatibus et civitatibus fuerunt
et facta omnibus hominibus. ¶ [illegible] est [illegible]
volatilis [illegible] [illegible] i. upupa septi-
colori [illegible] habens in capite alti-
tudinem [illegible] digitorum et [illegible]
et [illegible] [illegible] est aut [illegible] [illegible]
ut sit [illegible] ad quatuor tempora anni
hec avis vocatur [illegible] [illegible]
sic [illegible] est de ea libro primo qui
vocatur [illegible]. Est autem [illegible] [illegible]
[illegible] Accipe autem hanc avem et
destruere et ea palpitanti de [illegible]
cor eius [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
te [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] cum modico melle et [illegible]
ut [illegible] et [illegible] [illegible]
cor et [illegible] [illegible] que in celo et
que in terra et quecumque in aqua [illegible]

[illegible] et quecumque [illegible] ibi vel [illegible]
[illegible] sit et [illegible] omnibus hominibus
vit aut [illegible] hec mell' [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ij et herbe
[illegible] ~~[illegible] [illegible]~~ [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] hec [illegible] [illegible] [illegible] melle
[illegible] et [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] et [illegible] i. upupa [illegible] [illegible]
in mellis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] digito
et appone [illegible] lapidem magnetem
ad collum et [illegible] quecumque volueris
¶ [illegible] aut aliud cor et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] aut [illegible]
[illegible] te faciet. ¶ [illegible] aut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] ille qui
[illegible] vel [illegible] et [illegible]
cor solet multos educere pediculos
[illegible] est ut [illegible] oleo isto [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] ij [illegible]
[illegible] in [illegible] et [illegible] [illegible] vel
[illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible]
lectulo [illegible] te [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ¶ Anima sit [illegible]
[illegible] vel immortalis ille [illegible] aut
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] erant in
[illegible] immortalis anime [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] corporis [illegible]
in lectulo et anima [illegible] in [illegible]
[illegible] in aere [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et videt que in aliis [illegible]
[illegible] fuerunt ¶ Multotiens autem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] corpore
in quo [illegible] aut [illegible] [illegible]
[illegible] divina [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
mala [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
hinc patet tibi quod anima est immor-
talis et incorruptibilis [illegible] [illegible]
[illegible] in hoc loco [illegible] [illegible] hec

De upupa

B [illegible] [illegible] in aliis [illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~ et [illegible] [illegible]
addidit et de upupe [illegible] et [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] [illegible]
et caput [illegible] [illegible] [illegible] absque di-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] in qua nasci-
tur et [illegible] in [illegible] vel [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
aqua vel [illegible] [illegible] sunt [illegible] et [illegible]
[illegible] ad maturitatem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] ut dorst
et [illegible] caput [illegible] [illegible]

et hec habe patrum actum ipse fori mani
pisces qui sunt inter nares et os et la
pis iaspidem videtur et ore et necum
i. upupa et vadicula (?) ...
nis et vadicula ... et sunt herbe
... i. columbarie et ... sag
nem ... i. ... plumacem
uel ... et ... initatem ... fori
pisces ... aut et ... capite
upupe ... est se ... de ...
... que cum ... inter
... cum ... et ...
et mitte in ... fori aut dui aut
vulturis et porta caste ... aut per
tamen et de ... extra ...
est ... volucris ama
...s a viris et mulieribus ...
aut et vendendo ... et ...
... durabit ... reprimes ...
aut et ... oculi dextri mittes in
... et ... vincens ... et ...
et ... et fugient ... demonia
et ... et ... et ...
ac ... omnia ... et ...
... fori ... et ...
... et in ...
... portant ... philaterium ...
... a deo bona que ... et
honoratus est ... vincens omnes
et sermone et ope eripiens ab omni
periculo et demonibus et veneficio et
omni malicia et ... omnia
mala aufert et bona ... est ... et
... cum deo ...
... omnia ... est
... herbe i. bachum dionisii
... volucer est. trixitis lapis
est ... est ... piscis est
trixitis uel ... est dionisia
fructuosa utilis ... omnia ...
... pelagi efficacia ...
... trixitis lapis est ...
corallo ... piscis est marinus
et comeditur ... planissime
magnus ... est et ...
et planta dionisii ... in
... bachi ... in torcularibus
... planta est data est ad ...
... dionisi ... in
... in ... data est in
torcularibus ... preceptis
... vide ... in ...
hoc ad gaudium et leticiam in pota
... plante ... et ...
... dionisii
... et mittes ea in lagena vi
ni de quo bibunt omnes vini ...
... dissolvuntur omnes ...
... et ... referent

omnes dicentes ... dionisio ...
... bibant amici et vinum dant leticia
tes et gaudentes si ... autem ...
dextrum oculum mittes in vino et ...
... dionisii non dissolvuntur ...
tes amici absque ... referunt
per letantes. Ad discordiam in ...
... aut aliis ... ...
volucris ... cum gladio toto ...
... in anfora vini ...
... dionisii ... et hec ...
... recumbentes ut ... dant
... et ... se liberent
... ita ut sibi absque ... et ad
... et salutem ... facit
... volucrem et dionisiam ...
... et sub lapidem ...
... et ... et ... absque
... et ab omnibus ... et absque
periculo et ... et ...
est ... dionisiam ... omnes
bachi et ... acul ...
aut ... est ... a ...
est ... iura ... pi ... opia
... dionisie ... De Salice

Itea i. salix arbor nota iaspis lapis
...s volucres i. milvus ... piscis
Salix est arbor nota infructuosa la
pis lapis est notus ... omnibus
est nota ... piscis marinus
parvus varius qui facile invenitur
Salicis itaque folia viridia ...
cum modico sale et suppone ...
... illico cessabit dolor ...
aut ... ut liquefiat ...
... cum ...
et ... dolor ... vel
3 ... ad ... et
dabit ... splenem ...
In lapide aut sculpe milvum ... a
... et sub lapide pone
lapidem de capite milvi et ...
... da portare in pectore ... omnis
dolorem stomachi fugabit et
appetitum edendi comedendi et
bonam digestionem prestabit. Est autem
et alias ... potentis ... in
...
... herba ... lap
... piscis ... et ...
... est ...
... afroditis ...
... vocatur ...
... theodori
... aut ...
... aut ...
... est et come
ditur ... et ...
aut ... lap ... collo

... ad splenem

De ... et ...

[illegible marginal notes]

terguam, licet longe frequenter cum se fert
ad veneris kymedicum propter magnum
magnitudinem licet digestus sepe ca
pit licet latum ut valentem possideat
rotundum transglutiendi corporis. ut p
corpus appareat in spina. sic per
speculum abundat aut in maritima
sive et palustres libere. hoc quod licet
lapides duos qui et pporas habent
actimeos sic subtus dicimus sed aut
in capite licet aut et alii lapides
in tuo sponde dorso nodo cauda
qui est potentissimus valde et reque
tur in corrigia vel ligatura afro
dicis et veneris. ¶ kymedicus aut lap
igneus erat per ravissimus et vatur
aspirant d sepotissimus ut tardus. ystor.
saturni iste enim lapis est geminus
vel duplex unus qui est obscurus
et niger. alter qui est deliricus et
splendidus sic speculum est. hec
que querunt multi et non inveniunt
eum. iste enim draconis lapis. si
quis ergo eum inclusum habet. et sit
cate vultures simul fecit sub serpen
tario decidunt et falco ut nec
kiminy vile non attingat. ante dens
posita ansat. ¶ Si quis sub plum
mario posuit habam iacens non
arrigit et non eriget se. ¶ Ut per dies
non arrigat et si modicum quid
de hoc lapide dederis in potu viro
non arriget ad quantum per dies.
¶ Ut gallus non galliat gallinam gal
lo da in die furfures vel polenta
et non calcabit gallinam. ¶ Ut quis
sit una die dies fornicator kyme
dinis qui est in kymedeo posite
in tuo nodo spine si dederis in
potu vel cibo erit manifestus
unius dei fornicator. ¶ Ut gallus
ascendat super gallum si gallo in
dederis cum polenta super alios
gallos ascendet frequenter et super
quodcumque animal masculum. ¶ Si
ergo habent hunc lapidem accipiens
super simile ascendet et ut fistula
apud viros pariter lapis fiunt
ad gratiam et amiciciam habendam
lingua animalis qui portant aliquem
petallis aureo gratiam habet et ca
lent ab animalibus.

Adinolles experimentalis aut
alazii carminis non dico veneris
latent data viro aut alicui mu
lieri alienum mollis fiet et femina
opera faciet. ¶ Ad gratiam dextram

aut octus si quis portant sub lapi
de zaphiro maculato in quo sit
sculpta venus erit gratus et ab om
nibus acceptus et in omni consilio
vincet. Item aut facit et simul a ser
vient constantibus. ¶ Ad suffusiones oculorum
sanguinis quivis in aliquo colirio
et inventus suffundit oculos. ¶ Ad z
brancal et oculus cor ad descrie
bina cum ligatum brancarios et oculorum
inmunes sanat. ¶ Ad cephalariam in
sanabilem cerebri aurus latent data
in potu vel cibo cephalariam incu
rabilem sedat. ¶ Ad serpentis et parat
eius cum sale et aqua bibitus sa
nat.

De Ungulo veneris

Ungulus qui dicitur veneris et lectus
et fauces mollificat corda hominum
et omnium animalium et notatus magnum
amorem ut molles fiant et efficaci
tatibus vel portatis amplius aut in
opsinum lapis sculpe hominem ac si
spiritum servus rex veneranda sa
crata materia manus at subtus
tractas aut ipsum inferius tenditur
ad verenda per dorsum. at sic ab
hominis ex venus dorsum ad dorsum
habens ipsa se ipsa retens et vindens
eum ecclesie vincitur propter lap.
¶ Si aut non habes unum de vel qui
puit sub capite suppone et sternutare
hoc radicula et autus extunt
albis senestre vertinde in capella
aurea speciosa apponens aut cum
corrigia albi manu de cervice au
spitres et sit semper consumens
in medio corrigie et unum utrius
appareat hoc est qui duos pungit
in capite assidue complexata corri
gia et ligata que dicitur casibus
¶ Sit masculus non erigat si quis
stringeret marem cum corrigia ut
ligata non arriget. Et inventus
sustinent conservabit. ¶ Si aut de
lapide potes sustinent lapidus sub
ponit fiet non veniunt ad manum.
¶ Si non mulier portant ligaturam
hanc nemo vincet ei ad coitum
tamen neque non nuncquam eriget. Ubi
sit aut latitudinis ligate sit
latitudinis digitorum duorum longitu
dinis palmarum quatuor. ¶ Talia speci
es veneris est quod et ad vitis vel
separando qui plant vegine venus
et quorumque pot aliter semper et sic
de ligata qui per unum quem.

Regu
Gallus
fornicator
gallus

modo esto ut appareant lapides scul
pturam habentes ut sabrettum ¶ Item
aut sit in medio zozigie et ligate
lithinus keraunitis lap[is] fulgureos
habens sculpturam martem armatum hinc
inde adamantini lapides sint in
sculpti habentes denium ex spina et
pedes deinde ex utraque parte ypa
tos inmaculatos duos habentes vene
rem in capillis ligatam et amore
astantem ¶ Item aut alios duos la
pides ex utraque parte et sardinum scul
ptam habentes in utrisque sit solem super
iiii pullos et quadrigam et lunam
super ii thauros viniquemque cinus
gemisque lap[is] ¶ Alios aut duos lapi
des ex utrisque partibus insculptos habentes
mercurium cum virga recepta id dextra
alios aut duos ananchitasa vel
simonites id est margaritas ex utrisque
partibus trahitans id est cechenathin
habentes deam nemesim super rotam
pedem habentem et virgam tenentem ...
lias aut duas margaritas im
maculatas habentes a duabus partibus
non sculptas compositas teneas in
testo ut predicti lapides sint et in
stri in capitulo aureos et ligan
tas sunt ut non videat a tincta
est aut et ligatas dupla facta
consequens aut et ut alius lap[is]
portetur ad collum suspensum qui
dicitur selenites id est lunaticus in
quo apparet augmentum lune et
eius diminutio habet aut et in se
ptam ... sublaxam aut selini.
radicem apii insuscitasi in capse
lula aurea / hec habet portatum et
collum ad actus mirabiles et ma
gnificos hoc ... gestatum do
minum facit ... et ab omnibus ve
neratum et colitum / multi aut ...
subtus portant crines vel ...
in cera et ... ut annulo
appareat ¶ Relinquimus autem in annulo ge
statur eam debet facere sed ut non de
strnamque libertas sufficient sermo quia
magna habet liberos qui filii ... mi
to studio et labore autem habet ex
positiones scripsi ... hec ops
mirabilis alius habet qui multe ...
hec mysterium divinum [De lib. xi. ...]
alafida ... apud nos

De libano

¶ Thimianus herba liguriusque lap[is] li
nix volucris est laurax piscis
Thimianus est herba arborosa omnibus quantis
qua suffumigata exspirat daemones spiritus
liguriusque lapis circa mitem lyngios
nominatur. Quidam autem dicunt esse eius
esse ipsius arboris lacrimam bonam autem li
rax id est natolus piscis omnibus notus ¶ Ex
hec confice mollem collirum facientem ad
obtundinem oculorum ut in tribus diebus
acutum faciat visum facit autem et ad
omnes suffusiones [suffusiones] et capillas et albulas
et nebulas et veteres et asperitates et
indurationem nectilopaticam et aquaticas
et pruritum et siccitates et indicationem
oculorum et malos ad angulos ... ¶
ad hec omnia simul facit in ... ¶
factus autem est hoc. turris masculi
quatuor. liguri lap[is] ʒ. ii. fellis
volturis ʒ vi fellis laurax tandem
piperis ʒ ... mellis optimi ʒ vi. ...
inveteratum melius fit ¶ Collirium aut
ex kyranis habunt sic turis masculi
liguri lap[is] aut ʒ ii fellis lau
racis fellis vulturis ana ʒ vi piperis
ʒ iii mellis absque fumo ʒ iii. ¶ Hec li
gurio aut lapide sculpe vulturem et
suppone pedes turis et summitatem
alarum vulturis et porta / prodest ad
obtundinem et suffusiones oculorum
 ... arbor. ... auis ...
lap[is] / ... piscis omnibus notus
... ʒ arbor omnibus nota. ...
auis ... omnibus nota. ...
lap[is] ... ad ... ... p
... maximis ... et parvis
¶ Ad faciendam diariam et ... fre
tus radices ... multe in ...
... purgat et diariam ... ¶ Singu
lut ... ... radicem masti
... et salina ... aut ...
... ... diariam ... ...
¶ Ad malos ... [marinos] ... et gingivas
prodest non sinit eos corrodi in corpo
sus absque dolore facit. ...
ʒ ii ... vel ... ʒ iii. ... opti
... in cere vel ... et decoque ad
... [ad hec ...]
no ¶ Ad ... ...
matre vel ... et ...
... / ... ... alii ...
sunt erecti ... ad ... apparent
et ... pupille ...
... . erectus super
pedes et aspiciunt ... ...
id est africanum qui flat ...
et ... ...
... elevant ... ...
... ...

[thymus alterum] [Collirium] [De lib. 12. ... 12 ...] [ad dentes]

extendentibus i. elevatis et in purpurea
vel rubea involvat et tetigerit
vel communiter retinet intrinsecus in lumbis
que patiuntur fluxum sanguinis matricis vel
ani in febribus dictis sistit fluxum san
guinis. Ad emoptoicas si ex oculis que
respiciunt deorsum ut dicit et statim
revolvat et allegaverat stimulum adeo sta
bit fluxus. Hec sunt que notant
aut cataractas sanant quia cum que
sursum respiciunt inferiores fluxus in
ter dies diebus et que deorsum respi
ciunt superiores. Ad sanguinis aut
fluxum hec est quod dicit animaclium
et cataracta ad dissenterias qui vocat
coste ut Cesarade i. emoptoicas multum
quidem fili Zephyrie erat ad dictus quod
vocantur emoroyde et Cesarade vero
illis de camphara marci semis ʒ.
scilicet calacanti ʒ i. lapis medium ʒ. l. ex
tremitatem alarum i. cornu et vino
dico vino confice ad speciam eius ad cor
ni et fiat molle et tunc ut glu
ten et admirabiles emoroydas sunt
suppositoria, et ad emorhoydes virtuosus
autem cum eo hoc ligato. In me
dio lapide sculpe marmorem piscem
et rotundum impende sicca et submitte
oculus sursum respicientem et pia prod
est ad emoroydas omnis et emi
ad emoptoicas et sanguinem de na
ribus. Si autem oculus ad arbores inferius
respicientem clausit est per platanum
ad emoptoicas et sanguinem de na
ribus. Si autem solum arbore narium
et quarumcumque passionis sanguinis fiunt
in superiorius sed superaddit et cardi
cum radice marci. **De omorca**

Omorca potens herba non sine parens
inducta tunc cum sucis radicum.
eo quod sucum multorum vulneris sunt co
rea factorum radicem sumi i. fateor et
sumi sucos criminali i. sanacione equalit
nuptie omnia et tunc multis decoq
ad crassitudinem tercii et abstrahe
tere in ampulla in terra et da in
vino et dictato valde. Si aut dede
ris ultra magnitudinem fasseoli hoc ame
net tale captus non vincet dicens vel
suppositum in cibo vel potu debis si sen
siliter accipiet omnia tibi
 alia herba est nascens piscis
 et massa autem nelia herba qui
herbe florem specie et dicit quod quis
folia gerunt et est aut ascendunt
sicut tuam brachium unum lana folia
gerunt inflatura pulmonis et hec
iunctlivibus humoris i. in infirmam
cuius que sunt in corrumpta qui factum
qualiter et herba vitia vocant magnus vo
lis in mortuum. Nassa i. autem anas

materia in stertelis aucta est ad qua
lem magnitudinem nasi cum rem poste ma
nus est et humus huius nasum sicut ad
hec esset pisces ceteri in oleo decoctus
ad certe crassitudinem et collato in oleo
et decocto ad certam spissitudinem poda
gricos curat. Nemesites lapis est leva
tus de ara nemesseaden ac te inci
vim opti lapidis, secundum passit ego ne
messes ipse in lapide huius pedes si
per rotam stans, species aut ei est
libera dextram in sinistra manu te
nens pechim, i. brachium vel mensu
ra, et in dextra virgam et in pede quib
dam stremis habitus aut claues alvo
rum lapidem et medium cepit nos
tre. Si hic digitus sed ostenditur
demoniaco statim demon confitebitur
se eius fugiet. Facit quoque affata sum
ly seria demoniaca et ad paciencium
infantium et corrupcionis nocturnis. Ex aut
gestatione abstinet ab omnibus contami
natis et immundis rebus, hec omnibus pro
tactus inducit castitatem animi inde
equalitatem morte et loco. Ex pinde
piscis breve ex ossibus pro congerie in
totus eo et habuerunt terram et absconderunt
in nasum non conveniunt namque in
aqua per velo nisi auferat quod posse
tum est vel cerere de nam. Ex ad
pristinam ut et morte ut paulo an
tea scilicet vocat usi ieralis i. accipitis
pregustacione. **De Gladiolo herba**

Xypheos herba xypheos lapis xypheos
piscis. xypheos autem xipheos pro
omnibus notum i. spata vel gladius
xyphias i. gladiolus herba est quod similat
in omni sua folia que similia stu
mento aut oblongiora. nascitur aut
in cultureis et similia quod quidam
margera i. cultellum vocant alii
flegiannum, erecta aut ascendit a
terra ut brachium unum. Est aut ora
rami florem habet unum terminum
vel regularem i. aureum olentem sub
purpureum habent pastores plera
que faciunt tunc tempore vere. Xypheos
lapis omnibus notus hec in omni terra
similat sicut capillum colorem hec
sit calamus humuli in ferro re ipso
ne utuntur in tenso faciens quod
plus. Xypheos autem gerarchinos
i. accipitis que vocatur turtelli. Xypheos
piscis similis molendi. natura est et
parvum aculeum. Ex hoc nascitur herbe
et radice si vestiri inde in vase

De 12 clo alium 12 ... sine
D 12 clo ... xi ...

olei vel dolco recondatur. Et per annum totum
permanserit cum abstraxeris et reservandum
esse fac ungentum et requirunt in faciebus librum
qui vocatur zuzumi in mela titrata regi
one de quo quoque antiqui philosophi erant
apud assiriam vero. Planta susana
notata et apud melantidam zus[illegible]
habet herba duas radices quarum unam
super alteram sedentem radicem itaque si
prem si quis teratur dederit alii cum
vino in potu ad venerem arriget, in
ferioreque aut si quis biberit communem fa
ciet et fiet femina. Sculpe eorum la
pide antipatis et sub pedibus eius pi
scem et reclude sub lapide radicem herbe
et habe. Hec amicos et castos facit
et qui ante eum. Si itaque habueris
eum cum te in oraculo videbis quecumque
que volueris et si posueris eum in alio
vel ydolo aquis plasmato dabit
oraculum de omni eo quod volueris scire
vel dicit est. Caput aut vesica in sa
crificio positum vel mirialia demoni
acos facit adoratores, tu aut navem
vinum infecto valido et nullo modo
fiet validus vel insanus. De altea

Nochersis herba est. Ortige avis orphos
piscis. Amethistus lapis omnibus notus. Io
nochersis vel onocheres quod homoromia
lachene assimnalium hoc est rosa de qua
omnes placent folia habent filia vel
de domestice hoc agrestis de altea
i. altea vel malvea nostris. Orbis igitur
tia volucris est omnibus nota non satis
bis scit na eius quod qualiter vel unde
est eius generatio. Sunt eius genus sunt
magne in corporibus deserte libere mari
magnos pheret tumores in littore
hui vel dunes facientes per dies xiiii
et aurei sunt ut muste denunt ut
conspicue que augmentate in magnitu
dine sunt volucres quallide vel ro
tundes dicte phoc noto in aesto in
libro mistho magificate tiesent maia
in pamphilia vel sicilia utilioria
et sequitur plante bozia regnum ma
tima circa fine regionibus et zelogna
melanorum tre sunt ab homalibus fi
sophe dicunt casus iudicans esse ignora
tus eorum namque. Orphos piscis marinus
tamen est ollas. Onochetes lapis vel sar
do in corpus notus. Radix eius herbe co
cta cum oleo et adipe contenitur i.
conquasse dein cera addita facit
ad induracionis maturis et tumoribus
ac ulcera in pruriginis et ad omnes
passiones mulierum in matrice. Oculi
aut ackige cuivadere herbe cappa
tes herbe vigore rotundam et certam

mitigat in diminucione lune. Sed ille
sior ortios est orphi oculos solvet cum aqua
modica in vase vitreo per dies viii de
inde oleum ponis. Et hoc in lucerna modi
cum mitte vel licinum solum unge et
accende et videre ut residentes et cir
cumquaque serpentes cyrotos et demones
et ingenia omnia fugiat. In
lapide onichite sculpe orchiam et sub
pedibus eius orphum pisce et de pre
dicta confectione pone sub lapide in
clausura anuli. Anulum aut vas ut vel
videris facie tua unge de predicta
confectione et anulus portata et nemo te
videbit si quis de domo fecerit nisi
vel si tetis aquam de hiis que ibi sunt. De Corrigiola

Poligonos i. corrigiola herba vel inte
gemma oleo vel commelphiva dicitur.
Porchiros avis fluvialis que in fluviis
habundat. Porphira marina quid li
vibrum filis cathe i. limate porphiros
lapis notus maxime in metacada
regione. Radix herbe eius sublata in di
minucione lune et portata nos sunt
oculos infirmari. Succus aut eius prepa
ratur et subtilem facit ad mul
tas oculos oculorum passiones, multe
in passionibus subiacet et torquetur
oculi horum est ut non describam sunt
in stenie vel spelpebras accidunt pru
rigo. lendines. pediculi. depilaciones in
plicacio pilorum. falli grossis. granulos
scolosis. atrocorde. unfosis. grossicies
palpebre. et passiones xi. Alia spi
stiua vel asserta a quatro vel capi
lato et sunt x. Alia anglosi vero sca
lices arditas vel chorimos adustio ei
lopia. capravia. ze copsis. fervo. passio ana
cosis et sunt ix. Alia cot sepe ut spa
sit ptarigum punctulatos albula kerpis
noctis ipalion. una. risimus stapelo
ma. i. unacos karapes. annalabs. strabes
et sunt novem. Alia pupilla aut sunt
nebula nubes coctato glaucedo pu
pille. effusio defectus atrofia. i. sunt
intruncta. ficesis glaucedo midriasis
gemino pupille opacum aquarum metelopa
miopis observacio et sunt x. Alia tota
constancia oculi sunt flemon famosis
thymosis. humorum. tudeor. glaucesio sef
sisio. apostema. rem[illegible]. ulcera. [illegible]colorum
sidrachim et sunt ix. Humores vel
venenate sunt laucion i. lenis sbi[illegible]
calidus dulce frigida tepida tenuis. altera
ardens acrimosa album mensa et sunt
venenata quibus et passiones sunt. Ad est
aut preparato confectionis ad omnia predicta
succi herbe eius modicum animal eius [illegible]
re. Eroi tures opii aut eius iiii acatie
vinique z x. aque pluvialis z 8 — l. 7 9k
et proverte et repone in vase vitreo

De 14 elo ely 14 03 o [illegible]

De 16 elo 28 ap[illegible] nota est p

[illegible] de [illegible]

Nota [illegible] [illegible]

[illegible] pedis [illegible]

A. [illegible] vel est orthy. instrum[illegible]

Helmus aut est vinum per aquam ponetur
aut cum vermina ad omnes oculorum passi-
ones et ad ebetudinem profectissimum re
stringit enim omne vermina insuper et ad v-
ninos Dolores [illegible] in Cathica et
ad catarram magnum est adiutorium ¶ Ad e-
migraneam raro aut [illegible] porphyre ca-
tafismata in fronte emigraneam mitigat
¶ In porphyrio aut lapide sculpe vir
[illegible] et sub pedibus eius [illegible]
et sub lapide mitte extremitates ale
avis et reclude et porta ad omnes
dolores capitis et emigraneam facit aut
et reumaticas oculos in [illegible]
fac annulum et collirium D' breusto herba

Annobrus herba rophea avis [illegible] *(margin: Emigranea)*
piscis [illegible] lapis [illegible]
i. breusto herba est in omni climate na
scens spinosa ... piscis est ma
rinus [illegible] in ore [illegible]
vos natus [illegible]. lapis est de ext-
remitate [illegible] eius est
ut [illegible]. Ruphea avis est [illegible]
i. noctula ab omnibus nota ¶ Si ramu
sculos posueris in domo ora demonia *(margin: D' 18 elo' [illegible])*
fugient ¶ Succus aut herbe et fructus cum
melle mixtus [illegible] ¶ Si aut solus
apponatur albugines abstergit [illegible]
vel ad spissitudinem ¶ Sanguis vero in
[illegible] herbe et melle si in
[illegible] acuens et aufert effusi-
onem ¶ Sculpatur ergo in lapide et ad pedes
eius piscis [illegible] et avis et sub la-
pide radix herbe inclusa qui gestaverit *(margin: [illegible])*
eum demonia omnia fugabuntur ¶ Et si
posueris eum ad caput alicuius eo [illegible]
[illegible] non dormiet / Similiter aut et ca
put [illegible] et ligaveris in
pelle nigra et apposueris [illegible]
alicuius numquam dormiet donec auferatur
ab eo vel De Satyrion herba

Satyon herba [illegible] i. [illegible]
[illegible] vulgo. Saturi piscis. Zaphi-
rus lapis / Satirion herba est velut [illegible] *(margin: De 18 elo' [illegible] figura [illegible])*
[illegible] et [illegible] a terra al-
titudinis palmorum et plena [illegible]
[illegible] pallidum est [illegible]
[illegible] nota est Sapi-
marinus piscis [illegible]
[illegible] afrodisi [illegible]
maculatus ¶ Herbe itaque sit [illegible]
ratio ad [illegible] et steriles [illegible] *(margin: Satirion ad [illegible] optima est)*
[illegible] et [illegible]
[illegible] et liquidum et [illegible]
[illegible] et sunt [illegible] est [illegible]
[illegible] et delectabile et [illegible]
[illegible] si aut [illegible]
[illegible] ultra
modum delectabitur ¶ Si aut mulier
[illegible] concubitus [illegible]
[illegible] et facit [illegible] est *(margin: ad [illegible])*
ut steriles [illegible] aut [illegible]
satirion [illegible] ℥ 3. vel [illegible]
℥ 1. [illegible] ℥ 2.
[illegible] ℥ due aromatici [illegible]

℥ 1. [illegible] in vase et [illegible]
ratio vel [illegible] aromatic [illegible]
[illegible] ℥ 2 spice nardi ℥ 5 in
alio libro ℥ 3. carpo balsami ℥ 3 amo-
mi ℥ 3 [illegible] ℥ 2 cappie ℥ 2 storacis
℥ 7 croci ℥ 1 opobalsami ℥ 1. musci
℥ 1. [illegible] tenuissime et cribra dili-
genter / [illegible] facti [illegible]
tere [illegible] cum balsamo et [illegible]
[illegible] et omnia [illegible] facit [illegible] *(margin: [illegible])*
[illegible] suffumiga et [illegible]
[illegible] fumo [illegible] i. musci [illegible] et
mastice et storace et [illegible] i. un-
gulis et costi quibus [illegible] repo-
ne in ampulla vitrea et cum opus
fuerit [illegible] da [illegible] ℥ [illegible]
[illegible] et hoc est [illegible] aroma-
[illegible] ¶ [illegible] [illegible]
[illegible] si [illegible]
[illegible] in potu [illegible]
[illegible] / lapis autem de [illegible]
[illegible] i. [illegible] [illegible]
grana de satirione [illegible] et datum in
cibo vel potu [illegible] magnam facit e-
[illegible] qui non [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] aut solus lapis ad collum
suspensus [illegible] facit [illegible]
ad [illegible] aut piscis [illegible]
[illegible] portatus [illegible]
facit [illegible] ¶ [illegible] aut lapis
[illegible] facit [illegible] vel [illegible] cum
melle et in [illegible] in [illegible] genita-
libus ¶ Sculpe ergo in Zaphiro lapide
[illegible] in ore [illegible]
et suppone grana de satirion et modi-
cum lapidis qui est [illegible]
in [illegible] et modicum de
ipso [illegible] avis et in anulo re- *(margin: [illegible])*
cludens porta ad omnes [illegible]
et [illegible] et amores [illegible]
[illegible] qui multo [illegible] appetit
et facit [illegible]

Trifolium est herba omnibus De trifol. herba *(margin: De 19 elo' [illegible])*
nota Taos i. pavo volucris est [illegible]
[illegible] quam omnes cognoscunt [illegible]
[illegible]. piscis marinus omnibus notus [illegible]
bonum et [illegible] ¶ [illegible] lapis
est [illegible] et [illegible]
sculpe ergo in lapide [illegible]
[illegible] piscem et sub la-
pide [illegible] et radi-
cem herbe suppone est [illegible] magnum et
[illegible] ad victoriam et pa-
cem et stabilitatem [illegible]
ut [illegible] bonum domum [illegible]
aut et in [illegible] voluisti [illegible]
[illegible] aut annulum [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] aut qui est in ca-
pite pavonis datus in potu [illegible]
[illegible]
[illegible] De Hippuron herba

Hippuron herba est [illegible] bona *(margin: De 20 elo')*
[illegible] dicunt [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] aut [illegible] ℥ avis
aquila femina similis aquile masculo

ichinos marinus piscis omnibus notus co
mestibilis ... genus lapidis 3 qui
in fluviis inveniuntur. lapillus est sanguinei
coloris inter [illegible] ¶ Sculpe ergo in lapi-
de aquilam dilaniantem piscem et sub lapide
mitte radiculam herbe et extremita-
tem penne alarum aquile et si non habes
mitte pennam [illegible] et claudens habe-
bis magnum philaterium ad omnes accessus
matricis et obstructiones sanguinis flu-
xum [illegible], et valet ad omnes mat-
ricis passiones [illegible] ad casum matricis
da ergo [illegible] [illegible] magnum misterium
[illegible] herba est [illegible] flamula
i. rana mala plata [illegible] ut apud
[illegible] apud ranunculum / invenitur aut in aquis
[illegible] virtutis [illegible] / [illegible] voluc-
ris. quedam aut dicunt [illegible] quedam
[illegible] magnitudinem ut passer / fota(?) [illegible]
[illegible] marinus piscis [illegible] est [illegible]
ini optimus [illegible] magis ut [illegible]. Sati
ut [illegible] / [illegible] lapis est
quem dicunt [illegible] ¶ herba [illegible]
[illegible] est valida ut [illegible]
[illegible] glandulas scrofulas et [illegible]
violenta [illegible]. faciens aut impositum
emplastrum latitudinis dimidii digiti lo-
gitudinis [illegible] [illegible] impositis
eo emplastro // et [illegible] in [illegible] aut [illegible]
[illegible] dimitte amplius [illegible] vero
[illegible] que [illegible] et abstergunt [illegible]
sanat. ¶ Est aut [illegible] [illegible]
herbe [illegible] 3 i [illegible] lapis
rubei [illegible] omnis [illegible] 3 in [illegible]
[illegible] aliis et [illegible] 3 [illegible]
[illegible] 3 i [illegible] 3 [illegible]
[illegible] vel [illegible] sufficit [illegible] galli-
ti 3 in [illegible] diligenter, et [illegible]
[illegible] et repone in [illegible] vase [illegible]
[illegible] et [illegible] impones
super [illegible] aut oculis et faciet [illegible]
[illegible] / faciat aut de illo [illegible] et [illegible]
[illegible] si [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] impositi ¶ [illegible]
[illegible] qui sunt [illegible] et [illegible]
in mari et [illegible] abstracti [illegible]
[illegible] forte et [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] in pelle cervina
et [illegible] [illegible] liga et habe-
bis magnum philaterium ad omnia [illegible]
[illegible] et [illegible] victoriam ¶ [illegible]
[illegible] et [illegible] amicicia
liberat [illegible] ab omni nocte et [illegible]
[illegible] et [illegible] et ab omni tempestate et
fluctuationibus marinis et [illegible] et [illegible]
[illegible] et latronibus [illegible] et in
mari [illegible] et infirmitatibus [illegible]
[illegible] sanitatem et bonos actus [illegible]
[illegible] et abundanciam omnium bono-
rum ¶ et vere 3 magna dei custodia
[illegible] si [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] fructus / [illegible] aut marine

forte portatus vel [illegible] omnes [illegible]
et fascinationes [illegible] / [illegible]
[illegible] et [illegible] dextre [illegible]
mitte in philaterio / [illegible] aut forte po-
siti in [illegible] [illegible] in collo [illegible]
[illegible] zona [illegible] lumborum dolorem
sanat et [illegible] ¶ [illegible] in [illegible]
[illegible] podagram [illegible] et [illegible]
aut et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] podagricis [illegible] et [illegible]
¶ [illegible] et [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
¶ Et si [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] aut [illegible] [illegible]
vel sanat / [illegible] aut [illegible]
[illegible] [illegible] et sanat ¶ [illegible]
[illegible] in panno ligatum et in [illegible]
[illegible] terciana et quartana et amplius [illegible]
[illegible] ¶ In [illegible] ergo lapide sculpe [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
et [illegible] lingua [illegible] et radicula
herbe et [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] / si [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] sanat [illegible] aut [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] ¶ Facit aut in [illegible]
[illegible] ¶ Si [illegible]
[illegible] [illegible] aut et [illegible]
[illegible] habet [illegible] et [illegible]
[illegible] lapidem [illegible]
[illegible] et sculpe [illegible] ad
[illegible] et sub lapide [illegible]
[illegible] a a d d [illegible] est [illegible]
vel b et in magno lapide [illegible]
[illegible] ista [illegible] a a [illegible]
aut habent [illegible] a a a [illegible] a [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] aaaa
[illegible] aaa et accipe [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in aqua fontana
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ergo et [illegible] in [illegible]
[illegible] in sale [illegible] aut
[illegible] oculos [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
lapides [illegible] et [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] ma-
[illegible] ¶ [illegible] [illegible]
[illegible] aut [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] et [illegible]
[illegible] hec [illegible] vel [illegible]
[illegible] [illegible] vel [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] vel [illegible] philaterii [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] in [illegible]
aqua [illegible] ubi [illegible] est [illegible]
[illegible] et de illa aqua tolle 3 i et
mellis 3 i et radice [illegible]

herbe .i. roris marini ℥ iiij et eradicum p-
infusum aqua fluviali usque ad consuma-
tionem ita quod appareat id quod consumptum xxiiij
matiche libre et ~~roris marini~~ mellis
℥ x / cannelorum libre quinque tres que dicunt
zinziberis coctus fiat stere et quinque coque in
idromello donec fiet crassum ut electuarium
repone in vase vitreo recipiens here
Cauda aut reponis mitte cor upupe et
sanguinem eius et oculum alterum cor upupe
adhuc calidus degluciatis et fiet ...
et prout operatione et ad perfectus omni
hec vite tue Bonum aut est si pedes
lapis inferet in eadem proposito et cluis
indigenti tribues vel eis amulo ita
sanabis et eis perfectus Si vero volueris
scire ... sunt in modo aut in do-
mo tua vel in alia domo de femina vel
de viro vel latrone pregusta de pro
sicione digestio tunc et bibe devote
et pecca idonea porta aut predictus
philacterium ad collum ut attingat
cordium et stomachum et eius pregustate
cum que volueris scire de vita mulieris
et viri actus est quomodo et for-
tes et fortunas ultimas et de latro-
nibus ut fugetur et quod velut sapiens
... scies et cognosces
et despicies

De illo 24 ... 22 ... ad ...

Chrisantimus aureus flos herba est Cri
sopeceron aurea sima avis criso-
phros piscis crisopitus lapis crisante-
mos herba est omnibus nota Crizaptes
avis ad onge magnitudinem Crizaphros
piscis comestibilis marinus notissimus
Cristeros lapis narbis et que aureus
flos quo crisantemum est aurium et
ut caliam et in medio flore con for-
mate pene nigre penas alas habentis
hic vero sapiens mulierem hec qui colli-
git ante solis ortum soli oriente in a-
riete et reponit in vase vitreo cum
oleo rosario et flore herbe deinde ma-
ne veniens caste ad modicum ... co-
et faciem tuam perunge et vade quo
deveris faciet ut te admirabilem et
acceptum efficiatur ad omnes et per
omnia Si aut sole oriente fecerit
melius erit efficacius faciet aut et
ad gradum infortunatis et efficatia
et huius Cradi ... herbe unum lap-
de ... scripte ... in
pannis facit ad dolorem ...
... Crisopis avis oculi
suspensus ... facit Flor quo-
que eius cum ... febrientem curat
lapis 2 capitis ad collum suspensus
... facit Aut si ... lapide sculpe
pe avem ... rotunda
et ad pedem eius ... et subtus
... da ad potandum contra
dolorem stomachi et ... in ...
ac venenum facit eos portantes graciosos

ac per omnia amabilem facit eos ad se
benevolentem si in oleo mittatur et fiat
unctio de illo oleo sole oriente ut ...
aut et alias efficacias maiorem
liberos si infunderis et liberat ...
et lapis ... capitis ... in pe-
ctus et ... valle De psilio

De 23 ... 23 ...

Psilium herba psillus piscis ma-
rinus psarus avis a- ...
psalicos lapis qui 3 ...
Psilium herba omnibus nota psillus ma-
rinus ... est qui ... piscatores
qui salit per latus psarus avis
est ... psalicos lapis 3 ...
Huius dicit herbe itaque semen 3 iij
aque ... ... ad miscen-
dum et per pannum exprime et pro-
iece ... et in aqua qua colasti mit-
te ceram 3 iij olei 3 vi / deinde ... eos
ad liquefactionem cere et in ... dimis-
sione ... est ... emplastrum
podagricis et ad lapidosos et infla-
tas carnes Si aut carnes ...
... lapidem et ...
... et ... sana-
bit Si aut in ... herbe
... lapidem et ...
... ut cephalargicis in facie sa-
nabis absque dolore Psillos aut
marinos ... in ...
pannis ligatis et ad collum suspensis
... Psillos aut mari-
nos ... coque cum aqua marina
et asperge ubi sunt ... pulices
et ultra non erunt in lapide psali-
co ... psillos marinos ... calamo
... ... et ...
et da portanti ... et ...
... Si aut piscator ... portaverit
... in die ... aut pa-
ludem magnam capturam piscium
facit De herba basilica XX

Ocimus herba est ocipteros ... ...
... omnibus marinus piscis
... lapis ... plantaginis
planta est comestabilis et est ... ...
notum Ocipteros ... ...
... ... marinus quod
est ... avis aut ...
ut comestabile quod ... Ocipte-
rus lapis est ... et ...
... aut plantis ... Loquitur
... de planta ocimi quod habet
... magnas ... aut ... herba
... basilicon ...
... et ... ... et ...
... ... quod
... ...
... ad ... ...
... et ... et ...
... ... aliquid ...
... Si aut deposuit

Demi ... podagricis et ... ...

pulex

piscator

cum in aqua vel et dederis in potu
alicui totum corpus eius erit inflatum
et leprosum et sic non fuerit volenti insa
nabilia ¶ Si vero unius cum et scor
pionem cum semine scorpionis claude vel
libre et scorpionem permiscetis et pista cum
sicca et repone in vitro et da alicui
epilentico non ultra ledetur ¶ Da autem
et dederis a anatices pulvis vinum et
vino tepato. Si et sana dederis fiet
lunaticus et erit insanabilis ¶ Quantum
sucum olium libetum storace unde
unus in misceri brancarios sanabis
¶ Si autem pennas uncinis et cutem
clavis olium dederis ad ungendum unde
parti laboranti illico post sunt
frange ¶ Pennas autem si misceri in dat
ungento amorem et patrem gerebis ab
omnibus / de rem autem scorpionem inebria
absconditam post errorem insapientium
error eius est arte plantatis ¶ Si vero
mittis carnes scorpionum in oleum con
tam et indimentum lune et habebis
repositum et in oneris deinde dorsum
et extremitates pedum et manum de
sium vero unge et superbolis usque ad
inferiora et frontem et caput an
horam accessionis tertiane quartane et cotidiane
sanabit alleviat et et demoniacos ¶ Si
autem pennas amis misceri in alio oleo et
in unge eius sanatur et reapta et pro
bit ¶ Psalterius est tormentis scorpionum et
tamen a lapidosis facit unde lapi
de absque tormento ¶ Tertio et stimulos
scorpionis et olium libre extimatis
in qua est femina et tot irruens eam
liga in pelle curia et sanabit luna
ticos / hi autem pepelatus erit et mo
dicitatis demonis et epore appellet ¶ Spi
ritus autem lapidem salue cum spiritu
libre et sanguinis voluntis et vino tepate
omnis et pius aque et pone in vase
vitreo et cum volueris cum totum facere
unge digitos sinistre manus et
dexte et tange lapidem fortissimum et
cuius vis autem es at lignum et stati
frangetur ¶ Ut videare ab omnibus
magnus esse si qui at caput scor
pionis omnis super carbones ad fumigia
omnis posuit et de morte fiet hoc fu
minis et videbitur quod omnes stelle ge
rant ¶ Si autem in plenilunio mittit
quis caput animalis in scutella a. ferri
vel pista et ponat super ignem sereno
tempore aere aperte videbis desuper
in orbem lune velut medietatem celi
¶ Alia ostensio fiat per ingressum ei prius
de astro a stella marina videbis
magnum sepulcrum a. demonis fortitudine

factum et stantem ad pedes mortis ¶ Si
autem et pice lapidis continuis et sic suppo
nis continua et fulgura stant ¶ Si vero
terra quam recedit de domo super hominem sic
suppositus ibi mortis fiet in larvas terranda
aut vocatus incendat et quod in homine
magna utramque sit nec haurit et lu
neus habet autem et qui sunt simplex hunc
de ossibus et spinis que sunt in humeris
[muris] merude mandragore pomum insuper
sit apsi rose pocie a ℥ i alcaratum
olive tortum radicem ℥ iiii colophonie
mina et sulphuris ℥ i appone et gro
pone et cumpta que volueris et cito li
berabitur abinfirmitate ¶ Si vero forcius sana
tum de una supponit et voluerit
admitere mere nil valebit / nam si lu
pbet dedis in ei non est inera suppo
sitorum varata et aut unum eo quod
potest manere hec hunc aer quo ocu
incrudes et mitte in vinum quia sed
℥ iiii scorpionis libre ℥ in aque ad
medium repone et vel ad infirmus
¶ Si autem videatur in mania crescere
da ei de vino [vino] ℥ i cum aqua cali
da et sanabitur in alio cordia fiet ¶ Si
cadentis et maniosis dederis cum vino li
bet allevabitur / dolenti autem in aure
si dedis et inmiscetis surdus fiet ¶ Ta
pedis et qui sunt in capite incendi
soluti cum felle alaudi nigri et vi
uti fiunt vide ea que in tenebris sunt
¶ Si autem permiscetis medie quis magis
cumdis et pius aque pluviali et in ungitur
videbis ea que sunt in celo et in mari quia
est in sculpe in lapide undique ad
capitis eius scorpionem super medium fa
tum et sub lapide recude oculos scorpionis
radicata et pista adiunctis non venenum aliud oculis
si inicus et insudratus habebis ¶ Si quod autem
expressum fiat cum sigillo sagitta plaga mors
sanabitur ¶ Si quis arabida caue fiunt mortis sit
[?] esset bibe mens prope liquor autem
ipsa anulus mitte in aqua et da bibe et
sanabitur ¶ Si autem maniaco dederis non fiet
maniosus / Si quis autem mede lingua
p tt b H E turcis quod debet alium
solutas cum aqua mittis autem ante me
debet insanie fiebat ¶ Si autem positus
sunt insaniens fiet. hunc spiritus et fit
Kiranida divina hominibus fit aporion
super libris ostendat ¶ Et alius liber eius de
his que dicuntur kiranidis nostri in
nomine sed in quo quidam nemo des
sonatis fuit aporion a Kirannus ut
aliis sub alio nominis per capitibus non re
collegimus et usque ubi fuerit et eppe
sinus libri nil permitteris ¶ Nunc autem
transibimus ad alios Kirandi libros
ut ab eis perficiamus habeamus
Explicit prima Kiranida

+

Incipit secunda Kyranidis et tractat de quadrupedibus et primo de capite [illegible]

[illegible] caput ferme omnibus notum
et oraculum dicunt ut si quis pelle
capitis apponat dicuntur epilenticos
et ducat eum prope flumen aut mare mox
corripietur cadens et tremens ac paret. Iu-
dis [illegible] sanus aut capite calefacto in
igne et comestus dissintericos sanat et eos
qui venenosas biberunt potiones effi-
cacit sanat et ydropicos perfecte liberat
fel aut cum melle sine fumo [illegible]
curat caliginem [illegible] [illegible]
[illegible] capite comestus assatus dissinteria
sanat [illegible] aut [illegible] stercus [illegible]
no et melle dissuria sanat vel adiu-
nat. Et stercus eius solutum cum [illegible]
et super assessum [illegible] [illegible] affata
[illegible] vel sponte vel [illegible] sanat. [illegible]
vino et veteri cocto et super posito [illegible]
[illegible] articulorum et genitalium et [illegible]
[illegible] perfecte sanat. [illegible] melle vel so-
lutum et liquefactum et emplastratum
eos qui a [illegible] et venenati mor-
[illegible] sanat et omne venenum ab-
[illegible]. [illegible] aut capite [illegible]
[illegible] acceptus [illegible] argentum et in-
posito [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sublato
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
vel ad solem vel ad ventum et [illegible]
splen [illegible] desiccat [illegible] et [illegible]
minuet. [illegible] aut pellis [illegible] cos
qui ab ipsis diebus [illegible] [illegible]
sunt sanat. [illegible] cum [illegible]
comestum assum dissintericos sanat [illegible]
[illegible] cum gallis et olivis et comeste
[illegible] ventris [illegible]. Et splen eius sup-
[illegible] comestum splenetricos curat. [illegible]
[illegible] aut in suffumigio [illegible] [illegible]
[illegible] excitat et eos qui cadunt ad
epilensia et qui habent [illegible] [illegible]
tatem et [illegible] [illegible] [illegible] prestant

Ubbo [illegible] ferme omnibus nota [illegible]
[illegible] acceptum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
in vel in [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sulphuris vivi [illegible] [illegible]
et liquida [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de-
[illegible] et liquefactis mitte [illegible] et
[illegible] [illegible] ex hoc [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et podag-
ricos. Hoc absconditum est magnum
donum. Si aut [illegible] [illegible] cum ace-
to et [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible]
[illegible] [illegible] ascendunt [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et cum
sinape comeste [illegible] [illegible]
veneno ut [illegible] [illegible]. Fel aut
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]. [illegible]
aut [illegible] suffumigatus [illegible]
parturientis partum accelerat et [illegible]
[illegible] educit. De Rana [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] at notissima
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] absciderit
[illegible] et viva dimiserit in [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in vita [illegible]
[illegible] [illegible] cum [illegible] emplastratus allo-
peciam [illegible]. [illegible] aceto aut [illegible]
positus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] venenos [illegible]
et [illegible] sanat. Si quis aut
acceperit ranam [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] nec sol nec luna [illegible] [illegible]
[illegible] et cum [illegible] absciderit [illegible]
[illegible] posteriores pedes et ligati in pel-
le cervina dextro pedi podagrici et
sinistro sinistro alligaverit podagricos
sanabit absque dubio. Si quis vult
[illegible] [illegible] totius corporis pellem [illegible]
et mittat in aquam [illegible] et [illegible]
ad allopeciam [illegible] [illegible]
[illegible] cum [illegible] [illegible] in [illegible] et sa-
nabit allopecia. De Mustela [illegible]

Galus et mustela [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] desiccata
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] facit [illegible]. [illegible] [illegible] liber
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
dat. Si aut [illegible] [illegible] muste-
la [illegible] mortua [illegible] et [illegible] [illegible]
cum oleo [illegible] [illegible] liquefiat et
[illegible] oleum mitte ceram [illegible] sufficiat
et fac [illegible] et [illegible] hoc [illegible]
[illegible] [illegible] ad artheticos et omnium
membrorum passionem et fleugmones pedum
et articulorum et omne venenum [illegible]
sanat aut [illegible] [illegible] [illegible]
et testiculos et [illegible]. Ad [illegible]
[illegible] et bubones [illegible] aut
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
Si quis aut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
cum hoc unguento dicto [illegible] [illegible]
lana in [illegible] ponat et [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] mox [illegible]. [illegible]
testiculus in pelle [illegible] ligatus
et portatus in [illegible] [illegible] [illegible]
in pelle [illegible] ligatus et portatus
in [illegible] est [illegible] [illegible] in pelle [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Si aut [illegible] [illegible] [illegible]
in gallina que [illegible] ova et [illegible]
pariet. Testiculos aut eius [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] et testiculos [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] est [illegible] et [illegible]. [illegible]
[illegible] aut eius [illegible] in aceto et da [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sanat [illegible]

Incipit [illegible]

Pecta i. supra silue **De capra silvestri**
strus est et quadrupes huius virtutes
experiencie aut volunt complexum magnum
facere et inderfossibile. fac sic sanum sextum
i. [illegible] ʒ x. fell. dorce [illegible]
totum mell. ʒ ʒ. solue et repone in
vase vitreo. cum aut opus sit da
[illegible] et cetera passo i. fac inde
pessarium uel mitto per pessarium et
fiat generatus. Si aut masculum vis
concipere fel masculi accipiatur. Si femina
femine. Est enim delectabile valde. Si
vis desperatum est superaddere quod sufficit
De serpente
tiriaca autem est tortuosa
omnibus notum. Cauda cum capite
cum vinea et mittitur in ollam nouam
cum sale et mittitur ea in camino no
te et die donec siccatur et puri
ficentur aromata fiunt ad omnes [illegible]
mitatem eam resistit elephanciosis
lepresis podagricis splenticos pali
ticis et ad omnes [illegible] passiones
medicatur salutem. Adeps eius cecitudinis
visus aufert et omnem ebetudinem oculorum
oculi aut ad collum suspensa omnem
obtalmiam rumpit. Ad dentes aut
ad odontagiam et putredinem dentes na
sci absque dolore facit. Fugat aut
[illegible] lapis agates fumigatus et bibitus
et [illegible] sanat [illegible] medulla
De [illegible]
Saphon i. omnis [illegible]
species sunt z. alia aut nature et vna
species vocatur patiteras i. [illegible] [illegible]
lata et excelsa. Alia aut species rotunda
[illegible] [illegible]. Tercia similis [illegible] uo
sit masculus [illegible] uisi [illegible] fetus
tamen cum petit ex [illegible] fontem et [illegible]
[illegible] flagranti siti et appetitu mag
tamen masculus ascendit super eam [illegible]
eta est desiderio bibendi fuge re
quod uel alio tempore non potest cum bi
[illegible] ea [illegible]. Hoc cum at viuit
[illegible] [illegible] nisi capiat. Ex uirtute eius
[illegible] qui [illegible] rotunda [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] per dies i. [illegible] et [illegible]
a passione sanatur. Fel aut [illegible]
[illegible] melle [illegible] facit **De [illegible]**
Zarie sunt que [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] i. [illegible] que nota est in [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] manum. Cuius
gestauit ad collum in aure a capi
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] i. [illegible] fuget omnes [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] nec [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] portanti [illegible]. Oculi aut [illegible]
ta vincta in nomine parentis et ad
collum gestanti curam obtalmiam

sanant dimittatur aut [illegible] vna.
Si aut duas feminas seu masculum [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aut pannum super [illegible]
[illegible] est [illegible] valde. [illegible] aut
[illegible] [illegible] facit. [illegible] aut [illegible]
clauos sanat super [illegible]. [illegible]
[illegible] in vino [illegible] per [illegible] dies
[illegible] aut et [illegible] in [illegible]
[illegible] pilos palpebrarum [illegible]
et [illegible]. [illegible] aut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
i. [illegible] [illegible] cum eis sanari et
[illegible] cum in ollam [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] eas [illegible]
per dies [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sanari. [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] et in [illegible] sinistro et [illegible]
in eis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
aut eis [illegible] omnibus diebus [illegible]
et obtalmicos sanabis ad [illegible]
[illegible] colli **De Mula** [illegible]
Mule [illegible] [illegible] [illegible] est in [illegible]
[illegible] in pelle [illegible] ligatur et ad
collum suspensa in [illegible] est
[illegible]. Si aut [illegible] [illegible]
in [illegible] mulieris [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] aut [illegible]
[illegible] et [illegible] sunt [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Si quis aut [illegible] accipit [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dolorem [illegible] ad [illegible]
[illegible] de mula **De [illegible]**
[illegible] [illegible] [illegible] aut
[illegible] [illegible] est [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] qui [illegible] [illegible] accepit
in nomine parentis et [illegible]
in cera [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. Si aut [illegible] in [illegible]
et calamum per medium [illegible] i. [illegible]
et ad collum suspenderis [illegible]
sanat. Cum medicina roseo vel nardo

tartus aurium dolorem sanat et stercus
eius ... ¶ Aranei que tela sanguinem flu
entem de vena sistit ¶ Araneus autem
in arboribus faciens telas magnum et
nigrum maior albo accepta in nomine
pacientis et conceptas scrophulas in
hyppocratos sanat ¶ Albus autem araneus
cum oleo in calamo missus de talium
sedat et veneria sistit. et quartanas
frequentius arcendit ¶ Si quis autem decoquit
araneum et comedit caput vigilanter in
invenit sepem indicat ¶ Si autem in tela
alba aranei involverit granum salis et
impositus perforati denti sanabit. De equo

Equinus est et regale velox omnibus no
tus. hoc autem vato illico acceperis
bulam ut lapis de fronte eius ex pasto
res equorum ypomenes dicunt et perta
rum velut amatorium magnum ita si
solutus ... aque cum eo ...
fer te amabit. et si in potu dederis ali
cui bibere idem amabit. et si ...
to cuius amaberis ¶ Fel autem equi dul
ceratum in vase ... magnam ba
tonem prestat. datum cum vino homi
nibus indicat ¶ Vinum autem lac equ
inum cum melle albulam delet ¶ Ungula
eius suffumigata mortuos fetus edu
cit. suffumigata partum accelerat ¶ Fel autem
cum melle illinitum visum acuit. De camelo

Camelus est notum ... Camelus ...
lac non coagulatum et si permixtum
fuerit cum alio lacte nec coagulabitur
¶ Fel autem cameli coagulatum in vase
... dulcescat cottidianum ...
lat in oleo et ... facit ¶ Fimus
autem eius combustus et cum oleo inunctus
allopicia et fluxum capillorum ...
mitate sanat perfecte emplastrum
... ut dictum est ydropicos cura
urinam ...
eius et ... aque et bibita dissin
tericos sanat. suffumigata ...
tes abigit ¶ Cerebrum autem eius cum ro
... capiti ... et postea totu
corpus ad epilentiam sanat ...
... excellentissimus. De catulo Rubrica

Catulus ... adhuc lactat
si ... et ...
... in ...
tate sua et ... pectoris ...
... aut ...
et in lecto catulus ... moritur
... a ...
¶ Splen autem canis suppositus splenem ...
... in splene sanat ¶ Fimus autem ...
... in potu datus ...
... sanat ¶ Cum melle autem in
... gutture et corpore ...
... sanat ¶ Fimus et ...
... cum ... suppositus ...
... curat ¶ Cum ...
... adultera putrida et ...
¶ combustus et fimus in ... et ...
... sanat ¶ Fimus et ...

maxime cum cerato roseo ¶ Cum oleo ...
ad apium et ... ¶ Si autem
cor canis quis tenuerit in sinistra ma
nu aut lingua in ... ligatam
omnes canes obmutescent et fugient
¶ Clamor canis utrosque oculos cum lapi
de magnete et cum ... lapi
de ... sicut collirium et ...
... et ... videt ...
in ... sicut ¶ Si infirmat ...
... pasta abstergit facie
et maxillas et ... et ...
et pedes ac manus et ... ad
comedendum et si comedit canis ...
... pasta non sit candida
... alba. De ypopotamo et cane fluviali castore

Ypopotamus i. canis fluvialis
et castor dicitur ...
qui dicitur castoreum ¶ Castoreum ...
pessarie ... educit ¶ Bi
... cum ... de aure
... est ... aut
... et ...
... ¶ Cum ...
... matricis sanat ¶ Cum
oleo ... colicos
sanat ¶ Pellis vero eius ...
... podagricos sanat. De cocodrillo

Cocodrillus ... omnibus notus est
... quadrupes ... capite
longe ... de ... pelle ...
... si quis ...
et ...
... dolor ... ¶ Si quis ...
cocodrillum ...
...
... ¶ Dentes autem ... abstra
... vino ...
... vel ... autem
... ¶ ... adaptatur ...
... in ... ¶ ... cum oleo
... splendificat ¶ Fimus
... albulas
aufert ¶ Sanguis autem ...
... curat ... De lupo Rubrica

Lupus autem ... silvestre ...
sanguis eius si quis biberit ...
... et ultra non sanabit ¶ Dens
autem eius dexter ... portatus et
gestatus magnum ...
... portant ... quadru
pedia silvestria et domestica et
...
...
... aut ...
... abigit expellit ...
... febrium ¶ Fel autem ...
... ¶ ...
autem ... et ...
... bibitum ... sanat et
lunaticos ... dentes

[illegible] et a nebulis [illegible]

aut cinis eius cum dentem si suspendatur ad collum lunatici vel epilentici sic videt de nocte et per sompnum visibiliter liberabitur. Dexter autem oculus lupi et sinister spondili sinistri[?] medius cauda et fel ipsius gestata in vase aureo potantes et pocionem faciunt gerentem et honorabilem ac victorem et diviciem et a mulieribus valde amabitur et multiplicabit rem quam huiusmodi gestat abstaliniam[?] pariter vino et obtenebratos oculos sanat. Fel autem eius calefactum et melle coagulatum oculos in unctum purgat et sanat omnem tollit visum. Os autem os de collo lupi ligatum ad collum epistonici[?] qui est posteriorem spasmum sanabit.

De Lepore

Lepus est ut quadrupes velox et in fuga utiliter[?] fatentur. Eius sanguis calidus inunctus podagras sanat pedes infecte. Cor eius combustum aut calidum positum vulnera infectos sanat. Confectus autem in pulta et que sunt dissenteriosos reparat et corroborat. Pulmo quoque eius minutatim incisus et pulverizatus impositus tumores oculorum sedat et inuncta sanat. Cor autem eius in parvissimo panno involutum et ad collum suspensum quartanarios sanat. Renes quoque eius in cocto melli[?]ceraco bibito vesicatioreos[?] sanat. Fel autem eius cum adipe vulpis et nardo liquefactum surditatem sanat. Si autem in pessario cum succo altee vel malve ungatur et oleo gesperum[?] adiuvat. Cum succo vel prassii[?] i. porri et cum unguento imposita mortuos fetus eicit. Coagulatum vel coagulum quoque eius cum p[?] calce solutum impositum [illegible] et morsus venenosos curat. Sanguis autem eius cum vino solutum calido et datum ad annos dessicatos sanat et colicos sive cum pipere tritum et bibitum curat infectiones. Pili autem eius combusti et sepleta combusta cum sale ulcera mors cicatrices videt et cicatrices sanat et pilos educit et cum albumine ovi super posita omnem fluxum sanguinis sistit. Pedes autem naturales leporis suspensi in naribus patientis sanabit aut ... antiquos podagricos et cyragricos infecte. Dexter vero ad pedem dextrum et sinister ad pedem sinistrum. Cerebrum autem leporis tunctum[?] in puero gingivas absque lesione ducit dentes. Rota autem pellis leporina cum ... et unguibus combusta et pulverizata eius cum gerito[?] calido datum litargicos sanat penitus.

De Mure Hispanico

Mus hispanicus omnibus notus. Huius caput combure cum adipe porci vel ursino et cinerem in pulveribus tere, inunge allopiciam et sanabit. Fel autem

numerum [?] combure et vino solutum et modicum nardi aut rosei antiquum narium dolorem incurabilem sanat. Stercus autem eius cum aqua solutum et inunctum ubera durica et dolorem ac tumorem solvit. Itaque sparsum vel epilatus[?] decet in tibiis ... Caput autem eius cum vino vel aqua quas illinitur lepras et litargnias curat. Si in mortis muris cauda pedes in ... et naribus abscisis et in panno ligandus ad collum suspendendus cum ... tipum[?] et rigorem antiquarum febrium incurabilium eicit. Si autem ... muris ... cum filo ... et in panno ligandus et ad collum suspendendus ... rigorem antiquarum febrium ... eicit. Si autem ... muris acu cum filo ... et foramen eius extraxerit filum [illegible] sanitatem dabit.

De Formicis

Formicarum species sunt una que ... nota; alie vero sunt longi capitis et magne caloris ... ; alie vero sunt ... et graciles et ...; alie ... ; alie magne et alate; alie ... et mediocres; alie autem ... ; alie autem ... i. formice leonine magne ... alate ... et carnes ... et cito moriuntur. Formice autem sine capitibus et ... in ... positis ... sanat. ... autem ... que ... cum ... faciunt. Si quis ... formicas cum succo ... et in potu ... dederit ... et ... non habuerit vim ... Elixatura ... in ... formicarum ... facit.

De Noctua

Noctua est quadrupes ... notus volat ut ... paruat[?] aut ut quadrupes et lactat filios. Huius sanguis inunctus loca ... ... depilatur pilos ... aliquos pilos renasci. Si quis autem caput eius cum panno ... ad brachium dextrum ligaverit non dormitabit nec dormiet usquequo portaverit. Cor eius gestatum magnas vigilias facit. Si quis eius sanguinem eius ... in panno et ... femina posuerit sub capite eius et ... et supponit ... ... Habet autem alias ... que nunc taceo quia ... oportet ... publicari.

De Ligno rubeo

De ... ligni rubeo

Xylonatis quidam aut draco christima-
ti dicitur est prima cocodrilli de hiis
sigui quibus incoratus sunt dolorem facit
cum adusta est aut et insigne a-
morum. Comesta aut cocodrilli velut
presens apendicibus et in retundas facit
tam doctus. Stercus aut eius orbitudinem
oculorum et albuginem sanat. Pite et sa-
guis eius dexter aut mola extata
acutum facit sinistra vero mulierem dele-
ctationi equalem. De asino

In qui sub ydria inveniuntur alia
pusilla sunt multipedia et in ex
fomentis pendrotis i. cum sudant hoc
cum rosco vel cum nardo de cocta
dolorem aurium sanat. Hic aut quibus cum
acu depunxit et tetigit dentem dolorem
dentium sanat et sunt valde utiles. De asino

Asinus animal notum et quadrupes
/de asino habitus hinc utilitates. Sanguis
eius cum vino bibitum sanguinis fistula
generis aut vincule vel sanie cocodril-
le i. spondilis tertia et oleum invenitur
dispitans sanat. De sublicori et ficus
si extensio asini sit iuxe animalis
factus et extatus effugit demones
et audit febres magnas quia mulier
bibit venenum prodest. Et quidem dormientes
ut quirunt super rurus asini mul-
ta demonia timebit. nec in gelu
nec gelum i. strigas aut nocturnas
accipit si ferit amulet et dedes
extatus. Ungula vero dextri pedis
anterioris demoniaco sanabit collo de-
ferat anterioris vero pedis dextre auris de-
cursu si ligaretur filatum ferebit et
dederit ad portandum mulieri sluxum
sanguinis patienti cum die sanabit.
Lardum vero asini cum oleo greca
et cinerata et lucina accensa omnes
in quibus residentes videbunt se
capita asina habere. Pili faciunt aut
cute combusti et triti in potu mu-
lieri dati non concessit prodest vel
lumbricare. Hic aut hoc est asine
femine pilos combustis et ad potandum
dedatis. Hic aut a scorpione percus-
sus fuit et dixerit in aure dextra
asini quod scorpio me percussit.
percussus quidem sanabitur. Asinus aut
moritur. Lac aut et alias efficacias
nisi animalis nota quae de De ape

generato de hinc supra aut me-
dulla fit sapo cum eius filus et
certis offert etiam ad multa De aristone

Haristo vero legitur actoris hinc. Pinge
dexterum rotundum secundus et pelli-
cem et eo feritas dextra quia partes
capitis cum cum dextro ut quod dextra

ptem et cum sinistro sinistram salem
sternit in arvete sinum eius colligem et
desiccata et da capitis dolorem cum ac-
to illinitis et alleviabitur. Renes aut
qui sunt intus in corum ad amorem
sunt efficacissimi in potu dati. Lac-
rima quia suffumigata matrix suffo-
catorem aperit. Pulmo aut ovis cum
in tamis stentus absque libidinem fuerit a
cuius bibunt non sentiunt. Hepar aut
eius tostum et vaporatus magnalis
ulceris impositum colorata et pilorum
reddunt facit. Renes aut eius in
pessaroque utile est. Pulmo equi
siccato et tritis et in potu datis
qui avenemis de se fiunt sanabit.
Fel aut et sanguinis agrestis sanat
epilenticos sanat De enorrontide

Enorrontides quadrupes sit de
cum corum habet magnum qua-
tis pabulum non recipiet in odore et
ferocitate utrum sponsi sicut est eius
ad lascivum in amore corum habet ut
lapidi qui in animalibus invenitur eius ge-
status demonia cavet. Testiculi
aut eius aut genitale membra bibi-
tum vires utriusque exhibet incitat ve-
nementer De porco silvestri

Pelagios i. aper silvestris hinc
testis bibiti venenum incitat. Stercus
aut eius cum aceto soluta circu-
pellata membra sanat quia fel similiter.
Coagulum apri bibitum facit ad ..ma
mortifera ... De simeo ...

Timeo est et terrestre sibi est ...
stella in melancolia sequor in-
venitur. Extremitates eius caude et be-
stiole et viscera ad venenum alleviat
membra in potu dati De porco spinoso

Sthedimus terrestris i. spinosus porcus
ad est spinosus valde valde. Hunc
cum acetum et salsum aut passum fecerit
melonem medicus habet fel cum omnibus pro
quod malum est. Hepar aut eius siccum
sit et cum melle mixtum allopiciam
infissat. Passato vero cortice quia datum
potu avidum optimum tremorem stoma-
cha cephalargiam et quartanam sanat
hinc sanat et renes at lubricos
data at ʒ i. Alius aut liber legitur ʒ i.
Lotum aut eius combustum et bibe allo-
peciam sanat. Totum aut corpus eius
cum visceribus ut carnes porci ad salem
condiens et confractis preter fel et intesti-
num deinde coquere bene et despone-
da aut bibe cum cumelle ʒ ii. elo-
phanticos ydropicos anasarcham siccat
et epar et venicati cor et pulmo passa-
ta calorem sanat De gatta marina

Dolor capitis
Amor
Suffocatio
ut quis non moveatur
facit pilos
venena
Epilepsia
Veneris
Demonia
Luxuria
Venenum
Allopecia
Epilepsia
Stomacho
cephalea
Allopecia
Ydropisis

Ovis de asinis qui sub ydria inveniuntur
Dolor aurium
Dentes
Fistula
Demon
Luxuria
Demonia
Fluxus sanguinis
capita
Scorpio

vlnerg .i. gutta marina mitti nota
Si itaque spersim⁹ ut cadat epilenti
cus scomaticus ut appoplexia accepti
aliqui et vocat hoc sepius et resolutus
et exemplo supposuit ei guttam vinum sta
tim recedit ab eo spasmus ut stomacus
vel apoplexia deinde est mundus hoc sequit
et ab .i. i. candelis Rtus aut cum
oleo libatio munitur tenuiter febrem
sedat cum sinapi et aceto ardentem lingue
allopiciam restringit

De Salamandra

Salamandra est aliquod quadrupes ma
ior quam sit lacerta ut sauna videtur
aut in vesperis et strophis reperitur Flor
cius gestatus sine timore in ignem facit
gerentem et audentem timendum et ing
bestiam ab eo incantans vel igne
magnum autem flamma extinguit
si suspendatur cor eius ad collum febri
citantis statim extinguet ignis febris
Et si ubi ea femina ipsum gesta
uit nulla modo concipit necessarium
[illegible] extinguet R aut in pelle
nigra ipsum ligatum et suspensum
ad brachium sinistrum eruit et
sciatice omnem quam typus febrium au
fert R combustus et cinis eius sup
aspersus verrucas .i. formicas co
sumat et clavos pedis eradicat
et extrahit vulnerat

De Thauro

Taurus omnibus notis et audax lingua
fel cum pasta cum soluta et mu
tum ceratis cuius aliquod factum
aceto lotum lepras mirifice sanat
et furfures capitis eicit et lentigi
nes et morpheas ulceris purgat
propterea quod qui sunt extra sunt se
lud ipsum ut est forte si opta in co
plus aliquid puerorum et si hanc ge
stant frons cornua sanat ista
sunt cornua in qua R cor per
tauri vrachium dabit et cruatas
vel excoriatas [illegible] et ma
nifestabunt ut dota magna in
venit in loco illo R cor gemmarum
vatam .i. corruptam plagis et ne
ca cary in aqua pluviali fila
et spongia vetera in eadem aqua et
tollenti cor oculos lumen cum
mirra et croco et desiccata in um
bra sine sole cadavera cor sepe
liat intra in qua est et genus
sum secundum et alium quod acci
pi oculos et porta R alii medicant
morientem fel ut puto stomaticos
perfecte sanat R vrinam aut unguento
in duplicem mixtum et in pessariis

appositum ducit menstrua intra cor
dis R cum amarusino aut ungue
to et aspersi in fetus mortuos
educit Sperma aut appositum au
vel umbilicus fel emplastri eius
cuiusque evacuat ventrem emplastri
stratum aut umbilicus lumbrici
ciunt R fimus aut tauri serpentum
sanguinis fugit et allopiciam restrin
git et capillos cadentes confirmi
tate sistit R Sanguis aut eius sicco
contritus et cum oleo rosaceo illinitus
monet capillos canos denigrat
sit tum taurus niger R Alii aut mor
tuus sint thaurum per vii dies sta
ret diuer qui in 21 die sunt meb
mellifici .i. apes quas collige in
vasis et faciet mel Isto cum ino
qui volunt multiplicare apes interfi
ciunt tauros et permittunt ita iac
in cante per vii dies donec fiat
vermes per putrefactionem deinde per
quinta dies fiunt aucti .i. apes
de illis vermibus

De hirco

Hirci sanguis ardens ut gallus
et balastrum in cera dolet dixi
teneros curat R R volunde in for
pella aureo rotundo cum ligna ro
[illegible] et cinamomo vel musto et co
sue in corio divino tam ligna et sup
de in sculptura vel spoliis et cor
in loco illo aspice vel sanguina .i. mi
racula sanissima fuerit aut et
quinas a capite dicet aut valde ab
sonde R corpus aut vivum eius de
bet cum ferreis pelle fuerit in
medicine ad eadem R landanum aut
barbe eius .i. umbilica vel usque
aut pulver sanguinis collecta si
et ad allopiciam et rasis capillis
cum et oleo in fulmo R vita cor
te aut illinitur cephalargiam sa
nat R corpus aut cum viscere et sa
darissa cum plastratum unguentis
scabiosus eradicat R Sanguis mon
...it naves yrci cum unguento et
haut manum sua quos faciet cu
... dilectionem femina [illegible] de hoc
pendet [illegible] Si quis unget membra
hirci virosum habet magnam
et in corpore qualiterem a muliere
aliqua

De yena

Yena est aliquod quadrupes plus
i. [illegible] hoc eius aliquod vel ma
sciet femina et per annum fit ma
sculus deinde per aliud fit femina

atur calcat aliquid subibit et pes et lactat
lis quod vituli ... Fel animalis eiusdem dul
ce cum ... efficacia sit conficiatur aut ex co
[illegible] magis compositum aut [illegible]
glauci ... oculos et eiusdem yene
oculus dexter et fel yene totum cum
liquida solue in simul omnia et repo
ne in vitreo vase optime cooperiens
Si ergo vis ostentacionem magnam facere fac
ita lucerna posita ... reptilibus
et quadrupedibus adipem misce cum medi
ca compositionis ... et in ... mu
larum ut ... et omnes ...
bus sed lucerna accensa putabunt
illas feram esse cum non est Et adeps
omnis leonis sive tauri vel ...
aut alterius animalis Si vis ostentacionem
tacionem ut fantasiam facere adipe ani
malis cuiuslibet vel fere cum pa
pilla ... confectionis ...
pone ... in media domo
apparebit ac cum adipem ...
sumpsisti videns ... de ...
Si autem de unda maris madidum
... in ... et ...
... ut ... omnes fugiat pu
tantes mare in medio sui esse
Si autem ... ut ...
... in ... ut ...
... et ... de pulmone eius
calido alligato ... lunaticos
et ad ... in epilentico ...
... quo per ...
da aut ʒ 2 aut ʒ ... aut ...
... et ... ad ... aut ...
... sal ... ad ...
omnes ...
rorum ... nebule ...
... ad ...
Fellis ʒ ... ʒ ...
... salnestri ʒ 1 piperis
ʒ 1 mellis ʒ ... solue omnia diligenter
et fac ... molle repone cum
in vitrea ampulla et utere. Si autem
ydropicus aut ei qui rabido mor
su ... ʒ ... yene ...
... salvabitur. Pellis vero ... oculos
... yene extractos ad ... bra
chia in purpureo panno ligatos
... omnem timorem nocturnum
et ... que nocet infantulis et
insidiatur ... vel partus et
omnis demon fugiet. ... aut
... et ... et ... unguento
... ac ... curat callos et
qui in ... spasmati
sunt et articulorum doloribus. Dexter
aut pes ... ligetur ... et ...
ad ... ydropicus aut
morso a rabido ... sanabitur

Cruor autem eius comestus ...
sanat et tremulos ac cardiacos aut
data iuvat. Si quis autem unguem
eius gestaverit in sinistro calciamento
et ...
... et ... ʒ ...
... aut eius cum oleo liquefactum
omnem lumborum et dorsi sanat. ...
na ex ossibus lumborum ...
... in ... laborat ...
... cum ... arida et trita et in
vino potata ... in lecto
se sanat. De pelle autem eius ...
gestata vel sub cellare ... et
calciamentum podagrosos ... et ar
theticos curat et omne ...
... et ... sedat ... melle
aut ... visum acuit. Pellis aut
yene ... fugat aut porta su
spensa ... De phoca

Phoca est ut quadrupes aquosa
daple ... ut quidam
... aut ... nam
... eius bibitum ... expellit
Caput eius combustum et cum cera ...
... omnes ... passiones cu
rat. Dexter aut ... eius gestatus
in ... et ...
... faciet portantem. Sanguis et
cor portatum et coagulum omnem dif
ficultatem aufert et omne bonum confert
Si autem pilos ... in ...
ligatos portaverit ... et
... et in medio ... in
gressu ... ut ...
... sub calciamento
gestata victoriam prestat. Adeps ...
omnes dolorem et tumorem arte
riorum sanat. Pellis eius ...
... et ... confluat. Cruor
eius comestus et sanguis cum vino bi
bitus ... omnem epilentiam
et maniam et ... omnes eius
passiones sanat. ... fumigata
... Cruor eius et pul
mo et splen arida et in potu
... sanat. Fel autem cum
melle inunctum ... obtalmiam
curat. Cerebrum bibitum ...
sanat. Si quis autem cor phoce
et extremitates lingue et pilos
naris dextre eius ... ac coagulum
ligaverit in pelle ... vel pho
cina et portaverit vincet omnes in
mari et in terra fugiet eius ab eo
omnis infirmitas ac passio et infor
tunia ... omnis eius demon ac
fera erit ...
et ... De ... rubea

Hienos est species rane in aridis de-
gens hec si fuerit in homine fiet
depilatus totus. ¶ Sanguis eius cum [illegible]
est pilorum inter [illegible] de [illegible]
[illegible] et prassii et [illegible]
per 3 dies [illegible] in panno [illegible] pro-
[illegible] sanat. De Camaleonte Et

Camaleon est ut similis cocodrillo [illegible]
[illegible] dici hora mutat colorem
[illegible] faciem habet leonis, pedes quoque et
caudam cocodrilli, colorem habet va-
rium. hic a capite usque ad cauda(m)
unum solum habet os [illegible]
abstracto in nomine patientis et liga-
to quo ad collum spasmum [illegible]
sanat. ¶ Fel eius [illegible] ornat
[illegible] alia quoque membra eius omnia
equaliter [illegible] et phore et [illegible]
radice aut camaleonte retenta ut por-
tata lingua et buglosse [illegible]
facit [illegible] valde. De psamodite nat. volatile

Salmodius est spalangius qui et [illegible]
[illegible] est [illegible] membra habet [illegible]
[illegible] et utilitates habet ut [illegible]
[illegible] elephanciam [illegible]
et [illegible] et remedium ut est. De psillo

Psillus qui in litoribus [illegible]
[illegible] dolores aurium
sanat. ¶ Psillos id est pulices [illegible]
in aqua marina [illegible] cum psillo herba
et aspersa [illegible] in domo et [illegible]
pulices [illegible]. ¶ [illegible] aut piscator [illegible]
[illegible] psillo in esca piscium [illegible]
aut cum [illegible] delphinum. De ovis aranei

[illegible] aranei [illegible] vere
et ipsius est phalangii [illegible]
[illegible] in nomine patientis in panno nigro
ligatum sinistro brachio suspendatur [illegible]
[illegible] etiam amphimerinum sanat. [illegible]
[illegible] luna deficiente [illegible]
[illegible] die sabbati et [illegible] hora in [illegible]
[illegible] in [illegible] in [illegible] iii in
[illegible]. et suspende ad collum vel
cubitum. ¶ [illegible] aut et [illegible]
[illegible] et [illegible] ligata. Hic finit [illegible]

Incipit 3a kiranidis littera a de
Aquila id est alpha —

Orcos id est aquila rex est omnium avium
colore [illegible] hec per [illegible] vo-
lante omnibus avibus [illegible]
aut magnas [illegible]. ¶ Capias ergo a-
quilam et dimitte [illegible] die ac nocte una
[illegible] et [illegible] in [illegible]
[illegible] collige. deinde ligans pedes eius
et ossa [illegible] in aure aquile. o
aquila aurea [illegible]
ad omnes infirmitates [illegible] vel ad omnem
infirmitatem curationis [illegible]
[illegible] et [illegible] quatuor [illegible]
[illegible] efficaciam [illegible] ad [illegible]
curationem ad quam oblata sunt. [illegible] aut(em)

[illegible] suffumigabis cum storace
et melle [illegible] et [illegible]
absconde caput eius super [illegible]
[illegible] sanguinis in [illegible] defluat. [illegible]
[illegible] retente funde [illegible] et [illegible]
[illegible] eius cum omnibus [illegible] et pone
in alio vase in quo sit vinum [illegible]
[illegible] ad bibendum. Caput autem eius [illegible]
[illegible] cum sale [illegible] oculos [illegible]
et [illegible] omnia de vino [illegible]
[illegible] cum sale et [illegible] in sole sanguinem
[illegible] et mitte in vase de [illegible]
aut aquilam et magnas [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] ergo [illegible]
de [illegible] et [illegible] qui sunt dextri et qui
sinistri similiter [illegible] de [illegible]
que sunt de [illegible] que sunt dextre
et que sinistre. [illegible] aut omnis [illegible]
[illegible] id est [illegible] cum aromatibus
[illegible] et [illegible]
[illegible] omnia vero sunt [illegible] et [illegible]
¶ Ad cephalogiam quidem magis [illegible]
os [illegible] capitis aquile ligatum pati-
enti et in corio cervino [illegible] sanat.
¶ [illegible] vero aquile [illegible]
dextra in dextro, sinistra in sinistro. ¶ [illegible]
[illegible] in oleo et medicamen
[illegible] et omnem
capitis [illegible] sanat. ¶ [illegible]
[illegible] in panno [illegible]
ligatus et in sinistra manu retentus
et in [illegible] magnorum [illegible]
et [illegible]. ¶ [illegible] aut eius
oculus [illegible] in [illegible] sint
obtalmia patientes. ¶ Supra [illegible]
[illegible] inveniuntur duo
[illegible] in [illegible]
[illegible] in pelle sive in [illegible]
[illegible] aquile et ad
collum gestati [illegible] portantem ab
omni [illegible] et nocumento [illegible]
et insidiis demonum [illegible]
bonum afferret. ¶ Lingua eius suspensa
in panno lineo [illegible]
et tussientes et dissineam [illegible] sanat.
¶ [illegible] aut eius [illegible] et [illegible]
[illegible] sanguine et [illegible]
per dies xx id est [illegible] sanat. ¶ Fel autem
cum [illegible] prassii [illegible]
[illegible] et melle sive [illegible]
[illegible] et [illegible] et non
[illegible] in oculos [illegible]. ¶ Ad do-
lorem renum [illegible] et testiculi [illegible]
[illegible] et in potu vel
[illegible] dati in [illegible] et amorem
magnum [illegible] sive ma-
sculus sive femella sit. ¶ [illegible]
[illegible] ¶ Cor autem eius [illegible]
est datum cum vino et melle et
aromatibus [illegible] per dies [illegible]

Cefalargia

Emigranea

Dolor

[illegible]

obtalmia

[illegible]

partus

Eptica

[illegible]

Amor

[illegible]

Dentem in corio lupi ... et portatum
in nullo malo mordet qui portaverit ut
insultat aut fera si presens et blan
et dives fiet. Dextra autem ale pe
na veteranta [illegible] et amabilem
facit gerentem. Sinistre vero ale penna
si tenuit quis et in orto unxit
et ... a loco tenentem usque ad [illegible]
spinam [illegible] in partu laborante
unxerit illico pariet. Fimus autem eius
suffumigatus ... pro partu laborantes mu
lieres adiuvat et corruptos fetus edu
cit et secundas extrahit. Vena ... col
li eius et dorsi ad collum et [illegible]
[illegible] ligati [illegible] artetica sanat
et epilepticum curant. Cum alarum ei
us pennis accepti et ligati dextro bra
chio et sinistro sinistro lateri [illegible]
[illegible] et [illegible] pedum
[illegible] pedum et genuum dolores sanat.
Unguis autem eius a [illegible]
stat ab omni malo et fantasmatici
[illegible] ab omni nocumento liberat
portantem. Pellis autem curata et [illegible]
[illegible] ita [illegible] resoluta
[illegible] portata [illegible] et [illegible]
[illegible] adiuvat et stomaticos
et eos qui colicam stomaticam patiun
tur liberat et digestionem facit [illegible]
in sompnis de his que fiunt [illegible]
Si quis [illegible] dormienti [illegible]
cerebri aquili ad caput ponat videbit
in sompniis quod voluit. Tot quot [illegible]
de aquila. Si [illegible] aquila
[illegible] agens [illegible]
[illegible] ita [illegible] aut [illegible]
[illegible] efficacias. Si vero et vulturem
[illegible] accipies replet [illegible] et si
[illegible] efficacie [illegible]
[illegible] aquila [illegible]
[illegible] maiora [illegible] et [illegible]
[illegible] est [illegible] Lapis autem [illegible]
[illegible] si quis [illegible] ponat
mulieri in partu laboranti mox pariet
mox at ut peperit tolle [illegible] Echites
aut lapis qui dam ad [illegible]
[illegible] sonat et [illegible] est in [illegible]
et [illegible] gestatus [illegible] in [illegible]
fetus et non sinit abortivum fieri
est in [illegible] De arpe Rubrica

Arpe avis est raptrix similis vol
turi [illegible] quod [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] vel farinata acceptus
dissinteria sanat et lapides [illegible]
[illegible] et corda [illegible]
nat [illegible] auris vent
et [illegible] et gestatus De Gallo Rubrica

Nutritor (?) gallus [illegible] notus al
[illegible] aut [illegible] sol
[illegible] Sanguis autem [illegible]
[illegible] et [illegible] sanat et eos qui
[illegible] Si quis autem

Pregustaverit aliud et bibit talia [illegible]
sanguinem cum vino nullum reptile nocere
valet per dies x [illegible] qui
[illegible] sanguinem [illegible]
[illegible] cum [illegible] calidum [illegible] et
melle illinitur visum [illegible]
[illegible] cum aceto [illegible]
rabidi morsus et ulcera sanat ma
[illegible] aut et [illegible] in aceto [illegible]
Cerebrum autem [illegible] cum aceto
[illegible] a serpente morsus
adiuvat. Testiculi autem cum vino bi
biti venerem irritant et [illegible]
[illegible] preparant. Ventriculi et [illegible]
interior pellicula cornea [illegible]
[illegible] in vino [illegible]
[illegible] et [illegible] cum sale [illegible]
[illegible] cum vino vel in [illegible]
[illegible] sanat. Crista autem
capitis galli cum [illegible] vino [illegible]
et modico et paululum [illegible]
gestata aufert omnem timorem noct
[illegible] et omnem [illegible] et sine
timore facit portantem. Fel autem
bibitum in bono vino suffumigatum
[illegible] sanat. De aedon

Aedon id est luscinia avis est nota
[illegible] hec autem
[illegible] cessat canendi ac
[illegible] flebili et [illegible]
et [illegible] aedon accepit [illegible]
[illegible] adhuc palpitante [illegible]
[illegible] et aliud cor
[illegible] cum lingua [illegible]
[illegible] ad loquendum
et [illegible] quod audiret
Si quis oculos ei abstraxit [illegible]
[illegible] portaverit [illegible]
dormiet. usque [illegible] eos. Fel
aut [illegible] cum melle visum [illegible]
acuit. De Nachon Rubrica

Nachon volucris est [illegible] valde
[illegible] variis coloribus
[illegible] mare hic et in [illegible]
[illegible] pariet et cum pariet [illegible]
[illegible] in mari [illegible]
[illegible] et [illegible] mari [illegible]
[illegible] mare [illegible] vel [illegible]
[illegible] mare. Comedit autem pisces
[illegible] et pulli [illegible]
mare [illegible]
[illegible] oculos si quis in [illegible]
[illegible] et ad caput [illegible] dormi
[illegible] abscit [illegible] Si
quis portaverit [illegible]
[illegible] tempestatem
aut [illegible] ibere
[illegible] portaverit [illegible]
[illegible] habebit
[illegible] portatum

formosum ac amatum et diligentem omnibus
patefacit. Facit continentem et si in me-
dio mulierum resederit non noscebitur et
nec ab igne nec a fulgure ledetur
sed erit in omnibus graciosus et continens.
Oportet autem ipsum ponere in purpura pel-
le sua et cum auro calamo in-
cidi. Fel autem piscator portans ventrem
aut caput vel pennas inquit erit
fraudulentus piscatoribus. Assata vero
tota avis cum pennis suis demoni-
acos sedat in domo aut picta sedi-
ciones et lites aufert. De aethia r[ubri]ca
Aethia i[d est] mergus avis est marina
insaciabilis omnibus nota. Hec enim
si obviaverit navi velut navigantibus
et volans submerserit in mari tempesta-
tem signat navi. Si vero per volan-
tem supra puppim resederit bonam navi-
gacionem portendit. Lingua autem sanguis
antisorant et cibus est venenosis.
Cor autem eius portatum et potatum
dysentericos effectam et bonum stomachum prestat.
Fel autem eius cum cedria unctum di-
que lippienda curabit de palpebra
pilos non sinit renasci. Stercus autem ae-
thia passata cephaleam sanat. Eadem
sit et contra stomachum. Ova autem diffu-
sa et tenere stomachum sanat. De bubone
Bubo autem quedam avis est nocturna
singularis nec in die non apparet nec no-
cte non emittit, emittit vocem magnam
et clamat. Lingua ungula fortuna est
et non fallens et pro latinum appensa
hominum. De vulture r[ubri]ca
Vultur i[d est] vultur volucris magna et
altissima et omnibus nota. Pulli
vero vulturis utilitas est hec. Ossa ca-
pitis eius cum pello purpureo ad col-
lum suspensa cephalargiam sanat
et antiquam stomachicam. Cerebrum autem eius
solutum cum cedria et oleo veteri et in-
unctum in naribus omnem cephalargiam
sanat. Fel autem eius cum melle et prato
prassio suffusum oculos sanat. Adeps
autem unctus vel potatus adiu-
vat artheticos nervuletos et fractos
podagricos stomaticos paraliticos et
qui nimia enervatorum faciunt spa-
smum. Cor eius cum in pelle ligatum
omnem sanguinis fluxum sistit. Hec eadem
de pullis vulturum. Fugiet ac omnia
demonia portatem et maiore fere-
bit. Aut eorum et ad amicos honestus
et amicus mulierum et in denariis vincit.
Est autem et victoriosa ad omnem vo-
luntatem. Magnum autem vulturis cor et da-
tum in cibis latenter aut siccatum
datum in potu mitri magnam ...

et desiderium lascivum ei facit. Pedes
autem eius portati ad facundiam valorem
sermonis et iurgiorum et victoriam adver-
sariorum summe faciunt. Ungula autem eius
... et cum vino saluti verti toto corpo-
ri ... et bibite ad victoriam ...
faciunt. Os autem et rostra portata
facit ad recepticionem ... fugat
aut demones et feras et omne ...
le ac cuncta mala et ut ...
num omnem victoriam et abundantiam
et sermonum facundiam et causas et
gloriam ac honorem portati acquirit. Stercora-
tibus ... cum lingua oculis et ...
bus corporis ... in omni castitate.
Si autem ... volueris liquefa-
cere et unxerit corpus suum per dies
... et ventrem non ... omnia
ossa ... et ... ...
nerve et pul... sanabit omne ...
... ... et dolori ...
et ... Fel autem cum ...
... et ... et melle solutum omnes
calligaciones et suffusiones ... sa-
nat. Penne vero eius suffumigate la-
... et suffocacionem matricis et ...
... curant. Eadem facit aquila
tot et vultur. ... et si vulturis utili-
tates ... ...
... aquile utilitas hinc ita sit. De pica
Kyrolapsis i[d est] quercum incisor forp-
... avis est fortissimum rostrum de-
cet ... in ... ...
... in lapide vel ligno ... firmaverit
pullos eius et ... ...
et ... ... apponens ... ...
firmaturas. Qui ... habuit
appendo ... ...
eius gestati ... ... Rostrum autem
ad collum suspensum ... ... de-
... et ... et ...
... curat. Assata autem ... vel
... et comesta ... ...
... reddit et in ...
... sanat et solvit ...
... De trochilo r[ubri]ca
Trochilus avis est ... et
... que sunt in civitate
... super caput suum ...
... velut cornua oblonga
... Lingua ...
... ...
... suspendens ad collum
... dormire ...
aut in ... in ...
... in vino bibe-
ret. ... De cardelino r[ubri]ca
Acantha est avis ... quam Greci
vocant astragalinum, nos vero car-
delinum in capite ... pennas rubras

auicas in alis et ubique totus est varii
coloris. Hec assata et comesta ciliacos
et coliacos optime sanat
Cladronios est avis in yndia que
niger ut nota est evolat ad o
rientem contra solem et statim quod sol
videt se ad occidentem vertit non vivit
amplius quam per unum annum sed pati
natur et formaz. Hec autem bibita
habet gravium. Cor eius aperit et in
terra eius gestatur passas ea in
iuvenes dures fiet. comesta quoque sa
nitatem prestat et non infirmabit
quibus diebus vite et dives fiet qui
portaverit
Uhiptros avis est nocturna huius
oculi et cor gestati audaciam
et absque timore facit gentem in nocte et
illesum in occultis. comesta prosperitatem
et bonum statum prestat De astur.
Rayr i. astur est ceyppus et volitur de
biles. Cor huius eius in dulce bibitum
et satis potum accelerat. Cor huius autem de
pilatum coctum cum oleo sesamo usque
dissolvatur et pisca colatus quarta quod
ex eo recipit vincet omnem nebulam et
ebetudinem oculorum sanabit. Carnes autem
assata et comesta satis infirmitate
sanat. Oculi autem eius ad collum suspe
si terciana fugiet. Cor quoque eius gesta
tum ad cor corroborat et confirmat potentem. De corvo
Corvus omnibus notus est hic captus
et vivus sepelitur in sterquilinio eq
no et per dies lx putrefactus deinde
combustus et cerotum factus podagricos
sanat perfecte. Cor huius autem eius suffumigatum
alphes et album lepram sanat. Ova
autem eius denigrant canos capillos De cornice
Corone i. cornicis cor gestatum co
cordiam viri et mulierem prestat
Intestina vero eius si mulieri gustanti
dederis valde te diliget imo si quolibet
et dabit filium supponi. Sebum autem cum
mitte si ungues genitale facile ea
ca valde te diliget et nulli alii
adherebit nisi tibi. Cor eius cum vino
bibitum dysenteriam sanat. De sanguine
si duo cocleria bibita cum vino fue
rint ydropicos sanat perfecte. Corni
cem capias illesam si tibi dolet pe
dem posteriorem eius digitum dextri
pedis abscindas a pede nepta
pondus incorruptum linguas filis
suspende ut evadere cornix tecum
tuo unguento unge cum oleo laurino
et dimitte eam volare. digitum
vero eius stringe parieti pedi et si
negat et sinistro pedi non leviter
ne deorsum cadat quod ligatum sed sit
ligatum in pelle cervina et sit gesta
tum quod vero movet. digitum eius dex
ter digitum tuum per mensura fricatre

podagre et per omnibus articulis et ven
tris dimitte. De galandria
Kyssa i. garrulus galandaria avis
est sagax mutans vocem hominis
huius cor gestatum cum radice kysse
i. ede corruptas mulieres sanat. tibi
aut et dissinteriam curat. Est avis
vario colore
Chrissos est avis dulcissima cantate
mitis cantus valde nigra tota
solum rostrum habet aureum. Hec maleo
oculi cocta usque salvatur oleum in foco
epistomicos solvit et sciatica curat
Larus avis volucris est ma
rina cum ardea est que et alkyon huius
stagnum cor tenens ad mulierem partu
laborantem ingrede et mox pariet re
mi inox ut pepit viri vertere ne
talium quod subsequatur venit quoque eius
stercus bibitum et gestatum perfecte stomachum curat
Cholopes
Pici viridis avis est
omnis induens qui quasi sanguinea
vocant et stat assata avis ad multa
quam faceres sit albeou. Hec autem in edem
et pullos ne quis capiat eos mutat
tat eos de loco ad locum. Ipsa quoque
cum videt cum qui querit pullos sed misi
frequenter transmittat ne forte surat vel
eos mutet. huius fel ad minimam
cum aptum et comestum cardiacos
curat et yctericos et stomaticos in
cipit curata est et quoque cito homines
ad amorem gaudeat. Fel vero eius cum
melle aut succo vite suffocationes
oculorum sanat
Lampris volatilis est alatus estate
volans nocte et lucet ut stella
habet lucis lumine in alio tamen. Hec vo
lagandis eam in matre nulli et sua
sponde ad mulierem in greptiam
est annis. Ei quis vero lapidem ponit
in pavimento deinde ubi stabit pa
lices fugient
Clyssos avis est sicut cancellus
in estate. Hec combusta et cum melle
iuncta ac in vincta melancholicos si
graditur et recipit curat. assata
vero et comesta dissinteriam sanat De anate
Nessa i. anas vel aneta fluminat
est et paludis omnibus nota. Cuius
sanguis ergo fugiens calidus aut siccus
cum vino bibitum sanat. Morsus est
sanat et sanitatem ac valorem
prestat et bonam habitudinem De passere
Crucos alii strucos i. passerem
vel piget i. curtium. alii stagi
cum vocat. Huius stercus cum vino
bibitus erectorem magnam facit. Alii
adipe vero porcino mixtum allopici
am sanat et dissolvit et carbulos sa
gittarius assata et comesta dolorem renum
monet

Ornithos id est gallina domestica cerebrum
eius si fricatur dentes puerorum facit
nasci absque dolore. Cum vino bibitum casus
sanat morsus a scorpione. ¶ Cor
autem eius aridum ex palpitante corde
ligatum quartanam sistit optime. ¶ Crura
autem eius tunsa et cum urtica farina
emplastrata cum aqua podagricis
prodest. ¶ Axungia eius cum nardo
liquefacta ad dolorem aurium uti
lis est et [illegible] passiones et ad
nervorum passiones prodest. Pullinum
vero stercus et calidum suppositum vene
nosis punctionibus attrahit omne vene
num. ¶ Ova autem columbis mutatas
super pani comesta [illegible] sunt [illegible]
[illegible] folio olivi [illegible] comesta
cum oleo et sale et supponantur
volucri. ¶ Ventres autem gallinarum re
centes inventi [illegible] excalcati
mictes sanat [illegible] aut minutum
¶ Bibitum aut in vino [illegible] qui
[illegible] comedunt prodest. ¶ [illegible] et
[illegible] cum nitro et [illegible] unguento allo
picias inspissat inventum. De quaila

Ortigos id est coturnicis [illegible] qualee [illegible]
suspensum obtalmia sanat et [illegible]
[illegible] et [illegible] ¶ [illegible] aut eius ventrem
mollificat comesta et venerem excitat
vel excitat. De ciconia [illegible]

Pelargos id est ciconia volucris est opti
ma maior [illegible] [illegible]
[illegible] velut [illegible] alias
quam [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] quam [illegible]
[illegible] ab egipto et [illegible] et [illegible]
advolant et veniunt in [illegible] ad
flumen et vocatur est [illegible] rubea
et [illegible] in [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] vocat [illegible]
[illegible] et ad [illegible]
¶ Pellicanorum [illegible] in una
[illegible] fluminis [illegible] parant [illegible]
[illegible] et vulturibus et [illegible] [illegible]
[illegible] in alio [illegible] fluminis [illegible]
[illegible] [illegible] autem [illegible] [illegible]
in pugna [illegible] sicut [illegible] in
[illegible] debent [illegible] et [illegible]
[illegible] clamore [illegible] ad [illegible] et sanguinis
[illegible] in flumine [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
aut belli [illegible] et [illegible]
multitudinem [illegible] ~~[illegible]~~
[illegible] [illegible] et pellicanorum
[illegible] [illegible] qui [illegible]
[illegible] in [illegible] in bello [illegible]

¶ Signum enim hoc est advenientem [illegible]
et utrique victoria omnibus hominibus
¶ Ita si pellargorum [illegible] [illegible]
[illegible] et abundancia frumenti erit aliarum
que frugum. ¶ Si autem corvi vicerint [illegible]
[illegible] et [illegible] erit aliarumque [illegible]
[illegible] ¶ Pellargi autem habent et [illegible]
[illegible] [illegible] ¶ Cum enim geni
[illegible] senuerint et volare non pos
[illegible] filii eorum [illegible] alas suas [illegible]
[illegible] de loco ad locum [illegible]
[illegible] et si [illegible] filii [illegible]
[illegible] et de [illegible] et debita [illegible]
¶ Habent autem [illegible] una cum
[illegible] vino soluta denigrat capillos
[illegible] ne [illegible] descendat et
[illegible] frontem et oculos [illegible]
[illegible] capillorum [illegible] capillos [illegible]
[illegible] ova [illegible] aut [illegible]
in quo [illegible] fit ad [illegible]
vel [illegible] ¶ [illegible] aut pullum [illegible]
pellargi [illegible] et in olla [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] oculorum et [illegible]
et capillorum et [illegible] facit et [illegible]
¶ [illegible] aut [illegible] [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] et [illegible] et ad [illegible]
podagricis [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] ¶ Et si [illegible] ciconia [illegible]
vel [illegible] sal in [illegible]
[illegible] ad [illegible] ad bellum [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] et articulos [illegible] frigid
[illegible] podagra [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et quorumque
passiones nervorum et articulorum ¶ [illegible]
aut eius [illegible] cum [illegible]
[illegible] et [illegible] et lactuce [illegible]
[illegible] podagricis prodest ¶ [illegible] aut
[illegible] quod est in ventre eius in
[illegible] lava in vino et [illegible]
[illegible] et fac pulverem de eo [illegible]
[illegible] venenum [illegible]
et [illegible] in vino [illegible] aque
[illegible] et bene erit ei ¶ [illegible]
[illegible] eius comesta [illegible] et [illegible]
[illegible] sanat ¶ Fel autem [illegible]
[illegible] acuit ¶ [illegible] quibus [illegible] vi
[illegible] bello [illegible] accepit [illegible] in [illegible]
[illegible] pelle vel vulturis ligavit [illegible]
[illegible] [illegible] qui [illegible] adversa
[illegible] ligavit eis in dextro brachio [illegible]
portavit et [illegible] ab [illegible] et [illegible]
[illegible] in bello et [illegible] aliis
erit ei [illegible] victoria et magna

Dentes puerorum
Morsus scorpionis
Quartana
Podagra
Dolor aurium
Venenum
Dolor [illegible]
[illegible]
Allopicia
Obtalmia
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Notate filii ciconie [illegible]
Canos [illegible] denigrare
Debiles oculi
Ad dolorem articulorum
Podagra
Venenum
[illegible]
Victoria in bello

72

De columba [illegible]

Crisexa i. columba avis est [illegible] nata et arbor in India que dicitur peridexion, cuius fructus dulcis est et utilis, ut columbe delectentur pasci et morentur in ea. Hanc autem arborem serpens timet, ut umbram eius fugiat. Nam si umbra porrigitur versus orientem, serpens fugit versus occidentem, et si umbra arboris vadit ad occidentem, serpens fugit versus occidentem. Propter arboris virtutem non potest serpens ledere columbas. Si quando foris aberraverint ab arbore, serpens statim attrahit et devorat eas. Unde [illegible] si volunt evadere nec [illegible] nec [illegible] i. sparvierum, potest vel audet ledere eas. Arboris huius folia vel cortex suffumigata aufert omne malum serpentium. Sanguis columbe calidus infusus plagas et dissolutiones oculorum sanat. Stercus autem cum ordeo et vini farina et [illegible] [illegible] panno suppositum [illegible] sanat et scrofulas destringit. Stercus cum aceto aut [illegible] lenticulas et maculas faciei et pustulas tollit. Stercus cum [illegible] aut [illegible] et [illegible] et [illegible] ac lepras perfecte curat. Item [illegible] aut [illegible] et [illegible] et [illegible] cum aceto soluta [illegible] cephalargiam perfecte sanat. Virtute vero [illegible] cum oleo ventrem [illegible] curat. Testiculi vero masculi amorem [illegible] sunt viri a viro dati et matrem femine a muliere data.

De perdice [illegible]

Perdix avis est dolosa [illegible] cum [illegible] et [illegible] adulterantur; [illegible] alienam [illegible] fovet [illegible] pulli nati fuerint ad proprios genitores revertuntur et que eos foverant deserunt et relinquunt. Fel [illegible] perdicis cum melle et [illegible] [illegible] cum [illegible] [illegible]. Caro [illegible] et [illegible] cum vino [illegible] et stomachi [illegible] sanat. Vena eius [illegible] [illegible]. Sunt aut amatorium potus cum [illegible] solutum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et valde [illegible] et valde [illegible] maxillas et [illegible] [illegible].

De pellicano

[illegible] avis est [illegible] que dicitur pellicanus et [illegible] Egypti moratur et valde amat [illegible] ova [illegible] fuerint [illegible] pulli sui [illegible] [illegible] genitores suos [illegible] [illegible] at ille [illegible] [illegible] [illegible] suos [illegible] eos [illegible]

[illegible] minime [illegible] montes lugens filios quos interfecerant [illegible] [illegible] die mater [illegible] filios [illegible] [illegible] latus aperit et sanguinem suum super filios suos mortuos effundens [illegible] eos et resurgunt quodammodo. [illegible] [illegible] sanat [illegible] [illegible] [illegible] sanat et [illegible] [illegible] facit et argentum [illegible] [illegible] facit [illegible] [illegible] sanat et abstergit. Sanguis [illegible] bibitus optime sanat.

De passere

Sping passer passer est formosus [illegible] avibus notus agrestis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible].

De cauda tremula

[illegible] europa vel caudam [illegible] passer est que [illegible] [illegible] aquarum et [illegible] [illegible] cauda semper movet. Unde cauda tremula vocatur. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in ollam [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dedit facit eam [illegible] amore et [illegible] [illegible] potus iste amatorius [illegible] [illegible] est.

De pavone [illegible]

Taon i. pavo avis est pulcerrimus coloribus variis [illegible] [illegible] [illegible] cauda [illegible] [illegible] [illegible] clamat et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] colorem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut mortua fuit pavo [illegible] marcescit [illegible] [illegible] [illegible] dat odorem [illegible] tanquam [illegible] aromatibus [illegible] [illegible] amatorum [illegible] est. [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]. Sanguis avis [illegible] [illegible] expellit. [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sanat. Stercus aut eius [illegible] optime curat.

De turture

[illegible] turtur avis nota [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum melle albulas curat [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] sanat.

De [illegible]

V[illegible] aquila est [illegible] [illegible] est [illegible] et [illegible] Stercus aut eius cum melle [illegible] perfecte sanat et [illegible] [illegible] [illegible] fuerit et ad [illegible] [illegible].

De [illegible] ossa

[illegible] avis est ossa [illegible] [illegible] [illegible] ossa vadit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] facit

[illegible] aut lapidis mixtado et dissenteria sanat. Os vero eius ad rasuram [illegible] curat. Cinis [illegible] in pedibus. Fel vero eius cum melle albedinem sanat et le- pram.

De fasiano

Phasianus est avis omnibus nota. Huius stercus incensum vel bibitum facit ab- [illegible]. Adeps autem eius [illegible] et maxime passeris. Sanguis vero eius an- tidotum est contra venenum. Fel [illegible] eius vi- sum acuit.

De alba fronte

Halanus est avis que de alba fronte [illegible], nam tota nigra est, solum frontem habet albam. Inveniuntur autem in fluminibus et stagnis. Huius cerebrum cum oleo [illegible] omnes passiones aurium curat. Domestica avis medicina [illegible].

De [illegible]

[illegible] id est [illegible] que [illegible] omnibus [illegible] id est [illegible]. Dicit autem Antonius [illegible] quod pullos eius accipit [illegible] et luto [illegible] apposuit. [illegible] aperiens [illegible] et invenit duos pullos sese osculantes et [illegible] sese [illegible]. Ergo [illegible] qui osculantur sese et cum oleo [illegible] salvos servavit et [illegible] Cor autem [illegible] et [illegible] ut insana fiet pro amore [illegible] sese [illegible] et [illegible] salutationi [illegible] in unctione et [illegible] Cinis autem [illegible] cum melle [illegible] sanat cum melle [illegible] Caput autem [illegible] vel [illegible] morbum curat. Capilli autem qui in ventriculis pullorum inveniuntur dextro brachio suspensi epilenticos curat. Oculi [illegible] allegati [illegible] sanat [illegible] rigorem febrium aufert. Domestici autem [illegible] sanat et [illegible] Cinis autem cum melle [illegible] aut [illegible] et [illegible] curat. [illegible] autem [illegible] et [illegible] tumores et [illegible] curat. Cinis [illegible] capillos [illegible] et [illegible] nigros.

De caladrio

Caladrius avis regina [illegible] si quis infirmetur et [illegible] avis [illegible] infirmitate moritur. Si autem [illegible] infirmi [illegible] omnem infirmitatem [illegible] volat contra solem et [illegible] infirmitatem [illegible] languidus. [illegible] huius [illegible] et caput [illegible] et in [illegible] ab omni infirmitate [illegible].

De avibus domesticis

Alinos [illegible] id est avis [illegible] quis abscindit linguam et ponit super [illegible] omnia [illegible]

[illegible] aut eius cum [illegible] et [illegible] vel [illegible] suppositum [illegible] et [illegible] omnem [illegible] tumorem [illegible] curat. [illegible] et [illegible] et [illegible] solute ad [illegible] maxime facit. [illegible] medulla aut [illegible] omnia ad [illegible] labiorum et [illegible] Cinis libato aut oleo [illegible] mortuos [illegible] ad [illegible] suco [illegible] melle [illegible] lingua sanat. [illegible] curat. [illegible] aut eius [illegible] silvestris [illegible] suco [illegible] aut [illegible] in [illegible] posita [illegible] ut [illegible] mulierum. [illegible] aut eius [illegible] est in [illegible] ac [illegible] vel [illegible]. [illegible] aut cum vino [illegible] mitigat.

De avibus silvestribus

Silvestres [illegible] avis [illegible] demonia [illegible] et [illegible] curat. Fel autem eius cum felle [illegible] et [illegible] surdos sanat. [illegible] vero eius bibitum [illegible] qui biberit vinum [illegible] aut [illegible] et [illegible] id est [illegible] appellantur. [illegible] avis assa et [illegible] et [illegible] et pulmo [illegible] sanat.

De [illegible]

[illegible] avis est tota viridis pedes et rostrum habens rubeum [illegible] egipti in india [illegible] ut [illegible] aut [illegible] omnem [illegible] demones abiecit omnem [illegible] et [illegible] omnes [illegible] et [illegible] sanat.

De psaro s[cilicet] sturnello

Psaro avis est varii coloris omnibus nota que comedit [illegible] et [illegible] ellebori [illegible] qui [illegible] et [illegible] vel [illegible] gallinarum [illegible]

De [illegible] gallinarum

[illegible] passionibus [illegible] aut eius [illegible] sanat [illegible] tumorem [illegible] et in [illegible] et in [illegible] et [illegible] passiones [illegible] sedat maxime [illegible] et [illegible] fluxum [illegible] et [illegible] sanguinis superiorem et arteriam

73

tennat et splendidiorem facit. Item ad flegma-
Ad oculorum dolores — ne qui et rupturam ad oculos dolores profi-
cit. Cortex autem eius combustus et valde
Fluxus sanguinis narium — tritus et insufflatus facit ad sanguinis na-
rium fluxum. Collutio eius dentes nitifi-
cat. Pellicula vero eius que et [illegible]
Labia scissa — ad labia scissa facit et ad asperam linguam
facit vero et gravedines et auricularum dolo-
De ovis omnibus — rem et anginam et parotidas. Ova vero
cornicis inuncta testiculis delectacionem
inducunt et amorem faciunt. Bibita autem
Coitus — et ea que sunt testiculis et [illegible]
pillos et albuginem. Columbarum autem
cocta intestinorum prestat. Ova perdicis so-
luta cum melle visum acuunt [illegible]
accelerat. Pelicani ova podagricis [illegible]
uncta prosunt. Ova aranei bibita
Contra acutas febres — contra terciana; [illegible] ad quartanam an-
[illegible] ante tempus accessionis. Ova ga-
linarum in paria in urina [illegible]
[illegible] et cocta comesta [illegible]
Colica — licos sanabit [illegible]. Ova marine
testudinis cocta lunaticos sanant.

Explicit tractatus [illegible]. Incipit tractatus
de piscibus. Capitulum a. De aspido pisce.

a — Cetus est piscis absque squamis
similis [illegible] pisci [illegible]
et [illegible]
[illegible] lapides [illegible]
capite suspensi quartanarios sanat. Fel
inunctum visum acuit. Spine eius com-
buste [illegible]
ut [illegible] sanat. **De amphibeni**

a — **A**mphibenus piscis est magnus [illegible]
Fel cum melle inunctum [illegible]
curat et [illegible]. Adeps eius [illegible]
[illegible] apta [illegible] et
scrophulas ac [illegible] sanat. Lapides
capitis ad collum suspensi cefalargicos
sanat et omnes capitis ac oculi passiones.

De piscibus abramis — a — [illegible] pisciculi sunt parvi [illegible] autem
ventrem mollit [illegible]. **De anna pisce**

Anna piscis [illegible] a aliis piscibus
[illegible]. Spina [illegible] sine dolo-
re faciunt [illegible] pisces
pisces dissinteriam sanat.

a — [illegible] omnibus [illegible] testa in-
tensa solutam [illegible] calore
ad dissintericos sanabis.

Batus ut [illegible] piscis absque squamis
que [illegible]
[illegible] frequenter [illegible]

b — [illegible] a bovis lingua marinus
piscis [illegible] suppositus
splenem et [illegible] splene [illegible]
[illegible] aut [illegible] ad [illegible] suspende.

De sanguisugis — **B**dellarum combustarum cinis in aceto
solutus et pilos palpebrarum evellit
Ut ubi non re- — et unge ubi [illegible] et unge [illegible]
nascuntur — nascentur. [illegible] vero [illegible] suppositi
et [illegible] in equo [illegible]
sanguinis [illegible] hominem. [illegible] ergo

[illegible] [illegible] eicit [illegible]
[illegible] suppositi suffumigate vel [illegible] — [illegible]
a tineas interficiunt et tineas suffumigati — Confit.
[illegible] educunt [illegible] et sanguisugas
[illegible] admiranter [illegible].

b — [illegible] piscis est fluvialis. Huius ca-
put incensum et cum melle solutum et
[illegible] visus [illegible] facit. Fel eius ad
facit. **B**ocas [illegible] vero [illegible] pi-
scis sunt [illegible] cephalicis [illegible]
[illegible]. Fel autem visus acuit. Spine vero [illegible]
[illegible] sanat. **De lumbricis terrestribus**

c — [illegible] interiora [illegible] lumbrici
suppositi nervos [illegible] sanat. Fac- — [illegible]
it ad [illegible] mamillarum et [illegible]
[illegible] cum melle [illegible] suppositi morsus — Scorpio
a scorpione sanat et puncturam [illegible]
[illegible] piscis [illegible] vino [illegible] et bibi- — Capud
ti [illegible] lapidem frangunt et dissin- — Lac
teriam sanant. Lac [illegible] educunt
[illegible] bibiti. [illegible] dolori
[illegible] suppositi valde curat cum oleo co- — Aurium dolor
cti [illegible] oleum inunctum de-
[illegible] sanat. Combusti aut
et [illegible] cum aceto solutum et [illegible] — Serpigo
[illegible] sanat. [illegible] ma-
[illegible] educunt [illegible] absque
dolore et [illegible] molle
[illegible]. [illegible] so- — Podagra
luti et suppositi podagricos sanant.

Gongrus piscis est marinus.
[illegible] sic [illegible] oleo co-
ctus [illegible] et [illegible]
[illegible] supposita [illegible]
[illegible] pregnantibus
[illegible] prodest autem [illegible]
[illegible] podium. Capitulum [illegible]

c — [illegible] a [illegible] piscis et fluvialis — De [illegible]
Huius ossa combusta [illegible] — Albula
[illegible]. Fel autem inunctum albulas oculi — [illegible]
[illegible] est aut et tota
pisces [illegible].

Glaucus piscis est marinus [illegible]
[illegible] cum oleo [illegible] decoctus
[illegible] lac multiplicat vel lac
[illegible]. Fel autem eius glauco- —
mam [illegible] et albulas
sanat. [illegible] et [illegible] fel et
[illegible] et [illegible] marini. Fel et [illegible] et
[illegible] et [illegible]
adipe in [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] et [illegible]. Adeps aut
[illegible] ad [illegible] ad
[illegible] et [illegible] passiones valet. **De delphinis**

d — **D**elphini [illegible] et marini
[illegible] est [illegible] aut [illegible] et [illegible]
[illegible] delphinum et [illegible]
[illegible] a piscem [illegible] est. Huius aut

inflatus et ipsum arcton et septentrionem positus boream flare facit. Si vero ad meridianum austrum et in alios ventos operatur. Dentes eius vero collo suspensi dentibus infantibus conferunt. Dentes autem eius frixi bibiti splenitico sanant. Renes recentes assi et comesti fluxum urinae sanant. Ventrem et omnes typos sanant.

De scorpena

Scorpena piscis est venenosus valde. Huius puncturam plagam curat impositus. Dentes vero eius combusti et contriti superposita cum sucro ottimali eradicat eos. Lapides vero qui sunt in capite eius bibiti lapides vesicae frangunt et curant. Sanguis vero in rivum redigitur et super ponatur plaga aut ulcera in ... curat.

De anguilla

Anguilla piscis est. Sperati sunt absque squamis. Huius epar cum felle eius solutum cum vino ... latens ... potui bibe vinum. Anguilla in vino necata sine ebrietate est. Si ... bibe pariter de vino in quo necata est et assata et comesta stomaticos et dissentericos sanat.

De elope

Elopes piscis magnus est similis glauco. Huius adeps et fel omnem caliginem oculorum curat. Pecten autem eius assum et esum epaticos sanat. Lapides vero eius suspensi omnem cephalargiam et omnem emigraneam sanat, dexter dextro et levus sinistro.

De ethimo: Sanguis vero cum ... omnem ... sanat. Ethimi et erici marini caro teneat comestat ventrem mollificat et lapides ... fluxum sanat et ... ad cicatrizandum et solidandum ... allopiciam ... sanat et densat cum adipe ursino et delphino aut porcino ...

De ethimeo pisce

Ethimeus est piscis efficacissimus. Si adhereat navi velificanti ... recte posset ea accipe ... thinum ... mutum et multo tam in sanguine ... ut sufficeret et cum vino coque ... pisces ... libras ... in ... quantum ... ... singulas libras piscis et coque molliter ... dissolutum cum oleo ... et quinque ... 3.3. in ... piscis et vini sextarium ... ... sint ... bene cocta et ... in vitreo vase et ... manuum et pedum articulos ... x annorum sit passio podagre ... valet ... totum et ... ... in ... balneum ... aut coquus ... nimium ... ... et ... quem ... coque ... mensura ... pisces ...

libras 9 et ... 3.3. ... 3 ... vocant napta.

De murena

Murena est fera marina venenosa et ingeniosa ... maculas nigras in dorso et in pelle ... impetuosa in ... ... in ... cocta optime in ... et ... vel sinapi ... ... murena ... et ... cum murena aut ... ut si murena ... coquatur ... murena et ... aut ... pulpam. Murene ... dentes ... suspensi ... ... in ... aut in ... sanat et ... scabiosas ... sanat.

De epar

Epar piscis mollis ... magnus ... Huius fel ... melioratum ... epaticos sanat. Epar eius ... et ... omnem tumorem et podagram podagrarum ... Lapis eius ... et ... eius ... antiqua ... et ... sanat.

De ethimo marino

Ethimus marinus oculos et pulmones ... quibus ... et ... in tecto ... domus ... putabunt qui in domo erant se stellas videre. Si autem ... deambulans ... luna ... lucet putabis ... Si vero in muro vel carta ... aut imaginem aqua ... apparebunt. Ethimi aut ... ... et mixta ... inuncta ... nascentes.

De thersea

Thersea piscis vocant ... alii vero dicunt ... est thersa ... pista et cocta ... sanat ... et ad ... uncto ... capillos ... et multos facit ... dentes ... posset. Assa vero et comesta ... et stomaticos ...

Pirois ... piscis ... quem ... vel ... dicunt. Huius fel cum ... in ... oculos ... et ... sanat ... et fel ... est ... valde aptus et ... ad comedendum.

De ypocampos

Ypocampos piscis est marinus ... notus ... combustus et ... in adipe suillo allopiciam sine ... curat ... nigre ... vel ... cum aceto solutum albo ... et lepram curat ... aut ... et ... potest.

De ylos

Ylos piscis marinus ... ... et ... agitant frequenter

comestus epilepticum sanat et allopiciam facit
ac constantem **De kephalo**

Kephalus piscis caput pressum combustum
et cum melle in unctione per [illegible] dicit
choiradas curat et que in alio loco
sunt Caput eius palmodulum facit
cum ambabus iunctum ut [illegible] **De korazi**

Korazi fel cum melle unctum visus cla-
ritatem sanat Lingua autem fel et
corvi et perdicis et sturni et scorpionis
equaliter cum melle et specialiter lini-
ta fronte iuvat obtenebratum visum
procedentes senes et volentibus **De cane marino**

Canis marini dentes combusti et cum
melle soluti gingivas purgat Cor
autem eius gestatum canes bestias in fuga
Kyprinus piscis fluvialis **De kyprino** est
et lingua adeps et caput demones
fugat suffumigata Fel autem oculorum
suffusionem sanat in unctione Est autem eius
adeps ventris [illegible] si quis de li-
quaverit et in balneo se unxerit
locum bonum et per [illegible] statim gene-
rationem prestat **De kiroso**

Kyllaros cattus cum aqua et sale [illegible] solus
bibitus eius nec magis cum lacte solvens ven-
trem facit **De krobio**

[illegible] ventrem mollit bona [illegible]
digestionem prestat venerem eius incitat
et lac educit mulieribus et nutricibus

Garis marina et gobarum cum ligata
scorpionis percussum sanat Et si super
posita loco [illegible] dolorem tollit
Lingua [illegible] si quis [illegible]
sculpserit caridam in lapide agate et gesse-
rit in anulo non percutietur a scorpione
Karkini et cancri fluviales **De karkino** [illegible]
[illegible] et bibiti cum lacte asinino sa-
nat percussos a scorpione vel morsos
ab aranea [illegible] Vel cum
vino in potu dati mulieri difficulter
parienti partum accelerat [illegible]
in [illegible] et [illegible] et perforatis
[illegible] gladium [illegible] et festucas
[illegible] et spinas de vulneribus [illegible]
Crudi [illegible] suppositi [illegible] sanant
Cinis [illegible] cum [illegible]
[illegible] et [illegible] cantica loca sanat
Cinis autem eius cum oleo [illegible]
[illegible] et podagre [illegible]
cum [illegible] impositus **Item de carabis**

Karavi assati et comesti stoma-
cho prodest Cinis autem eius [illegible]
[illegible] sanat et [illegible]
solvit **De cochleis et conchilis**

Cochliarum marinarum cinis et [illegible]
et [illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] ventrem
[illegible] mollificat et solvit **De kerice**

Kerices marini [illegible]
[illegible] mulieri dolores mamillarum
et [illegible] Cinis autem eorum
cum melle [illegible]
[illegible] sanat et [illegible]
iuvat [illegible] cum [illegible] et [illegible]

Margin notes (left): ad partum facile; ad [illegible]; podagra; [illegible]

et esca [illegible] his qui [illegible] vel [illegible]
biberint et [illegible] valde pro-
dest his qui [illegible] biberint Lin-
gula [illegible] curat
Testa autem combusta soluta cum melle
tumorem [illegible] et [illegible] sanat Can-
aqua [illegible] soluta [illegible] educit
et carnem [illegible] nasi sanat Ka-
ra aut [illegible] cum albugine ovi suppo-
sita fronti [illegible] curat
[illegible] limax **Limax**
[illegible] et supposita fronti
dolorem et reuma oculorum sistit et [illegible]
[illegible] destruit [illegible] et [illegible]
plagas et rupturas sanat [illegible]
aut [illegible] cum [illegible] purga[illegible]
libani soluta et [illegible] in [illegible]
sanguinis [illegible] sistit et [illegible]
clausas aperit [illegible] fel
[illegible] medio [illegible] absesso
calamo acutissimo [illegible]
[illegible] abstinere [illegible]
in [illegible] gule et tussis [illegible]
[illegible] et [illegible] caput [illegible]
[illegible] non sunt [illegible]
sunt [illegible] Spoma [illegible]
[illegible] pilos palpebrarum [illegible]
[illegible] cum [illegible] et
[illegible] et [illegible] sanat
Cinis [illegible] suppositus [illegible] sanat

Lap piscis est optimus
L[illegible] cephalo lingua fel cum melle
[illegible] acumen prestat et albu-
las curat [illegible] autem eius [illegible]
[illegible] facit et [illegible] gestatus autem
[illegible] facit Margarite [illegible] oculorum eius
gestant obtalmiam curat Lapides
autem qui sunt in capite eius [illegible]
[illegible] sanat et [illegible]
sinistra sinistro Dentes autem [illegible]
ti dentes [illegible] [illegible]
[illegible] suppositum capiti
[illegible] **De lepore marino**

Lagos solutus et [illegible]
pilos palpebrarum non sunt [illegible]
[illegible] aut [illegible] biberint [illegible]
[illegible] calidum ut [illegible]
bibere **De menide**

Menides caput combustum et suppositum cum
[illegible] et [illegible] ungues et ragadias
[illegible] et [illegible] curat Sal vel salsa-
ria [illegible] apta [illegible]
[illegible] et [illegible] collectiones
sanat [illegible] piscis cinis
[illegible] sanat et [illegible]
[illegible] combusta [illegible] super [illegible]
[illegible] ac [illegible] eradicant
et [illegible] et [illegible] bibitum
lac [illegible] mulieribus offert

Margin notes (right): oculis scrofulas; fluxus sanguinis; et involuta bys sive panno galle ad modum obtal.; caput; colera; saphirum

De Malaco

clauig assatus et comestus visum acu-
it Dunus vero eius colicos confecte sanat et
liberat ¶ Mus marinus cortice cum fimo murino
Demum et apros et porcos petit cum vino
sanitatos curat

De Milaon

Milaon cocta potata ventrem mollit
teste vero combuste feces serum .i. desiccat
catarrum pasmationis resistunt et vultus
sanat cum melle vero illinite crassas pal-
pebras tenuat et leucomata ec cura
visum breui habet oculos lauare cum ag
Arca marina atque passeculis duplici
apposita sedat vehementes dolores capi-
tis mitigat si cerebri ani apposita mirabiliter
respicit

Ebuz xi

Pyros pastas que quidam smaradina dicunt
Huius caput passum et combustum super crei
ceces carnes ulcera respicit et passiones co-
hibet et clauos et phimos gerit ad scorpionis
morsum et canis rabidis gerit sic et ad
omnia passibus Ebu o

Nos est asinus marinus qui quidam pisces
dicunt alii [illegible] hanc mittes in
olla noua adhuc mitentem et bullire fac
et marcidinem que post dies co. inuenies
lapidem mirabilem datum vino veteri in
balneo sanabunt quidem et lapides [illegible]

Peclarides sunt marini pisces horri-
et pallium eius ventrem mollificat cum vino
Ulcera varices super posita pedibus

De piscibus volantibus

podagras et rheumata sanat Sunt autem
hec quasi volatilia celi super se volare
ut comedant ab aliis cum capiat fugata
vero assa eius adiuuant sine mala sicut
in stella

De palamide

Palamides intestina cum capite combusta per
se sanant pasturas sanant

De pecta

cete cinis eius suppositus ulcera putredines
et oris sanat

De petricos

Petricos in cibo cum pipere comestus stomacho
prodest et dissinteriam curat Nam cinis
eius valde optimum est Ebu Ro v
aplites i. sicut piscis est qui vocatur nico
nis huius as prima longum filos phize
ne huius lucerna gestata vel fugata
demonia cicet Piscis aut totus versus cum
vino vnguento allopeciam virtuose infusus
Rinas combusta et elata aqua supposi-
ta et illinita vesicarum sanat Ebu fina
alpes qui in capite sunt lapides ge-
stati dextre quidam infantiam facit Rui-
no quam adeps aut eius inuncta ma-
gna delectatione prestat Batus piscis sic lani
tum manibus late multum confert sepia
ste palpebras incidat et pilos attenuat
aut corpus fiat et cum [illegible] cocoque
ex que in littore inueniuntur combusta
vero et comesta vesicam strictam et dis-
senteriam sanat spinagides dentes faciunt
ad ortum dentium et ad aurium dolorem
cum fel eius cum oleo inunge dolorem
sanat dentium Bardi dentes aurium dolo-
rem dentium sanat

De regula

Ebu e

Mugile autem seruus barba abscondit cani
nece tam eius in mari inuenitur inesse
dulcis de barbe illa in pectore inuenitur
magnum et delectum abscondit in ea Comesta
ta aut barba fortuna et omnis ulla
sanum prestat ¶ Sequens aut octabus cuius
aurit ac perycit sectudinem vero
morum portet ¶ Solus hunc est piscis cum
mellis inuncta respirat acuit ¶ Regula
tota combusta et cum melle soluta et super
posita carbunculos eradicat confecta con-
seruat ¶ Sero aut eius supposita carbunculos
tumores maximi et ducimus et incisionem
ne plagas curat gnomenta vero cum
vino potu quam difficile parientes iuuat
Iuss aut eius potatus eos qui toxicos
potus hauserunt iuuat Ramicentum
ut strictis arbori in sit defert ea
Si aut in domo que adfert vel in
naui cum confert in sententia fit et
non confert si si in domo fiet aut in
naui cum pericula perit ¶ Est aut sepia
ta maliore et lesionibus vero sedentes do-
lentes emplastris sanabit eos

De ydra

Ydros est serpens in aquis plurimum degit
in paludibus frequentat natat super aquas
pectus erigens astutus est Hic habet
lapidem in capite si quis eum accipit in-
uenit lapidem se expergefactus fuit con-
uersus cum vehemente itaque serpentem viuum
et suffugatum laudis gerat cum sic p
dracus qui se vocauit qui sepe oculos eius
sedam linguam tuam si dedisti mihi la-
pidem non te mecho imo committam
te ad propinquos tuos et pagum cum
et colligere cum palio ferreo modo et
sua ¶ Huius lapides vertus ita probatur
imple gradalem aqua confectus .x. xe-
stus vini ¶ Ego cum quodam mitti iacere
pone magnum lapidem et lobata est
inuenta itaque neutre illius mensura
clarum et cotidie decrescebat velut e di-
gestos donec ad carnem suum reuerti
reddit et abstulit prope se lapide ama-
plius diminuissem et naturalem humiditatem
desiccassem captatus itaque est lapis
ad mensuram gestatus ipartatus non solum
ydropicos sed et vomenti pedum et fle-
xui lacrimarum et capiti et aliorum
membrorum humiditati confert et vomere
curat et asthmatica humiditate

De phoca xx

Phoca est marinum de quo supe-
dictum est Huius adeps fingatur si cum
me liturgicas curat et nutrientem
gustus coaguli vero phoce cum uia
comunes oculi potui gestata parientes
sanat et epistomachion eius est filio est
¶ Ite phoce coagulum si quis gestauerit
vincet omnes aduersarios suos in placito
Corrigia vero si ligetur non fallat ad se ibi

Carrigia

Ebu e

[illegible] qui [illegible] [illegible] sunt [illegible] [illegible]
[illegible] sanabit. Pellis aut[em] [illegible]
reposita sunt in domo vel in navi
vel si [illegible] non [illegible] ullum malum
[illegible] [illegible] tempestas [illegible]
demones [illegible] feras latrones et
nocturnos [illegible] [illegible] aut [illegible]
valli lapide [illegible] [illegible] calcea
[illegible] [illegible] pelle [illegible] podagricis
ferre [illegible] aut [illegible] eius [illegible]
[illegible] [illegible] eius [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible]

De ursa

Ursa [illegible] est et [illegible] [illegible] ho
minum [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] erectus [illegible] [illegible] [illegible] facit
ad [illegible] [illegible] membra homini [illegible] medi
cina. Ossa [illegible] capitis illius suspende ad
[illegible] cephalargiam [illegible] aut [illegible]
[illegible] sanat. Sanguis [illegible] eius [illegible] vel
oleo [illegible] [illegible] dolorem aurium sanat.
Dentes eius dolorem dentium [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dolore [illegible] adiuvat.
[illegible] eius [illegible] [illegible] sunt [illegible]
[illegible] dextre manu portate [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
omnes [illegible] fugiunt [illegible] portati [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] et [illegible]
[illegible] aut [illegible] et solutus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sanat
[illegible] aut [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] adiuvat. [illegible]
eius [illegible] aceto [illegible] [illegible]
[illegible] eius [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] Adeps aut[em] eius cum laudano et
[illegible] allopiciam sanat. [illegible]
aut [illegible] et barbe [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible] aut
adeps [illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] sanat [illegible] eius [illegible]
[illegible] supposita [illegible] ut [illegible]
[illegible] suffocacionem [illegible] aut
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] melle bibitum ut [illegible]
[illegible] [illegible] curat. [illegible] eius
[illegible] fugat a loco in quo ponit[ur]

De vulpe

Allopiis [illegible] vulpis [illegible] est
sagacissima et [illegible] [illegible]
gallinas comedentis. [illegible] aut[em] [illegible]
[illegible] et in oleo [illegible] [illegible]
ad podagricos et sciaticos antiquos [illegible]
[illegible] mirabiliter [illegible] et [illegible] ad [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eius
[illegible] [illegible] et [illegible] et in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut
eius [illegible] [illegible] magna facit
[illegible] [illegible] [illegible] et in [illegible] [illegible]

et testiculi [illegible] idem operant[ur] bibiti. [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] eius [illegible]
[illegible] est et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et suspendit [illegible] [illegible] aqua [illegible] [illegible]
[illegible] statim [illegible] [illegible] aut [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] aut[em] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] aut in pelle [illegible]
[illegible] in qua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut[em]
bibiti et suspendit [illegible] [illegible] [illegible]
aut [illegible] [illegible] dolorem aufert. [illegible]
[illegible] [illegible] aut [illegible] vel bibiti [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Epar aut[em] eius
[illegible] et [illegible] et cum oximelle bibitum [illegible]
[illegible] [illegible] sanat. Pulmo et splen eius
[illegible] Epar eius cum vino [illegible] [illegible]
asmaticos sanat. Pulmo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et comestus. Adeps aut[em] eius allopi
ciam [illegible] [illegible] [illegible] eius [illegible]
[illegible] [illegible] pessario [illegible] [illegible]
[illegible] aut[em] eius [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Dentes vulpium [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] dentibus [illegible]
[illegible] a [illegible] aut et oleo [illegible]
[illegible] vel [illegible] [illegible] eius
in [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] in
pessario suffocacionem matris [illegible] [illegible]
Testiculi [illegible] cum [illegible] [illegible] [illegible] sanat
[illegible] eius [illegible] in capite [illegible]
[illegible] cephalargiam et emigraneam et [illegible]
[illegible] [illegible] curabit. [illegible] eius [illegible]
[illegible] solutus [illegible] [illegible] [illegible] adeps
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] lapides in capite [illegible] [illegible]
sanat [illegible] [illegible] eius [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] libidinem et delecta
cionem in coitu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sanat.

De testudine marina

Chelonis [illegible] testitudines [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] est remedium vel [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] ab [illegible] [illegible]
sanat. [illegible] eius [illegible] lunaticos curant.
[illegible] eius [illegible] [illegible] [illegible] ab [illegible]
de vel [illegible] sanat.

De testudine palustri

Chelonis [illegible] [illegible] sanguis [illegible] [illegible]
[illegible] curat et ab [illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sanat vel adiuvat
[illegible] in capiti allopiciam [illegible] et
[illegible] [illegible] cum [illegible] [illegible] et
aceto solutus dolores aurium et [illegible]
sanat. Fel eius [illegible] et [illegible]
cum melle [illegible] sanat. [illegible] [illegible] [illegible]
et cum melle [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et dolorem [illegible]
[illegible] [illegible] sanat. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sanat et [illegible]
[illegible] [illegible] solutos [illegible] [illegible]

De chelonite

Cephalargia
Epilepsia
Dolor aurium
Dentes
Quartana febris
[illegible] febris
Epilepsia
Podagra
[illegible]
[illegible]
Allopicia
[illegible]
[illegible]
Epilepsia
[illegible]
Ad [illegible]
[illegible]
Dolor aurium
[illegible]
[illegible]
Asmaticus
Allopicia
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Allopicia
Epilepsia
Allopicia
[illegible]
[illegible]

Chyronitis palustris qui dicitur emikis sagus
cenigramen et omnis capitis dolores
sanat illinitus fronte. Cinis vero eius cum cero
rosacea per illinitus [illegible] erisipila
tas calidas et podagras sanat similiter. Ci
nis vero [illegible] suffusiones et in unctu sagimis
corporis [illegible] et marinis et plagarum. Sa
guis autem palustris testudinis super litus
capiti cephalargias similiter sanat. Mari
ne vero sagus [illegible] spasmos sanat vel
unctus et potus et illinitus ulceribus cum
pulveribus vel conditus et potus orthopneas
sanat et eos qui venenum sumpserunt

De chelonite — Chelonites lapides gestatus in radice pe
nis [illegible] similiter facit. Fel vero illinitum
cum [illegible] caliginem oculorum abigit. Epar aut
bibitum ytericos sanat. **De chelidonio**

Chelidonii piscis epar adeps cum suco feniculi
solutus et suppositus labiis [illegible]
tes epaticas similiter sanat. Fel eius [illegible]
meta curat. **De yrundine**

Chelidon avis [illegible] et cibus [illegible]
[illegible] chelidon i. yrundo [illegible] pisculis [illegible]
[illegible] ut [illegible] et te
[illegible] sol et
[illegible] pre
[illegible] et tempestatem futuram predicit. Hanc
si quis ceperit et se toto [illegible] in na
[illegible] et [illegible] rebus
in omnibus. **De psaris**

Psari pisces sunt optimi qui frequen
ter [illegible] pulchritudinem [illegible] et
[illegible] intus [illegible]. **De pulmone marino**

Psillos [illegible] pulmo marinus [illegible] cum
[illegible] aqua marina [illegible]
[illegible] in domo [illegible] ultra non
[illegible] vero [illegible] marinus piscatores [illegible]
[illegible] optinebunt piscarem. [illegible]

Omnia piscium [illegible] passa [illegible]
omnem laborem et morbum curat
et [illegible] et maxime [illegible] et
[illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] et passa [illegible] omne [illegible] sa
nant.

a — [illegible] est [illegible] terra [illegible]
et [illegible] et [illegible]
aut [illegible]
[illegible] terra [illegible] cor in [illegible]
le [illegible] gestatum lunaticos sanat.
[illegible] aut [illegible] avis [illegible]
[illegible] avis [illegible] quis suspendit
vel ligaverit cor [illegible] pelle
et [illegible] gestaverit [illegible]
Si aut cor [illegible] gestaverit in [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] est de qua [illegible]
in [illegible] et hec est [illegible] Si
quis eius [illegible] sole [illegible]
[illegible] dignitatem [illegible] omnia futura
[illegible] sol. [illegible] est [illegible]

aspalagam et suffoca eam in aqua plu
viali [illegible] ʒ. i. decoque ea donec
[illegible] calida aqua in [illegible]
se adderis hec [illegible] ut [illegible]
ʒ. iiii. [illegible] ʒ. [illegible] ʒ. [illegible]
et [illegible] mellis optimi [illegible] de
coque ad [illegible] mellis et repo
ne in vitreo et habe ut dictum est. Ossa
aut aspalagi sub terra in domo tua
[illegible] aspalax vivus et mortuus utilis
est [illegible] et [illegible] quibus [illegible]
[illegible] periodicas [illegible] vel [illegible]
[illegible] accipit [illegible] aspalaga
et [illegible] tam [illegible] manibus
donec moriatur curabit omnes [illegible]
et [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] aut [illegible] vel [illegible]
habebit [illegible] aut ad [illegible]
[illegible] obtalmia similiter sanat. Aspala
gam [illegible] sepeli in domo tua. Si quis
aut cor eius [illegible] adhuc [illegible]
[illegible] accipiet futurorum
et eorum que a seculo sunt. Et hec quidem
[illegible] divina donavit in [illegible]
[illegible] et [illegible]
et aquatilibus [illegible] ut [illegible]
[illegible] relinquatur vite [illegible]
et lapidibus et arboribus et herbis et
a quibus [illegible] natura beata
monstravit et necessaria quidem
nobis donavit que donare [illegible]
[illegible] aqua et ignis [illegible] ne
cessarium vite [illegible]
[illegible] solem et lunam et [illegible] et hec
consequentia. Alia vero non necessa
ria vite reperta vero difficilia
maxime [illegible] sunt [illegible] lapides
preciosi et metalla de quibus [illegible]
[illegible] tractabimus et primo de metal
lis [illegible] compositionem et tracta
tum [illegible] ponemus deinde de
lapidibus exequamur. Explicit
[illegible] kiranus

Incipiunt questiones Magistri Petri hyspani de medicinis laxativis

Queritur de distinctione virtutum
corporis nostri. Et dicit Avicenna quod
quedam mutantur a corpore et
ipsum non mutant, quedam mu-
tant et mutantur. Quedam mutant et non
mutantur. Illud quod mutatur et convertitur
in naturam nostri corporis in fine est ut cibus
quod cibus est pati, ea que mutant et muta-
tur duplicia sunt quibusdam enim in fine
natura prevalet, quibusdam vero succumbit.
Dicta quod res que de se sunt calide et fri-
gide et hoc quando est duplex. Calor est quedam
Calor univocus, quedam equivocus. Univocus dicitur qui
qualitatis est et qui fit. Alius qui fit est per corpus
Item qualitas et totum corpus informat
ab anima informata que virtus est spiritualis
et hic calor intrinsecus non fit calor. Et ipsi
vero non informat ab anima a corpore
in talibus est calor est debilis et per est
fit et per est complexionalis. Sed calor equi-
vocus est quod elementis fortis est in eis et ad
2° 5° illud. Contra anima frigida in iii gradu fit
venena, calida in 2° non, ut piper. Et dicit
quod dux est causa huius, una propter calo-
rem ad calorem corporis quod vita stat per calorem.
Alia quod calida in iii sunt naturalia aroma-
ticitatis et ista non sunt venena quia aroma-
tica confortant calorem ut piper. Sed in iii
gradibus non per se. Tertia causa est appro-
priacio ut in stamone continens et in sand(alo)
sic que respiciunt quedam membra et non
alia. Anima frigida dicitur in medicinis
calidis sunt appropriationes quod quedam confortant
calorem ut piper. Quedam non sed sunt vene-
na ut euforbium. Unde cum medicina qui-
dam curat quidam non. Deinde Galienus
2° venenum sunt calida, quedam frigida ...
[illegible] calida contra frigida et castoreo contra
opium ut dicit Rasis. Videtur quod ista debemus
esse frigida contra calida, contrarium tamen dicunt
8° auctores. Et dicendum quod non dant frigida
contra calida. Sed cum quia venenorum quedam operantur
a forma quedam ab actu consequente ...
non a tota specie. Et ea que operantur a forma
debet dari contraria sed simili contra fri-
gida. Sed contra venena calida que operantur
a tota specie damus ut theriacam, non tamen
frigida quod extinguit calorem calidum naturalem.
2 Item Deinde contra calor naturalis dicitur ad
actum caloris medicine digestivus sed propter quod
calor naturalis debilis est versus illam. Calor
naturalis fit in [illegible] calor propter in iiii gradu
aut dicitur corrodit pannum. Et hic duo conclu-
8° dunt. Dicimus enim duo quod calor quedam reducit
et in via tali sufficiunt [illegible] dando.
Quedam vero in via mediam sufficiunt non
tamen dando. Sed venena vero sola operatione
Dico quod calor facit medicina et non dat
calorem. Et ita ducta ad actum reducit ad ultimum

operantur venenum aut sola operatione mediante
... Contra ... tenebat de ... solo
Item deinde cum in ... fit calor debilis 2°
virtus possit reducere per se in ipso ad suum S
gradum. Dico quod potest esse et non sit cum
reduci in fine ad maximum excessum.
Queritur de virtutibus et Primo de virtutibus et
ipsis quantum cum ... natur...
... sub ...
... Primo in argumentis ...
... questionibus tangentibus ...
... et virtutibus diffinitionem primo
arguitur. ... per ... conclusio
... est ... per ... virtutes
... sunt ... anima ... debent
... virtutum ... anima
et essentialis ... anima dividitur
in vitalem ... et vegetativam ...
... vitalem
et animalem. Item ... est actus ...
... est anima ... et una est
virtus. Item ad idem ... naturaliter est
... est anima et ... corpus
... effectus ... una ...
Item ... corpus ... una forma ...
forma est ultima perfectio et est ...
una forma ... virtute ...
... Contra ... calor ...
... effectus ...
... cerebrum et ... in
in corpore diversa sunt membra diversa ...
... diversitates membrorum ...
... procedat a virtute diversae ... virtutes
Item dicit ... de virtutibus ...
... aut sunt ab anima aut a ...
... virtutes aut erunt naturales
aut alie. Item omnis virtus operatur per me-
dium ... duo sunt media sed
... erunt vi-
tales et tertio ... virtutes
2 ... sunt ... dicit
... a corpore ...
... virtutes ...
... est in ... operatur ...
... est operatur ... nisi ... naturalis
... non sunt ... virtutes ... [illegible]
... quatuor sunt gradus in ...
... est dispositio ...
et ista ... est ...
... sanguinis
... in ...
... in toto ... est
... dispositio est ... membra
... et ...
... membra ...
... dispositio est ...
... membra et ... 8°
... et ... fit ...
... est ... in ... dispositio
et ... non ... virtus naturalis ...
... erunt ... virtutes. Item ...

vitalis dicitur esse in corde, animalis in cerebro,
naturalis in epate. Sed in embrione non sunt
ista tria membra distincta, ergo non sunt
2 ibi tres virtutes. ¶ Contra queritur quando
sit regitiva operacionis harum virtutum. Si
enim non sit ibi regitiva videtur quod operaciones
sunt casuales et fortuite. Tamen dicit
Aristoteles libro primo de anima: una virtus sub
iacet alteri a sua operacione ubi deest
principium regitivum. Et patet in casto, ergo
multo fortius una subiacet alteri ubi
non est regulativa. Ergo si in generacione
embrionis non sit aliquid regitivum operacionis
virtutum, una virtus subiacet alteri
et ita erunt operaciones casuales. Et dicitur
quod ibi sit anima. Hoc est contra Aristotelem qui dicit
quod anima est in embrione tantum potencia et
non tantum actu ¶
2 Nec refert utrum quod sit motus in
embrione intra se non sit ibi anima
¶ Hic dicit Aristoteles quod sicut se habet nauta ad
navem sic se habet anima ad cal[orem] naturalem
sed sic se habet nauta ad navem
quod remoto nauta non sit sine nauta. Ergo sic
se habet calor ad animam quod nihil sit sine
anima. ¶ Item virtus informativa primo
agit in embrione sicut dicunt philosophi qui
secundo (seminata) sanitas virtutis membrorum
necessariorum, quod est ergo quod dat na-
turam huic virtuti aut virtus passiva
2º ad. ¶ Contra queritur dicendo quod virtus infor-
mativa dicitur ab auctoribus plerumque anima
Hic enim videtur contra plures, quia
est animatum a se ipso moveri, cum
quod non est animatum ergo non est ei a se
ipso moveri. ¶ Item si esset in embrione
anima sicut in patre in quo differunt iste
2 virtutes ¶ Hic queritur an sit causa virtutis re-
gulativa et operativa. ¶ Item virtus opera-
tiva talem, sed opus tale est infor-
mativum, opus virtutis est similitudo ergo sic
operatur virtus per talem; oportet ut
sit aliquid regulans operaciones virtutis
¶ Item virtus informativa perficit operacionem
suam in xxxv diebus perficiendo gra-
vando et tempus aut motus continuus
est duplex: ad tempus informacionis et
tunc continuus perfectum ad tempus motus.
Virtus vero informativa perficit operacionem
aut inferiorem anime vegetabilis, ergo ut
videtur tantum actu est anima vegetativa
ubi aliqua precedit operacio, tunc virtutis
¶ Item queritur cum in embrione sit anima
8º corporis quidem sit deducendus eam ad acta
et evidencia. Hoc ab ipso nomine sed
primam questionem primo declaramus quod
sit virtus et quod quedam dicitur naturalis et
quedam vitalis quedam animalis. Secundo potest
virtutes naturales que sunt et quot sunt

manifestamus. Tercio qualiter hec virtutes sunt
in embrione explanamus. ¶ Auctoritate in que
explanamus in Athenis et dicimus quod virtus
est que sumitur perfectio et operum eius reddit
bonum. Et alio potest virtus diffiniri sic vitus
dicitur quod virtus est habitus in membris
situatus ad id quod efficitur. Et queritur secun-
dum Aristotelem libro primo physicorum. Virtus dicitur quando
modus est secundum aliquod possidentem ad possessum
aut (disponentem) ad delatum aut est dicitur aliquo
eo genitus ad genitum aut est aliquod forte
ad materiam (nullo aut istorum modorum po-
test dici quod virtus est habitus prout dicitur quod
habitus est qualitas. ¶ Et hic ad hunc
est diffinicio que videtur hac esse compe-
tencior sicut que dicit quod virtus est potencia rebus
essencialiter attributa ad perficiendas suas
operaciones, componitur Haly. Diffinicionem sunt
competentium duarum. Quarta virtus naturalis inter eas
substancia ut sensibilis sit, patet de visu
qui est perfectus oculi et forma a qua
tunc formatur vel sustentatur, per quod patet
quid sit virtus. ¶ Dicitur autem naturalis illa
virtus que primo operatur in embrione genera-
cione, tamen eius dicitur naturalis nullus modus.
¶ Sicut patet questio physice sive Vincentius de
natura principium transmutacionis in omnibus
rebus generabilibus. Illa ergo virtus que primo
movet intra in corpore generabili vel
corrupto naturaliter non est dicitur cetera. Hec autem virtus
est generativa informativa et cetera. Ergo non
est vocatur naturalis. ¶ Hic patet dicitur in libro
de motu cordis: vita motus cordis esse
natura illa ergo virtutis per quam fit dilatacio
et constriccio nervi vel motu ventris dicitur ani-
malis. Unde et ista non vincitur dicitur dicitur
virtus. ¶ Hic operacionum quedam sunt mani-
feste quedam occulte per intellectum racionari
imaginari et memorari. Manifeste
sicut videre audire et cetera. ¶ Virtus ergo virtuti
(a quibus) iste procedunt operaciones merito ani-
males dicuntur in corpore. Dico ergo tenemus quid
sit virtus et quare dicitur parte nostra
secunda. ¶ Restat ergo ut de partibus istarum
virtutum naturalium dicamus. ¶ Ad quod
dicendum est quod duplex est virtus naturalis
una que operatur in nutrimento ad hoc
ut maneat individuum et tunc dicitur
sunt species nutritiva et augmentativa. Alia
non est que ministrat in re nutrimenti ad
hoc ut maneat species, tunc sunt due
species. Una que in masculis et feminis
spermata decoquit et preparat ut sit aptum
ad generacionem et hec dicitur generativa et
alia que ipsa spermata postea informat et
componit et hec dicitur informativa aut in
mutativa. ¶ Nutritiva vero virtus est illa
que nutrimentum in nutrimentis convertit substancie

ut dicit A. Et huius operacio tribus particula
ribus complet(ur) operacionibus Prima est compo
sicio ipsius nutribilis scilicet sanguinis aut
humoris Secunda adhesio ipsius in singulis membris
et adherencia et receptio nutrimenti
perfecto effectu efficiat ut fiat pars mem
bri. Tercia est similitudo que est ut hoc
receptum quod iam factum est pars membri pos
sit in omnibus membris fieri membrum similiter in
essencia et colore Cum enim virtus trium parti
cularium operacionum in corpore deficit
generant(ur) diverse egritudines Ex defectu
enim prime operacionis generatur ethica et
alie egritudines que ex defectu causat(ur)
nutrimenti Ex defectu vero 2e operacionis gene
rantur ydropisis carnosa sive ypozarcha
et cetere egritudines que ex defectu ...
procedunt Ex tercie vero operacionis defectu
generatur morphea impetigo et cetere
egritudines distinctis assimilacionibus ... contraris
et hec duo intelligas variacionem operacionum
harum secundum unum et causam contrariam etc. C
Menstrua mulieribus accidunt etc. Non
dum est hic quod passiones matricis quedam
sunt consimiles quedam officiales quedam communes
passiones consimiles quedam sunt ... in
quedam sunt ut utrisque vel ... sunt simpli
ces quedam composite Officiales vero sunt
sicut apostemata opilaciones et similia Communes
vero sunt volnera et solucio continuitatis
Passiones vero speciales matricis sunt
multe Prima est retencio menstruorum
Secunda fluxus eorum Tercia suffocacio matricis
Quarta est precipitatio et remollicio matricis
et volue(?) Quinta est sterilitas et difficul
tas concipiendi Sexta est difficultas
partus per preparationem Septima est nausia sive
molicia que accidit in retentione men
struorum et in preparatione et in partu Octava
est difficultas exitus secunde in partu ut
post partum Nona apostemata in matrice vlce
racio et pustule et huiusmodi Decima est ...
... et ... que fiunt in matrice
Vndecima est generacio ... in matrice
et est ... alias similis bufoni et
hec generatur in mulieribus sollicitatis
Duodecima est mola que est aggre
gacio malorum superfluitatum que fiunt
in timpore ventris ut videntur mulieres
esse grande et pregnantes, hanc passionem
tangit plenius de animalibus
2. Menstrua ... menstrua generantur
a toto corpore delegata ad matri
cem aut solum ex humoribus delegatis
a renibus sive digestioni deservientibus secundum
dicentem Menstrua esse solum superflui
tas 2e digestionis et aut aliquibus
membris a toto corpore delegatis generantur
patet quod hoc est sic sicut ... primarum
verarum sunt ... menstrua in mulieri
bus utrisque eorum est superfluitas et utrique

est quod fetus generatur, Prima a toto cor
pore descendit secundum quod dicit ypo et auic
et halys quod vero Secunda particula quod relinquit(ur)
virtuti nutritive matricis generatur, quod
aut est superfluum generatur virtute sua quod
virtus generativa operatur, Preterea ergo
menstrua ex superfluitatibus deletis
ab ipsa virtute nutritiva que operatur
per totum corpus Tercia particula dicit ar(istoteles)
in de animalibus quod menstruum est superflu
itas 3e digestionis qua non indigemus
ut nutriamur scilicet ad conservacionem in 3e
aut superfluitates in omnibus membris com
pletur sive ... aut non habent a
prima quia ... sicut dicit philosophus ...
Sed contra dicit in ... ex feminis procedunt
una est ex qua generat(ur) fetus alia ex
qua nutritur sicut sic ... ipsius fetus
similiter est non putas quod sive nutrimental-
sit illud ex quo generat(ur) fetus ... sibi
contrarium quod illud ex quo nutritur sive
illud ex quo nutritur adhuc procedit
ex ... digestione ergo illud ex quo
generatur procedit ... cum humidita
tes 3e magis assistunt membris quam
humiditates secunde sed fetus nutritur
ex sanguine, ergo aut generat(ur) ex sperma
te ergo sanguis menstruus solum procedit
ex 2a digestione que est in venis ergo
solum a venis generant(ur) Preterea
omnis superfluitas 3e digestionis ...
... que vero sunt 2e ... men
strua aut sunt ... vulva ergo etc.
Preterea menstrua sunt digestionis ...
digestionis 2e et omne ... descendit
a membris 2e digestionis solum ergo etc.
Preterea ypo dicit in aforismis quod si vis
menstrua sanguinem ... apposita ven
tose ad mamillas restringit, et causa
huius est quia una vena oritur ab epa
te que dividitur in duas quarum una pergit
ad mamillas alia aut ad matricem
Et ideo ventosa mamillis apposita
attrahit sanguinem ergo qui ab epa
te ... ergo sanguis ... solum
a venis epatis descendit Preterea
... ex humiditatibus 3e
digestionis ... aut ex sangui
ne ergo etc. Ad hoc dicunt quidam quod
menstrua a toto corpore generant(ur) ... ali
quid quod ... sunt superfluitates 3e
digestionis solum et a venis in quibus
completur 2a digestio solum procedit
Ad primum dicitur in quo ... quod a
matrice procedit ... una ... sperma
... que cadit in generacionem et conti
... ipsius fetus et ... procedit a toto cor
pore sicut ... alia est nutrimental
et huiusmodi est sanguis ... et per hoc patet
solucio ad tercium Ad 2m ...

sed una in tercia digestione dividit membrum digesta
in duas partes scilicet in nutrimentum membrorum genera
tivorum et in materiam spermaticam quae dicitur [illegible]
[illegible] in 2a digestione dividit membrum dige
stum idem in duas partes et per quod una pars
illius membri nutrit fetum et corpora perficit
membra illius fetus et ad illud

Queritur utrum epar ex sanguine menstruo generetur
Videtur quod non quia Aristoteles [illegible] quod ex sperma
te duo ampulle generantur una maior [illegible]
[illegible] ex quibus cor et epar generantur
non ergo epar generatur ex sanguine menstruo
Contra dicit A. quod primum membrorum quod generatur
in corpore animalis est cor secundum epar tercium
est cerebrum Unde visus est opponi quod epar
prius generatur quam cor quia virtus naturalis
que radicat in epate precedit spiritualem
que in corde firmatur Sed A. [illegible]
ypo. dicit quod ipse ypo. oblitus est [illegible]
[illegible] nutriri nisi prius creata
sunt membra que prius generantur [illegible]
[illegible] que est sperma et non menstruum ergo
etc Contra [illegible] quod est principium aliquorum
membrorum magis generatur [illegible] sperma
quod illa membra que [illegible] ab
ipso Sed vene que ab epate oriuntur ge
nerantur ex spermate ergo multo fortius
epar non ergo ex sanguine menstruo Contra
vero dicit Aristoteles in pantegni [illegible] quod epar
generatur ex sanguine menstruo Contra que
ex spermate sequuntur dispositionem spermatis
et non sanguinis menstrui sed epar non sequitur
dispositionem spermatis quia non est album
sed rubeum ergo quod magis videtur ex
sanguine menstruo contrarium [illegible] ex spermate ge
nerari Contra dicit A. quod epar est
[illegible] sanguinis coagulati [illegible]
[illegible] quod ex sanguine generatur licet calorem
sanguinis ergo etc Ad hoc dicendum quod 5°
ypo. et Galenus [illegible] cura
verunt in origine membrorum et in eorum
complexione et in nutrimento eorum et contra
[illegible] et omnes auctores dicunt de [illegible]
[illegible] Unde dicendum [illegible]
spermate generatur et quod Galenus non intellexit
[illegible] epar simul ex sanguine menstruo genera
retur Sed ex membris [illegible] generatur in
fetu [illegible] ideo epar [illegible]
generatur epar in fetu a quo fluit sanguis
ad omnia membra Unde quod [illegible] de
scendit in generatione fetus non est san
guis menstruus Sed est humiditas sive nutrimen
2° ti sic alias plenius [illegible] Contra
[illegible] sanguis menstruus fit in feminis [illegible] sperma
[illegible] vel sperma fit in viris et sanguis
menstruus [illegible] dicit philosophus
de animalibus quod femina dat materiam fetui
[illegible] animam et formam corporis [illegible]
in generatione [illegible] a spermate femine
[illegible] membrorum radicalium que [illegible]
mate generantur ergo sperma [illegible] feminis

Contra dicit Aristoteles in pantegni quod [illegible]
fetus generantur [illegible] spermata et [illegible] illis
spermatibus [illegible] sanguis menstruus ergo etc
Contrarium dicit philosophus de animalibus [illegible]
[illegible] non spermatisant ergo etc Item quod 5°
sperma est in feminis sicut in viris [illegible] ad
auctoritatem [illegible] est dicendum quod sperma
mulieris debilis coagulationis est [illegible]
spermatis viri et [illegible] 2°
[illegible] dicit philosophus [illegible]
sperma [illegible] apparet et abundat in
feminis albis quam in nigris et videtur
[illegible] quod sperma generatur [illegible]
tem digestionem a forti calore precedentem
[illegible] forte plus abundat in feminis
nigris ergo etc Item [illegible] femine nigre
[illegible] est quam albe Sed [illegible] lactis
generatione et spermatis ergo etc Contrarium 5°
dicit [illegible] ad hoc dicendum est quod humiditas
[illegible] a femina procedens est du
plex quedam [illegible] est superfluitas tertie di
gestionis et hec est in omnibus feminis et
magis abundat in nigris quam in albis
alia [illegible] superfluitas [illegible]
[illegible] que est superfluitas 2e digestionis et
hec magis abundat in albis propter fri
giditatem [illegible] et de hac loquitur
philosophus

Quare [illegible] incipiunt in mulieribus 2°
quam sperma in viris videtur [illegible]
[illegible] que est in viris [illegible]
[illegible] frigida in
feminis Item dicit philosophus [illegible] animalibus
quod idem est tempus emissionis spermatis
in viris et menstrui in feminis utrumque enim in
xiiii anno dicit incipere et non prius [illegible]
[illegible] hoc dicendum quod [illegible]
[illegible] menstruum in feminis quam sperma
in viris causa est [illegible] sperma [illegible]
[illegible] in feminis quam in feminis
non [illegible] generatio vel emissio talium
nisi in etate perfecta vel [illegible] causa
causa est actio in viris et passio in
mulieribus ad passionem autem [illegible]
debilis virtus exigitur ad actionem vero for
tis [illegible] causa habundantia materie super
fluitatis in feminis et paucitas caloris
in viris [illegible]
[illegible] ibi
a superfluitate [illegible] Ad auctoritatem
philosophi dicendum [illegible]
[illegible]
[illegible] causas [illegible] incipiunt in 2°
feminis [illegible] femine [illegible] ad
[illegible] et videtur [illegible]
[illegible] calor
[illegible] est principium augmenti [illegible]
[illegible] formatus est calor naturalis [illegible]
[illegible] ad augmentum perfectum

8° Humidi. aut sunt viri vel mulieres quam [illegible] contrarium videmus. Ad hoc dicendum quod velocius est augmentum in feminis totaliter [illegible]. femina cum generatur est ex materia molli et tenera, vir materia est tenera et mollia. Vir autem non [illegible] augmentatur aut non recipit additionem quantum ad extremum per distensionem in omnibus dyametris. teneritas aut mulieris facilior est ad distensionem et humidior quam durities in viris. Ad aliud dicendum quod hoc est propter maiorem diffusionem membri obedientis. agens aut debile raro producit effectum suum in materia sibi obedienti, tamen agens forte in materia sibi inobedienti. Propter quid alie superfluitates a[illegible] temporibus non expectant determinatum. Ad

2 5° hoc dicendum quod alie superfluitates acute sunt et habent in se naturales qualitates per quas stimulant naturam. natura autem stimulata expellit eas quia cito ab ipsis stimulatur sine aliquo tempore determinato. sic autem non est de menstruo. Ad aliud

Superfluitas impuritatis / residui et puri — dicendum quod duplex est superfluitas in corpore quedam cum est omnino inimica [illegible] et hec non est aliquo modo sub regimine nature neque aliquo modo natura curat de ipsa. Alia est superfluitas residuitatis et puritatis sicut sunt menstrua et sperma et hec sunt necessaria ipsi nature et sunt sub eius regimine, et ideo natura determinatis temporibus determinat eas in quo debent exire.

Queritur utrum menstruum sit in aliis animalibus sicut in natura humana. Videtur quod sic. Menstrua sunt in animalibus propter duas causas, propter conservationem fetus ex ipsis et propter nutrimentum eiusdem. Sed hec ergo in aliis animalibus ista duo reperiuntur sicut et in homine, ergo est in aliis menstrua abundare. Item dicit Philosophus in de animalibus quod sanguis menstruus est in lacte ex quo fetus nutritur. Lac autem quod ex sanguine menstruo generatur habundat in ceteris animalibus sicut in natura humana, ergo etc. Item videmus in generatione pulli quod pullus antequam egrediatur de testa nutritur a sanguine in ipsa testa existente. Sed sanguis in testa non potest esse nisi sanguis menstruus a matre proveniens in generatione ovi quod per consequens [illegible] actum non in sanguinem in ipsa testa generatum, sed fortasse gravis fuit in ipsa materia antequam ovum generaretur, ergo necesse est sanguinem menstruum in ceteris animalibus habundare. Ad oppositum est Philosophus quod dicunt auctores scilicet quod in aliis animalibus non habundat menstruum et huius ponunt duplicem causam. Una est magna habundantia humiditatis in natura humana. Alia est quod humiditates superflue in aliis animalibus cedunt in pilos, ungues

et cornua et ungulas et huiusmodi. Ad hoc dicendum quod in aliis animalibus sunt menstrua sicut in natura humana. 5° Sed notandum quod sanguis menstruus hanc habet in se duplicem naturam scilicet naturam nutritivam et naturam superfluitatis. Dicendum quod sanguis menstruus quantum ad naturam nutritivam abundat in omnibus animalibus. Ratio cuius natura menstrui est conservatio quorundam membrorum fetus et ipsius in aliis [illegible] et eius nutrimentum quod in aliis animalibus reperitur. Ratio vero ad naturam superfluitatis solum habundat in natura humana, et ratio cum ipsa superfluitas est natura est a corpore expellenda et sic non est in aliis quia ab ipsis non expellitur. Ratio vero huius 2° superfluitas menstrui in ceteris animalibus habundat sicut dictum est propter quod fluxus in ipsis non fit [illegible] sicut in natura humana. Videtur quod [illegible] debent fieri, quia minor [illegible] est superfluitas aliqua non omnino [illegible] ipsius materia [illegible] est illius humiditatis [illegible] debita [illegible] a natura determinari et [illegible] ad generationem eorum. Ad hoc. Contrarium dicit Philosophus quod humiditas menstrui non fluit in aliis animalibus sicut in natura humana 5 et [illegible] et causa huius est duplex. Una est nimia humiditas in natura humana respectu ceterorum animalium. Alia est causa quod in aliis animalibus superfluitates huiusmodi cedunt in cornua et ungues et huiusmodi, et ideo propter [illegible] consumuntur in aliis [illegible].

2 Sed tunc queritur quare in ceteris animalibus masculi habent cornua maiora quam femine. Videtur cum materia sit superfluitatis menstrui sunt cornua in ceteris animalibus, cum huiusmodi superfluitates maxime habundent in feminis, videtur quod deberent habere cornua maiora quam masculi. Dicendum [illegible] quod masculi ceterorum animalium habent cornua maiora quam femine propter duas causas. Una 5 propter finem naturae quia finis est defensio illorum animalium; masculi enim sunt audacioris et maioris pugne et maioris defensionis quam femine, et ideo natura in ipsis generat maiora et fortiora instrumenta ad se defendendum que sunt cornua. Alia causa est quia in generatione cornuum non sufficit solum materia sed efficiens que est calor qui fortior est in masculis et ideo potens est natura elevare illas superfluitates ut ex illis cornua generentur. 5° In feminis vero calor est debilis et ideo non potest superfluitates illas in tantum elevare quod ex illis cornua magna generentur. 2° Propter quod menstrua non sunt in ceteris sicut in feminis et videtur quod sic quia sicut lac et mamille adinvicem proportionantur et [illegible] mamille autem sunt in ipsis et etiam lac. Contrarium dicit Philosophus in de animalibus

quod a quodam capro mulso sunt facta de lacte
quod inde facti sunt caseoli ergo et cetera In debito co-
in temporibus. Ad hoc dicendum quod menstrua non sunt
in viris et causa huius est propter nutrimentum
fetus in utero et conservationem vite. Cum ad hoc
fetus est proportionatus primum. Nutrimentum autem
in utero vel conservationis nullo modo recipit a patre
sed a matre et ideo menstrua non sunt
in viris. Ad hoc quod obicitur de mamilla dicendum
quod mamille sunt propter duo scilicet propter
decorationem et propter necessitatem nature et in viris
sunt propter decorationem. In feminis vero propter necessi-
tatem nature. Sunt enim in viris propter quandam
necessitatem quia in tempore coytus aliquid de ma-
teria spermatica transmittitur a corde et quod sufflatur
ad mamillas quod ad generationem recipit. Et
signum huius est quia in tempore emissionis spermatis
mamille tument in mulieribus et cetera. Utrum iudi-
cant fluxum menstruorum et sanguinem menstruorum vel non. Et
dicendum quod in ipsis non est sanguis menstruorum nec
fluxus eius sed fluxus emorroidarum et hoc est
quia fere omnes sunt mites. Utrum sit fluxus
emorroidarum in feminis et videtur quod non quia non
debet esse cum debeat esse sufficiens fluxus
menstruorum. Dicendum quod uterque fluxus est in feminis sed
tamen raro accidit esse fluxum emorroidarum
quia natura sufficienter se non expedit per fluxum menstruorum
a suis superfluitatibus. Sed tamen notandum est quod
fluxus emorroidarum alius est a fluxu
menstruorum quia fluxus menstruorum a tali natura procedit
que ad generationem est ordinata. Fluxus autem
emorroidarum non sed solum est fluxus pur-
gativus nature simpliciter

9 Queritur in qua latitudine plus habundant
menstrua. Videtur quod in macris quia multitudo menstruorum sequitur
multitudinem sanguinis, sed habundat propter maiorem
fortitudinem caloris naturalis in ipsis macris
multitudinem sanguinis generantis ergo et cetera
Oppositum sic dicit philosophus. Sperma sicut est in
viro sic menstrua in mulieribus, sed sperma plus
abundat in viris macris quam in pinguibus
ergo menstrua plus habundant in macris feminis quam
in pinguibus. Contra multitudo menstruorum
sequitur multitudinem superfluitatum aggregatarum
in corpore, huiusmodi autem superfluitates plus habun-
dant in pinguibus ergo et cetera. Ad hoc est consimiliter
respondet quod menstrua plus habundant in latitudine
pinguium quam in macra et cetera. Ad obiectionem
dicendum quod pinguedo est duplex quedam est
humida ventosa et in hac plus habundant
quam in macris et apte et cetera sufficit et multa
Est autem alia pinguedo frigida et humida
et in hac minus abundant menstrua que sunt propter
generationem. magis tamen illa que fit propter multi-
tudinem superfluitatum aggregatarum in corpore
Ad aliud dicendum quod multitudo menstruorum que fit propter

scilicet in macr[is] latitudine maior multitudo sanguinis

generationem proportionaliter spermatibus viri et tunc menstrua sunt du-
bio plus habundant in macris quam in pinguibus
frigidis et humidis. Menstrua autem que sunt propter aggrega-
tionem superfluitatum plus habundant in pin-
guibus quam in macris et ita non proportionaliter
spermati viri. Et ideo menstrua et cetera. In qua etate
plus habundant menstrua. Videtur quod in
senectute in illa etate in qua habundat
plures superfluitates in corpore et ... est
debilis calor non potens illas superflui-
tates depurare magis habundat menstrua hoc
autem est in senectute ergo et cetera. Contrarium
dicit philosophus in particulari scilicet quod in senectute
menstrua auferuntur. Ad hoc dicunt quidam quod
ad generationem menstruorum duo requiruntur primum
est multitudo materie. Secundum est apertio vena-
rum per quas menstrua debent fluere de-
terminato tempore. Quod licet in senectute multitudo
materie habundet tamen quia vene sunt stricte
ideo non possunt menstrua per ipsas defluere et propter
hoc in senectute menstrua auferuntur. Nos vero
aliter dicimus quod duplex est superfluitas quedam
enim est que sequitur sexum quedam que sequitur spermam
Alia quedam est superfluitas omnis impuritatis que est
superfluitas residualis. Dicimus ergo quod sanguis menstruus
est superfluitas que sexum sequitur et non est
superfluitas impuritatis omnis sed est superflu-
itas que residualitati debita, quia ergo
in senectute remittitur vel rescinditur superf-
luitas residualis ideo rescinditur superflu-
itas que ex illa residualitate causatur huiusmodi autem
superfluitas est sanguis menstruus et ideo
in senectute auferuntur menstrua

Queritur propter quid fluxus menstruorum cessat in
senectute et sperma in viris a parte vero
principii contrarium est potius cum impotentes fiunt
quam sperma in viris. Et dicendum quod causa
huius est a parte complexionis feminarum et com-
plexionis virorum. In feminis enim calor naturalis est
debilis et humiditas multa invadens et
suffocans ipsum calorem naturalem qui calor est
principium generationis menstruorum, et ideo quia iste ca-
lor est insufficiens ad eorum generationem ideo
cito cessat in feminis, ideo menstrua cito ces-
sant in feminis. Calor autem in viris for-
tior est et ideo diutius sufficit ad gene-
rationem spermatis in ipsis. Item a parte corporis
pervenit hoc quia femine sunt debilioris
complexionis et ideo citius perveniunt ad se-
nectutem quam viri et ideo citius in eis
deficiunt menstrua quam in viris spermata
et cetera. Item quod fluxus menstruorum licet plus tempus de-
terminatum, superfluitas vero que per emor-
roidas in viris evacuatur. Ad hoc
dicendum quod menstrua sunt superfluitates que aliquo
modo sunt necessaria nature et sub eius regimine

et ideo non omnes tempus sui cursus determinant. Ra-
tionabiliter qui exit per emorroidas mulieres est
naturale nec nocet sibi ex corpore. Et ideo
quamvis cito veniat non tamen cito ipsum appellant
et ideo fluxum emorroidarum in viris naturale
tempus fluxus non determinavit etc.
Queritur in qua quadra lune magis
debeant fluere menstrua. Videtur quod in medio men-
sis sive circa quadram vel plenilunio quia ibi
est. Omne enim humidum crescit crescente
luna et decrescit luna decrescente.
Cum ergo in medio mensis luna tota sit
plena tunc augmentatur omne humidum
ergo cum menstrua sint humiditates tunc maxime
habundabunt. Sed ubi maxime habundant
tunc maxime debent emitti et fluere
ergo in medio mensis maxime debent flu-
ere menstrua. Contrarium dicit philosophus quod maxi-
5° me menstrua fluunt in fine mensis. Et conclu-
ditur ad alium dicendum quod ad menstrua duo re-
quiruntur. Primum est collectio menstruorum. Secundum est earum
expulsio per menses. Dicimus igitur quod in medio
mensis menstrua plus abundant, sed tunc non ex-
pectat expulsio debita earum et conveni-
ens et ideo exspectat usque ad finem men-
sis in quo sive magis stimulantur na-
tura menstrua et tunc stimulata ipsa expellit. Et in
2° quo tempore anni plus habundant menstrua. Videtur
quod in vere quia in vere magis abundat
multitudo sanguinis. Multitudo et abundantia
menstruorum sequitur multitudinem et habundantiam
sanguinis ergo etc. Item contra in plurimum per
... sicut auctoritas quod sanguis multum abun-
dat in vere et ideo necesse est ipsum fluere
a venis aut rumpere eas aut inducere
morbos pessimos in corpore ergo illo tem-
pore menstrua maxime habundabunt. Item vir-
tus a fortitudine virtutis causatur fortis
expulsio superfluitatum. In vere autem vir-
tutes sunt maxime fortes et ideo in
vere maxime menstrua expellunt quia re-
paratio ... sequitur fortitudo virtutis ut
dicit h. Oppositum contra. In illo tempore in
quo sanguis est acutior et tunc fit
aptior est magis huius fluxum ma-
xime fieri. Hoc autem est in estate etc.
Item ... est de complexione estatis
et huius humidus et fluxum menstruorum, sed in colericis
coleris magis est fit fluxus sanguinis
in estate ergo et fluxus menstruorum. Aut nec
in vere neque in estate licet fieri flu-
xus menstruorum potest. In illo tempore in quo
trahitur sanguis ad oppositum et diversum
fit fluxus sanguinis, sed in estate et in
vere fluxus sanguinis trahitur ad oppositum
et diversum. Trahitur enim ad partes superio-
8° res. Unde ibi generat scabiem et pu-
stulas et multa alia ergo etc. Ad hoc dicendum

et menstrua maxime fluunt in vere sed
fluxus menstruorum. 4 sunt cause. Prima est mul-
titudo sanguinis. Secunda est fortitudo naturae
expellentis ipsum. Tertia causa est intensio
generationis sanguinis et quantum ad istas
tres causas magis fit in vere quam in
estate. Quarta causa est acuitas sanguinis.
Quinta est apertio maxima viarum et quan-
tum ad istas duas magis fit fluxus
menstruorum in estate quam in vere. Et per hoc patet
solutio ad primum. Ad secundum quod in vere fit fluxus
sanguinis propter sui quantitatem et qualita-
tem, in estate vero propter sui acuitatem.
Ad tertium dicendum quod quantum ad apertionem maxi-
me vel viarum et dilatationem et ...
sanguinis et eius ebullitionem per venas ma-
gis fit in hiis temporibus quam in aliis
quantum vero ad attractionem eius ad oppositum
et diversum impeditur. 5°
Queritur utrum in suffocatione fluxus mens-
truorum sit inflatio pectoris. Videtur quod non.
Ultima inflatio sequitur repletionem et non
inanitionem. In suffocatione autem fluxus
menstruorum fit magna inanitio ergo etc.
Contrarium dicit sapiens quod ... causa ...
cor est inflatio pectoris. Ad hoc di- 8°
cendum quod inflatio pectoris accidit in suf-
focatione fluxus menstruorum propter duas causas.
Una est quia in fluxu menstruorum fit ma-
xime descensus humorum ad partes infe-
riores. Secunda causa est quia in pectore
est defectus caloris naturalis propter remo-
tionem ipsorum a fonte caloris scilicet a corde
ergo non potest consumere superfluita-
tes ad se descendentes. Queritur in qua 2 2°
femina sit maior appetitus coytus
aut in menstruosa aut non menstruo-
sa. Videtur quod menstruose magis appetant. Vi-
detur quod hec quod apte sunt generationi 5°
... magis apte sunt
coitum. Contrarium dicit ... quod re-
tentio menstruorum efficit ... 6 2°
Et ad hoc dicendum. Ad hoc dicimus quod in re-
tentione menstruorum maior est concupiscentia
coytus propter maiorem abundantiam 2°
menstruorum in quantitatem et qualitatem ...
quorum stimulatur natura in non menstruis
ad coytum appetendum. Et propter quod retentio 5
non menstruorum debilitat appetitum 6
cibi et confortat appetitum coytus. Di-
cendum quod causa huius est quia appeti-
tus coytus viget per repletionem membri 2
intendentis se inanire. Appetitus vero
cibi propter inanitionem membri intendentis
se replere. Et ideo quia huiusmodi menstruose
... vel earum superfluitates asce-
dunt ad stomachum et ipsum ... reple-
tum replent et ideo inficit ...

et sic appetit cibum quia non descendunt ad membra
confortativa et ea stimulat et ideo per contrarium in-
tenditur sic consummative ideo etc.
Utrum balneum simplex competit in fluxu
menstruorum. Videtur quod non quia per balneum vasa
aperiuntur et meatus dilatantur et ita sanguinem
subtiliat quae omnia magis augmentant flu-
xum quam diminuant quare etc. Praeterea simile
est de fluxu sanguinis de naribus et flu-
xu menstruorum sed in illo non competit balneum ergo
neque in isto. Contra balneum trahit materiam
ad oppositum et diversum, trahit enim ipsam ad su-
periora per illam subtiliationem et sic ad cutis
superficiem sed omne tale competit ergo etc. Prae-
terea simile est de fluxu menstruorum et de fluxu
ventris sed in fluxu ventris competit bal-
neum simplex quia trahit materiam ad superficiem
cutis et sic facit cessare fluxum ventris
ergo et in fluxu menstruorum competat. Ad hoc dicendum
5° et causa disputationis est sustinendum quod competat
sic non est faciendum. Ad primam rationem dicendum
et balneum [illegible] facit. Primum opus est
apertio venarum. Secundum est generatio sanguinis
et consumptio ad ista duo opera non competit.
Tertium opus est attractio materiae ad locum oppositum
et diversum et ad superficiem cutis et sic com-
petit. Ad aliud dicendum quod non est simile de
fluxu sanguinis per nares et fluxu menstruorum
dicendum in fluxu sanguinis per nares sanguis
subtilis est. In fluxu vero menstruorum est grossus
et ideo balneum ipsum subtiliat et attrahit
ipsum ad cutis superficiem. Ibi autem magis
subtiliaret et ideo magis esset aptus ad
2° hoc ut per nares flueret magis quam ante. Utrum
stupha competat in fluxu menstruorum. Videtur quod non
nil accidens in fluxu sanguinis competit
in hoc casu stupha addit in fluxu sanguinis
5° ergo etc. Contrarium dicunt auctores. Ad hoc
dicendum quod stupha competit ut fluxus sanguinis
diminuatur et ita differat a balneo tenore.
Ad 2 dicendum quod evacuatio sanguinis per eandem
viam per quam prius exivit non est bonum
2° sed per contrariam viam bonum est. Utrum flebotomia
debeat fieri de vena brachii aut de ve-
na tali quod non est de vena cali(?) [illegible]
quia diminutio fluxionis sanguinis debet esse per
partem oppositam talis autem non est pars
5 opposita fluxui menstruorum. Contrarium dicunt
practici. Dicendum quod nos flebotomamus duplici
intentione. Una cum intentio est ut fluxus
menstruorum diminuatur et sic per oppositam partem
debet fieri flebotomia. Alia est ut menstrua
revocentur et tunc potest fieri per eandem partem
2° per quam prius fluebat etc. Utrum ventosa
apposita mamillis competat in fluxu menstruorum.
Videtur quod non quia nunquam debemus trahere
aliquam materiam a membris ignobilibus ad
nobilia. Mamillae autem sunt membra no-
bilia respectu matricis situata prope cor quare etc.

Dicendum quod ventosa apposita mamillis mul- 5°
tum iuvat in hoc casu et ratio huius est quia
ab epate procedit una vena quae in duas
dividitur et ramificatur et unus ramus
tendit ad matricem reliquus vero ad ma-
millas deligatur. Unde ventosa apposita
mamillis per venam illam trahit sanguinem
ad superiora et sic cessat fluxus menstruorum. Ad ra-
tionem in contrarium dicendum quod aliquando membra
nobilia vel ignobilia prominente debemus t-
rahere materiam ad membra nobilia dummodo membra
nobilia propter materiam illam non corrumpantur si-
cut hic non, tamen tota machina cor-
poris posset corrumpi etc. Utrum illa ven- 2°
tosa debeat poni sub mamillis vel
supra. Dicendum quod sub mamillis debet poni
propter duas causas. Prima est ut ipsae ma-
millae non corrumpantur in spongiositate sua
et cavernositatibus superfluitatibus a ventosa
attractis. Alia causa est quia mamillae
in parte superiori nervosae sunt [illegible] et in
inferiori parte sunt plenae, ventosa autem de-
bet poni super venas sicut dicit sapiens etc.
Utrum matrix sit animal. Videtur 2
quod sic. Omne illud quod delectatur ex bonis
odoribus consurgendo ad eos et tristatur a malis
fugiendo ab eis habet sensum olfactus et
virtutem olfactivam sed omne tale animal est et
matrix est huiusmodi ergo matrix animal est. Haec
est ratio sapientis. Praeterea omne istud cuius
partes compositiones et delectationes sunt in
quibusdam locis et contristationes in aliis et
non in eodem loco sunt permanentes donec
suum desiderium compleverit est animal. Matrix
est huiusmodi sicut dicit G. [illegible] intelligendum
cum ibi est [illegible] materias desiderat
[illegible] et si non complet suum desiderium non
permanet in eodem loco. Praeterea omne illud
quod movetur ad diversas differentias positionis
dum sit ad complementum sui desiderii et deside-
rati perfectionem est animal. Matrix est huiusmodi
quare etc. Dicit enim G. [illegible] quod matrix
intendit fetus generationem et si non compleat
suum desiderium movetur huc et inde. Prae-
terea omne istud quod per motus delectationis
saltat ad diversa loca movetur et per tristi-
ciam torquetur est animal sed matrix est huiusmodi
sicut dicit G. ergo est [illegible] animal. Et sic in suffo-
catione matricis mulieres ipsam movere sur-
sum et deorsum. Hoc autem non posset esse
nisi esset animal ergo etc. Ad oppositum. Anima illius
partis corporis est actus primus totius cor-
poris est perfectio et propter hoc nulla pars
corporis nomine totius appellatur. Sic vult
Philosophus in primo De anima. Sed matrix
est pars corporis animalis quare non est animal.
Praeterea nullum membrum nisi quod [illegible] animalis
[illegible] et in se ipso nullum radicatur est
animal, sed matrix est huiusmodi, [illegible] cum aliis dependet

88

ad ipam a cerebro p[er] nervos intrinsecos co[m]p[ositi]
matrix non est al[ia] ¶ Contra si matrix diceretur
ad suas operationes sensus dictas sicut et alia
membra dicuntur. omne enim membrum fugit
sibi nociva et appetit adiuvativa ¶ Preterea
ea si matrix esset at non esset nisi propter
duas causas operacionis ... non sunt dicas
positionis hoc autem explet ... ma[teri]a
intellectus ... quod matrix non movetur et
sensus vero talis omne membrum quod per suum
motum non potest attingere aliquid membrum
sibi propinquum non potest attingere membrum
sibi remotum Sed matrix magis
attingit stomachum quam neque dyafragma
potest attingere quod est ab ipsa remotius
et ideo non movetur ¶ Preterea membrum deserviens
non movetur ad membrum suum deserviens
sicut porus ad respondendum aut ab ipso
removetur / dyafragma vero est membrum
spirituale quam matrix cui sit prope non movetur
ad ipsam ¶ Sed ulterius membrum quod habet
humiditates attrahit non ad alias humi-
tates sed stando et quiescendo ipsas at-
trahit Sed matrix est huius naturae cum multa
sensata venarum per quas habet humiditates
attrahere ad se. matrix vero attrahit sangui-
nem ab aliis membris et ad ipsum non
movetur et sic hoc. matrix non est al[ia]

5°

quod concedimus ¶ Ad obiectum in contrarium videtur
sicut hoc non dicimus quod matrix appetit
odorifera et fugit odores malos / non quod
sit alia sed quia proprietas sua talis est ut
fugiat id. istud vero appetit ¶ Dicimus quod
cum intentione sapientum quod duplex est appe-
titus naturalis scilicet et animalis qui dividitur in
sensibilem et rationalem ¶ Sic dicimus quod in
aromaticis et fetidis sunt duo scilicet odor
et dispositio odoris et sic videtur appetitus
alii / est enim ibi complexio naturalis in qua na[tura]
odoris fundatur et dispositio illius naturalis
et sic videtur appetitum naturalem unde hoc modo al-
licit membra et appetitum naturalem ipsius mem-
bri / dicimus igitur quod matrix appetit odorifera
et fugit fetida non racione boni vel mali
sed racione quia odorifera sunt proporciona-
bilia sue naturali complexioni et fetida in-
convenabilia et sic racione sua sunt ¶ Ad se-
cundum dicimus quod natura continuandi non debet virtuti ani-
mali sed naturali unde appetitus coytus et desiderium
proveniendi fetus debetur virtuti naturali ma-
tricis. et ideo in huius operatione matrix non
sunt delectatur naturaliter / in desiderio vero consistit
appetitus aut animalis qui sunt a cerebro
ad istam operationem adiuvat ¶ Ad tercium et
in eodem [illegible] quod matrix est in aliqua
passione in qua movetur sed quia suffocatur
dilatatur et spumat et numquam ad locum
movetur. possumus tamen concedere sive aliquo
inconveniente quod matrix movetur et motus
iste procedit a potentia virtute animali.

et naturalis virtus enim vegetativa matricis compo-
sita ex virtute animali et naturali ¶ Vel sic stomachus
per compositionem harum virtutum movetur in sin-
gultu sursum et deorsum sicut et ma-
trix / et sic stomachus non dicitur at propter
istum motum a compositione istarum virtu-
tum procedentem sic neque matrix
at dicit deci ¶ Vel sic virtus vegetativa que
ex virtute naturali et alia composita non est ma-
tricis appropriata sed toti corpori ... ¶ Se-
quitur utrum suffocatio matricis ma-
gis fiat ex retentione spermatis aut
ex retentione menstrui ¶ Videtur quod sic Di-
cit enim quod ipse vidit accidere ista passione
viduis quamvis haberent ... et non vidit
accidere feminis virorum continentibus Sed vidu-
arum continentiam spermatis ... non con-
tinent menstrui Ergo suffocatio matricis
maxime fit ex retentione spermatis ¶ Con-
tra omnis ma[teri]a que vero est sub regime
nature maximum inimicum confert
si adveniat cursu nature contradicit ipsi
maximum confert nocumentum ¶ Sperma autem
est huius et non sanguis Ergo suffocatio
matricis ex retentione non regime naturalis
ergo magis fit ex spermate cum magis
nocumentum inducat ¶ Item ex eo quod est
maioris virtutis maius accipit nocu-
mentum in suffocatione matricis et magis
ei accidit ipsa suffocatio ex illo ¶ Sper-
ma autem est maioris virtutis quam sanguis
ut sic dicit ... de interioribus ¶ Preterea
ista passio accidit ex ma[teri]a in venenum conversa
sed sperma extra regimen nature existens ma-
gis convertitur in ma[teri]am venenosam. suffocatio
igitur matricis maxime ex spermate fit ¶ Quia
¶ Ad oppositum sperma generatur ex purissima parte
sanguinis Sanguis vero est ex grossa et
impura sed ex fetida ma[teri]a et impura
proveniunt fortiora passio Ergo suffocatio
matricis fortius provenit ex sanguine menstrui
quam ex spermate ¶ Preterea multa quantitas
huius ma[teri]e facit suffocationem inducit
suffocationem calorem naturalis Sed maior quanti-
tas sanguinis est habundat in corpore quam
spermatis Ergo suffocatio matricis magis
accidit ex sanguine quam ex spermate
¶ Ad hoc dicimus quod licet passio magis
provenit ex retentione spermatis quam ex re-
tentione sanguinis menstrui ¶ Ad primum obiectum
in contrarium dicimus quod duplex contingit
loqui de spermate ¶ Vnus prout est
sub regimine nature et sic non inducit
suffocationem matricis neque aliquam aliam mor-
bum ¶ Alio est loqui de ipso prout est
extra statum. et est magis veneno-
sum quam sanguis et percipit mu-
tat qualitates in matrice. et hoc modo
accidit hec passio ex spermate magis quam ex sanguine

Ad aliud dicendum quod ista passio fit duplex
aut propter quantitatem materie aut propter malas
qualitates punctuosas in materia existentes
primo modo potest fieri hec passio ex sanguine
et hoc et frequentius fit ex spermate, non
cum magis et minus propter similitudinem
multitudinem cum qualitates punctuosas in
materia existentes. Dicitur quod hec passio
dicitur de materia venenosa. Dicendum quod vene-
nosa dicuntur dupliciter quedam a tota
specie sicut tyrus napellus et huiusmodi et
sic non dicitur hec passio fieri de materia
venenosa. Alio modo dicitur aliqua venenosa
quia propter accidentia nociva et punctuosa que
in corpore inducunt et sic non dicitur hec pas-
sio fieri de materia venenosa. Notandum hec
passio plus accidat virginibus aut viduis
videtur quod virginibus quia hec passio acci-
dit propter repletionem materialis ex spermate
vel ex sanguine. In virginibus autem non
est evacuatio aliquorum ergo ista plus habun-
dant in virginibus in quibus autem plus abundat
magis hec passio accidit ergo etc. Contra
suffocationes accidit retentioni menstrui et
fatiunt et sine maiori nocumento veni-
unt cum suffocationes accidit evacu-
ari ergo etc. ergo minus accidit aliqua passio
causata ex retentione menstrui et spermatis
in virginibus quam viduis. Et ideo
Ad rationem dicitur quod hec ratio supponit
duo. Primo supponit enim quod sperma magis
multiplicetur in virginibus quam in viduis
quod falsum est celebra cum assueta fuisse
rationibus propter sunt largiora et a[...]
quam non assueta et in sua propria materia sup-
plent opaci abundantiam, et ideo in vi-
duis plus abundat spermata quam in virginibus.
Item ad falsum supponit quod quod si plus habun-
dent spermata in virginibus quod propter hoc
ipsis eorum retentio propter inducat hanc
passionem quod falsum est licet enim plus ha-
bundent spermata in virginibus tamen quia
in assueta sunt expelli ideo retentio
earum minus nocet. In viduis autem sunt
assueta expelli et ideo retentio eorum
in ipsis magis nocet et potius suffocationem matricis inducit.

Queritur quod fluxus emorroidarum sit
turbatio cerebri et tristitia et
alia huiusmodi accidentia mala. Dicendum quod emor-
roidarum colligantiam habent cum cerebro me-
diante corde quod ideo nutriunt et ideo re-
pletis hiis venis sanguine grosso et
melancolico mali fumi multi resoluti ex
huiusmodi sanguine petunt cerebrum per medi-
tatem venarum continuatarum cerebro et tur-
bant ipsum et inducunt mala similia.

reputationes diversa fantastica. Nota quod fe-
mina debet magis fluxus extunc ergo quando
non dare continuitatem et hoc est frigidiorum
menstruorum et ideo fere licet menstru-
tum partes interius non solum in utero
sed extra uterum. Dicendum autem sanguis
hic fit a in venis partes licet autem femina
pareat hic suffocationibus superioribus conti-
nuando et illis aliquando emittit cum
emorroidibus. In viris autem sunt suffoca-
tiones minutiales solum que per emor-
roidas purgantur et non aliter sed hiis
in feminis sit utrisque propter hoc ista passio
transiit. Propter quod fluxus ab et emor-
roide fit prodita et fiunt ibi dese-
minatum aliter vero suffocationes sic
ergo et urina non sunt sunt mee pe-
nis posterius. Ad hoc dicendum sumus in
etatem mulieres quod differunt iste
suffocationes et ille vero urine egesti-
onis ab et emorroidas differunt enim
maiori et minori malicia. Unde quia
ab et emorroide sunt minoris mali-
cie et nocumenti ideo expectant tempus
determinatum. Aliter vero ab sunt maioris
malicie et nocumenti ideo statim
sine expectatione aliqua expelluntur a natura.
Sed aut aliter dicitur quod suffocationes cor-
poris quedam sunt que sunt in parte
suffocationes sicut egestio et urina de
pue sicut ab et emorroide. Prime vero quia
nocumenti sunt ideo statim abiciuntur
a natura. Aliter vero que est quasi ex eis hu-
moris sunt et post redeunt in membris et in
natura corporis si necesse est non abiciuntur
a natura nisi quando multe habundant, ideo tempus
servat determinatum et in tempore determinato
fluunt. Notandum quod aliqui sunt sine suffoca-
tionibus sicut ab et emorroide vi-
vit cum utrisque sepe in sanitate bona
sine hiis et non sine suffocationibus primis
scilicet urina et egestione. Ad hoc dicendum quod
suffocationes prime sunt solum suffocationes
impure ita quod nichil est ibi de bono et
ideo cottidie expelluntur a natura. Aliter
vero non sunt solum suffocationes impure
cum sit natura sicut nutrimentum conveniens
membris et ideo sine fluxum istarum suf-
flationum utrisque sepe in sanitate remanent
sicut patet in exercitantibus et multa la-
borantibus. Unde in maxime per emorroidas
quia sunt in quiete multa et sic pusilla
nimis et humidi nutrimentum et ubi utiles
valitis unde humor multo multiplicatur et
Notandum per fluxum emorroidarum expectat flora
videtur quod non quibuscumque multis sanguinis
fluunt per venas eis non expectat flora, huiusmodi
aut sunt qui patiuntur emorroidas ergo non

90

opetit [illegible] flora [illegible] augetur enim fluxus sanguinis
Ad oppositum est quod dicunt petrus. quod tales sunt fle-
8 mandi. Item quod tibie opetit flebotomia propter
duas causas. Una est [illegible] fluxus ad op-
positum ut desiccet humores aliam vero tene-
re dicit a. alia causa est ut absumantur ca-
2 use morbi. Utrum flebotomia facta sit in bra-
chio videtur quod sic quia hic enim decurrit
fluxus emorroidarum. Ad oppositum est quod dicit a-
[illegible] quod in venis iuxta calcaneum est
flebotomandi [illegible] venis que sunt inter cavi-
llam pedis intus et extra. Correctio solutio est
de [illegible] et emorroidarum. quia in hiis maior est fluxus
flebotomie de venis pedis iuxta calcaneum quo
8 in emorroidarum [illegible] est facta. Ad hoc item
quod flebotomia utraque non [illegible] fluxum. est enim
per locus [illegible] emorroidarum [illegible] et [illegible]
Vel item quod in emorroidarum [illegible] in aliis [illegible]
[illegible] est ea causa et [illegible] est evacuatio
per partes superiores. et quarta [illegible] est eva-
2 cuari per partes inferiores. Utrum scarificatio in spa-
tulis spectat videtur quod non. Quia scarifi-
catio non videtur evacuare sanguinem conten-
tum in venis. Spatula et locus [illegible]
tus est alieno fluxu quo [illegible] scari-
ficatio competere non videtur. Ad oppositum est
[illegible] a. dicitur quod ventosa cum scar-
ificatione in spatulis [illegible] prodest. Ad
hoc item quod ventosa cum scarificatione
[illegible] prodest. evacuat enim a venis [illegible]
que colligantiam habent cum venis [illegible] et
ista scarificatio duo facit. diducit fle-
[illegible] et [illegible] causam antecedentem [illegible]
[illegible] et sic patet solutio questionum
Explicit [illegible] de [illegible] emorroidarum [illegible] [illegible]
[illegible] et de [illegible] et sunt [illegible] ab hyspano
[illegible] **Incipiunt experimenta ad oculos**

Ad oculos

Ad oculos rubeos lippos et lacrimosos
et ad palpebras [illegible] [illegible]
Rx lapides calamine [illegible] lapides [illegible]
[illegible] fit [illegible] [illegible] quinquies
et semper extinguatur in aceto. postea [illegible]
[illegible] et subtiliter pulverisa et [illegible]
adde [illegible] lapidis ematites pulverisa-
ti postea distempera cum succo [illegible]
[illegible] albe que [illegible] [illegible] [illegible]
et fac bene liquari et [illegible] ad solem.
postea [illegible] distempera cum succo [illegible] et [illegible]
[illegible] sic fac bene quinquies. postea [illegible]
[illegible] cum adhuc est molle ad magni-
tudinem fabe et cum opus fuerit iste
[illegible] quod [illegible] in vasculo aqueo ut
[illegible] possis mane cum aqua ro. de
[illegible] oculis. Nota [illegible] [illegible]
[illegible] vel [illegible] [illegible] mane [illegible]
[illegible] existens in lecto et appone a
[illegible] [illegible] [illegible] et clausis oculis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] impone. et [illegible] mane
cum aqua frigida clara sic facias [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] postea quiesce bene

per 8 dies et amplius hec medicina bene [illegible]
et est [illegible] in [illegible] [illegible]. Ad oculos Lacrimosis
lacrimosos Rx [illegible] [illegible] cum melle et
aceto mixtam et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
los [illegible] [illegible] est quod oculos [illegible]
Ad omnes tumores [illegible] [illegible] [illegible] tumores
[illegible] [illegible] et ad [illegible] vel ad omnes
tumores vel aquas [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] recipe [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] et [illegible] [illegible]
diu donec in modum [illegible] vel [illegible]
[illegible]. hoc postea [illegible] [illegible] tumoris
apponens [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est. De [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Ad [illegible] Rx [illegible] et [illegible] de [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] et pone super lo-
cum et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. Ad pulmonis infirmitatem Ad pulmo[illegible]
Rx marrubium et tere deinde [illegible]
[illegible] exprime in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
fit de succo marrubii et [illegible] de lacte
et [illegible] [illegible] et [illegible] isto [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Et si [illegible]
[illegible] fuerit infirmitas pulmonis [illegible] [illegible]
[illegible] nisi [illegible] de eo. totum
[illegible] [illegible] [illegible]. Contra Fistula
fistulas recipe [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] cum liquore [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] per novem dies vel plus [illegible]
fuerit et fiet [illegible] [illegible]. Ad Ad [illegible]
[illegible] [illegible] Rx testudines magnas
[illegible] qui [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] et pone super infirmitatem [illegible]
donec sanetur. [illegible] medicina est
et experta et probata
Incipit phisonomia Alberti Magni Physonomia

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] artem
Phizonomie [illegible] affectus et mo-
res [illegible] in homine. non quod ista [illegible]
[illegible] imponat [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] que tamen [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] philomon et palemon
[illegible] a [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] sanguineos aut opposita
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
sunt ad [illegible]. flegmatici [illegible] [illegible]
et [illegible]. Phisonomia [illegible] est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
aut [illegible] sunt et [illegible] Ca-
pilli molles et [illegible] [illegible] ingeni-
[illegible]. Capilli [illegible] [illegible] Capilli
[illegible] [illegible] et [illegible] Ca-
pilli [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Capilli
[illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible]. Capilli [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

et bonam hominis compositionem sicut dicunt predi
cti phylozophi
Caput — Caput nimis magnum stoliditatem indicat
Caput autem globosum breve est sine
sensu sapientia et memoria. Caput humile
superius et quasi planum in parte et disso
lutionem dat indicium. Caput oblongum
acquitulum et malleo simile hominem circumspe
ctum indicat ac prudentem. Frons angusta
Frons — nimium indocilem et voracem signat.
Lata vero prodigalitatem signat discretionis. Rotun
da designat iracundiam. Frons humilis et
demissa signat verecundum et vero admit
tentem turpia. Quadrata vero et
moderate magnitudinis magne sapientie et ma
Supercilia — gnanimitatis est indicium. Supercilia arcu
alia que coniunguntur usque ad coram na
si signant subtilem et studiosum in omnibus
operibus suis. Si autem tendunt et coniungunt
ad nasum tristem hominem et parum sa
pientem demonstrant. Si vero cum extremitatibus
declinant ad tempora et ad gibbositatem genarum
signat negligentem. Supercilia si sunt
longorum et multorum pilorum signant fer
hominem et magna ... et ...
suum et multum potentem in ... ita
ut opprimat ... nocte vera si
oportebat ... hic ... in
tum
Oculi — Oculi qui tamquam guttule nitoris micti
videntur mores compositos indicant.
Cum vero rarius movetur oculi ut non videat
non quiescunt signat mala ... ali
... in ... Si vero ... Ocu
li glauci splendentes cum ... signat
... et ... ad malicium.
Oculi magni tremuli et obscuri designat
viri potatorem vini et alterius potus et in
temperantiam veneris. Oculi parvi in
... signat imbecillem et sine ...
... et ... Cum autem gutte in
... acquitule ibi sunt et ... nigre
apparent signat animum ... et in
... Ubi autem in nigris oculis
guttule oculi circa pupillam ... ocu
li ... rubeant et ... tendunt
ad quadratam et quedam sunt pallide
... glauce et oculi qui foris ...
ambiunt pupillas sunt sanguinolente
et sunt magni oculi et ... pupil
le moveantur. Tales oculi signant ...
... mentem ... quisquis
cogitat ... talibus oculis ... est
... a demonstrato sanguine ...
Oculi nimium ... rubicundi
et ... lingua ... nata
et corpus instabile. Oculi ... in ...
... sunt ... indicat hominem
... et in agendo velocem et pru
dentem. Oculi qui ... claudunt
atque ... ac ...
... Oculi ... signant
stultitiam et ... Si autem ...

... sunt signat nobilem et magnitatem
in omnibus partibus suis
Aures — Aures eminentes et valde magne
signat stoliditatem ad modum asini
et garrulitatem et imprudentiam. Si val
de parve malignitatis sunt indicia. Au
res nimium rotunde indociles signant.
Aures oblonge et anguste invidie si
gna sunt. Aures rarae et superius
applicate pigritiam designant. Bene ra
Bene — se signat ignaviam et ... Ni
mium autem tenues malignitatem ...
ne rotunde ... Nares
Nares — patule ... et fortitudinis dat indi
cium. Longe vero et tenues mollitiei
et levitatis signa sunt. Narium autem
que iuxta frontem est ... equalis
linea descendit ... inter
oculos et supercilia ... est
et constantie demonstrat et prudentiam.
Nares inde ... affigunt.
Vultus — Vultus plenus et crassus ignaviam et vo
luptatibus deditos signat. Vultus ...
... cogitationem subdolum signat. La
Labia — bia tenuia in ore ... si superius
labium acquitule cooperit superius inferius
magnanimum et fortem indicat. Te
nuia vero labia ... indicant ...
... et ... indicat. Labia ...
... ab ore ... pendentia ...
... et ... hominem indicat.
... in asinis et in equis ... antiquis
hoc signum invenit.
Os — Os ... tam ...
... qui ... effeminatos ... O
... dilatatum ... indi
cat et ...
... maximis ...
Capilli — Capilli plani acquitule demonstrant
... et nimis perturbatum.
Qui ... et ... sunt
... sunt et ... Capilli ...
plato ad ... Nullus
... est ...
ad quadratam. Capilli longi ...
dolos ... Vox
Vox — vox ... aut capre stultitie indi
cium est. Qui autem ... vocem
... de facili sunt ... in ...
et ... Vox tenuis et quasi ...
tristem indicat et suspiciosum ...
vox ... in naribus ita ut per nares
loquatur ... sunt et mali
... ac malis alienis gaudentes.
Collum — Cervix vel collum longa et tenuis signat
virum qui malignitatem meditatur.
Rotunda cervix ... animi
et corporis ... Cervix brevis
indicium est eius qui cum ...
dolus est. Cervix nimis recta ...
... et ... Pectus
Pectus — pectus multum carnibus velatum est indocilis

indicat et iniquos. Pectus per longitudinem quod ventrem pendentem indicat se ad ventrem. nimietate pilorum tegi ostendit hominem stabilem et animi sine religione ac pietate et luxuriosum. Humeri autem pectus abundat capillis animosum ostendit et letum. Humeri tenues et quasi in acumine erecti insidiosum indicat hominem. Brachia que in tanta prolixitate extenduntur et erecto corpore extremitas mediis digiti appropinquet ad genu largum fere ac in mensa designat quandoque digitorum agiles ostendit homines et fortes. Brachia autem prolixitas haec ad femur attingit vel parum ultra declarat homines malivolos et malis alienis gaudentes. Manus nimium breves et grosse fortes homines denuntiant et sagaces. Grosse manus si digitos breves ultra modum habeant ostendit insidiosum et furem. Manus in torte et tenues et obductos loquaces significant et voracem. Ungues albi plani et molles ac tenues et obrubei bene pellucidi aptum ingenium indicant. Ungues inflexi et curvi impudentes indicant et rapaces. Ungues breves nimium declarant malignum. Digiti collecti et conglobati avarum ostendunt et malignum. Digiti parvi et tenues stultum denuntiant. Digiti curvi et crassi modum indicant et audacem. Latera tenuia et angusta et depressa timiditatem indicant. latera vero repleta carnibus et dura ostendunt hominem indociles. Haec enim ad caudam platonem referuntur. Sura que subgenu est cum plena est et que carnida intemperatum hominem significat et inimpudicum. Molles sure effeminati affectantes pedes crasse et breves valde inflexi indicant hominem. Pedes nimium polypi ad hominem dolosum referuntur. pedes tenues et breves produnt hominem malignum. Qui longos passus incedunt magnanimi esse solent et efficaces. Qui celeriter incedendo se applicat et vultum deducit atque totum corpus complicat ostendit timidum et ... Qui breves passus habet et ... malignus est et ... Color cutis totus niger ... indicat. Color albus et rubeus fortes et animosos ostendit. Color ... albus cum pallore ... indicat ... Color igneus in lucentibus oculis ad insaniam ... Color medius inter album et nigrum qui declinat in brunum seu fuscum ... ostendit ... ingenii boni et bonorum morum.

Generaliter autem tenendum quod in comparativis sunt natalia quo ad figuram vel ... litatem situm motum indicant bonam ... habitudinem natalem. Membra vero que posita sunt in figura qualitate situ motu ... litate. ... indicant. Cetera dicit plato et ... ... in hominibus est. tales vel homines talem mores gerunt nisi ... legalis et consuetudo in opposito. ... est ... de hoc. Dicunt ... signa ... mores ... non tamen imponunt necessitatem sed ostendunt inclinationem nature ... affectus. Nam si ... frequenter et probabiliter. Quod ... signa ... de ... dictum est non statim ... est ... forte signum est ... non ... nam ... forte mutatum est ... consuetudinem vel freno ... tenetur. Unde narrat ... quod descriptam ... picturam ... philemoni ... conti ... ut physonomie putarent ... de ipso quod ... lib. aut ... physonomie ... de ... talem ... ... qui confessus est philemonem ... indicasse ... amore ... et honestatis ... ... cordis ... studium quod ... signatum. ... ... que naturaliter insunt homini ... ... musica et geometria et ... in oculis principaliter consistit ... physonomie. Et si oculorum ... medi... ... esse ... ... physonomi affirmaverunt ... esse ... cordis esse ... oculi ... ... est. Explicit physonomia ... alberti

Incipit dicta michaelis de calculo

Galienus ... tractatu libri ... lapidis ... in ... sunt in renibus et vesica sunt ... fit ex viscosis materiis in quibus ... ... quo fit in ... balneorum ... viscositas indiget calore ignis ... forti qui possit consumere totam subtilitatem ... ... de corpore. ... sed in libro de calculo ... ... sunt ... lapidis ... esse calorem ignis fortem ... sit ut plurimum non ut semper ... inveniuntur ... calida

complexionem aut [illegible] post febres. fit ig
aliquando quod calor naturalis habet sufficientem
est decoquendi materiam et non solum naturalis sed
[innaturalis] equaliter sed est qui maior est cum
diminuto cum calore naturali magis fit ad
magnificationem lapidis quam ad eius du-
rationem. Expressius non eam magis facit
ad durationem quam ad magnitudinem. Probatur
contra opinantes qui putant magis generari lapi-
dem sine igneo calore cum materia
generari in flatibus et infirmis et habentibus
renes frigidos. Et ideo in primo [?] tractatu
libri experimentorum. Cum [?] lapidem in renibus
constringit fortissimum dolorem in ipsa hora qua
venit et ipsa transeuntibus eius ad vesicam
in aliquibus autem horis sentiunt quandam ponderositatem
quoddam in renibus. Aliqui autem opinantur
calculum generari in quibus veniunt renum
et hii dicunt dolorem non esse hora generationis
sed solum in transitu eius. Alii existimant ipsum
generari in corpore renum eo modo quo gene-
rantur in iuncturis. Isti dicunt dolorem fieri
dum generatur. Et eum in eadem vesica
non invenitur maior calculus in renibus
[illegible] non generari. Avenzoar. generatur cal-
culus in ipso corpore renum sicut in aliquibus iun-
cturis tamen hominum aliquorum. Ita cum
inveni calculum generari sub lingua adeo
magnum quod impediebat motum lingue
et extracto redijt lingua ad pristinum sta-
tum. Haly in pantegni [?] dicit lapi-
dem generari in corpore et in colon et in
intestino et in iuncturis. Et iam aut vidisse
se vidisse quendam qui diutina passio-
ne tussis [?] reiecit lapidem cum sputo
et paratum est. Et in renibus lapis generatur in
renibus ex calore nimio et humore grosso
et viscoso consumitur eius subtile humidum per
calorem et grosse desiccatur induratur et
fit lapis maxime si vie fuerint stricte per
quas urina transit a renibus ad vesicam
tunc enim colatur subtilitas urine et re-
manet grossitudo. Item infra [illegible]
generatur dum materia est non multum viscosa
neque grossa que dum pervenerit ad re-
nes moderatam suscipit coagulationem qua
propter virtus expulsiva sufficienter ad ex-
pellendum eam. Lapis aut generatur cum
materia est nimis viscosa et grossa et mul-
ta et cum venit ad gravitatem re-
num adunabitur ibi et propter fortitudinem
caloris coagulabitur vel congelabitur et procedente
tempore materia multiplicata et coagulata et indu-
rata fit magnus lapis. [illegible] aut
fit lapis ex sanie ulceris facti in ipsis
que cum non expurgatur coagulatur ut te-
gula de luto et fit lapis. Item infra
debiles aut fortes. *Cause generationis lapidis renum in senibus*
D[e] quod causa generationis lapidis renum in
senibus est defectus caloris quod humores crudi

et grossi multiplicantur in eis propter debilita-
tem virtutis digestive et cum meatus per
quos urina transit de renibus ad vesicam
sunt stricti propter frigiditatem grossi humores
generantur. frigiditas enim apta nata
est constringere vias. Unde cum materia
grossa venerit ad renes non potest totaliter
exire propter strictitudinem viarum. Sed quod colatur
id est subtile in ea grossum aut rema-
net in gravitate renum et desiccata
humiditate per calorem induratur et fit
lapis. Haly: generatur lapis in vesica in
corporibus puerorum aut generatur lapis in vesi-
ca duabus de causis. Et quia humores
grossi et viscosi multiplicantur in eis
propter suam gulositatem et inordinatam
comestionem super cibum. Et quia meatus inter
renes et vesicam ampli sunt in eis
propter fortitudinem caloris naturalis. Et propter
fortitudinem expulsive. Quia propter materia
grossa sit vel subtilis facile transit ad
vesicam. Et quia collum vesice strictum est
propter etatem. recedit tunc subtile grosso
autem remanet et propter vesice calorem
fit lapis. Avicenna: non generatur lapis in
iuvenibus. Iuvenibus vero non generatur la-
pis in vesica quia urina eorum subtilis
propter calorem. Et eo quod magis habent calo-
ris quam humiditatis et magis conveniunt
sibi in cibis quam pueri et eorum collum
vesice habet largius quam grossum cum
subtile exit. Et hec est causa quare non fit
lapis in vesica mulierum. Sed quia col-
lum vesice habent breve et amplum quo
grossum et subtile simul exit. Item infra
Signa lapidis renum sunt. Et urina
exit paulatim cum ardore et pa-
tiens sentit dolorem in lumbis vel [illegible]
in loco renum et dolor pungitivus. Et multi
dolent testiculi qui est a parte renis pa-
tientis. Et contingit eis dolor ani et coxa-
rum et stupor pedis propter generationem in
renibus partem per omnes partes. Renum
et pedum stupor habet eius compressionem
cum magna arteria et cum vena
grava eo quod ex istis duabus venis
procedunt duo rami ad renes qui
in minutas dividuntur ramos venarum
ad ramos lateros et hanckas. Residuum
aut urinis venis dividitur in duas partes
que ad duos pedes veniunt. *De differentia lapidis renum et vesice et signa generalia*
Avenzohar differt
autem calculus renum ab eo qui in vesi-
ca generatur in duritie et loco generationis
Nam qui generatur in renibus non est adeo
durus sicut qui in vesica et qui in ve-
sica generatur in gravitatibus eius generatur
Item aut in renibus in corpore renum
tunc incipit dolor cum incipit la-
pis generari et non cessat augeri dolor
quousque expellatur lapis. Qui vero in ve-
sica generatur non facit dolorem quousque moveatur

De loco generationis lapidis
Senum
pueri
Iuvenes
In mulieribus
Signa lapidis renum
Urina

Differunt autem et subtilitate quia minor lapis
vesice maior est maximo renum Renum in
principio septi capituli tertii augmentatur
dolor renum quando iam repletur renes et potissime
et maxime in illa hora quando superfluitas
descendit ad intestina propter constrictionem
fit in renibus ab intestinis unde dolor
alleviatur cum quiescit penitus quia expel
luntur superfluitates Precedit autem genera
tionem lapidis in renibus residentia are
nosa in urina cum color sequitur
dispositionem sanguinis in rubedine
et frigiditate que similis est residentie
que fit in dolore capitis Rasis oportet
distinguere istas residentias prenominatas
quia arena aut alia non fit nisi
ex renibus calculus generatur quia in
[illegible] quos sunt aquositas decurrens
ampliati recipiunt aquositatem grossam que
adherens ventriculis renum et decoctum ca
lore coagulatur et recipit [illegible]
sibi simulet adherente et coherente
Prohibetur autem generatio lapidis usu de
lecti exercitii et abstinentia superfluitatis cibi
et potus et usu provocantium urinam Illi
autem qui hac passione laborant necesse
est subtiliationibus humorum et ad expul
sionem separatis provocare ex elebero
Rasis multi testantur vomitum prodesse ad
prohibendam generationem calculi et quod plurimum
habent sanguinem et grossum pro flema
di et in saphena et in vena genu
deinde provocandus est vomitus

Capitulum de causis generationis lapidis in pueris et renis in senibus

Item dicit in secundo tractatu septi capituli quod
iungit urinam grossam (grossificant
fortior et dignior causa est in generatione
cum calculi deinde intentionem [illegible]
nisi decoquitur ut prius dictum est aquosita
quia remansit de illa grossitie in ve
sica in qua calor agitur indurabitur
et tunc facilius adunabitur et adherebit
ei quod prius est grossum in urina adeo quod
fiet magnus calculus sicut contingit in
caldariis balneorum Grossities vero urine
maxima causa calor non sufficiat
quod sit tepidus Unde contingit fieri
in caldariis balneorum [illegible] aqua [illegible]
pida Item coagulatio lapidis in ve
sica fit per mixturam coagulationis [illegible]
quantum fit in renibus ante mixturam In pro
cessu autem urina puerorum propter multam
et inordinatam comestionem et motum
statim post cibum et si sub hoc etiam
lacte tunc potissime generatur lapis
Senibus autem generatur lapis in renibus
maxime eo quod operationes in eis naturales
debilitate sunt et diminute unde a
quositas que a sanguine separatur non
est multum subtilis neque bene cocta
sed habet quandam grossitiem quasi fari
ne petrificatur in renibus senum Rasis

et aliquando generatur in ipso corpore renum
sed fit in mixturis [illegible] carnis
est grossum et viscosum In pueris autem
aquositas renum est valde digesta et val
de subtilis unde neque remanet neque
indurescit aliquid ex ea in renibus sed
totum provenit ad vesicam tunc propter ampli
ationem seu amplitudinem vesice tamen
quod multum distat a fonte caloris inspis
satur et inspissatur et sit apta ut ad
hereat vesice et indurescat et petrifi
cetur Rasis super librum ipsos de acutis
et regionibus qui [illegible] multorum
et vesicam non multum calida et col
lum vesice non strictum nunquam sine de
[illegible] neque remanet in vesica quia [illegible]
lidum est de urina sed cum exit ista
autem non inveniuntur in pueris et ideo fre
quenter contingit in eis generari calculum
Avicenna maxime generatur calculus
in pueris qui fetorem habent et sto
machum calidum desiccatur cum urina
et plurimum quod humor attrahitur [illegible]
unde inspissatur urina et fetida fit
et causa [illegible] pueris et [illegible]
non facit urinam spissiorem et pleniorem
Cum non ventrem habent [illegible] et ve
sicam calidam et collum strictum [illegible]
turbulentia urine remanet in vesica
et coagulatur et induratur et adheret ei
materia similis superveniens donec magnus
fiat lapis qui cum descendit ad orifi
cium vesice obturat ipsum et facit do
lorem magnum et generat pruritum
in virga

De lapide puerorum

Causa ideo generant [illegible] quia lapis cadens
in collum vesice interiorem [illegible]
[illegible] cum generatio
facit delectationem movetur cum [illegible] illam
generationem [illegible] in quibus [illegible]
[illegible] Et accidit [illegible] potu
aque turbide et grosse et infirmitas
autem [illegible] qui collum vesice habent stricta
sed quod non potest fundere humor grossus
et turbidus unde si urina [illegible]
[illegible] calculus in eis generari [illegible]
[illegible] autem habent collum vesice amplum
sed non plenum propter collum strictum generatur
calculus [illegible] caliditatem
[illegible] Et multi assignant vesicam puerorum
et renes esse [illegible] esse calidos [illegible]
causas assignant que placent [illegible]
dicit quod [illegible] et [illegible] ad [illegible]
bilitatem generat calculus in vesicis in
fantium eo quod totus ventrem et vesicam
calefacit [illegible]
de [illegible] infantibus eo quod non ad [illegible]
[illegible] neque inflammationem generat [illegible]
sed hoc non apparuit Et sed [illegible] hoc
[illegible] quod hic [illegible] generationem calcu
li et quod non possit [illegible] infantibus

Quere in pre[illegible] [illegible] lapis in renibus

prius

Senib[us]

prius habet [illegible]

prohibet continuum quia subtile est et semper
indiscreat illud quod de turbido adnatur
in vesica non noceret aut infantibus propter
multitudinem aque apposite. Ideo non
videtur quod caveatur infanti ab omni
lacte acuto non tamen compescitur ei vinum sed
detur ei semen cucumeris mundatum ad come-
dendum vel bibendum ut sic indiscretur
vesica et in omni tempore mittatur ma-
nus calida et blande manibus fiant
fricationes circa vesicam et liniatur oleo viol-
et comprimatur. Hec enim prohibet generationem cal-
culi et fiat ut etiam ungatur fundo
et comprimatur ~~vesica~~ subtus ubi est situa-
tur nec nimium tangatur supra neque fortes
fiat fricatio ut subsequatur calor sic de-
bet ipso. Sed cum infans voluerit
mingere comprimatur vesica et elevetur
anterius satis et perveniet urina cum
lenibus que indiscreant vesicam. Insuper
ab in mulieribus non generatur calculus
aut raro eo quod latas habent vesicas
et ampla orificia et colla non longa nec
tortuosa neque stricta quia urina turbida
de facili exit et non retinetur. Iohannes
super hunc locum addit quod urina est
subtiliorem propter paucitatem gulositatis
et habet maiorem caliditatem et ideo raro
aut nunquam in ipsis mulieribus generatur
lapis.

Quare vesice in pueris et renum in se-
nibus calculus generatur. Sit calculus
communiter magis in senibus quia operationes
naturales in eis sunt debilitate et dimi-
nute propter aquositatem sanguinis non
erit bene decocta sed habebit quandam gros-
sitiem que indurata in renibus fit
lapis. In pueris non quia operationes naturales
sunt fortes aquositas digesta et bene de-
cocta et subtilis propter quod non indure-
scit in renibus sed transit eas que cum
pervenit ad vesicam tunc quia remota
est a fonte caloris naturalis et quia ampla
habent gravitatem infrigidatur illud
subtile inspissatur et fit apta ut ad-
hereat sibi invicem donec indure-
scat. Hec est sententia Avicenne in ... vi
capitulo. Ex quo patet quod causa lapi-
dis vesice in pueris est quia aquosi-
tas subtilis currit potest transire ad ve-
sicam et ibi infrigidari et inspissari
et a debili calore ut dictum est ~~[illegible]~~
~~est~~ indurari. In libro autem de ac-
cidentibus et regionibus addidit stricturam
colli vesice in pueris ubi dicit quod non
solum propter stricturam colli vesice genera-
tur calculus in ea sed propter eorum nimi-
am caliditatem. Et hec res demonda-
tum est in sexto libro de quomodo
vi. Quod contrarie est ei quod dictum est ipse
vi. s. quod cum grossities aquositatis in ve-
sica est fiat vesice. Sed dolorum quod
ponens causam ... diminat quando dul-

et in pueris quia operationes naturales sunt fortes
et calor naturalis regimentis aquositatis est sub-
tilis et humores in ea currentes liquidi et
subtiles et quod nihil residet in renibus
Multiplicatur calor confortatur illud quod est grossi
in ea dissolvi et residere. Transit quod sit
aquosite ad vesicam in qua potest
residere propter paucitatem caloris in ea. Quia
multum distat ab origine caloris naturalis
et quia ampla est et collum strictum.
In senibus autem quia frigidi sunt post hu-
mores residere in renibus hec est causa quare
lapis renum generatur magis in senibus et
vesice in pueris. Non generatur autem in sen-
ibus in vesica quia aquositas grossa
remanet inclusa in renibus et illud quod
transit ex ea ad vesicam de facili exit
propter amplitudinem colli vesice. Iohannes
in libro de quomodo super eo ... dicit pue-
ri habent collum vesice strictum adeo quod im-
pedit transitum urine turbide et habent ve-
sicam valde calidam. Caliditas autem
vesice est ex caliditate stomachi.

Petrus in iiii° libro de ... lapis genera-
tur ex aquis ponderosis transeuntibus
per minera vel mineras. Ratio ex turbidis
et ex hiis que nimiam habent frigiditatem
Item in tertio libro de quo lapis generatur
propter multitudinem salis in urina. Ratio
corpus sum ... et ... salem
in urinis producit ... et urinam sic
turbidam. Turbulentia autem fit propter for-
titudinem comedendi in eis et transitum ...
~~[illegible]~~ ... in eis est fortior propter dissolu-
tionem magnam. Vel aut ... deco-
ctionem turbidi. Amicenna urinam in
qua lucidus est residens ... apparet
est ut ex ea generetur calculus qui si
se decoquatur ut sal fiat ex calore
in ea plus de sale. Vel cum generatur
quod te in multa ... terrestritas cum calore
adussit urina aut puerorum continet
magis quam de sale cum semen non ... in
ea plus fit de terrestritate. Sed quia cali-
ditas magis viget in eis et illa ter-
restritas quam habent est profundior adustior
unde urina eorum est turbida propter multi-
tudinem in comestione et propter varieta-
tem corporis a quo dissolvuntur magna
pars aquositatis multa dissolutionem. Ratio
super libro ... de sacramento ... inter-
rium in quorum vesica accidit apostema ...
rium aut calculus et subsequitur retentio
urine et accidentia grandia. Lapidem
Allexander generatur lapis in renibus ex ...
... et viscosis humoribus adustis ...
in calorem in eis existentem. Calor
enim qui est in renibus sicut ignis fit
eo modo generat lapidem sicut calidus ignis
aut sol desiccat et indurat et in
lapidem convertit aquas et vasa figu-
li ita eos quod si mittantur in aqua non
potest dissolvi ...

Oportet autem studiosum medicum dili-
genter considerare quod eadem accidentia
accidunt hiis qui lapidem patiuntur in reni-
bus et hiis qui colicam quare alteram ab
altera difficile est cognoscere. Accidit enim
utrisque vomitus constipatio ventris vento-
sitatibus torsiones usque ad spatulas et sto-
machum precinctos. Differunt autem per
hoc quod licet utrisque accidat vomitus,
colicis tamen magis et solet constipatio ven-
tris et retentio ventositatis. Item in pa-
cientibus lapidem sponte aqua subsequitur
ventris officium et ventositatis expulsio
quod nullo contingit in colicis. Item aut uri-
nam diligenter inspice / colica enim pacien-
cium urina est flegmatica et nullum habet
sedimentum. Item in renibus autem calculosis pau-
ca est residentia et arenosa que non appa-
ret in urinis colicorum. Item dolor in cal-
culosis est ad quantitatem [illegible] et in
uno loco fixus [illegible] et amplius tendens
ad ilia et retro. In colicis autem magis
est ante quam retro. Item constrictio urine
est in calculosis tamen in colicis non hec
accidit raro aut nunquam. Preterea differentia
est inter eos qui colicam patiuntur et lapidem
et vesica. Cognoscitur si lapis generatur
in vesica in urina que mingitur
est alba et digesta et arenosa habet re-
sidentiam et etiam paruitates videntur
tractare virga / cum eas sepius extendit et
erectio in voluntaria et ad inguinem
frequenter surgunt. Quando colica et cal-
culus renum concurrant in pluribus multa
continuatione et multiplici una passio non
habeat finem alteram vero cum contingit quod
fit calculus. Que conveniunt accidentia
colice ut retentio stercoris et nausea
et dolor in intestinorum. Colica fit raro co-
lica quando sequitur debilitas renum ita quod
non possunt expellere superfluitates suas et
sic remanebunt reliquie que residentes
coagulantur in lapidem. Intestinum enim
[illegible] indiget [illegible] conferentia
expulsione eo quod ab eo [illegible] ingressus
sit et non [illegible] exire. Quapropter
necesse est cum indigestum vel indignum
in se ipso colligi et [illegible] sibi inveni do-
lor [illegible] facit [illegible] ad [illegible]
unde appellatur. Item si duo [illegible] officia
non [illegible] indiget [illegible]. Ergo
[illegible] intestinorum debilitata sunt [illegible]
[illegible] et sunt repleta [illegible] et
cum hic sunt repleta intestinum colon
[illegible] colica. Et hec est de speciebus
colice. Item autem accidit [illegible]
in intestinis [illegible] de colica / [illegible]
colon in intestinum extensa est super renes
[illegible] distinguere cum difficultate inter
has passiones maxime ad [illegible] colon
sed urina non possunt se exprimere
propter dolorem [illegible]. Ergo [illegible] remanet

[illegible] materia [illegible] in intestinorum
et [illegible] passione [illegible]
nausea et forte fit vomitus et forte vo-
mitur medicamina [illegible] / quare
cura est difficilis valde et hec est
colica sequens calculum. Sed colica
malam [illegible] renum et corporis debilitas
et sedimentum arenosum et coagulatio
[illegible] in [illegible] et hec est calculus sequens colicam
alienus. Ego me [illegible] passionem
esse colica vehementissimum dolorem
in profundo ventris adeo quod putarem
perforari [illegible] in quo [illegible]
[illegible] urine [illegible] esse a renibus
ad vesicam. Alexander [illegible] oleo per modi-
cum [illegible] ad clisterem [illegible]
[illegible] dolore [illegible] intro [illegible]
[illegible] in calore et [illegible] existimabam
dolorem [illegible] lapidem esse [illegible]
in meatibus urine [illegible]
[illegible] calculum non fu-
isse in [illegible] et [illegible] 4 [illegible]
in [illegible] [illegible] fortiter [illegible]
[illegible] qui dolorem alleviat [illegible]
sunt [illegible] ut embrocationibus et
unguenta et clistera et [illegible]. Item [illegible]
[illegible] non sunt alleviata [illegible]
[illegible] alleviationibus doloris [illegible]
[illegible] Philaretus qui dicit Philaretus
[illegible]. Different hee passiones [illegible]
[illegible] prima quod locus doloris est
[illegible] aut doloris colice [illegible] et
magis [illegible] in [illegible]
in calculo [illegible] est in intestinis. Secunda
quod calor renum [illegible] est [illegible]
dorsum dolor aut colice maxime [illegible]
ventrem. Tertia est quod dolor colice [illegible]
[illegible] cibus et crescit [illegible]
[illegible] aut calculi alleviatur modicum et
[illegible]. Quarta est quod dolor colice
incipit subito [illegible] dolore
[illegible] calculi [illegible] dolor [illegible]
paulatinum [illegible] aggregatio
est arene. Quinta est quod dolor colice
[illegible] una parte ad aliam et [illegible]
plurimum incipit moveri a dextra parte
[illegible] et descendit usque sinistram [illegible]
[illegible] aut incipit a sinistra
parte vel a sinistro latere dolor [illegible]
[illegible] incipit retro et descendit pau-
latim et non est [illegible]. Sexta est
quod dolor colice alleviatur [illegible]
vel [illegible] plurimum alleviatur
dolor [illegible] calculo et si [illegible] alleviatur
differt [illegible]. Septima est quod do-
lorem colice [illegible] sterculo [illegible]
[illegible] deinde [illegible] inflatam
[illegible] ventositatem [illegible]
[illegible] dolorem aut calculi
raro aut [illegible] calculosorum
est adeo [illegible] quod est [illegible]

Constipatio vero corporis est propter retentionem expulsionis cum quandoque ibi diu remanente fece desiccatur et constringitur. Sunt et utraque dolores coxe et dorsi et harriplato [illegible] si tamen magis in calculosis contingit utraque vero [illegible] et defectus appetitus sepe oborti [illegible] et multa sepe reple[ti]onum et neglectus purgationum meatum cor[po]ris et [illegible]

Oportet te urinam eorum inspicere dum [illegible] videris statim in declinare aquositatem ad spissitudinem et vide per tres medici[nas] sedimentum non multum fecias calculum non generandum corporis per medicinam vidi urina [illegible] cito intrepidare aut videris ipsam [illegible] et subtilem factam maxime si facta est [illegible] que solet et illum invenire sedi[men]tum. Causas calculus fuit generari in renibus et si unquam habes dormire debet paulatim fieri per cibus et opinione tua curativa. Crudi vero vomitu et medicinarum laxantium vero quod expedit complexioni pacienti et apud [con]siderande sunt evacuatio vero exhibe[nd]as eorum et ex medicis necessariis [illegible]

Et si urina multa et clara fuerit causa est ne medicina sit nimis provocativa urina cum provocatio urine spissa causa est [illegible] quod renes debilitat et humiditate [illegible] evacuat et consumit. Et aut magis nocumentum est [illegible] cum maculam vero [illegible] Et si urina fuerit equalis in quantitate et clara fuerit spissitate [illegible] apud est ad fortiora pro[illegible] causa communis omnis medicina est [illegible] [illegible] provocat urinam [illegible] norma [illegible] [illegible] est in omni statu de [illegible] [illegible] urinas ad quod ille status expedit. Causa causa [illegible] nam in vero lapis causatur est humoribus [illegible] [illegible] et renibus qui associat aquositati [illegible] ex [illegible] descendens ad renes et vesicam. Causa efficiens totalis [illegible] qui [illegible] est igneus [illegible] aut [illegible] [illegible] aut causa est largitas superior [illegible] et strictura inferior. Hec aut aut naturalis [illegible] forma [illegible] aut accidentaliter propter [illegible] [illegible]. Humor aut [illegible] et indigestus [illegible] [illegible] et multa [illegible] cibi ut in pueris, aut ex debilitate virtutis digestive ut in decrepitis [illegible] igneus [illegible] [illegible] aut propter [illegible] [illegible] [illegible] aut propter [illegible] calidum ut flegma [illegible] in [illegible] [illegible] expulsiva in renibus aut vesica fuerit [illegible] et [illegible] [illegible] sit. [illegible] urine sunt large grossicies urine expellitur [illegible] ea [illegible] vie sunt stricte et ex[pulsiva] debilis contingit [illegible] aqua [illegible] [illegible] dum quod clarum est et subtile [illegible] paulatim [illegible] et quod grossum est urina [illegible] [illegible] in qua et caliditas [illegible] [illegible] aqua desiccatur adurit[ur] [illegible] et fit lapis. [illegible] in [illegible] [illegible] lapidis [illegible] in urina sedimenta [illegible] [illegible] que associata urine descendunt [illegible] et hoc aut beneficio medicine

que provocant urinam et [illegible] lapidem aut in motu nature que expellit humores [illegible] in [illegible] [illegible] que sedimenta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] permanserit et [illegible] et ad [illegible] [illegible] in [illegible] coagulabuntur et fient una qui [illegible] [illegible] et grossiores urine adherent et [illegible] [illegible] magna [illegible] accidit in renibus et calida [illegible] [illegible] [illegible] sunt cause generantes lapidis [illegible] [illegible] in [illegible]

[illegible] in [illegible] in vesica et renibus in renibus generatur lapis [illegible] est [illegible] [illegible] naturalis sunt [illegible] in [illegible] et calor naturalis in [illegible] [illegible] est. Propterea grossitudo humorum que ad renes [illegible] [illegible] maxime liquida et magis resolu[illegible] [illegible] ergo duo sunt necessaria grossitudo humorum et [illegible] operantis naturalis in [illegible] [illegible] sunt [illegible] [illegible] illa grossitudo [illegible] [illegible] [illegible] renes et [illegible] [illegible] [illegible] expellitur ad vesicam in [illegible] [illegible] [illegible] coagulabitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vesica est frigide nature et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut [adhuc] [illegible] [illegible] [illegible] in quibus est grossitudo [illegible] [illegible] est ex fortitudine caloris naturalis [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] grossitudo in [illegible] [illegible] corporis que ad renes descendunt est magis spissa et solida propter debilitatem [illegible] et defectum caloris naturalis in [illegible] [illegible] ad vesicam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] resoluta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] lapides [illegible] [illegible] [illegible] Et in [illegible] lapidis potissima causa est grossitudo urine caliditas aut [illegible] [illegible] sit temperata [illegible] hoc generatio lapidis in [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible] aut grossitudo urine [illegible] [illegible] et [illegible] ipsius et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et lactantibus [illegible] quod corporis urina sit grossa [illegible] quod possit coagulari et lapis fieri [illegible] quod grossum est in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] per [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt cause quibus urina in [illegible] [illegible] lapis. In [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et grossiorum causa gros[situdinis] urine et [illegible] lapidis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est quod [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] accidit aut puellis et [illegible] quod [illegible] habent collum vesice et largum et [illegible] [illegible]. Propterea [illegible] [illegible] urina [illegible] grossa [illegible] sit qua [illegible] aut detineatur [illegible] [illegible] [illegible] ille [illegible] coagulatur [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] collum vesice [illegible] longum et strictum [illegible] [illegible] grossa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut hoc ex urina [illegible] et sedimento arenoso [illegible] [illegible] [illegible] lapidis

Cautela

Nota

Effectus

generati appareat que sunt [pruritus] continuus in virga et extensio eius dolor in anteriori parte ylii et ad inferiora pertinens usque ad veretrum urine quoniam lapis cadit in collum vesice in foramine meatus virge. Differunt autem in lapidem qui generatur in renibus et qui generatur in renibus magnitudine et figura, quia cum in renibus nascitur est rubeus et mollior, unde propter parvitatem amplitudinis renum non potest extendi propter spissitudinem corporis renum et forte quod non diu permanent in eis. Mollior vero propter paritatem suam more. Renes autem in vesica maior et durior est. maior quia quantitas vesice maior est. et quia est [illegible] dispositio subtilitatem et granulitatem eius cum sit solidus paruncula. durior quia necessarium est quod diu lapis permanet in ea. Commune autem dolori renum et colice constipacio ventris in principio et cum dolor et amissio appetitus et vomitus et dolor ~~[illegible]~~ cum appetitu [illegible]. Colica autem compositum est [illegible] existit in ea et in dolore renum levior et dolor colice magis dextra parte ventris dominatur ascendens ad epar stomachum et splenem et [illegible] ~~[illegible]~~ ita nec [illegible] et si studeant [illegible] potenti [illegible] est varie inflationis [illegible] vagina. a quo [illegible] et citra urina. In dolore vero renum senserunt dolorem in ipsis renibus ac si sagitta fixa esset in illo loco et patitur testiculus qui est in latere eius patientis et a quo expellitur ex eis ventositas et aqua [illegible] et urina in eis est [illegible] citra arena et sentiunt ardorem in meatibus urine et virge ut dictum est. Ras.

Rasis Almansori qui parati sunt ad lapidem sunt quorum renes [illegible] et stomachus calidus et epar. [illegible] in practica generatur lapis in renibus et vesica ~~[illegible]~~ duobus modis. aliquando cum humores grossi et viscosi coquuntur ex igneo calore [illegible] in renibus [illegible] et si in renibus fiant ultra [illegible] sanies non curatur, quibus remanens coagulatur et indurescit et fit lapis. Generatur autem plurimum senibus in renibus, pueris vero in vesica. tum quia collum vesice in pueris [illegible] est [illegible] qua [illegible] lapis non libere exeunt [illegible] quia vesica eorum calidior est. [illegible] causa generationis lapidis in pueris est [illegible] urine [illegible] habent ex [illegible] digestione et [illegible] in eis grossa eorum sanies coagulatur et decoquitur. In senibus vero raro contingit eo quod [illegible] in eis [illegible] ex qua nascitur lapis. tum quia collum vesice habent breve. tum quia meatus et foramina habent ampla et nimis tortuosa. tum quia raro utuntur potu aque [illegible] pueri. lapis cum magnus generatur ex potu aque [illegible] et turbide. ex qua humores grossi et viscosi congregantur et fiunt lapides et arena [illegible] que sequitur

lapidem in [illegible] sunt febres [illegible] urine [illegible] dolor [illegible] in renibus dolor et in lumbis et [illegible] [illegible] punctura [illegible] in [illegible] [illegible] in urina apparuerit calculus [illegible] est [illegible] in vesica dolor sentitur in pectine et in virga [illegible] ut puer [illegible] [illegible] [illegible] in manibus [illegible] et est erectus virge ut dictum est [illegible].

Ras. Calculus renum est levis et parvus [illegible] vesice [illegible] sunt [illegible] quibus [illegible] contingit [illegible] calculi ad [illegible] sufficienti [illegible] quamquam sit levis et parvus. Vesice vero quia ampla est potest venire ad magnam quantitatem et fit [illegible] in [illegible] pueris vesice [illegible] [illegible] [illegible] valde [illegible] solebat [illegible] lapides ad [illegible] [illegible] in [illegible] lapides. Avenzoar in regali [illegible] generatur lapis in renibus propter grossitiem [illegible] et viscositatem [illegible] et [illegible] aquarum et debilitatem [illegible] renum. Expellitur [illegible] humor ad [illegible] renum et acuitur et indurescit [illegible] [illegible] de illo et expellit. [illegible] autem [illegible] aqua [illegible] et [illegible] sanguis [illegible] urina et [illegible] lapis [illegible] [illegible] [illegible] aquam [illegible] et [illegible] sanguis et magis rubeus et subtilis in [illegible] et multo amplior in quantitate [illegible] sequitur [illegible] [illegible] dolor et est [illegible] periculosa. Item calculus vesice generatur in eis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dolor [illegible] expellitur eo quod [illegible] et nocet in [illegible]. Et [illegible] accidit in [illegible] et impedimentum [illegible] dolor [illegible] est propter impedimentum ex qua sequitur [illegible] sanguis. Si non illa quantitate qua est in [illegible] [illegible] sanies [illegible]. Procedit [illegible] calculum [illegible] in virga et [illegible] causa et urina subtilis clara aquosa sine aqua fere. Et cum sunt [illegible] fit constipacio ventris ita quod videtur colica pati. Si ergo videris [illegible] cum urina [illegible] et valde subtili [illegible] [illegible] a calculo [illegible].

Rasis distinguit [illegible] pendens in renibus in [illegible] sunt febres [illegible] et tremor de [illegible] urine. in [illegible] [illegible] urine [illegible] calculo aut subtilitas urine [illegible] arenositate. [illegible] libro de calculo [illegible] generatur lapis ex potu aquarum turbidarum et mala digestione [illegible] fit urina [illegible] [illegible] in fundo vesice et [illegible]

et coagulatur calor et fit lapis quandoque accidit
magis in pueris propter turbulenciam urine
in eis que fiunt ex cibo inordinato
et gulositate. Et nota aliqui putant
quod calculus adheret vesice sed non est verum
nisi sit magnus movetur de loco in
Sig locum. Signa calculi vesice propria sunt
hec quod in fine mingendi mingat paciens
involuntarie et doleat in extremitate
virge et confricet eam et quando fatiga-
tus fuerit laborem senciat stuporem
in virga. Et forte contingit detencio uri-
ne et quando minxerit appetit plus min-
gere et in aliquibus erit arena et sen-
ciunt gravitatem in testiculo et inguine.
Dolet autem virga et confricat propter commo-
cionem vesice et appetit mingere propter
exitum urine quia movetur vesica ad ex-
pellendum calculum tamen si sit talis
qui possit exire cum urina. Et si cal-
culus fuerit magnus et asper ulcerat
rumpit venas et facit pacientem mingere
sanguinem. Pueris autem et levibus non. Fit
difficultas urine frequenter accidit cum
nō non quia sit magnus sed propter quod cadit
in orificio vesice magis non ita de
facili. Item pueri frequenter mingunt calculum
quam alii quia vias habent molliores
et leviores. Et si in virga fuerit duo
vel tres lapides expellunt se adin-
vicem et sic non potest exire calculus.
Idem in 2o libro. Si calculus accidit
in collo vesice ingeniandum est ut mingat
sine dolore. Et is modus iaceat pa-
ciens supinus et ponat tibiam super al-
teram et retineat anhelitum quanto plus
possit. Hoc enim cogit colli vesice
ad expellendum retro calculum. Aut ele-
vatis pedibus extrudet ad parietem et
habeat manus super ventrem de pectine
ad umbilicum et fricat magis subge-
nibus et constringens ea contra pectus et
mingit facilius. Et ... exhibe medicinam
aurei ... optime pulverizati cum xii ...
nā ... frangit lapidem.
O ... libro ... contra calculum ...
Cura Oleum scorpionis ... condimentum ...
lauri ... cum ...
mili solis ... datur cum ʒ i ...
raphani. Item ... ad ... Si ...
urina ... et sine dolore et sine
... lapidis in ...
... maiore
si ... fuerit ... iuvat ... provoca-
tiva urine et mundificativa et propter ...
ut ... cum ... labore ...
lapidem in renibus. Item si ...
parientem calculum ...
nam calculum esse mollem et frangibilem

medicinis ... Si non valet calidum
habuit urina ... est ... et ...
lapides ... ... Galienus
... in libro de calculo frangit la-
pidem ... lauri ...
amigdalarum amararum et dulcium ...
... mili solis ... datur ... ʒ iii
aqua ... cum aqua ...
alter cum aqua ... aut cum aqua ca-
... Item ... libro ... qui dicitur
de scorpione datur cum aqua ... et ... et
... da ... ʒ ... de scorpione ...
ʒ i mili solis et ʒ i semen raphani
Item ... contra ... calculi ma-
... et humores grossos ... aut calidum de
... ... est ...
... grossi ...
calidum ... et subtiliando illos
grossos humores
... autem ... calculus renum
propter causam in prima ... qua
... in ... meatus
qui sunt in ... et venas
sunt ... ampli quandoque venas et
... sanguinis ...
... sanguinem et ... grossos
... que ...
... et ...
... calculus fit lapis propter ...
... per meatus qui sunt inter venas
et vesicam non fuerint ... ampla ...
... facit venas ... per
grossa et subtilia ... Si ...
subtilia ... Hoc autem poterit fieri in
prima ... et ...
non habent ... fit per
ut ... testatur maxime ...
... et laboriosis ...
... est ... meatus hac causa ampla
et forte ... maioris
... ampla ... stare ...
passiones ... meatus
... sunt ... ...
... in sedendo vel iacendo ...
... ventrem ...
... ad ...
Item ... habe
passiones ... super ventrem ...
... lapis
non potest ... super ventrem et ...
... ... supra ...
... ...
... super ...
Cavetur autem calculus in ...
et in vesica et in colon et in ...
Accidit autem ... et ... in reni-
bus et si ... fuerint ...
... autem accidit in vesica ...
... in ... fuerit valde ...
et in renibus ... ... qui est

Cautio

principium operationis, cum quod cum abundant
fiunt renes vesice. hec enim duo producunt fecis la-
pidem in renibus. fit autem in vesica quia
est principium sanguinis et spermatis. Tercio autem princi-
piunt ut habent status extendit aqua accidit
in renibus aliquando in vesica, et tamen videmus
in quedam que passi in ambobus renibus
fit. licet hoc rarissime contingit in
aut contingit tamen raro in illis propter ampli-
tudinem meatuum. Contingit hoc raro et hoc
si urinas studeat habeant naturaliter. Consequenter
quantitatem et monachis eo quod nullo modo est
et superfluitates retinendi in corporibus illis. Contingit
et in infantibus propter debilitatem renum
et vesice ex nimio cibo et motu ad vomitum
contrahunt humores

Complexiones vero apte generationi lapidis
sunt in quibus colera habundat et
superfluitates ad usum aggregantur. Coagulatio
enim fit facilius in senibus aut in aliis fla-
a et humores crudi habundat eo quod maior ma-
ior est in senibus. In cibis aut potibus con-
plexionis rarissime contingit. Habitantes
in calidis et siccis comedunt fere cibos cre-
antur grossos et lacte et piscibus et omnibus
et carnibus crudis et aliis que generant
et quorum consuetudines morum. tunc debent
utrimque causa. debent enim in quibus fuit
calorem nimium deraquatio et ex parte re-
gimentis maxime aptam. Quemadmodum statim
si laborioso motu et exercicio usi fuerint
non purgato corpore apti sunt ad recipi-
endum hanc passionem utramque partem. Causa
communis ea est generationis lapidis in re-
nibus et vesica in factione. et causas agentes
in quibus est humor viscosus grossus
flatibus aut faniis et sanguis collectus in
aggregatione sanieculoso quod rarissime accidit. Vir-
tus aut agens est calor in operalis. Sunt
aut due sunt cause una materialis alia
efficiens materie. materia quidem materiali
est ut cibus grossus sicut lac maxime
spissum et caseus et maxime recens et car-
nes grosse ut avium palustrium magna cor-
pora habent. Et ut carnes cannine var-
ne hircine et silvestres grosse et grossi
pisces et omnia que in patellis decoquun-
tur et frixantur. Panis viscosus crudus
azimus et parbonis farina facta et
siliqua viscosa et omnia que cum melle et
aleo fuerint facta que dicuntur dul-
cia ut ea que facta sunt ex sezamo
oleo et melle. Fructus acetosi et duri
et immaturi et indigestibiles et quorum
generant viscositatem et mariana et caro in-
pura et omnes aque turbide maxime non
currentes et raras et vina nigra et
grossa maxime. maxime si digestio
sit debilis aut propter debilitatem virtutis
digestive. aut propter multitudinem cibi quod fatigat
virtutem aut ex inordinatione eius. aut propter
exercicium factum stomacho pleno. Aliquando

aut contingit quod materia fit per aggregationem reliquarum
reliquarum in ipsis renibus aut alibi factarum.
Retentio aut materia est debilitas
virtutis expulsive renum propter malam compositionem
ex opposita caliditate aut crassitudine aut
oppilatio in renibus. Contingit ex defectu super-
fluitates toti aquositatis ad ipsis re-
nibus retinetur in ipsis. aut vehementis
caloris innati. qui adurit superfluitatem et coagu-
lat eam. quapropter expellit et attrahit
eam ad se a superioribus corporis antequam
integre digeratur. Hic aut calor aut
separabilis est aut inseparabilis. Separabilis
aut est ut qui ex labore aut ex aqua ve-
calida fuerit aut inseparabilis ~~aut opila inseparabilis~~ ut
oppilatio ex superfluitatibus continuatis aut
constringens. frigiditas aut opposita oppilatio
calida et hec plurimum aut frigida aut dura
in ipsis. Et cum communitate quam habent
cum membris vicinis ut intestinis aliis
que consimilia vincit faciunt obturationes
in eis. hec aut omnia reperiuntur in calculo
renum et vesice. Et differunt in hoc quod
lapis renum aquosior est mollis et minor
et magis ad rubedinem declinans.
Vesice aut durior et multo maior et ma-
gis declinans ad fuscum et cinerium et al-
bum colorem. quando autem interdum generatur
in ea lapis frangibilis.

Et minima intelligit hunc locum libri quod
sic. In calculis renum coagulatur ut
plurimum urina quasi in renibus ex
quod calculis renum generatur ut plurimum ex
sedimine urine quod in quantum separatur ab
ea nec descendit. usque coagulatur quod si
coagulatum non fuit existens urina et
non generat lapidem. In vesica si coagulata
fuit illa coagulatio augetur. non generatur
erit calculus. In calculis vero vesice coa-
gulatur ut plurimum per contentum urine in ve-
sica habet generationem eius ut plurimum non
est ex sedimine urine. sed ex fece sem-
per que cum tota aquositate usque ad
... deinde segregatur ab eo antequam
coagulentur et remanent in vesica
per contentum urine donec ibi coagulatur.
Michi aut videtur quod totum hoc est super-
fluum necessarium sed ex eo quod intendit
exponere de eius proprietatibus que hoc posse
exprimere intendit quod lapis renum coa-
gulatur in urina. vesice aut per
Sed videtur hoc intendisse quod lapis
renum coagulatur aut in ea cum
numquam coadunatur in eis tanta aquo-
sitas que possit impedire coagulationem
propter quod ventriculi renum sunt stricti non
capiunt nisi modicam aquositatem que si
grossa fuit et viscosa et fuit in
ipsis ventriculis calor sufficiens ad co-
agulationem eius mox coagulabitur cum
causa materialis et activa assint. et nichil

impediat, maxime cum dicimus quod fit coagu-
latio ab operatione caloris in illa aquositate.
¶ Attracta ergo illa aquositate ad renes [illegible]
coagulatio deinde descendit per siphonem
sive ad vesicam propter hoc quod in modico consistit
non est dignum expelli a natura. Deinde quando
quando paulatim descendit a capite ad re-
nes et coagulatur. Et aqua grossa est
[illegible] cum ea continetur aquositate et quod
subtile et clarum remanet ad vesicam
descendit. Et hoc non cessat donec in ve-
sica congregetur tantum de ea aquositate
quod debeat expelli a natura et tunc iam factus
est lapis in renibus. ¶ Secundo autem fit in
vesica in qua cum congregatur in vesica
tanta grossities quae saepe apta coagula-
ri nisi congregetur in ea multa urina
quae prohibet coagulationem. Unde quamvis fit
coagulatio et econtra nisi [illegible]
aut paucitas aquositatis quae quanto pauciores
sunt tanto aptior coagulatio. ¶ Unde
quanto magis congregatur urina tanto
magis prohibetur coagulatio. ¶ Econtra autem
urina mox fit decoctio illius gros-
sitiei quae in vesica remanet post emissio-
nem urinae. ¶ Causa ergo quare lapis renum genera-
tur ante emissionem urinae. Et vesicae post
emissionem eius. Et si in utroque causa materialis
assit et activa est quod in vesica est causa
impediens coagulationem quae est multitudo
aquositatis. sit propter non generatur nisi post
emissionem urinae. ¶ In renibus autem non est
aliquid quod actionem caloris coagulantis im-
pediat aliquo in eis non congregetur tanta
aquositas etc.

Item lapis renum nascitur plurimum ante
emissionem. Est ergo sedimentum urinae quod
cum ea retinetur non lapis in renibus [illegible]
[illegible] non generatur plurimum post emissionem.
Est ergo sicut sanguis qui remittitur ~~congregat~~ eam
aquositatem quae cum mingitur remanet
retro. ¶ Item magis generatur lapis renum [illegible]
[illegible] pinguibus sunt et quibus [illegible] la-
pis vesicae ut plurimum fit [illegible]. ¶ Item
senibus contingit lapis magis renum
quam vesicae, pueris autem econverso et maxime
in aetate quae consistit inter infantiam et iu-
ventutem propter debilitatem virtutis eorum expulsivae
in pueris et iuvenibus fortior est quae
[illegible] expellit a superioribus membris [illegible]
[illegible] ad inferiora. In senibus
vero [illegible] debilis calor [illegible]
Et quia pueri et iuvenes [illegible]
[illegible] qui sunt per venas [illegible]
[illegible] non grossiores [illegible] non
sunt [illegible] renes ergo etc.
Lapis autem generatur in pueris [illegible]
sunt et quia moventur repleto stomacho.
Et quia potant lac. Et quia via ad vesicam
strictam habent. In senioribus non quia [illegible]
[illegible] est debilis. Dicit Ypocras [illegible] lapides
in senioribus incurabilem esse. Et omnis
urina continens [illegible] multum magis

est generativa lapidis qui cum residet ut apta
sunt sal faciunt multum sal. Sal autem generatur
ex aquositate mixta terrestri plurime
adusto a calore. ¶ Urina autem puerorum
habet magis sal quam urina seniorum non quia plus
habet de terrestri sed quia calor in eis fortior
est et terrestritas magis adusta. Unde
et urina magna habent [illegible]
quae non [illegible] in digesta et quia corpora
eorum sunt cava [illegible] aquositas dissol-
vitur ex eis [illegible] et magis
fit lapis in pueris [illegible] habet
[illegible] stomachum [illegible]. ¶ De-
siccatur cum [illegible] humiditas [illegible]
ad [illegible] et inde ad [illegible] urinae [illegible]
si calor adest haec causa agens lapidis
deest. Et omnis siccitas naturalis facit uri-
nam plurimam et grossam. Sed in [illegible] uri-
na est sedimentum arenosum non parit coa-
gulationem lapidis, [illegible] quia non includitur
neque detinetur neque [illegible] multa, si cum
esset multa [illegible] coagularetur ex calore
magnus durus nisi [illegible] multa
[illegible] dissolubilis nisi [illegible] esset
non multa descendit in urina. ¶ Patet
ergo quod urina non est talis neque [illegible]
in se [illegible] propter fortitudinem caloris
coagulantis ut vel quod coagulatur inse-
parabile sit [illegible] infortitudinem ex-
pulsivae. Illa autem pars maioris partis non
est necessarium ergo etc.

Debes autem scire quod raro contingit pu-
ellis et mulieribus lapis vesicae quia
[illegible] in earum vesica largior et bre-
vior et [illegible]. ¶ Expulsio
autem in brevi via facilius fit quam in longa
[illegible]. ¶ [illegible] autem lapidis aliquis sit [illegible]
[illegible] lapis et expellat. Et [illegible]
[illegible] admiratur et iam [illegible]
[illegible] urina [illegible]. ¶ Dif-
fert autem [illegible] ab [illegible]
ad [illegible] et qui [illegible] lap-
[illegible] neglexit alios dolores vesicae [illegible]
[illegible] se [illegible] appone[illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] tollerantur dolor lapidis [illegible]
magnitudinem eius [illegible]
[illegible] apponatur. ¶ Hoc habuit auctor a
Paulo et vult dicere quod qui consueverunt tole-
rare maiores dolores [illegible]
[illegible] neglexit alios dolores re-
num et vesicae. ¶ Unde in tali signo non est cer-
tum [illegible] apposita
[illegible] non [illegible] si dolor fuit intolle-
rabilis. ¶ [illegible] lapis
esset magnus vel dolor non tolleraretur autem
si lapis esset parvus et dolor tolleraretur
[illegible] locum et [illegible]
[illegible] et hoc habuit auctor a Paulo qui
dicit et cum calculus magnus est hoc non
patitur [illegible] propter magnitudinem et asperitatem calculi

Sig.

Adveniunt passiones et dolores. Unde [illegible] contingit ab ipsa [illegible] dolores protenduntur [illegible] in venis. Si lapis [illegible] primus quando per urinam [illegible] urina primo est grossa deinde incipit subtilis fieri et arenosa propter retentionem turbulentiae [illegible] lapidem generari, quamvis urina multum a principio est subtilis sed [illegible] esse in primis spissam magis significat [illegible] sana et vas amplas. Renum autem associatur cum sedimen[to] [illegible] parte sedimini quod apparet in urina [illegible]. Et quo clarior sit urina et diuturnior et paucioris sedimenti tanto lapis procedit ad duritiem. Est quod si sanus maxime semper

Sig.

habent urinam nigram [illegible] lapis esse generatum in vesica. Signa renum autem in oculis [illegible] tunc [illegible] cum in urina videre arenam residentem ad rubedinem vel citrinitatem declinantem. Vesicae autem si [illegible] in lumbis sentit et dolorem tamquam si [illegible] esset retentum semper quod si motum fecerit [illegible] signum [illegible] fortitudinem [illegible] et amplexum. Dolor autem [illegible] lapide renum vehementior est in [illegible] facit ut locum [illegible] dum movetur et in [illegible] per [illegible] et maiore [illegible] ad vesicam fit dolor [illegible] ab eo movetur. Audet hic quod auctor [illegible]

2

dat lapidem generari in ipso corpore renum [illegible] ut dictum est in isto [illegible] in ventriculis renum negat dolorem fieri in [illegible] quamvis cum fit in [illegible] statim [illegible] et [illegible] quietis [illegible] facta repletione magna [illegible] lapis solum sentitur ubi gravitas retenta. Repletio enim ubi [illegible] dolores lapidis maiores [illegible] et [illegible] fuerit ab [illegible] dolores [illegible] erunt. Signum autem motus lapidis est quod dolor sit gravius et fortior descendens a lumbis ad pectinem et inguina et tunc venit lapis ad poros [illegible] cum [illegible] quiescit lapis [illegible] cadit in vesicam et [illegible] in capitulo de vesica [illegible].

Replecio [illegible] dimittit lapis

Oportet intueri ad [illegible] de calculo [illegible] deinde [illegible] ad [illegible] ubi cum [illegible] lapidem renum et vesicae in qualitate et quantitate. Et quod ille qui renum est [illegible] est mollior et minor et ad rubedinem magis declinans. Renum autem vesice durior et maior valde et magis declinans ad fuscum colorem et cinericitatem et albedinem [illegible] lapis frangibilis. Et quod ille qui est renum [illegible] et [illegible] ante separationem urine. Renum non vesice [illegible] et plurimum [illegible] separatim urinis. Et [illegible]

in vesica plurimum [illegible] sunt et [illegible] est in [illegible] in renibus. Et quod [illegible] et in etate [illegible] in vesica [illegible] aut in renibus. In hoc autem [illegible] quod urina in calculo vesice est ad albedinem declinans cum sedimento non rubeo sed ad albedinem et cinericitatem est declinans et multum erit urina grossa cum sedimento, sed in maiori parte subtilis maxime in principio. Item dolor lapidis vesice est sicut dolor lapidis renum [illegible] quod est in [illegible]. Unde dum lapis in [illegible] sunt et urina retenta et dum in collo cadit vesice dolor vehementior [illegible]. Item lapis vesice [illegible] quod [illegible] in ampla [illegible] et [illegible] supponi ei quod reddat eum asperitas [illegible] et ideo est maior [illegible]. Contingit autem ut in vesica sunt duo lapides et [illegible] et quod sunt asperi [illegible] ad [illegible] arenositas in vesica. Et [illegible] est [illegible] arenositate [illegible] eo quod asperitas lapidum [illegible] vesice. In lapide vesice continue fit dolor et pruritus in virga et in [illegible] in pectine [illegible] et vesice et [illegible] maxime si sit puer et erigitur continue. Et [illegible] usque ad [illegible] et [illegible] aliud quod [illegible] eo quod [illegible] et fortis contingit quod mingat in ultimis involuntarie et quando desinit mingere mox appetit iterum mingere ac si [illegible] urina que mittitur [illegible] lapis. [illegible] autem mingere [illegible] lapidis maxime si sit asper et [illegible] urina. Et si tunc [illegible] et [illegible] sunt [illegible] remanebit [illegible]. Et si tunc [illegible] urina quod [illegible] est signum lapidis. Frequenter autem facile est mingere si [illegible] urina et [illegible] ad [illegible] aut [illegible] in hoc [illegible] in [illegible]. Alii vel [illegible] per experientiam et alias [illegible] facile [illegible] et [illegible] quod si necesse sit [illegible] fiat [illegible] urina et [illegible] signum. Et [illegible] difficile sunt [illegible] est [illegible] et non fiat [illegible]. Renum autem non [illegible] lapis. Lapis [illegible] magis retinet urinam [illegible] in [illegible] magnum non facile removetur [illegible]

Et fiat quod lapis generatur maxime in re-
gionibus septentrionalibus et magis in pueris.
Johannes de questionibus tractatu de uri-
nalibus non generatur in renibus nisi que-
rendum invenitur exitus cum arene sunt
minime non nimis grossam. Si enim nimis
grossa esset non exiret paulatim, id quod
ex ea coagulatur sed adhereret sibi invi-
cem quousque fieret lapis. Rasis videtur
in quod arena est ex qua generatur are-
na et alia ex qua generatur lapis. Se-
cunda materia fuit sicca et arida cum
careat viscositate generabit arenam et si
forte calculum generabit est frangibilis
et arenosus. Si vero materia grossa fuit et viscosa
conglutinosa tunc generabit lapidem in-
tales enim materia adhereret sibi invicem
et coadunatur quousque lapis magnus
fiat. Tamen non alibi dicitur quod humiditas
viscosa et unctuosa congregat et coadu-
nat et facit adherere separata. Johannes
ergo intelligat per nimis grossa viscosita-
tem conglutinosam et sic erit una causa
in generacione calculi aut arene. Sed non
erit causa illa quam assignat Rasis scilicet
multitudo materie et descensus eius ad renes
subito aut paulatim. Videtur non aliam
causam posse assignari in generacione arene
aut calculi lapidis nisi istam. Johannes scilicet
quod materia que fluit ad renes et ibi in-
durescit descendit paulatim tunc recipit
pluribus modis paulatim quare si fit nimia
descendit tunc fit coagulatur et genera-
tur lapis.

Omnis ingressus facta in corpore vesice
contingens ad ... aut ...
qua curabitur eo quod est ... ...
sanguis et ... ... aut ...
... est ... curatur sed ...
Rasis potissimus est ad consolacionem vesice
quod semper cadat mensis ... in ...
de subita morte. Calculus vero accidit
senibus magis. Rasis invenit hec ...
... et ... ut pinguis ... paciantur
calculum in renibus et macilenti in
vesica. Autem calculus vero contingit plu-
rimum pinguibus. Calculus aut vesice
macilentibus. ... 2° ... Calculus
vero in senibus incurabilis est eo quod di-
gestio in eis debilis est. ... ...
aut ... ... contingunt
in ... ... in sen-
ibus. Idem in ... ... fit calculus ...
... a ... anno usque ad duo-
decimum ... ... que est
a grossiciei urine ... grossicies ...
tur ex ... caliditate. Et in ...
... parte ... ... in
... ...
lapis in renibus vel vesice ...

Incipit Liber Ypocratis
de aere aqua et regionibus

2 Quicumque ad medicine studium accedere
voluerit necesse est ut primum anni tempora
et que in eis generantur attencius
requirat. Que quidem non solum ad in-
vicem dissimilia videntur sepe distare
verum eciam singula sese variando sibimet
alterantur. Ventos autem necesse sunt tempora
in cunctis hominibus communibus et ... ...
... qui motu nascuntur non ab eis de-
generare sed sibi contemporare videntur, quia
non tempora ... sibi dissonancia et a se a-
lienantes dissoluti ... differentes ... ...
... Hyemps itaque frigida est et hu-
mida, estas calida et sicca, que utraque ...
et ... ...
... ... et ver
... ... familiare tempus ...
in eis ... que ... sunt ... ...
solet. Est enim ... hyemis frigidior est
et suam humiditatem in sua tenet qualitate
et quod estas calidior et siccior. Ver vero
contingunt ... a ... caliditatem qua
frigiditas sicut ... sicut localiter fiant
tempora ... ... Temporibus ...
... contemplacionem ... ad ...
... ... salutifera an egrota
sit cognoscas. Si enim ortus stellarum
ut dictum sunt et occasus in autumpno ...
... hieme vel pariter ... ...
... ... plus optimo ... ...
... et estate aquarum temperancia an-
... ... atque salubrius ... est esse.
Si vero signa ... quod debent in ortu et
occasu ... fuerint, ... et bore-
alis ver aut pluviosum et australe febres
et ... atque ... in estate
necesse est evenire ... ...
... ... in estate ... ...
... ... est
... quod terra ... sit et a sole ...
calida. Ventres ... ... et humidi ...
et nimia egestione abundant ... ...
... sunt. In hac itaque qualitate ...
... ... et corporis ...
... ... et maxime
... qui flegmatici ... ...
... et ... ... humida est ...
... Si vero tempus ... pluvialis
fuerit ... et hyemale ... super
... ...
contingunt atque ... ... salubris
futurum ... ... et ...
... et ... ... qui ...
... in ... et a ... in ...
... ... februm ... contra
hoc hieme ... ... pluviosa
ver aut siccum et boreale ...
pregnantes in ... abortum ... et ...
... ...
... ... atque ... ...

184

qui autem continuo moriuntur aut vivunt semper
anhelati atque desecti. Horum quidem lictera
nam hieulam oculorum quod dolor aliquis ater
venit de capite in ambulantem perveniunt
sed de horatis et interioribus lienteria. In de
ratis a capite in ventrem descendit
esse autem qui colerum fumus ascendit ad
cerebrum et [illegible] constringit illud. dolor quoque
oculorum accidit ex calore et siccitatis
dominatione in corpore. In omnibus ceterorum
ex defectione virtutis et communem [illegible]
[illegible] hunc vero moriuntur [illegible] apud [illegible]
desiccantur decocta. Si hiemis calida preces
serit et austrina neque corpora ante in
duerunt et vere. Ubi autem subsequens
siccitatem et frigiditatem et [illegible] cum esta
id superfluit quod [illegible] cerebrum aut [illegible] et
tussis deberent dissolvi. [illegible] porum que
latus redditur atque coagulatum, propter constita
te [illegible] aut suo calore sit magna
sicut mutatio [illegible] accidit extendi
Si vero estas sicca nimium quod calida sint
morbi cito evanescunt. Si vero pluviosa
extenduntur, pravisque cum [illegible] nullibus
advenit illum in putridinem morte est
[illegible] quod eisdem morbos [illegible] re
tus [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible]
semper [illegible] qui [illegible] sunt [illegible]
cito vel lenite neque gravantur de [illegible]
Si vero estas nimis pluviosa sint et au
strina et autumnus sicut. hiemem egram
morte est enormem. Flegmatici et qui
quinquaginta annorum [illegible] causum, colerici
in pleuresim ac peripleumoniam cadunt. Et si
estas sicca et austrina autumnus vero plu
viosus sit atque [illegible] in hieme dolores ca
pitis [illegible] quod cerebri atque tussis [illegible]
[illegible] quod [illegible] et [illegible] quibus vero et [illegible]
Si enim [illegible] sit neque [illegible] [illegible]
pluat neque [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] sicut autem et qui sunt humidi [illegible]
ac [illegible] [illegible] vero est valde [illegible]
per corum siccitatis suscepit [illegible]
[illegible] itaque illis accidit. sicut quod acuta ac
diuturna aliis vero [illegible] Et in est
[illegible] [illegible] subtile et aquosum [illegible]
[illegible] vero grossum [illegible] Sicut quod fit
de sanguine [illegible] hec predicta passio con
tingit in stationibus contraria est. Omnium cor
pore [illegible] [illegible] sunt et [illegible]
itaque qui [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] petit [illegible] [illegible] morbi
sunt [illegible] ex ipsius [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
que maior [illegible] sit et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] vel
[illegible] [illegible] sunt. [illegible] aut plus quam
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est. [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] aut [illegible]
[illegible] et hic [illegible] [illegible] de causis [illegible]
quod et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] morbi [illegible] sed quod mag
[illegible] [illegible] [illegible] aliquando aut in aliud [illegible] De aquis

Oportet autem te esse attentum ad virtutes
aquarum ut possis [illegible] [illegible] in sapore et
pondere sunt. De hac [illegible] qui habent corpus
ventres calidi et humidi sunt corpora [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod maior [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] unde et in aliis [illegible] [illegible] illa
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
illis [illegible] atque [illegible] sicut [illegible]
[illegible] [illegible] et media [illegible] [illegible]
propter [illegible] catarrales [illegible] est [illegible]
hac [illegible] hieme et [illegible] [illegible]
[illegible] illis aqua [illegible] et [illegible]
estate vero et dissenteria lienteria. longa quod
[illegible] laborant. qui morbi [illegible]
[illegible] et [illegible] et in aquam cadunt [illegible]
et pereunt. Humores [illegible] pulmonis dol
[illegible] quod passionibus corum [illegible] [illegible]
affligunt. [illegible] acuta febre et ardenti
ex [illegible] [illegible] accidente [illegible]
[illegible] apta de qua [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible]
cum magna difficultate atque molestia
corpora eorum magna et grossa [illegible] plus
in longitudine [illegible] tanto gracilia
[illegible] sunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] causone [illegible]
[illegible] quod [illegible] infestantur. sed [illegible]
nature [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible]
sed in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] passione [illegible]
[illegible] [illegible] aque [illegible] [illegible]
[illegible] laborat. Ad hanc itaque [illegible]
[illegible] aqua [illegible] est que a calida
[illegible] surgit aut [illegible] metallo vel ex
[illegible] argento vel auro seu sulfure
aut [illegible] vel [illegible] vel [illegible]
[illegible] [illegible] ab ingenti [illegible] calore
[illegible] aquarum [illegible] vel [illegible] [illegible] nulla
[illegible] [illegible] [illegible] vel salubris sed [illegible]
[illegible] [illegible] atque [illegible] [illegible]
nimia quod [illegible] [illegible]

[illegible] ea aqua que in altis locis sunt
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
optima et salubrerrima [illegible] clara
et [illegible] [illegible] [illegible] indigent [illegible]
calida estate frigida [illegible] quod et ille que
a profundis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] melior ea que ab [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
atque [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sunt. et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] hec in [illegible] qui na
[illegible] [illegible] [illegible] sed propter ea quod [illegible] clara
quod subtilis est [illegible] et [illegible] grossa et
turbida [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] in [illegible] facit [illegible]

maxime si calidissima fuerit quam coloribus
permixta est. ventrem enim et nephrum calefacit
et urinam movet et lapidem facit. Unde
propter infantes lac bibere vinum subtile in-
citat. quare neque venas scindit neque exco-
riando destruit. In nebulosis autem non consistit
lapis quia ea quibus miscetur terra larga
lata prima sunt. neque fortiter fricant
vel stringunt. neque tractando manibus
sed magis fundunt neque ad poros ora vel
orificia que intra renes latent longius
remota ubi tangere non possunt. Et ideo ma-
sculi nascuntur in finibus virge. In feminis
vero longius est os vesice.

Mulieres que bibunt aquas grossas vel
dulces raro semper egroti intestinis nec
sanguis redundant neque in menstruis fecit
que videlicet non illis naturale est frequenter
ea contingunt. Sed concipiunt plurime abor-
tiunt. nati vero earum plurimi spasmo
ancletu morbo quasi in eis afficiunt. Aque
salsugini permixte male sunt atque nocive
saniem enim ortus salsis oriuntur et stran-
guria sunt meliores. Si vero eorum quecumque
intra estimationem ortum et hiemalem tamen
conservantur ille que in estivis pre sunt ceteris
meliores quam ille que oriuntur quesivit
pauci et fortes sine timore bibere possunt. De
quibus nimis si cui egrotanti opus
sit bibere id que sine querimoniam egrotanti
eligenda est quod si ita fiet non deni-
at a salute. ventrem dura humectant
saporem levius et clara immat mollitiorem
ventosa atque flatuosa data et tarde dige-
ventrem mollem et humidum facit. Ca-
da aut et dura calefacit atque constringit
ventrem aut intestinum palam quam delinquit
qui solam aquam mollire ex sue frigi-
tate facit vel confirmat. Illa enim ex ea so-
luta est ex enim dura est. et tarde di-
geritur ~~pervertitur~~ desiccat potius etiam hu-
midam reddat

Que pluviales levis et saporis
ac lucidissime sunt. primo quia quod
subtilis est sol elevat abstrahendo. quod
inde desiccando quod in ea quod grave
et salsum fuit ab motu et cum remaneret.
nam sicut sol ex levius et subtilius non
de fluminibus attrahit sed et de maribus sed
et consuetis locis humidis. humiditas namque
in rebus invenitur. iterum et in omnibus
quod humidius subtilius atque levius est a sole
ex desiccari. sic competit. Et quod sedeat
vel cadit ad solem in estivis similiter inve-
qualiter spes in umbra si sit equalis.
quare est longius a sole quod remotius. Unde
et aque pluviales putrescunt malumque o-
dorem exhalant quia cum ex noctibus vel con-
grant aque aquis idcirco longius alius
putrescere solent ac mutari. Et cum aut
sol eas accipit et in altum suspendit
frigescunt et aeri quiescunt, elevatur vero

terra quod noctibus ingrediens reddit scilicet in
nubes surgit. Est vero levius purgat atque
dulcescit quia a sole decoquitur. sic et omne
quod decoquitur saporem ac dulce efficitur
Hec igitur humiditas per a sole dissipata macie
atque suspensa secreta in unum coadunatur
venti ex diversis partibus contrariis convenit
dissoluta et versus maxime ...
varie ... quod ... fuerit. quod videlicet magis
fit plurimum nisi cum nubes crescit
in unum perfecte est ... atque aliis ventis
contrariis intercepta dissipatur. et item con-
sequenter prima adveniente ... et humi-
ditas cadit. Et cum nubes grossiores
sentibus spissis atque contrarii obviam venien-
tes constringendo comprimunt sic humiditas ac
pluvia crebra descendit. Hec etiam ... ces
aque putribiles quia sicut sed non dicunt ...
odorem malum quod si contingit bibentes
... antosi fiunt atque voces ... quasi
vel ... tatem. Hec aut aque si corrumpunt
nichil prodesse videtur

Aqua vero glacialis sive nivalis omnis
mala est, propterea cum semel congelata fuit
nunquam in pristinam redit naturam. quare cum
aque saporem et leve clarum quod fuit asper-
num illud totum gelu adveniente ab est
Est vero frigidum et durum remanet. Et si
potest comprobare. Si enim aquam in vase admo-
verint positam sub celo congelari dimiserit
cumque congelata fuit sole vel quolibet loco
calido liquefactam eadem remensurans minus
inveniet. Et cum minore esse. Et licet aut de ge-
lu et nive ex quibus minora aliqua fiat-
tur. quare sol subtilitatem atque levitatem ac-
cepit et desiccat. gelu quod semper eum non
sit. grossa vero non dissolvitur. aut de lo-
co suo removetur. omnis aqua de nive
et similibus peior est omnibus aliis aquis
Aqua multiplex bibentibus stranguriam
et in vesica petram atque in subrenalibus
dolorem et in costis et ... in testicu-
lis generat et maxime ea que de flu-
minibus aliorum locorum stagna recipi-
entibus vel que ex multis et diversis
fluminibus est. Similiter et ea que ab
alto decidit loco. Hec enim omnes peiores
sunt. est enim saporem et dulcis et salsa est
et humilis. et de calido surgit longe
haec igitur cum alie aliis quiescant
non vincat ferrum nec minor sum velox
Hec cum septentrionali consistat vento et
movendo que quedam se in vase mo-
vet faciet, ferrum ~~est facit~~ non est ferrum
et arena. Bibentes aut longis temporibus quo
diversis morbis afficiunt. Et nimis vero in
ter nullus est et levis neque vesica
intra calida neque in collo urinali
sine difficultate invenit neque quicquam
frigidi in vesica relinquit. Et quod
vesica inferiora quasi calidissima nec
est ut et lenitate colluuiei tota quare ...

Oc quod a ... que pro dulcie et saporis

sed quam aqua melioris ... pro ... ex ... que et ... et hiemaliter quam ... sunt ... et hiemaliter ...

hon

fumi

illa naturam suam in calore excessit cuius mede
collum intumescit. Quamque enim ita nec egre
ditur sed inferius retenta generat et quod
leve est et subtile virtutem emittitur turbidum et
grossum vero congelatur. Ex glutinositate illa in
primo quidem arena fit, postea petra vel capitanum
medicum. Aque habundancia nuget et quod gros
sum in vesica retinetur. et ibi in vesicalem
lapidem congelatur. Cumque urinare volunt
mox in ore vesice lapis descendens obstru
it et prohibet urinam exire. Unde virge dolor
augmentatur. Quamobrem hic [illegible] pru
riunt virgam et ipsi scalpunt eam et excoriant quia
causam illam vero esse putantes. Hic vero
diximus quod aquarum meliores sunt ut salubri
ores que potentes [illegible] quam [illegible] imma
nes ut nocumenti eas committentes. Eandemque
potum nostra est eis corpore [illegible] generam etc.
que vero turbulente et stagnate salina
et atque palustres, estate calide sunt
et crasse austeri odores. Propterea quia nonnunquam
si fluant pluvia semper cadente atque solis
splendori patetur eas concrescere. Stagnantes uero
male sunt et absque calidos vero, quantum hyemis
in hyeme frigide congelate sunt et turbide sunt
[illegible] et eorum congelacio quod flatice de
ueniunt et branteos et colam [illegible]
sunt et maiorem studium adhibendo de so
lucione aquarum et malignitati an pa
lustres videlicet an stagnea an molles aut
grossa an ne ab [illegible] locis derivantur
sive petrosa sive salsa sit et denique dici
Ex etiam in terris uegitancium locis si sicca et
in aquosa sit sive humida et aquosa aut ut
arta aut edita et eminens. Haec et dictarum
diecta utrum illos amabilia sive sopo
rosis sit potus et cibus. Hiis autem ex
[illegible] et labor et medicinae de hiis omnibus
inquirendum. Orientis namque quod quisque
solertia ut horum plurima que diximus cog
noscit si quemquam oppidum ingrediatur primum
quam ante advenerit quamquam [illegible] nisi ille
latebit de ciuilibus morbis quem de corporum
habitatorum naturis cuius [illegible] sunt. Morbum etiam
curare poterit nec incipientem in uita
[illegible] erabit neque hec ignorans
curare ut [illegible] potest operari
Pratica quod aliud tempus desinit alia [illegible]
ra loci in locis yeme et estate varie
tura sedent neque et singulos morbos quos
singulis hominibus accidere debeant exp[illegible]
dicta. Ubi vero morbi ex aere sanitate [illegible]
cedit non quidem [illegible] si [illegible] singulare
rint. Cum etiam generibus qualitatem temporum
discordiam providerit terra sua sit utilis
et ad sanitatis regimen providerit morbis
Cui vero ea que dixi non altissima circum
uata tenet et credit astronomiam medi
cine non minima partem esse. Unde quispiam ho
minis providerit mutaciones et temporum
Item que civitas contra posita est calidis
ventis hec quomodo sita est et casum

equinoctialem medium tenet et sic ab eis
moventur. Aque vero illius multe et calide
sunt et salse calescunt in estate et frigescunt
in yeme. Habitantes capita humida et flegmata
ventres semper solubiles. Corpora si de
fluxu possidet cibus et potum sufficit eis
capitum defectum non sunt [illegible] non mi
tum exerceant potum quod in ueterosis est
assuescunt. Cum quidem ciuitas que hic
nemalis est sita in temperamento caloris
et frigoris. Hii sunt in ea minor atque mina
liber est. Haec autem et omnis ciuitas
in montanis parva calore habitans sita
genus vero ignota adeat urbem illius situ
inquirat. Quo modo videlicet contra ventos
et ortum solis posita habitatur. [illegible] in
omnibus hec est equaliter. Septentrionalis na
que contra meridionalem atque situs orien
talis non est sicut occidentalis. Hunc [illegible]
locus inhabitantes colica, dissenteria, dys
puria et emigraneos et febres longa et
estivas ac emorroidas affligit. Epilepsia sibi vel
aut epylepsia aut caucon morbum
acutum sequitur in hyeme uetus liquidos habere.
oculi cum catarrhis infestantur. Neque hec
si cum longa [illegible] super illos glutis
accidit morbus. Modo vero austrea[illegible]
in mortalitate, cum capita nebula et
fumo impleverint. Dicendum quod quidam
et provenit acetos humores a capite venien
tes in stomachum cadunt. Que cum advenit
totum corpus possidebat et magis sic ca
piunt sit subito calore ut frigore.

Quiscumque vero locus frigidorum ven
torum locis appositus, sive estui
orientis sive occasui. Illi uenti salubri
tates uenti sunt a calidis aut estiuorum
aque etiam sunt sive graues dure ple
rumque dulces. habitatores duri et fortes
Ex eorum cuncta gracilibus quod tortus esse sunt
[illegible], venter vero habent durissima,
superiora vero lenia mollia atque inferiora
[illegible] de colera non aut de flate [illegible]
ta sanat durissima. Sic et ipsi plurimum
rumpuntur. Unde et hernia oriuntur.
[illegible] vero in pleuresim. Morbos quoque acu
tos incidunt quod uentres constricti sunt
Neque et quorumque morbo et empitatam
[illegible] cum dei causa est corpus
et stipacio ventres in [illegible] veniunt
ex frigiditate aque oftalmiam conueniunt
neque hoc [illegible] bibunt quod utrosque sunt
et requirunt. Non ideo acta [illegible] ventris
si venerit oculi generant. Humi
dos eorum in ad [illegible] generata provenire
vinum in estate sanguinis fluxum [illegible]
generetur in stomachum cadunt si non o
tenderint fortissimo est. Aliis dieruosi
[illegible] quod [illegible] semper corpo
rum non [illegible] neque [illegible]

tendo sic ac nunc modesti sunt. Tum etiam [illegible] morbi [illegible] loci morbi adueni[illegible] ut [illegible] affuerit. Frutices [illegible] sterile[illegible] ex siccitate aque ac sterilitate ac multa [illegible] ut oportuit [illegible] et mala aduenerit [illegible] difficulter ex malignitate aque [illegible] oriuntur [illegible] aut patiuntur [illegible] et hoc propter congelationem et frigiditatem aque et asperitatem. [illegible] accidit. [illegible] et magis in [illegible] in pulmone sunt [illegible] Pueri [illegible] cum aqua [illegible] laborant [illegible] in testiculis [illegible] adoleverit [illegible] dissolvuntur. [illegible] potuerunt. [illegible] frigiditas et [illegible] sunt [illegible] Itaque [illegible] est [illegible] contra [illegible] in ortu solis sita est [illegible] est in [illegible] calidis [illegible] in illa [illegible] et frigida [illegible] Regiones [illegible] ... [illegible] est [illegible] clara [illegible] et humida [illegible] a sole [illegible] [illegible] ac [illegible] splendidi [illegible] obsistat et [illegible] clarescunt et [illegible] aut [illegible] graviora et [illegible] meliora [illegible] salubriora.

De asia et europa

Dicendum [illegible] est de asie et europe diversitate [illegible] diversitates [illegible] in omnibus rebus [illegible] distare [illegible] que [illegible] et ad [illegible] sunt et [illegible] asia [illegible] europe valde [illegible] in omnibus nascentibus [illegible] meliora sunt [illegible] est qualitas [illegible] ibi [illegible] in medio [illegible] calidus [illegible] frigidus [illegible] magnitudo [illegible] maior [illegible] est [illegible] est [illegible] asie [illegible] est [illegible] calidus et frigidus media [illegible] locata [illegible] temperata. Arbores [illegible] et [illegible] aque [illegible] de celo de [illegible] de [illegible] surgentes [illegible] calor [illegible] [illegible] et plante [illegible] [illegible] homines [illegible] fructibus [illegible] et [illegible] ad [illegible] translatant [illegible]

nil [illegible] fecerunt [illegible] castrant et [illegible] quod habet [illegible] homines [illegible] corpore atque magni [illegible] in magnitudine [illegible] loci regionibus [illegible] et [illegible] equales [illegible] et [illegible] sunt etc.

[illegible] non sit [illegible] laboris [illegible] temperamento [illegible] habe[illegible] dent alia [illegible] Egiptij quidem est et [illegible] in [illegible] dextra [illegible] usque ad illud [illegible] multitudines nominat. Europe [illegible] est [illegible] multa [illegible] mutatio illa regio [illegible] et inequales longos [illegible] et altos [illegible] multa [illegible] varietatem [illegible] mutatio [illegible] regi[illegible] [illegible] et [illegible] aquosis [illegible] esse [illegible] qualitat[illegible] [illegible] et [illegible] efficiunt.

De gente in illa que [illegible] ut [illegible] est [illegible] longa capita habent [illegible] longitudinis capitis [illegible] est [illegible] et [illegible] capita ad longitudinem [illegible] longiora [illegible] causa longiorum capitum [illegible] et [illegible] oculos [illegible] longitudo [illegible] est [illegible]

Hunc [illegible] in terra [illegible] regio palustris valde et humida [illegible] habent [illegible] paludibus [illegible] aqua [illegible] et [illegible] aquas [illegible] mare [illegible] in illud [illegible]

[illegible]

[illegible]

De [illegible]

[illegible]

[illegible]

ac proxime est atque subtile quam maximum [illegible]
aliter generando per plurimum descendit. Et
forme hominum tamen ultra homines [illegible] prodigi
ales sunt. in crassis quidem crassi in corpore
et corporee [illegible] quo et vene in carne
latentes non apparent. colores quam que ex hiis
[illegible] sunt aquas extra [illegible]. Quicumque
aut regionibus venti sunt [illegible] austri
habent et locatorum quedam [illegible]
flatuum vehementiam et corrupte calore
[illegible] Septentrionales
[illegible] non eis insufflat quam [illegible] plane
contingere nimie. Sed qui se insufflat deficere
hec itaque est una pars de diversitate [illegible]
atque [illegible] in Asia habitantium

De vecordia autem eorum et audacie pusillitate
[illegible] est. quia bellatores sunt [illegible]
quam [illegible] in Europam habitant quam quieciores
atque modestiores [illegible] causa sunt
que in calorem vel frigus non [illegible]
[illegible] permutantur sed [illegible] atque equa-
litatem. neque enim animos eorum perturbat vel
corpora plene de [illegible] in contrarium permutat
quamobrem non facile irascuntur. Permutatio
namque aeris causa est homini [illegible]
[illegible] in illum [illegible]
quidem causa quod Asiani quieti sunt atque mode-
sti. [illegible] aqua consuetudo est [illegible]
[illegible] Asie non [illegible] dominatur qui [illegible]
[illegible] non aliis obsequitur quemadmodum [illegible]
et [illegible] et [illegible] et [illegible] et ipsi
fortasse dominantes in illis [illegible]
debent [illegible] qui utique fortes [illegible]
[illegible] atque audaciores sunt [illegible] quam pugnat
[illegible] rapiunt preda [illegible]
et in se [illegible] spectant. Invenimus [illegible]
et Asia diversi quidem non [illegible] quidem non in
[illegible] diversitatis temporum [illegible]
[illegible] audaciores sunt et molles
[illegible] pugnare [illegible] temporis. Et in
Europa quedam gens Turcorum. Turchi [illegible]
[illegible] quos alia gens sibi contrarios sunt [illegible]
[illegible] in calore. Turchi vero
in frigore vigent. [illegible] et [illegible]
[illegible] ipsa [illegible] eorum et forme ab [illegible]
[illegible] diverse sibi quam contrarie sunt

Regio namque sub polo [illegible] in [illegible]
Septentrionis sufflat ad quam [illegible] sol accedit
estivo tempore appropinquat. [illegible] tempore
quam calore calefaciens [illegible] hanc [illegible]
[illegible] asperitates nimie [illegible]
[illegible] minores atque frigidiores va-
lent. [illegible] vero poli frigidi contingit [illegible]
[illegible] et aquarum [illegible]
[illegible] illa [illegible] sunt [illegible]
et [illegible] deserviunt. [illegible] regionibus illis
[illegible] nebula occupat quam [illegible]
[illegible] forme grosse sunt et [illegible]
et neque [illegible] apparent [illegible]
[illegible] corporis eorum humiditate nimia
[illegible] quos [illegible]
regione [illegible] et [illegible] atque ipsa [illegible]
[illegible] humide ac frigide sunt [illegible] corpora
[illegible] dissolvuntur [illegible] in [illegible]
[illegible]

et frigida sunt regiones. [illegible] in ventre [illegible]
[illegible] et membra [illegible] descendit
quam et colore rubee [illegible] deserunt sic
corpora eorum [illegible] sunt [illegible]
[illegible] in [illegible] masculos
masculo femina vero femine sunt consimiles
eadem causa quod ipsa [illegible] nullo quam
[illegible] corrumpitur [illegible] abundancia sunt
[illegible] itaque grossi
[illegible] sunt et lati [illegible]
[illegible] involuit. Et [illegible]
[illegible] latis [illegible]
sunt [illegible] in [illegible]
[illegible] adiecta
sunt. [illegible] paulatim de loco ad locum
[illegible] vasorum [illegible] est [illegible]
[illegible]

[illegible] rubeum [illegible] habent
neque [illegible] sol [illegible] ascendit
calore. albedo vero [illegible] a frigore incedit in
rubeorem [illegible]. Hec autem [illegible]
[illegible] neque masculina voluptas
[illegible] sunt [illegible] et [illegible]
femine [illegible] est quod matrix
[illegible] corpore [illegible]
in quo [illegible] subtilis [illegible]
non [illegible] sed parum [illegible]
[illegible]
[illegible] est [illegible] non sunt
[illegible] ad [illegible] vocat [illegible]
[illegible] sunt. [illegible]
[illegible] frigidi et humidi
sunt. [illegible] magna [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] masculo [illegible]
[illegible] in illis [illegible]
[illegible] corporis [illegible] attenuatione
quam [illegible] et [illegible] corrupti [illegible]
[illegible] a [illegible]
Multi [illegible] in Turchis castrati [illegible] sunt
neque [illegible] sunt [illegible]
[illegible] atque [illegible] imitantes

Omnibus [illegible] absolvuntur
[illegible] ab omni [illegible]
[illegible]. Illa vero alta gens que Europam
[illegible] magnitudine longe [illegible]
atque forma [illegible] temporum varietate differt
[illegible] quidem temporum varietas magna ac valida
est et crebra in calore vel yeme forti. multa
[illegible] pluvia [illegible] nebula [illegible]
[illegible] diversitate [illegible]
[illegible] atque [illegible] diverse sunt [illegible]
neque modo [illegible] in estate [illegible] in
yeme [illegible] pluviarum [illegible] autem
[illegible] vel pluvia [illegible] Europam
[illegible] differunt [illegible] Asia
[illegible] differunt [illegible] quidem [illegible]
[illegible] in ipsa [illegible]
diversitate temporum diverse figurant. Et quemadmodum
in forma [illegible] differunt [illegible] itaque eos
differre [illegible] est [illegible] sunt [illegible]
[illegible] atque [illegible]
[illegible] commutatione [illegible] stabilitate. [illegible]
habitatores Europe fortiores [illegible] quam Asie
sunt. [illegible] atque [illegible]
tate [illegible] qui [illegible] et

Europa

corporis laboris et estus tollerancia prestat. Omnis
est autem et regimen timorem et ignaviam
labor autem et exercicium animi constanciam inspirat.
Europenses milicia gaudent et pugna [illegible]
vel similari respectu differunt hec primo
varietate. Secundo vero quia hec [illegible] hec per alia
est et magna, illa vero parva. Hec autem profundi
tas, illa vero planicies. [illegible] in temporibus mu
tacio prima solummodo et in paucis. Ubi autem
quam plurime et altissime valles quam aquose [illegible]
bitant regiones, terra prope valles diverse multe ha
bent, necesse est quod [illegible] fortes habeant diversitates
ad laborem industriam animorum ferina et aspera
et agrestia etc.

[C]ui vero loca profunda incolunt et
petrosa [illegible] quam frigidis [illegible]
fluat, aquis tepidis bibunt, corpora eorum non
magna neque bene composita, sed latissimi et
carnosa, pilis nigris. Talis quam calidis non al
bi statim aut calorem animi nequaquam parti
cipes sunt laboris nisi fortissima consuetudine
fiat. Neque enim hec valent. Gens qui autem ha
bent plura in quibus pluviales et alie confluunt
aque, hii magis incolumes sunt et [illegible]
[illegible]. Qui vero non sub [illegible] fontes ibi sunt
pigre quam paludes sunt salinate fluunt unde
labentes in [illegible] valde varie faciunt
distare [illegible] aut quam [illegible] venter et longi
[illegible] quam splenes [illegible]. Qui [illegible] alta ha
bitant regione equali [illegible] atque aquosa [illegible]
forme et corpora bona [illegible] atque
non boni [illegible] audaces. Quibus vero terra
est [illegible] atque subtilis et in aquosa et aspe
[illegible] quam quo temperata illa asperi sunt fortes et
[illegible] calore [illegible] aut nigri [illegible]
[illegible] rigidi ubi nimia mutacio multa
diversitas habitacionis forme et [illegible] atque [illegible]
[illegible] sunt diverse [illegible] etc.
varietate temporum deinde regionem [illegible]
est. Prima vero aquarum inveniuntur [illegible] forme
[illegible] qualitatem [illegible] regionum
ubi enim crassa et humida [illegible] aquosa
a quibus calida est in estate, frigida vero hye
me, terra bona et sibi convenientia sunt habita
tores crassos vero fortes humidos. [illegible] Labor vero et
exercicio animum preparantes animi [illegible]
[illegible] artifices ingenii [illegible] et graves non aut
acuti sine subtiles. Quibus vero regio levis
est et profunda, profunda autem in hyeme et
calida incenditur in estate, hii corporibus asperi
sunt atque recti ad laborem fortes [illegible]
[illegible] colores [illegible]
[illegible] asperitati [illegible]
[illegible] in artificiali ingenio subtiles
[illegible] et animosi atque pugnaces [illegible]
[illegible] nascencia sunt. Hinc [illegible]
[illegible] et forme multe sunt diverse atque [illegible]
[illegible] ita est [illegible]
que [illegible] restant illa contemplare ab his
et non errabis [illegible] Explicit liber de [illegible]

[C]irca urinam [illegible] principaliter attenduntur [illegible]
[illegible] que [illegible] attenduntur sunt hec
calor, substancia, distinctio [illegible] quantitas
et contenta. Possunt [illegible] addi duo sapor et odor

Circa vero [illegible] attenduntur sunt hec: Regio, tempus,
[illegible] sexus, digestio, qualitas officii, immoderatus
coitus, balneum, aer, cibus, ieiunium, vigilie, labor,
etas et quia de ipsis [illegible] sunt
ideo [illegible] Tempus [illegible]
attenditur in urina secundum tempus anni et [illegible]
considerandum quod in estate sunt urine intensiores quam
in hyeme, unde urina [illegible] minus intensa
potest significare [illegible] estate. Sexus est [illegible]
dum attenditur quod alio modo [illegible] apparet
in [illegible]. Regio enim remissa et tenuis
[illegible] malum significat in statu [illegible]
Regio [illegible] attenditur quod urina in calida
regione magis apparet intensa quam in
frigida et [illegible] urina minus intensa
[illegible] regione quam in calida. Etas
[illegible] attenditur quod in adolescencia [illegible]
[illegible] apparet intensior quam in senio et
[illegible] urina [illegible] est [illegible] intensa [illegible]
[illegible] senectute est quam in iuventute [illegible] ado
lescencia. Complexio est attendenda quod in [illegible]
[illegible] colorancior est urina quam in frigida [illegible]
in colerica magis est intensa quam in flegmatica.
Sexus est attendendus quod urina [illegible] masculi
magis est intensa quam femine. Cibus [illegible]
est attendendus quod dicta calida magis in
cendit ut sal [illegible] piperata et huiusmodi [illegible]
gida remittit ut lactuca et huiusmodi. Sunt eorum
[illegible] que habent [illegible] tinctura [illegible] colo
rabit urinam [illegible] sunt nebule cassia [illegible]
[illegible] et huiusmodi. Qualitas officii est at
tendenda quod fabri et [illegible] et illi qui
iuxta ignem [illegible] habent urinas in
tensiores quam [illegible]
[illegible] in suo [illegible] ut fossores
[illegible] habent urinas quam [illegible]
qui stant in pace. Gaudencia animi sunt atten
denda quoniam sunt quedam que corpus calefaciunt
et urinam incendunt ut ira, sunt vero alia que
corpus infrigidant et urinam remittunt ut
timor et gaudium [illegible]. Ieiunium est at
tendendum [illegible] corpus [illegible]
[illegible] que est [illegible] ut [illegible]
a [illegible] et ita colorat urinam. Vigilie ha
bent urinam incendere [illegible]
inducunt [illegible] Immoderatus
labor [illegible] urinam [illegible]
[illegible]
[illegible] et humorem [illegible] Coitus [illegible]
[illegible] remittit [illegible]
[illegible] prestat corpus [illegible] infrigidat et [illegible]
[illegible] motibus [illegible]
[illegible] corpus [illegible] calefaciunt et urinam
incendunt. Balneum [illegible] est attendendum
quod balneum aque frigide urinam remittit [illegible]
[illegible] frigiditas penetrant usque ad interiora.
Balneum vero aque calide et sulfuree corpus calefaciunt
et urinam tingit. [illegible] est attendendum
[illegible]
facit urinam tinctam [illegible]

De coloribus urinarum

[illegible] adeo que [illegible] urina
attenduntur. Sunt que [illegible]

Marginalia: Aliud; Sexus; Regio; Etas; Complexio; Cibus; Qualitas officii; Gaudia animi; Ieiunium; Vigilie; Labor; Coitus; Balneum

Cal°

color ... de substantia ... de distinctione ...
Colores quinque sunt scilicet albus. lacteus. glaucus
karopos. pallidus. subpallidus. subcitrinus. citrinus. subrufus
rufus. subrubeus. rubeus. subrubicundus. rubicundus
inopos. kyanos. viridis. lividus. niger. Horum
quidam significant temperamentum ut aliqui subci[illegible]
... subrubeus ... subrufus. duo pallidi
rubei ... Quidam significant excellentem
frigiditatem ut omnes qui sunt a subalbo usque ...
et quanto magis urina alba tanto magis manifestat
frigiditatem. Significant ... ad ...
... calorem ... et quanto magis ei urina
tanto maiorem calorem significant. ... quod significat ...
... putrefactionem humoris ... in libro
urinarum ... verum est ... videbis colorem
... putrefactionem ... in ...
... ut in aquis paludibus et ...
et urinis ... putrefactis. Lividus
significat frigiditatem ... Niger ... ad
... aut frigiditatem mortificantem ...
... hanc distinctionem precedentem lividus
frigiditatem, precedentem viridis calorem. Caliditas ...
colorat urinam ... dissolvit ...
... et aquosas igneas et aereas et ex diffu-
sione ... in aquositate urinali
sequitur coloratio in urina. Frigiditas ...
discolorare urinam ... condensat partes igne-
as et aereas et in aquosas et terrestres ex
diffusione aquositatis ... urina fit alba
et ex diffusione terrestrium fit nigra ... diffu-
sione ... et equaliter ... aquositatis et ter-
restris redditur livida. **Capitulum de substantia urine**

Est autem ... substantia urine scilicet spissa
tenuis et mediocris. Spissa ... ex
magna humiditate ... Tenuis ...
ex magna siccitate ... Mediocris ...
ex temperantia qualitatum. Siccitas ...
urinam attenuare ... in grossam ...
... magis ...
... in estate ...
in aliqua subtilia ... magis subtiliat ...
... aer subtilior est in autumno
... siccitatem estatis precedentis et autumni
... siccitas ... ad ...
... et ... acris ...
... ubi ...
... subtiliatio ... In ...
... sanguis et spissus ...
... siccitatem ...
... sanguinis ...
... urina tenuis. ... de siccitate ...
de humiditate ... mediocris tenuis ... humi-
... mediocris spissa ... humi-
ditas ... urinam inspissare ...
...
inspissat ... liberat ...
... inspissat ...
... urina ... tenuis et manet te-
nuis ... tenuis et post inspissatur ...
... spissa et manet spissa ...
spissa et attenuatur ... tenuis et manet
tenuis ...
... et maxime in principio ... et in
augmento ...
... non ...
... urine et ... inspissat.
Tenuis ... tenuis et inspissatur ...
... digestionem ...

urina et inspissatur ... inspissata ...
... et ... calidi diffunduntur
in urina ... grossiores ...
... dissolvit ... urinam inspissant ...
... talia ... spissa et manet
spissa significat ... digestionem et ...
factam ... igneum calorem ...
... ex digestione ... attenuatur
... calore non ...
... alia signa digestionis ...
digestionem ... urina facta sit
spissa ... digestionem ...
... est spissa ... humorum perturbatorum ... Uri-
na autem que ... spissa et attenuatur
significat ... digestionem ... et maxime ...
... spissitudo ... in fundo ...
et ... ascendit ... motu ...
spissitudo sit grossa et difficile ascendit
ex motu vasis ... urina ... attenu-
ata ... urine ... digestionem
... **Capitulum de distinctione partium urine ... in urina**

Urina distinguitur ... tota substantia urine
in ... partes ... circulus ... superior ...
et fundum. Circulus ... capiti ...
... spiritualibus et ... corporis ...
... supra illa que habent ...
et ... continua
... ignem ...
... membris nutritivis sicut stomacho
... et intestinis superioribus ...
... membris ... et ...
... fundus ... membris inferioribus
ut ... renibus ... et ...
intestinis et ... Sciendum ... ista ...
... urine ... respondent ...
hoc est ... membrorum in ...
... supplementum ... urine ...
... esse ...
... superiora membra sunt ...
membris ut ... oculi ... et ...
... debet esse longa et ...
... debet esse ...
Illa ... urine ... est supplementum ...
... urine ... superiorum ...
et fit ... in ...
... urine ... **Capitulum de circulo in urina**

... quod ... circulus urine ... spumosus
et spuma ... circuli ...
... capitis ... ut ...
et ... quod spuma circuli ...
est ... ad ...
grossa et subtilis ... significat ...
a capite ad partes inferiores ...
... ut ... tussim ut catarrum
ut ... in aqua ... ut ...
tale. Grossa spuma ... significat ...
... circuli ... non ...
... grossus ... lividus ... niger ... valde
capitis ... significat ... circulus ...
... in ... circulus
... et ... et ...
... alia signa ... circulus rubeus
... significat ...
... et ... apparentia ...
... rubore ... oculos ... frontis ...
... caput ... ut ...
... in ... non ...
urina sit remissa ubi remissior ubi ...
... ubi ...
... tenuis ubi ... spissa ubi

spissior. Si urina fuerit per totum spissa et
spissior circa corpus album declarat [illegible]
eodem modo intelligendum est de reliquis

C. de quantitate urine. Primo de multa

Multitudo urine est multis de causis. Prima
materia est multitudo ciborum et potuum et
negligentia exercicii. Secunda multitudo humorum existe
ntium in corpore. Tercia expulsio superfluitatum
per urinam per vesicam. Quarta est totius corporis li
quatio et consumptio per multum fluxum urine.
Quinta est fortitudo virtutis attractive et diste
[illegible] urine in cal[illegible]. sicut accidit in dya
bete. Sexta multa usus diureticorum. Septima
paucitas aliarum superfluitatum ut egestionis et
aliarum. Unde ypocras in afforismis: urina multa
nocte facta modicam secessum significat et ergo.
Attendendum est quod urina multa quandoque bonum
signum est, quandoque malum. Urina multa et
nigra in fe[bre] [illegible] nunc significat. Urina
multa et alba in dyabetica [illegible]

Capitulum de paucitate urine

Paucitas quantitatis urine fit de causis 8. Prima est
[illegible]. Prima est paucitas cibi et po
tus. Secunda est multa evacuatio per alias regiones
ut per fluxum ventris. Unde si videamus uri
nam paucam et conturbatam fluxum ventris
significat. Tercia est opilatio meatuum urinalium
ut accidit in calculosis. Quarta est nimia
[illegible] urine sicut accidit stranguriosis in
[illegible] urina non potest continere [illegible] nimium acu
men. Quinta est nimius calor consumens tam
superfluitates quam humores et est pessimum signum et
mortale in acutis. Nota quod urina pauca et
nigra significat mortem. Urina pauca [illegible]
[illegible] Sexta mortificatio virtutis expulsive sicut accidit
in [illegible] morituris. Septima ex [illegible]

C. de contentis urine. Primo de petal[is] et furfuribus et [illegible]

Si in urina apparent petala que dicuntur corpo
[illegible] sed corpora valde tenuia.
Furfurea sunt corpora [illegible] spissiora et
tenuia. Crinoidea sunt corpora grossiora
[illegible] ut grana tritici in partes grossiores
frangentur [illegible] Petala significant
solutionem in prima specie ethice. Furfurea in secunda spe
cie in tercia. [illegible] aut [illegible]
[illegible] a vesica resolvuntur
petala et furfurea sed non omnia. Unde [illegible]
[illegible] in urina [illegible] furfura [illegible]
[illegible] vesica scabiem. Ab humoribus resolvuntur
[illegible] et furfura sed non petala. Humores [illegible]
per frigiditatem condensantur, [illegible] per siccitatem
[illegible] per caliditatem.

C. de pinguedine in urina apparente

Pinguedo est de contentis urine. [illegible]
Pinguedo resolvitur ab [illegible] renibus [illegible]
toto corpore [illegible] destructionem. Si fuerit a
renibus maior apparet pinguedo [illegible]
quam si a toto corpore. Et est ratio quia pinguedo
dissoluta a toto corpore [illegible] venit ad vi
as urinales per magna parte consumitur in
[illegible] longo et ita est minor. Non sic si
fiat a renibus. Secunda differentia est talis: pin
guedo dissoluta a renibus [illegible] urina est
mixta [illegible] apparet [illegible] corpo
ut [illegible] urine fuit [illegible] Pinguedo
non dissoluta a toto corpore tarde appa
ret [illegible] urina est effusa non [illegible]
[illegible] residentia. Tercia differentia [illegible] pin
guedo dissolvitur a renibus [illegible]
[illegible] colorem urine ut [illegible] sicut

si resolvatur a toto corpore. Unde prima [illegible]
[illegible] apparet pinguedo [illegible] urine
superficiem effusa. Unde secunda [illegible] pin
guedo operit totam superficiem urine et
[illegible] Unde [illegible] tota urina
velut oleum et si fundatur super lapidem
reddet [illegible] sicut oleum.

C. de arenis apparentibus in urina

Arene sunt de contentis urine [illegible]
aut [illegible] in [illegible] urina [illegible]
de causa [illegible] ex [illegible]
ta ex arthetica. Unde [illegible]
in [illegible] ex [illegible]
et lapidem. Et aut arene sunt [illegible]
[illegible] aut sunt albe aut rubee. Albe [illegible]
[illegible] a calculo [illegible] in vesica. Rubee a re
nibus [illegible] est in vesica [illegible] et
alba. Unde [illegible] albe [illegible]
[illegible] in col[ore] rub[eo] ex abundantibus
humoribus calidis [illegible] rubeis in [illegible]
[illegible] Tercia nota quod si multe arene [illegible]
et [illegible] in urina bonum signum est in [illegible]
[illegible] sanitatis. Si aut pauce [illegible]
[illegible] Nota si arene [illegible]
[illegible] Nota si corpora [illegible]
tunda per totum corpus urine sunt diffusa
[illegible] cum aqua obscuritate urine [illegible]
[illegible] significant artheticam. Nota si corpora
apparent alba in fundo urine ad [illegible]
[illegible] in [illegible]
significat. Si aut talia corpuscula fuerint multa
et urina remissa et spissa fuit [illegible]
[illegible] ut [illegible]

C. de sedimine in urina

[illegible] est de contentis urine [illegible]
[illegible] a [illegible] et [illegible]
adduntur [illegible] col[or] [illegible]
Tria [illegible] sunt [illegible] liquor [illegible]
[illegible] motus et quantitas. Col[or] ypostasis debet
esse albus [illegible]
motus [illegible] et [illegible]
[illegible] sunt alba [illegible]
intelligatur [illegible] ypostasis [illegible] alba. Forma
[illegible] debet esse pinnata ut [illegible]
esse [illegible] grossiores [illegible] debent esse
in fundo et subtiliores super [illegible]
[illegible] significat [illegible] coloris [illegible] significat [illegible]
[illegible] a [illegible] in acutis [illegible]
[illegible] in fundo debet esse [illegible]
[illegible] motus [illegible] et debita [illegible]
est [illegible]
[illegible] sedimentum [illegible] loca [illegible]
[illegible] et [illegible] in fundo [illegible] ypostasis [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible] nephile et nephileis [illegible]
[illegible] attendendum [illegible] ypostasis [illegible] ad
[illegible] sit laudabilis [illegible]
[illegible] in [illegible] in [illegible]
maneat [illegible] Liquor [illegible] ypostasis
attendendum [illegible] subtilis debet esse et si moveatur
non [illegible] urina. Motus attendendum
[illegible] et [illegible] debet [illegible] et [illegible]
[illegible] Quantitas attendendum [illegible] moderata
debet esse et non nimis multa [illegible] multa ypostasis
[illegible] significat [illegible]

debilitatem in morbis que per eam significantur
bene digeruntur debet consistere in fundo et fu-
dorum. Et hec est signatura. Sed notandum quod debi-
litas sui per eius significantis dicitur conso-
nare. Aliquando est signum nutrimenti cibi et po-
tus assumpti. Circa ergo bonum sedimentum sciendum
dicit esse continuum et piramidale in fundo aquale
et planum sicut spatulam sanctorum modum et figu-
ram mediatam. Item nota quod si aliquis contra
tol sint in sedimento quanto remotius est sedi-
mentum tale a fundo tanto melius. Ubi igitur
inigra sedimentum melius in suppremo parca in
medio ultimum deterius est in fundo. Ra-
tio vero huius est quia sedimentum non sit dictu
tale aut nec esse cruda et grossa de
grossa materia grossa generantur fumi dum ma-
teria agat in eam grossa illi fumi ventosi
et vaporosi sedimentum subportant et subli-
mant usque ad supremum urine ut medium
si non sunt ita fortes sic fumi digero
liquorem intelligatur cruda bona si se-
quitur sed natura agere in materiam. Sed aut sedi-
mentum sit in fundo eius vel contra signum naturam
nil agere in materiam neque de ea ventositatem
generare que sublevet etc. quia si in plenitudine
in depositis animalium mediante ventositate
sit cuius repulsio. Capitulum de liquore urine

Liquor urine xi de causis et fiunt
ex membris et 6 a fontibus. Urina
vero licet vitio membrorum. liquet ut vitio
spiritualium ut vitio epatis ut vitio matricis
ut vitio intestinorum ut vitio vesice
vel vitio spiritualium ut liquet vias arthetice
ut ex duplicitate materie ut ex apposi-
tione ut ex humorum perturbatione ut ex confla-
tione [illegible] et adustione ut mortificatione.
Vitio spiritualium liquet urina tribus modis
ex stillicidio humorum ex repletione et
compressione eorundem. Ex stillicidio humo-
ribus distillantibus ad pulmonem ca-
dunt super dyafragma per concavitatem
dyafragmatis veniunt ad epar et ibi
se commiscendo urine liquorem ei tribu-
unt quare congruit liquorem in urina esse ex
hac causa stillicidio contrarie. Ex reple-
tione spiritualium liquet urina eadem et eadem
de causa quia est quia ubi est repletio ibi
est multiplicatio fumositatum fumositates
diffuse ad vias urinales commiscentur
urine et liquorem ei tribuunt. Ex compres-
sione spiritualium liquet urina hoc modo
cum comprimuntur spiritualia per compressionem aliquid
distillat super dyafragma illud per con-
cavitatem dyafragmatis ad epar va-
dit et ubi se commiscendo etc. Replecio
congruit per ponderositatem compressio-
nis eorum spiritualia. Compressio per deste-
mationem stomaci ut alius morbi ut [illegible]
tate. Vitio epatis liquet urina tribus

modis ex opilatione ut eius debilitate
ut ex repletione. Ex repletione epatis li-
quet urina sic dictum de repletione spiritua-
lium. Ex opilatione epatis liquet si non a-
modo quia si sint immoderata parum reddit
clara alba et tenuis cum liquens. Sed aut
meatus sint oppilati ex fumositatibus non libere
exalantibus sit collectio et urine liquor. Ex
debilitate epatis liquet urina et maxime
ex destemperancia frigiditatis fumi cum epar fumo-
sum est. Et similis redditur urina obscura
et liquens. Vitio matricis liquet urina tribus
modis ex fluxu menstruorum ex retentione eorundem
et humorositate matricis. Ex fluxu menstruorum aliquid re- : m
sudat a matrice in vesicam et ibi se permiscet
urine et cetera. Ex humorositate matricis similiter. Ex
retentione menstruorum ipsi sanguinis retenti refundunt
ad superiora et ad epar et hinc etc. Sic ostenditur
liquor urine. Vitio intestinorum liquet
urina 4 modis ex fluxu ventris. ex
fluxu emorroidarum. ex lumbricis. ex dolore
colico et yliaco. Ex fluxu ventris cum aliquid : p
tamen fluxum resudat in vesicam. Ex fluxu e-
morroidarum eodem. Ex lumbricis dum ipsi invo-
luti faciunt opilationem et prohibent fumositatum
exalationes. In intestinis dico involuti que
fumositates usque in urinam penetrantes liquo-
rem afferunt ubi se commiscendo ei tribuitur est
vero in dolore colico et yliaco quia urina liquet.
Vitio vesice liquet urina tribus modis ex hu-
morositate ipsius. ex opilatione et ex scabie vel ex
corruptione eiusdem vene. Ex humorositate ipsius
liquet urina humoribus urine commixtis et ei || N. Opilantur ab hu-
liquorem prestantibus quasi simili de. Ex opilatione || more eius quia eius-
liquet urina cum sit exalatio et alio hu- || dem et urine sunt
more vaporoso. fumi non habentes liberam exala- || spatium licet. N
tionem manent in urina et faciunt ipsam liquere.
De scabie vesice ut ruptura vene liquet
urina sanguine putredo ut sanie ei admixta
constat ut dictum de liquore urine vitio
spiritualium. Sit aut alius modus primo vi-
tio arthetice ex stillicidio facta cum huius
morbi distillant dorsum aliquid quod de eis
distillat per vias urinales et annunciatur urine
et sic urina liquida facit. Secundo modo liquet
urina duplicitate materie sic accidit in cunctis
etc. Tertio liquet urina ex appositione vesicam
humores ex appositione refundantur ad urinam vel
fumositates ab eo diffuse ad vias urinales.
Sexto liquet urina ex humorum perturbatione quod aliquid
fiat satis supra est ostensum. Septimo liquet uri-
na ex membrorum consumptione ut quarta adusti-
one ex sic fit, per humorum adustionem igneitates
et aeree exalant et remanent aquositatem et fe-
ces urine prestantes liquorem. Liquor cum
ex albo colore aquositatum provenit et ideo tenuis
Septimo et ultimo liquet urina ex mortifica-
tione hic non frigiditas condensat arterias partis
et ignitas in aquositatis et feces et facit
urinam liquidam ut supra tactum est. Capitulum
de colore urine ut dictum est sed primo de
frigidis flatibus sic etc.

Si urina pallida vel subpallida caroposa
vel alba ut spissa sunt abundantiam
flatus audet sive etc. quasi signa sunt in
digestione ex indigestione dolor. torpor stomachi

et laterum ꝯtinuositate intraꝫ. ignito febris quartana
ex causa cuius fastidium fumis Sez ex humoribus
repletionibus os stomachi ¶ Defectu febris ꝯplexio
medietate humorum. insipiditas oris sputi et sal
mar abundancia. ex quibus fiet febris patet
¶ Pulsus varius et mollis. varius propter frigiditatem
humoris, mollis propter humiditatem eiusdem. dolore
ab zonallectez. gravedo capitis et maxime
in occipitio pro sed humoribus in vaticano ra°
de cefalea. Ex parte capitis et humoribus sunt
depictate depictate, occipium flatus, frontis sa
gium, dextra pars vole, sinistra inter ¶ Item adest
dextro oculorum et sterthora ex fumis in multa
quantitate ad caput ascendentibus, adest et som
nolentositas ex fumo celebri humiditate, scrupta
no aquarum et albarum corporum fumo pigri
ab totius corporis tenuis ad illum quem ad mitter
et hoc est ex fumis [illegible] meatus corporis
ꝯfrum et agravantibus nervos ¶ Colliguntur
ego fructhota flatus que fiet [illegible] dol.
senso, stomaci et latere fastidium defectus febris
sputi et salivarum abundancia insipiditas
oris pulsus varius et mollis. dolor et gravedo
capitis et maxime occipitii dextro sterthora
et sensibus oculorum somnolentositas. gravedo
in visio aquarum et corporum albarum in sanio
pigricies totius corporis tamen ad illum quasi ad
motum ¶ Cura de causa flatus naturalis frigide febre
abeant igitur flatus naturalis abundancia fla
fe. tribus diebus mane et sero mel. ro. cum aqua
decoctionis mali. an. masticis fiat. opto. detur
post bundeta fiunt vel pigra ut ambe
gnoste an, et si magna intentio repleccio
esse et parentis difficilis fit ad solvendum
conueniat ꝯdere medicine ut alta corporis con
[illegible] ut esula ¶ Hoc facto post medi
na dta. pa. acetosis et balsamitis et sale
sandotale vel pulvere facto ex spicis [illegible]
nomna. cardamomo. ʒʒ. Carum/ [illegible]
ut diacuminum dianthos et huius Item
de fignatis flatus naturalis cum fe.
Urina subrubea et spissa flatus naturalis signat
cum fe. pa. itaque a prima hora noctis usque
post afflegi, ut intus sit vel intus frigore et
lento calore. et hoc ad plus quadraginta ho
ras in summo labore et ideo in flatus plenitudine adde
tur, et flatus alia signa posita flatus
Cura flatus cum fe. digerat primo in ma
oximelle simplici et diureticis et deco
ctione radicum dimi. f. apii. feniculi. petrosilini. digra
in ea ex intentione ꝑ frigus in actione dominatus
et ꝑ calorem in [illegible] tensorum et ꝑ urina magis
colorata et ꝑ eius inspissatione maiorem
si sic fuit tenuis et ꝑ residentiam ypostasis
in fundo spissitudinis que fit alba et tenuis
et ex facili mota vasis ascendat. Appen
tibus hiis signis tunc detur medicina
lapatima cum qua simul vel post iste
patrali. qui. Rx. l. spicis. ꝯfecte cinnamo
mi masticis an. an. ʒ. i. et in his fru
ctuum pa. cum aqua olei rosati. sepore

cum rosata uncta. vel aqua rosata Solet
dari cap. ar. ut cap. lazuli ¶ Et optime pur
gant. calef. in sucro mediani ꝯtinua fa
buri dato cum vino calido ¶ Potest autem illis
fieri cum aqua potest capere uncta. testa cum ¶ fi
aut per mediaz aquam conficit de eis re
detur cum accessione de musa cum re vino
dolcerus salvie et ma[illegible]

Signa flatus dulcis sine fe. urina alba ꝑ
tam spissa, signat flatus dulce sine fe. cum
quod fit fructuosa ut signa cum quo flatus
naturalis. quia dulcis dulce. i. f. cuncti sunt putredo
valde securi sunt et hoc ex ista causa
quod humores iste utrasque sua qualitate ꝯcordat pu
trefactioni. [illegible] dulcedinem cum ea sit
Dolorem capitis pariunt maiorem occipitii
et cetera quando flatus dulce est ex parte latera
flatus naturalis in fe. ꝯ parte nam faciunt
in sincerum ¶ Pulsus sunt molles et frequen
tes quia aquali alio qui pariunt ex flatu
naturali ¶ Subremedium cum ab hoc modo digerat
ma cum rebus proprium calidis et parte frigidis ꝯgre
gatur oxizacara et sirupi acetosi cum aqua
decoctionis apii. feniculi. petrosilini. tribus diebus mane
et sero ¶ Cura dicitur detur ab bindeta ut
prius cum aqua decoctionis corticum que indiscat
sanguinem s. simul vel. florum borraginis
quia decoctione sunt. ʒ. iii. cassiefistule mane cum
marina. an. 2/3. l. Vel fiat ei purgatio
et in parte ꝯgravem sanguinem indiscrete ponit
in sero pulvis marinarum lab. ʒ. i. pul. cum aqua
uti primum in mane calidum et electuaria competa
centi offeratur

Signa flatus cum fe. urina ruffa et sub
ruffa in superiori parte levis distincte. con
trarium signat de flatu dulci cum cum sit
que et flatus dulcis sine fe. ¶ mempit
aut accessio ex incremento nocte cum primo frigore
et maiori calore quem in cottidiana de flatu
naturali ¶ Subremedium est cum illo quo et pa
cientibus de flatu dulci sine fe.

Signa flatus salsi sine fe. urina ci. et
mediocriter spissa flatus salsus signat sine fe.
cum hoc sit sinchoria specialia. fastidium
parvum et sitim ex humore acutalis calore
et sicco ꝯstipatur ventus ex eadem causa salsedi
nem oris de dolore capitis et maxime in
occipitio et dextre partis ceterum circa. sinis
ado intensa ut in tria pruritu corporis et
maxime extremitatum et tibiarum terra
alicui ex flatu salso hoc [illegible] flatus
naturalis inferiori et calore inferioribus ¶ Colera
facit dolorem. flatus sine dolore vel cum ex eius
post sit flatus salsus facit mentem ut dolor et
dolor ex cum pruritus ¶ Hic uniter fe. cum subremedium
digeratur cum rebus proprium calidis et parte frigi
dis sicut diximus de flatu dulci. post unum
si non intentio fiat in oe [illegible] sero et
pa. facile vomat, parvet ei vomitus [illegible]
abluantur fortima [illegible], cum aqua decoctionis
asari ꝯferunt, calata ꝑhabeat pa. ¶ Dat
una satisfaciendo sero ut in alia parte col
uniferiori. ut pa. facile vomat detur ꝯpetenta

medicina purgans ... co. et flā principalis ut catarticum imperiale cum benedicta ... ut oxizacra ... ut benedicta ... ut proprie etc.

Signa fleumatis salsi cum febre. urina rubea ut subrubea in flā medioc[riter] spissa. flā salsum pungit cum febre. pa. ... ... insistat ... et per. de flate salso sine febre etiam a nona hora diei incipit affligi ... frigore et post ea ... calore ... in tercio ... subveniend[um] est pa. ... de flate salso sine febre ... ... frigiditas et ... medicina vomita ut laxativa ut dictum est supra

Signa flatis arctosi sine febre. urina ... subpal. ... glauca ut alba ... flā mediocriter tenuis et maxime ... incipit ... flā arctosa sine febre. hoc autem flā ... sincopa ... flate ... ... que sunt ... pa. ... accessio ... ... maxime ... et ... [illegible] ... est nota ... maxime ... subveniendum est ... dignitate ... ... aqua decoctionis ... ... et aqua decoctionis ... hec enim decoctio ... benedicta ut ... flā ... ... in ... fleumatis ...

Signa flatis arctosi cum febre ... in flā ... cottidiana ... de flate arctoso ... ... subveniend[um] ... ... sincopa ... flā arctosa ... ... incipit ... ... frigore et ... deinde longo calore. subveniendum est ... de flate arctoso sine febre etc.

Signa flatis vitrei sine febre. urina glauca lactea ut alba in flā ... ... flā ... ... sine febre ... ... et ... ... glutinum. et suo pondere ...

assellandi medicinis. ... sincopa ... flate ... subveniend[um] est ... ... in ... aqua decoctionis ... ... urina alba et ... ... ampliandum ... de flate ... ... benedicta ... decoctionis ... ... medicina ... ... in qualibet ... ... de flate ... medicina ... ... et ... ... de ... ... sine febre ... sine febre ... ... sincopa ... ... aqua ... ... subveniendum est ... ... decoctionis ... ... purgans ... ...

Urina rubea ut subrubea ... in flā ... ... subveniendum est ... ... de ... sine febre ... ... sine febre urina subrubea ... ...

[illegible]

fleumatica que et per. de co. natis. si tamen remissiora
et non habent tantum spissitudinem neque tantam colorationem ama-
ritudinem tamen habent dolorem capitis acutum. Cura
remedium est per hoc non digeratur materia cum zuc-
caro calido zuccaro frigido fiat decoctio
de radicibus apii feniculi petroselini polipodii ceterach capilli
veneris se. cucumeris melonis citrulli cum tali decoctione
exhibeatur [illegible] et oxizacara et sirupus
[illegible] acetosus. Digesta materia quod noscitur per maiorem
coloratorum urine et eius maiorem [illegible]
[illegible] quod spissitudo sit subtilis et cito de-
scendit ad fundum et facile moto vase cito
ascendit ad superiora. Digesta materia [illegible]
tunc ex [illegible] principaliter purgare [illegible]
[illegible] purgantibus principaliter fleuma ut oxi laxativum
vel [illegible] vel cum [illegible] et fiat decoctio
[illegible] iij vel iiij polipodii ʒ i. agarici et anisi et
ad [illegible] ventositatem decoquuntur in aqua
in decoctione illa ponatur ʒ s. pulveris mirabolanorum
et ʒ s. kebulorum. post subdivo tota nocte mane
exhibeatur parti [illegible]. Capitulum de signis co-
Urina [illegible] in substantia mediocris tenuis [illegible]
ad mediocritatem magis accedens tunc signat
de co. [illegible] incipit a nona hora diei [illegible]
[illegible] quia per [illegible] ad fleumatica
[illegible] que et per [illegible] si intensiora. Cura
non subveniendum est ei [illegible] et per de co. [illegible]
sine se. [illegible] quedam dubitatio [illegible]
[illegible] reddit urinam [illegible] sal-
sum [illegible] est [illegible] salsa
[illegible] habet grossitiem [illegible] calefacit
[illegible] et urina magis [illegible] inflammat
[illegible] et urina [illegible]
[illegible] rubea [illegible] calefactione [illegible]
[illegible] turbo et [illegible] flamma ut [illegible]
[illegible] salsa [illegible] grossitie
[illegible] inflammatur magis [illegible] alia
est [illegible] ad hoc [illegible] salsi in [illegible]
[illegible] calefactum et [illegible]
[illegible] et ex [illegible] ponticitas [illegible]
[illegible] valde [illegible] Capitulum de signis
urina subrubea remissa in [illegible] vitellina [illegible]
[illegible] tenuis ad tenuitatem magis accedens
[illegible] vitellina signat sine se. Cura habet fleumatica
que et [illegible] si remissiora sit [illegible]
subveniendum [illegible] de co. nati [illegible]
[illegible] et [illegible] apte ad
purgandum co. [illegible] de [illegible]
ʒ vi. [illegible] ʒ i. et s. [illegible] ʒ i. et s. [illegible]
[illegible] et [illegible]
De co. [illegible] et [illegible] sine se. ut
[illegible] corpore
toto [illegible] et [illegible] ut
ad [illegible] appellatur [illegible] Cura
[illegible] et [illegible]
[illegible] et de co. adusta [illegible]
[illegible] magis [illegible] quam [illegible]
[illegible] Capitulum de signis urine sine se.
urina pallida et subpallida [illegible] et [illegible]
vel alba in substantia [illegible] tenuis [illegible]
[illegible] sine se. [illegible] sit fleumatica [illegible]
[illegible] indigestione [illegible] et [illegible]
[illegible] appetitus ex [illegible] et [illegible] facilis

motum ab extremis ad centrum et membris superioribus [illegible]
[illegible] grossitiem humorum [illegible]
ad fundum [illegible] dolor capitis et maxime sinistre partis
[illegible] et maxime in feminis [illegible] et [illegible]
[illegible] stomachi et [illegible] [illegible] fantasmata
in feminis pulsus tardus et rarus tarditas et pigritia
totius corporis tamen ad [illegible] admodum. Cura
[illegible] est hoc non [illegible] digeratur materia cum oximelle
simplici vel [illegible] et decoctione radicum [illegible]
[illegible] purgetur cum [illegible] ut [illegible]
[illegible] cum decoctione [illegible]
[illegible] laxativum [illegible]
[illegible] in [illegible] natis [illegible]
de [illegible] In quartana de [illegible] non
apparet urina [illegible]
[illegible] sicut [illegible]
ab eo [illegible] dissolvitur et [illegible] in hac
non subveniendum est per hoc non digerendo materiam
[illegible] est de [illegible] natis [illegible] hoc addito
quod in principio non est [illegible] valde [illegible]
[illegible] liquiditatis [illegible] et remanet
grossities [illegible] Iste non debet [illegible]
nisi digesta materia nec [illegible] accessionem
[illegible] si materia [illegible] digesta debet
[illegible] in [illegible] balnei [illegible]
[illegible] salvie [illegible] cum est
in quartana [illegible] in quartana
[illegible] Capitulum [illegible] que materia
purgata debet [illegible] in balneo [illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible] magis [illegible] laxationem [illegible]
[illegible] Capitulum de signis
urine in natis [illegible] sine se. et sine se.
De [illegible] in nati sine se. reddit urina
intensa et tenuis [illegible] de co. [illegible]
se. [illegible] reddit urina intensa et rufa
sub rubea et rubea. In hac autem subveniendum
est digerendo materiam [illegible]
[illegible] ut cum decoctione [illegible]
[illegible] petroselini [illegible]
et oxizacara. In hac [illegible] se. [illegible] urinam
[illegible] appareat intensa [illegible]
[illegible] remissa [illegible]
[illegible] Capitulum de signis et [illegible] de fleumatica
urina rubea et subrubea [illegible] inflammativa
in [illegible] spissa [illegible]
[illegible] inflammativa [illegible] que habet
[illegible] de sanguine superabundante [illegible] in
[illegible] et non in [illegible] sit fleumatica
[illegible] et inflammatio totius corporis rubor et
[illegible] pulsus plenus et frequens et
[illegible] dolor capitis et maxime frontis
[illegible] et [illegible] lingue et [illegible]
[illegible] humorum [illegible] plurimo
[illegible] appareat [illegible]
corporis [illegible] in [illegible] In [illegible]
[illegible] apparet urina intensior ut rubi-
cunda et subrubea et [illegible] spissa [illegible]
[illegible] pleni [illegible]
[illegible] sunt fleumatica que et [illegible]
[illegible] magis
sunt [illegible] urina [illegible] in
alia [illegible] Subveniendum est per hoc [illegible]
[illegible] fiat flebotomia usque ad [illegible]
[illegible] cito [illegible] ut
ad bonum ut ad malum [illegible]
[illegible] flebotomat [illegible] in
[illegible] morbis [illegible]
[illegible] est [illegible] flebotomia [illegible]
[illegible]

aliquid clarum frigidum et confortativum ut zuccarum rosaceum [?] cum succo
citoniorum, albumine [?] decoctum et detur cum aqua fri-
gida syrupus et confectio rosarum vel oxizacara vel
viol. ¶ Post mediam [?] detur singulis diebus mane
et sero cum 3 [?] syrupi acetosi vel viol. cum decoctione
frigidorum et diversis [?] et capilli veneris
vel adianthi. Item fiat ut [illegible] cum
[illegible] lact. endivie. Item [illegible] al. [?] Et talibus semper
detur eis quantumcumque hora volunt bibere melius
operabitur. ¶ Contra constipationem fiat eis suppositorium
de saligenia [?] vel de melle et sale super decocto
et mixto adiecto fumo [?] carmini [?] de sapone.
Item fiat breve suppositorium vel de lardo [?] [illegible]
la magnitudinis [?] intinctum in felle animalis ¶ Fiat
eis de certo [?] talibus contra constipationem [?] de pluribus [?]
manna, cassia fistula, tamarindi in aqua decoctionis
prunorum et viol. detur per. addita zuccaro vel
syrupo viol. ¶ Contra dolorem capitis ungatur
frons et tympora cum populeon vel oleo [?] rosato [?]
cum aceto. fiat eis ablutio pedum cum aqua
decoctionis lact. salicis, palee, ordei [?] que eis somnum
provocat et dolorem capitis mitigat mediante vapore
ad superiora [illegible]. ¶ Ad siccitatem lingue
et sitim fiant pillule tales que sublingua teneantur
Recipe semen [?] psil., malve, citrul., melo., cucumeris
[illegible] an. drag. [?] an. ponderi [?] [illegible] [illegible]
conficiantur cum aqua ro. vel cum aqua fonte [?]
frigida vel ro. vel viol. fiant pillule plane
et sublingua teneantur que valent in
omni egritudine acuta et ad sitim et lingue
asperitatem et ad tussim siccam et ca ¶ Ca-
lor generatur in hac acuta et in aliis ho-
mo ponatur semen lini in sacculo lineo
decoquatur in aqua calida super ponatur [?]
stomacho [?] et pectori sumetur [?] [illegible] [illegible]
aqua ro. ¶ Valet etiam hic ad stomachum
[illegible] et ad fluxum mitigandum ¶ Capitulum
de signis causonis

Urina rubicunda et subrub. tenuis et
[illegible] cum linea causonem significat. Cum hiis
sunt sincopata [?] intus ventris constipatio
sitis inmoderata [?] siccitas lingue et nimia [illegible]
dolor capitis quasi vehementer acutus et maxime
dextre partis [?] [illegible] instantia [?] vigiliarum
pulsus frequens velox et durus ¶ Subveniendum est pa-
tienti [?] [illegible] flobotomia de basilica dextri
brachii. Licet in acutis de flobotomia [illegible]
[illegible] nisi sanguis [illegible] est [illegible]
[illegible] est calor vehementer acutus [illegible] si fiat
[illegible] magis [illegible] mediocriter [illegible] [illegible]
[illegible] cum [illegible] [illegible] ¶ Modum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et singulis [illegible]
flammatis flobotomat [?] si in vena [illegible] ¶ Post flobotomiam
detur aqua clara frigida et confortativa [illegible]
syrupo frigido vel [illegible] ¶ Cavendum
est et [illegible] [illegible] ut quotiens volunt
bibere [illegible] cum decoctum [illegible] frigidarum et
diuretic. ¶ Contra sitim et constipationem vel dolorem
capitis laborantis est ut supra dictum est. [illegible]
[illegible] solet subveniri [illegible]
laborantis est [illegible] ungendo caput
cum oleis frigidis. vel populeon [illegible] [illegible]
cum aceto et succo frigidarum [illegible] et [illegible]
re [illegible] fricando [illegible] cum sale et aceto
fortissimo pedes et faciendo ablutiones [illegible]
¶ In sincopale apparet urina [illegible] [illegible]
quia in sincopale in causone [illegible] [illegible]
in causone [illegible] [illegible] subveniendum est [illegible]
predicta ¶ Capitulum de signis minoris causonis

Urina ruffa vel subruffa in substantia mediocris [?]
tenuis spissa semper destincte lineis minoris
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] putrido intra
vasa et [illegible] ¶ [illegible] sunt sincopata [illegible]

horas licet in sinocho labor et [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] extremitates [illegible] in horis [illegible] et [illegible]
dum calor fortior [illegible] invadit [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in cerebro [illegible] in [illegible]
[illegible] ¶ Subveniendum est pa. hic [illegible] in sinoc-
[illegible] fiat flobotomia de vena [illegible] vel mediana [?]
dextri brachii vel sinistri. Detur aqua de [illegible]
[illegible] [illegible] frigidum et confortativum cum syrupo fri-
gido ut supra dictum est. ¶ Post [illegible] fiat decoctio
ex radicibus [illegible] et [illegible] addatur [illegible] [illegible]
in [illegible] vel [illegible] [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] urine [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] detur decoctio laxativa [illegible] de [illegible]
prunis [?] viol. manna cassia fistula tamarindi [?] addita [illegible]
[illegible] ventositatem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] detur [illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] aquata [illegible] cum aqua decoctionis
prunorum addita [illegible] ¶ Contra alia [illegible]
[illegible] laborantis est ut supra [illegible] ¶ Capitulum
de signis medii [?] causonis [?]

Urina subruffa vel ruffa in substantia mediocris
tenuis semper destincte lineis [illegible] ad
mediam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
de co. putrida intra vasa et [illegible]
[illegible] sunt sincopata 36 horis in sinocho labor
et [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
constipationem ventris dolorem capitis [illegible] instantia
vigiliarum [illegible] ¶ Solet autem [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] laborantis est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ¶ Subveniendum est pa. cum flobotomia et [illegible]
[illegible] frigidis et [illegible] decoctionibus laxativis
[illegible] [illegible] [illegible] subveniendi laboranti [illegible]
¶ Capitulum de signis maioris causonis

In maiori causone non apparet urina [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
nigra [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quibus urine [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de maiori causone qui fit de [illegible]
[illegible] intra vasa putrefacta et co. [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] sunt sincopata 60. horis licet in sinocho labore
et 12 in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] acuta [illegible] [illegible] [illegible] paulatim
ascendant a [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ventris
constipatio inmoderata siccitas lingue [illegible]
[illegible] defectus appetitus [illegible] [illegible]
[illegible] corporis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et in equalis frequens [illegible] [illegible]
[illegible] continua vigilantia instantia inmoderata dol.
capitis. subita corporis [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] manum et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ Capitulum de
signis [illegible] contra [illegible]

Urina [illegible] vel [illegible] in substantia mediocriter
[illegible] spissa [illegible] manum apposita lineis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] que fit de co. intra vasa
putrefacta ¶ Manifesta [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
vasa et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut
sunt vene pulmonis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] continua fit [illegible] in venis [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] sincopata constipatio corporis [illegible] nimia siccitas
lingue et palati. dol. capitis acutus. instantia vi-
gilarum [illegible] ¶ Subveniendum est pa. hic [illegible]
flobotomando dando [illegible] [illegible] frigida ut supra dictum
est in aliis acutis ¶ Capitulum de signis cottidiane continue

Urina [illegible] vel [illegible] [illegible] intra vasa [illegible]
[illegible] in substantia [illegible] spissa in superiori parte [illegible]
[illegible] lineis saltem manum apposita cottidiana

continuum fugit de statu partis intra vasa. Unde fiunt paralitica. Tempus est ... xviii horarum in somno labore et vi horas in statu ... [illegible] significat dolorem capitis continuum et maxime circa partes frontis cum apparitionibus oculorum, calorem tenuem et pulsum varium et mollem cum ... congestiones ... in nocte gravius affligitur. Quia ... [illegible] Subveniendum est sic ... si intelligatur per pletoritatem fiat flebotomia de vena cephalica dextri brachii et sinistri. Post ... [illegible] ... et fiat ut ... acetosum vel oxizacara ... decoctionem frigidorum et ... [illegible] ... aromatici ... additis radicibus petrosilli apii et feniculi. Cura ... si non videatur posse ... expelli per urinam. Detur decoctio lapatii ... cum decoctione ... fiat ... sanguinem ut ... et ... ponatur aqua modicum ut ... addito ... et detur ... Postea ... in estiuma ... cum aqua urina ... naturalis ... [illegible] ... urina remissa et mediocris tamen ... lucida ut nigra. Humores nigri ... differunt urina ... ... qualitates ... ... qualitates ... humor est niger reddit urinam nigram et spissam ... quale est ... [illegible] ... et de aliis.

Urina spissa ut alba significat ... ... [illegible] ... et sic ... urinam ... et spissam ... ad ... que est ... ad utrumque ... humor urina ... reddit urinam ... et tenuem ... ... reddit urinam ... tenuem per ... [illegible] ... Continua ... [illegible] ... que et ... [illegible] ... Subveniendum est ... de vena ... ut de ... et ... est ... medicum et ... Postmodum ... [illegible] ... ut est ... acetosum ... cum decoctione ... frigidorum ... [illegible] ... ut detur ... de ... cum decoctione ... ... [illegible] ... fiat decoctio usque ad ... [illegible] ... detur ... cum decoctione ... et ... magis laxare. Capitulum de signis frenesis et litargie sequitur.

Urina frenesis et litargia ... [illegible] ... et ... sine ... [illegible] ... Urina ... remissa et tenuis in acuta ... significat. Est enim frenesis calidum apostema ... cerebri et maxime frenesis ... Et notandum quod urina remissa et tenuis in acutis ... [illegible] ... ad ... ut in frenesi et in litargia. Frenesis ... fiunt ... dolor capitis ... [illegible] ... ad faciem ... ubi ... in ... Frenesis ... [illegible] ... et ... Subveniendum est sic ... in primis ... caput et ... cum ... [illegible] ... ad ... [illegible] ... caput ... et ... ex ... cum aceto ... fiat ... ex ... [illegible] ... cum ... habeat ...

vel ex sola ... vel ex ... [illegible] ... folia ... [illegible] ... supponantur ... ut folia lactuce ... aut ... [illegible] ... aut ... [illegible] ... in ... [illegible] ... in dorso et ... [illegible] ... et ... ab ... [illegible] ... in aqua calida et ... [illegible] ... Item castoreum ... cum ... supponatur ... fiant aut ... in pedibus et ... cum decoctione foliorum ... palee ordei. Fiant ... plantarum pedum cum sale et aceto. Clistere ... est ... [illegible] ... ad ... possit ... ut fit ... decoctione malve ... Post hec fiat ... et ... sale addito ... [illegible] ... que sunt in ... [illegible] ... temptandum est ... cum aqua ... fiat ... cum ... ut de ... ut de oleo ... frigido. Capitulum de signis litargie.

Urina remissa et spissa litargia significat in ... Litargia est autem litargia apostema frigidum in ... cella. Unde ... fiunt ... [illegible] ... ita quod ... [illegible] ... ita quod ... [illegible] ... Subveniendum est ... In primis ... caput ... [illegible] ... in ... [illegible] ... ut ... et ... sicut aqua ... ut ... in ... et litargie ... in ... est caput cum castoreo et ... [illegible] ... Si ista non ... apponatur ... cum ... de cantaridibus et aceto. Ponatur ... ut ... in oleo ... ad ... et ... Clistere ... fricationes plantarum ... in frenesi ... aqua ... ut ... et ... Capitulum de signis pleuresis.

Urina ... vel subru... et ... spissa in ... usque ad mediam ... significat. Est autem pleuresis calidum apostema ... in ... diafragmatis et costarum ... si ... pleuresis. Unde fiunt ... dolor lateris pungitivus tussis continua febris ... difficultas respirandi ... frequens et ... Capitulum de signis peripleumonie.

Urina rubea ut subrubea in ... usque ad mediam ... significat. Est autem peripleumonia apostema pulmonis, unde fiunt ... dolor pectoris, pungitivus ... et ... usque ad spatulas et ... et tussis continua et maior ... in ... propter ... capitis ad pulmonem et ... ascendentes ... Subveniendum est ... in ... pleuretico ... In primis fiat flebotomia usque ad finem ... flebotomia detur ... frigidorum ... [illegible] ... pectoralis ut ... [illegible] ... frigidorum ... cum ... succo ...

cum eadem decoctione detur cum pinguibus diebus bis vel
ter vel pluries pro vice detur cum suo cortice karte
amigdal[arum]. Fiat fiant cum pultibus hic cum sup
habundant furfuris tritici aqua fiant [illegible]
[illegible] manu colet et [illegible]
[illegible] usque ad spissitudinem et addatur
[illegible] amigdal[arum] cum [illegible] si plures fiat
cum in vitro ad locum dolorosum [illegible]
et butiro sine sale [illegible] ablatis [illegible]
[illegible] lana succida calida [illegible]
unguentum tale [illegible] folia malve [illegible]
[illegible] cum axungia [illegible]
bulliat in aqua predicta et aliud [illegible]
[illegible] et addita cera fiat
unguentum [illegible] in [illegible]
de signis apostematis [illegible] quo distinguitur a pleuresi
[illegible]

[illegible]

luxatura seu lenitiva vel cassiaf[istula] [illegible]
[illegible] si per urinam [illegible] de signis [illegible]

Ictericia cognoscitur per urinam [illegible] Si
urina fuit citrina [illegible]
[illegible] Si videas de agata [illegible]
[illegible] agrestis [illegible] nigra fuit urina
[illegible] nigra [illegible]
[illegible] aut talis [illegible] opilacionem
[illegible] est [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible] est [illegible]
ad stomachum [illegible] opilata fuit [illegible]
[illegible] in intestina [illegible]
inferiora [illegible] ad superiora [illegible]
[illegible]
[illegible] opilata [illegible]
[illegible] ad stomachum [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] mediat [illegible] sanguis [illegible]
[illegible] et hic in corpore [illegible] fiat et stupha [illegible]
[illegible] supponatur [illegible]
[illegible] et cooperiat se ut sudet
ut fiat decoctio [illegible] in aqua
[illegible] et fiat stupha [illegible]
[illegible] apponatur [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] et [illegible] totum
corpus [illegible] totum corpus [illegible]
[illegible]

Urina rubea et [illegible] in [illegible] albicies [illegible]
[illegible]
[illegible] albedo est [illegible] ad albedinem [illegible]
[illegible] et [illegible] ad [illegible]
passio [illegible] in vertice [illegible]
[illegible] aqua [illegible]

[illegible]

Urina [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] ut [illegible] et [illegible] fiat decoctio [illegible]
[illegible] decoctio [illegible] in [illegible]
et col [illegible] fiat balneum de ea [illegible]
[illegible] usque [illegible]
[illegible] ut [illegible] in [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] plurimum valent in hac [illegible] fiat [illegible]
de urina [illegible] et melius [illegible]
[illegible] apponatur ad [illegible]
[illegible] urina [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]

P [illegible]

[illegible]

Explicit de [illegible] secundum [illegible] Balth[illegible] [illegible] Hyspanum ut [illegible] dicit [illegible]

[illegible]

Vel a quo paralisis est in capite toto et
tunc [illegible] loquendo non est paralisis sed apoplexia
Aliquando in toto corpore capite sano manente
et tunc est opilatio in nervis [illegible] licet enim [illegible]
sit nervorum oriantur a cerebro tamen multi oriuntur
a nucha. Aliquando est paralisis unius partis corporis
ut medie partis capitis et medie partis lingue
et aliorum membrorum in latere uno. Aliquando
est ita quod facies est sana seu remanet et
tunc est opilata unius partis nuche. Aliquando est
paralisis manus vel pedis et tunc est opila-
tio in nervo qui est causa motus in illo etc.
Nota quod urina paraliticorum dicit esse alba albe-
dine [illegible] et [illegible] quod urina est fri-
gida et alba etc. Aliquando tamen est rubea et hoc
est [illegible] de causis [illegible] ut [illegible] quando
urina est rubea in morbis frigidis ut in paralisi.
Prima causa est propter venarum debilitatem quod fa-
cit esse [illegible] quod [illegible] sanguinem ab [illegible]
tate venarum [illegible] rubefacit. [illegible]
lia causa est debilitas membrorum quod non at-
trahunt sanguinem quare [illegible] sanguine et
Tertia causa est quod [illegible] urina est in morbo
sensibili [illegible] est dolor acutus qui tingit
urinam colorem rubeum [illegible]. Quarta
causa est [illegible] flatus in venis [illegible]
[illegible] alia vel [illegible] causa [illegible] est
opilatio [illegible] et intestinorum facta a flatu
in colica [illegible] ad intestina et [illegible]
necesse est quod ad renes [illegible] urina [illegible]
[illegible] urina [illegible] est alba [illegible]
[illegible] est rubea [illegible] apparet et tunc est
malum signum. Aliquando apparet rubea in pa-
ralisi propter [illegible]
[illegible] etc. Notandum quod si motus et sensus
[illegible] quod [illegible] est [illegible] in
[illegible] aut in [illegible] et in medio. Si
in [illegible] est magnum tunc a motu [illegible]
[illegible] et [illegible] Si [illegible] tunc
fit remanet sensus [illegible] a motu quod [illegible]
[illegible] recipit ad sensum [illegible] ad motum
[illegible] passiva et motiva activa
[illegible] et [illegible] non
et non magnum [illegible] debilis [illegible] facere
sensum et non motum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ligamento musculo et corde [illegible]
[illegible] Si aut [illegible]
[illegible] motus et sensus [illegible]
[illegible] Si [illegible]
debilitas membrorum [illegible]
[illegible] alto [illegible] ut patet

Si appareant contenta minuta rubea [illegible]
[illegible] ad modum [illegible] in urina [illegible]
vel rubea vel [illegible] resolutionis [illegible]
denotant [illegible]. Si non apparet quedam
contenta alba [illegible] debilitatem [illegible]
assimulatur in membris [illegible]
ad lepram. Si [illegible] subtilis sit in [illegible]
[illegible] urine [illegible] Si [illegible]
[illegible] et grossa in inferiori parte urine
apparent denotat dolorem renum [illegible]
grossam [illegible] in renibus. Contenta [illegible]
[illegible] per totum corpus urine dispersa signat
[illegible] corporis [illegible] debilitatem mem-
brorum. Talia per tota urina dispersa signat

[illegible] Contenta in [illegible] urine signat
urinam esse in ipso capite. Si vero sub circulo
appareant [illegible] ut [illegible] vel
[illegible] signat [illegible] ad
caput. Si vero in fundo urine [illegible] vel [illegible]
[illegible] descendit [illegible] a capite ad
stomachum et ad partes inferiores. Contenta
[illegible] urina signat ma-
[illegible] capitis [illegible] alterius membri.
Contenta alba et rotunda vel [illegible]
[illegible] et grossa signat [illegible]. Si
sint alba et [illegible] signat [illegible]
Si vero appareat unum contentum album vel
duo [illegible] et subtilia signat
abundantiam [illegible] ut [illegible] infectio-
nem lepre. Contenta nigra in urina
[illegible] vel dispersa apparentia sine
[illegible] vel pauca urina signat fluxum
[illegible]. Si vero contenta nigra lateribus
urine adhereant signat adustionem [illegible]
scilicet sanguinis. Contenta nigra in urina
[illegible] signat [illegible]. Si vero
nigra vel [illegible] signat
dolorem [illegible] et in aliis [illegible]
[illegible] et [illegible] magis [illegible]
[illegible] urine sunt [illegible]. Sed in [illegible]
[illegible] magis per totum corpus urine sunt
dispersa. Contenta in urina [illegible] ad [illegible]
[illegible] signat opilationem [illegible]
Contenta nigra et ad se [illegible] ad [illegible]
signat [illegible]. Sed in [illegible]
[illegible] sunt [illegible] in suffocatione [illegible]
[illegible] urina magis [illegible]. Si vero
[illegible] contenta nigra et grossa in urinis [illegible]
appareant signat [illegible]
Contenta [illegible] signat dissolutionem
[illegible] si sit pauca et cum non est [illegible]
[illegible] distincta. Si vero sit multa et non [illegible]
[illegible] distincta signat dissolutionem [illegible]
Si vero sit [illegible] contentum album [illegible]
[illegible] est [illegible]. Item
[illegible] laudabilis vel malis in fundo
urine existentis signat [illegible]
in via [illegible]. Contenta apparentia
[illegible] suffocationem
[illegible] et [illegible] differunt in [illegible]
quod urina sunt [illegible] differunt in hoc
quod in suffocatione et [illegible]
[illegible] in [illegible] in suffoca-
tione sunt contenta in urina magis [illegible]
in [illegible] urina magis [illegible]
[illegible] magis tendunt
ad [illegible] et per hoc differunt
hec duo [illegible] et suffo-
catione etc. Amen

Explicit contenta de urinis [illegible]

Sicut augustinus vir tam discretissimus
quam xpianissimus in libello suo de anima
testatur meritantes ad hoc sunt quod per e-
am ut summum bonum intelligeret intelli-
gendo diligeret diligendo possideret possidendo eo
frueretur. Summum autem bonum intelligere et app-
rehendere non potest anima nisi per operationem intellectus
et licet intellectus agens semper teneat eum tamen
intellectus possibilis est in sui creatione sicut
sicut tabula rasa in qua nichil actualiter est depictum
ut dicit aristotiles 3o de anima et propter hoc appetit uniri
corpori ipsa anima ut fortificetur et beatificetur. Corpus
non nisi ut per operationes interiores complere valeat ad
perfectionem quam ... dum per diligentiam ab extra
et hinc confirmat augustinus libro suo de anima et spiritu
dicens quod ad hoc est anima unita corpori
ut indefficiatur et sanctificetur et claritatem
consequatur. Cum igitur intellectus non sit sciencijs
et virtutibus impressus corpori unitus nisi carens
oppositis fantasmatibus quibus velatus tamen ad virtu-
dinem ordinetur ad quam sine virtutibus et sciencijs
sit minime deveniret necesse fuit ei sciencias appre-
hendere doctrinis. Appetitus autem sciencie multiplex est. Non
enim quia ut dicit phus scientia est anime
medela unde Tullius Ita est ut sapientia anime
sit sanitas insipiencia vero insanitas. Secundo appe-
tenda est scientia quia possessorem suum ditat. Sicut
unde Tullius solus possidens sapiens dives est. Tertio
est appetenda quia hominem a miseria liberat. Unde
Tullius sic stultus et miser non est essencialiter
sed sic sapiens miser esse non potest. Quarto
quia de servo liberum facit. Unde Seneca omnis
stultus servus et omnis sapiens liber est. Quinto quia
virum venerabilem reddit. Unde Tullius quid ne-
cessarius quod honestius quid amabilius sapientia. Unde non
est admirandum si in amore philosophie ut phus ait
tendamus cum a tanto et tot perfeccionibus decoretur.
Quia quia non appetitur bonum nisi quod cognitum adeo
si desideramus ... philosophiam cognoscere oportet
nobis igitur philosophiam ... de eius extremo esse
primordialiter est videndum. Secundo quo modo scientia
habet esse et de impedimentis eius. Tertio quo
modo per cognoscitur duplicem scilicet viam diffini-
tivam et viam divisivam. Ideo de diffinitione et di-
visione philosophie ... Sciendum est autem
quod extremum sciencie in esse duplex est. Primum scilicet et
2m. Primum autem est via admirationis ut in veteri
methaphisica testatur phus ita dicens propter admirari e-
perunt primi sacerdotes et philosophi phylosophari et est
admirari rerum effectus cognoscere causam illarum rerum
vel saltem effectum ignorare. Secundus autem extremus
sciencie in esse triplex est scilicet via inventionis ad quam
confert maxime sensus visus unde aristotiles in veteri
methaphisica et in libro de sensu et sensato visum de-
bemus diligere eo quod multas differentias rerum nobis
ostendit. Secundus est via doctrine ad quam maxime
confert vox cum audibilibus. Unde in veteri methaphisica
sciebant animalia inepta audita memoria huius
disciplinabilia sunt ut Anima Hic est et similia.
Tertium est via sensus memorie et experimenti ut
patet in fine libri posteriorum. Phus sic refert ita
dicens ex multis sensibus fit una memoria
ex multis memorijs ut dicitur ... memorie
commendatis fit unum experimentum et experimento
multorum ... fit ... quod est principium artis
et sciencie quiescentes in anima sic patet quo
modo perveniunt sciencie ad debitam ... dispo-
sicionem. Sciendum est 2o quod modis scientia habet
esse et que impedimenta circa eam sunt.

Sciendum est autem quod scientia triplex habet esse
scilicet in potentia ut in puero qui potencialiter aptus
est habere scientiam et doctrinam. Secundo habet esse in ha-
bitu ut in viro qui habitualiter est in aqua
scientia ut in opera vel in libra introductus.
Tertio habet esse in actu ut in doctore qui aqua
actualiter in aqua scientia introducit. Sciendum
est ergo quod scientia primo dicta tribus modis im-
peditur. Primo ex parte materie unde ex parte
huius mollis carne aptos mente dicimus et
per oppositum duri carne inepti intellectu me-
tuentur. Secundo autem impeditur ex indignacione et
superbia intellectus unde multi sunt qui quando
audiunt contemnunt propter superbiam intellectus ut
contingit sepe propter odium vel livorem ut ignora-
ciones quia quidam sunt quorum pueri discere
prius ignorabant unde ... carnem et ... pessimi
deteriores propter livorem ut quam nescio ... rem
Tertio impeditur scientia in puero propter debilitatem
et pusillanimitatem intellectus unde quidam sunt
ita miseri qui non possunt nisi sensibilia cognoscere
quia intellectus eorum propter sui debilitatem ad cogno-
scendum formas ... et intelligibiles non potest ulla-
tenus elevari. Quarto non ex defectu aspectabilis
quam quidam sunt qui propter ... aequalem ...
... perfectum consuitur et eorum scientia recipit
detrimentum. Doctor ... est ... doctrina sola
... ... et Tullius ...
potentes ... facilem ...
artificium. Secunda vero quod est in habitu du-
pliciter impeditur. Primo propter corruptionem fantasmatum
vel imaginationum unde ... de anima dicit
quod intus in nobis corrupto corrumpitur ... idem
intelligere. Secundo impeditur scientia in habitu
... ut infirmitate longa unde in
... dicit ... de ... scientia
est ... de differentiis ... et ma-
gis ... nisi scientia sunt ...
... ut per ... ut per ...
... Scientia autem tertio dicta scilicet que est
in actu ut doctoris dupliciter impeditur. Primo
a parte docentis sive presentis propter ...
male audibilem scilicet quia presens non habet orga-
num opportunum. Unde sicut dicit phus ...
bene audibiles ad scientiam multum confert. Secundo
modo impeditur scientia in actu a parte audientis
ut propter inobedienciam ut propter debilem memoriam
audientis. Unde in methaphisica ... animalia
inepta audita memoriam ... disci-
plinabilia sunt. Aliud est defectus qualitatis scilicet
prima instructio in ... ut quantitatem
supra 2m methaphisice quia ... opinione
modum sciendi et hoc est contra et phus
libro posteriorum dicit quod non est ... deter-
minandum de scientia et modo sciendi et alibi
... quaerendum est simul querere scientiam et modum
sciendi. Et alibi dicit ... prima in-
structio in ... facit errare ...
bitio quare sit scientia appetenda. Secundo quo modo
modo cognoscendi scientiam in esse et quo modo
habet esse et quo modo ... ad
diffinitionem scientie veniamus. Scientia
autem prima seu divisiva in ... et
methaphisica ... Primum autem scientiam
apparet necessitas per auctoritatem super libro
... qui dicit quod propter ... primi
... in ... humanum ...

De extremo sciencie

2a modis scientia habet esse

Quot modis scientia imped(itur)

2

2
...

indigentiam. Dona apte corporis que passibilitas
appellatur, vel aliam a parte [illegible] que ad natu-
ram proprietatis et pronitatis nuncupatur. Et ideo genus
humanum duplici indiget scientia, ut recuperet
in secundo quod amiserat in primo. Una quidem
ad indigentias corporis relevandas, et hec
dicitur mechanica. Alia autem dicitur ad indigentias
partis anime relevandas, et hec dicitur liberalis. Dicitur
autem liberalis a libro liber, quia liberat homines a sollici-
tudinibus ut de Socrate qui aurum in mare
proiecit ut liberius philosophie posset vacare. Et [illegible] quod dicit
[illegible] Avicebron: Cum bonum [illegible] in foro possumus esse
in studio et ideo non totus una ab operatione
sua retrahit aliam et retardat. Vel dicitur liberalis
quia antiquo tempore liberorum duntaxat, id est nobilium fi-
lii liberalibus studiis vacabant. Mechanica vero
dicitur quasi [illegible] vel dicitur mechanica quasi
mecha, quia sicut mecha dicitur que ad aliena que-
rens se convertit, sic intelligitur ut mechanica dicitur
se convertit se ad talia ad que se non debet conver-
tere, id est ad artem pellipariam vel sutoriam vel ad
[illegible] similes [illegible] se transferat, [illegible]
[illegible]. Et ideo ars mechanica quandoque ad nos
mecha, id est adultera, [illegible] nuncupatur. Divi-
ditur autem mechanica in 7 species sicut artes libe-
rales, que sunt lanificium, agricultura,
armatura, navigatura, venatio, medicina et
theatrica; sub hiis omnes sunt alie artes mechani-
ce per reductionem. Expositiones nominum apparet. Licet
de quod ex toto corpore [illegible] nomine [illegible]. Dividitur
philosophia in mechanicam et scientiam liberalem. De me-
chanica [illegible] ad presens dicendum sit, de libera-
li [illegible] per diffinitiones seu descriptiones videamus.
Et quia ut dicit philosophus in elenchis: qui vir-
tutis nominum sunt ignari, sepe paralogizantur. Ideo
intelligendum quod iste dictiones vocabula scilicet doctrina,
disciplina, sapientia, scientia, ars, facultas, metho-
dus, philosophia dicuntur idem in re, differunt tamen
ratione. [illegible] autem procedamus in expositione
istorum, ideo videamus. Doctrina [illegible] doctri-
na et disciplina nominant [illegible]
[illegible] in relatione ad aliud sicut paternitas
ad filium. Est enim paternitas in patre ut in sub-
iecto, in filio autem ut in respectu [illegible]
[illegible] ita quod doctrina per
modum actionis in doctore dicitur esse et
in [illegible], in discipulo ut in recipiente.
Disciplina supposito modo se habet. Facultas
vero dicitur in relatione ad medium vel ad finem
[illegible] in libris [illegible] et [illegible] solent
[illegible] ad scientiam [illegible]
[illegible] scientia, sapientia et philosophia dicuntur
absolute, sed [illegible] quia scientia dicit habitum
[illegible] in anima absolute. Sapientia vero eundem
habitum indicat sed cum hoc addit saporem
in [illegible] quod est sapida scientia. Philosophia vero addit
super utrumque amorem. Dicitur enim a philos quod
est amor et sophos quod est scientia. Unde philoso-
phi quasi amatores dicuntur. Doctrina sic diffinitur:
est [illegible] rei cognite que [illegible] et demon-
strationibus [illegible]. Disciplina est [illegible]
[illegible] correctio qua recipit discipulus
a doctore. Sapientia est habitus [illegible] in
anima cum sapore. Scientia est nobilis
[illegible] possessio que [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] possessionum et [illegible] publicatur [illegible]
[illegible]. Item Alanus in libro de planctu
nature: Scientia est nobilis thezaurus
qui nullo thezauro [illegible] que neque [illegible]
[illegible]

que neque a latronibus rapitur vel a tineis de-
molitur. Alio modo sic diffinitur ab expositore super
de consolatione philosophie Boecii: Scientia est arbor cuius
[illegible] radix est amarissima et fru-
ctus dulcissimus, et quia radicem amaritudinis abhor-
rent, numquam fructus dulcedinem gustabunt.
Alio modo sic: Scientia est habitus firmus [illegible]
in ipsa anima [illegible]. Ars a Tullio sic diffi-
nitur: Ars est finita infinitatis comprehensio [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] aphorismos [illegible]. Alio modo
sic diffinitur: Ars est collectio multorum precepto-
rum ad unum finem tendentium. Alius sic: Ars
est cognitio [illegible] singularium.
Facultas est scientia que non desit homini inopem
[illegible] in paupertate manere. Methodus
sic diffinitur: Methodus est semita recta [illegible]
[illegible]. Philosophia
autem de qua principaliter [illegible]
diffinitur [illegible]. Ab Ysidoro sic: Philosophia
est cognitio [illegible]. In homine [illegible]
[illegible] sunt omnia [illegible] que sunt sub forma
[illegible] Boecius [illegible]
est substantia aut accidens [illegible] substantia aut est
corporalis aut spiritualis. Spiritualis ut anima, corpo-
ralis ut corpus. [illegible] aut
est spirituale ut est scientia, virtus et huiusmodi, aut
corporale ut accidentia sensibilia ut albedo,
nigredo et huiusmodi. In quodam [illegible]
[illegible]
et dicit sic [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] generat et per que [illegible]
Secundo sic diffinitur ab eodem Ysidoro: Philosophia est
cognitio [illegible]
in parte [illegible] nobilitatis [illegible]
[illegible]
[illegible] poeta [illegible]
Tertio sic ab eodem Ysidoro: Philosophia est assimilatio
operibus creatoris [illegible]
[illegible]. Quarto diffinitur sic ab
eodem secundum ethimologiam nominis. Philo-
sophia [illegible] sapientie. Dicitur enim a philos quod
est amor et sophos [illegible] amator sapientie dicitur
[illegible] possessione [illegible]
Ab Algazele sic diffinitur in methaphisica: Phi-
losophia est [illegible]
[illegible]. Ab Alpharabio diffinitur sic: Philosophia est
[illegible] que sunt et videntur [illegible]
sunt et non videntur cognitio certa et manifesta.
Ab Augustino [illegible] diffinitur sic in libro
suo de immortalitate anime: Philosophia est vita
[illegible] et [illegible]
verum non errare. Ab [illegible] aut libro de
planctu [illegible] diffinitur sic: Philosophia est
nobilitas [illegible] felicitatis
appetitus, mentis illustratio [illegible]
[illegible]
[illegible]. Ul-
timo ab Avicebron diffinitur sic: Philosophia
est [illegible] vite magistra [illegible]
[illegible]
[illegible] castitatis exemplar [illegible]
[illegible] disciplina. Viso
quid sit philosophia per diffinitiones [illegible]

Scienciam restringit ad divisionem quam liberalis sciencie descendam. Dividitur autem in theoricam et practicam. Obmissa igitur practica de theorica videamus. Dividitur autem theorica in eam que est de signis et eam que est de rebus. Hanc divisionem innuit Alpharabius in libro de ortu scienciarum ubi dicit Et omnis doctrina aut est de rebus aut de signis. Obmissa divisione sciencie de rebus. Scienciam que de signis est videamus et dividamus. [illegible] servatur nomina [illegible] dicitur enim quod sciencia sermocinalis vocatur eloquencia sciencia de signis. Considerat enim vocem [illegible] de qua et ipsa est de sermone tantum. Ideo sermocinalis vocatur appellatur. Vel considerat vocem [illegible] quod sermo est effectus racionis dicitur racionalis. Racio enim exponit sermonem ad se significandum sicut considerat vocem [illegible] ad [illegible] est. Et sic quia tota sermocinalis ordinatur ad eloquenciam, eloquencia [illegible] interpretatur, ideo sic quia racionalis sciencia ordinatur ad unum finem qui est sapiencia ita sermocinalis [illegible] ad eloquenciam ordinatur. Dicitur sciencia de signis racione [illegible] sermo enim signum est expressivum affectionis quas habemus in anima. Est enim quoddam signum quod secundum se et secundum racionem significandi est a natura sic fumus est signum ignis et lac partus. Aliud est signum quod est a voluntate et secundum se et secundum racionem significandi ut circulus designat tabernam. [illegible] et id quod designatur per ipsum est a voluntate. Item quoddam signum ex utroque procedens quia secundum se est a natura, sed racio vero significandi est voluntas et tale signum est sermo. Sermo enim secundum se est a natura, sed racio vero significandi est a voluntate et beneplacito. Et intelligendum est de sermone qui est [illegible] in [illegible] sciencia. Hec autem sciencia dividitur in tres partes scilicet in grammaticam logicam et rethoricam. Et huius divisionis [illegible] sufficiencia tribus modis. Hec enim divisio primo sic sumitur a parte [illegible] in sermone. Aut enim in sermone attenditur congruitas et sic de sermone est grammatica. Grammatica enim considerat congruum vel incongruum [illegible] ut eligat reliquum et vitet. Aut in sermone attenditur veritas et falsitas et sic de sermone est logica que a sermone [illegible] argumentacionis [illegible] veritatem elicit eandem eligens et falsitatem segregat tamquam viciosam et erroneam. Aut in sermone considerat

ornatus et sic est rethorica que rethoricis floribus [illegible] maxime eloquencie [illegible] sermonem in ornatu describens et [illegible] et sic divisio sermonis [illegible] tatibus adaptatur. Secundo sic traditur predicta divisio penes fines sermonis id est penes id ad quod sermo finaliter ordinatur. Ordinatur enim aut ad designandum aut ad movendum. Si ad designandum sic est grammatica que [illegible] designandum principaliter et instituit casus ad [illegible] signata debita secundum voluntatem [illegible]. Si autem ordinatur ad movendum hoc est dupliciter aut ordinatur ad movendum virtutes apprehensivas que sunt fantasia [illegible] intellectus et sic est logica. Aut ordinatur ad movendum virtutes motivas irascibilem et

concupiscibilem et sic est rethorica. Rethor enim intendit movere virtutem concupiscibilem [illegible] ut [illegible] et irascibilem ut [illegible] sermonis [illegible] indignetur. Tercio sic sumitur ista divisio penes instrumentum in sermone. In quibus tamen instrumento tria sunt necessaria scilicet ipsa instrumenta et usus [illegible] et facilitas operandi ut patet in [illegible] et in aliis instrumentis. Tamen quo sermo sit instrumentum exprimendi ea que sunt in mente aut in ipso attenditur sciencia ut [illegible] est grammatica de sermone. Considerat enim [illegible] cum declinacionibus in quibus sermonis sciencia implicatur. Aut sermo attenditur [illegible] operacionis et sic logica quia operacio sermonis est [illegible] quod simulatur ut non simulatur [illegible] hoc est enim quod [illegible] veritatem [illegible] vel falsitatem et hec [illegible] sermonis considerat et discernit. Aut [illegible] sermo enim quod in ipso instrumentali est facilitas operandi et de ipso est rethorica. Rethor enim [illegible] applicacionem considerat et [illegible] sciencie ut racionalis eloquencie [illegible] de signis ut [illegible] partes scilicet grammaticam logicam et rethoricam patet divisio manifesta. Quarum igitur premissarum scilicet grammatica et rethorica cum liber presens supponatur logice. Circa eam logica sit dignior et excellencior omnibus aliis eo quod sit ars arcium et sciencia scienciarum. Quia hoc est quemadmodum [illegible] parat et viam [illegible] aliarum arcium subministrat. Dicit enim Agazel [illegible] logice finis est [illegible] finis est felicitas [illegible] illa sciencia de qua [illegible] multitudinem [illegible] desiderat quamvis sit [illegible] sermonum et dispensacionis argumentorum. Et nota quod in ista auctoritate tangit sapiens [illegible] logice quia tota logica aut est de partibus argumentacionis aut de argumentacione integra. [illegible] argumentacionis sunt oraciones que sunt [illegible] per verba de [illegible] et de [illegible] agitur in veteri logica scilicet de oracione et de [illegible] et hec tangit cum dicit [illegible]. Et [illegible] ex istis duobus efficitur [illegible] sicut dicit [illegible] aliud est [illegible]. Si vero logica sit de argumentacione integra hoc est dupliciter quia aut est de argumentacione sophistica et apparenti tantum aut de vera argumentacione [illegible] et existenti et de istis duobus est tota nova logica. Prima argumentacio que est sophistica et apparens notatur in hoc quod dicit [illegible] in hoc quod dicit [illegible] dispensacionis argumentorum. Hac de causa cum [illegible] ad divisionem ipsius veniamus. Quod cum notandum [illegible] dum est quod [illegible] quedam in logica [illegible] ut [illegible] quedam [illegible] aliud ut partes [illegible] et alia que ordinantur ad constitucionem [illegible]. Omnis [illegible] logica aut est de [illegible] aut de [illegible] aut de eis que valent ad constitucionem eius. Si sit de partibus [illegible] hoc dupliciter aut de [illegible] in complexis et sic est liber predicamentorum ubi agitur de predicamentis et de decem vocibus [illegible] aut logica est de partibus [illegible] et est [illegible] de qua in libro [illegible]

Aristotiles pertractat. Si vero tota sit de silogismo
hoc est dupliciter aut ille silogismus fit in materia
generali et est silogismus diffinitus in libro
priorum aut fit in materia speciali signata
hoc est tripliciter aut enim fit in materia necessa-
ria et est silogismus demonstrativus de quo agitur
in libro posteriorum aut fit in materia probabi-
li et est silogismus dyalecticus de quo agitur
in libro topicorum aut fit in materia apparenter
probabili et est silogismus sophisticus de quo
dem. in libro elencorum. Si vero tota sit de eis
que ordinantur ad cognicionem silogismi hoc est dupliciter
aut ordinatur ad cognicionem silogismi dyalectici
et hic est liber topicorum boecii ubi agitur de
differencia locali aut ordinatur ad silogismum
demonstrativum et hic est liber divisionum boecii
ubi agitur de divisione que valet ad dif-
finicionem que est principium in demonstracionibus aut
ordinatur ad cognicionem silogismi cuiuslibet et
primo silogismi cuius et hic est liber porphyrii
ubi agitur de universalibus unde eius dicit quod
iste liber est utilis ad cognicionem predicamentorum
diffinicionum et divisionum et horum que ordinantur
ad cognicionem silogismi. Et hec sunt de lenie de
logicis. Nec de esse pertingit supra dicta
totalis divisio logice patent evidenter

Explicit quedam parva excerpta propria ad
deleta

Deus docuisti me a iuventute mea et
usque nunc pronunciabo mirabilia tua
sic scribitur Cassiodorus in exposicione
psalterii. Quanto splendor rethorice eloquencie
et omnis modi poetice locucionis quibuslibet varie-
tas decore pronunciacionis in divinis scriptu-
ris sumpsit exordium talibus igitur suffulta
meritis talibus fruuntur exercitatis verba di-
vine scripture dixi in meo exordio sumi
tenda vel ut propositum sumptum est de psal-
mo in quo status doctoris perrincipie
sunt describitur a duobus primo quantum ad
actum disciplinae secundo quantum ad acta do-
ctrine. Primum tangit cum dicit Deus docuisti
me. Secundum cum dicit pronunciabo mirabi-
lia tua. Et hoc ordinatissime describit
quia necesse est quod primo acquisitus sit discipulus
quam magister nam eleccio intellectus desi-
derat discursus quod possit dicere rationabiliter
deo ministrari hostiam ne nullus aliquem
rex. Neque fuit suis magister quam discipulus
Unde seneca dicit bonus sensus et verus
Lib. offert qui ordinat in doctis in loco
docti. Ingratum quod facit qui nec discipulus
esse potest nam miseria est eum facere
magistrum qui numquam fuit discipulus. In secunda
ergo parte quatuor tanguntur. Primo enim tangit
excellencia doctoris cum dicit Deus docu-
isti. Secundo humilitas auditoris cum dicit
me. Tercio idoneitas temporis cum dicit a iu-
ventute. Quarto assiduitas studii cum dicit
usque nunc. Dicit ergo Deus docuisti me
hic enim doctor vere sublimis et excellens est
quia ut dicit ambrosius in decreto xxxvii di. et hic
.... Cuius varia sapere scientiis aut hoc re-
atur in eo est qui est caput et actor eorum
ut qui bonum venit nec ultra quaerat.
Hic est perfecta veritas et sapientia quecumque alibi
in eo perfectissime inveniuntur. Sapiencia cuius
non est numerus et magnitudinis eius non est fi-
nis. Unde de eo non est humano ore sed
divino loquendum. Nam causa prima superior
est omni narracione ut dicit proclus in propo-
sicione de causis. Et opifex genitor universi

cum invenire difficile est quem invenisti in
populo est digne proferri. Et ideo sublimita-
tem et excellenciam eius sacer admirans
apostolus exclamabat: O altitudo divitiarum di-
vinarum sciencie et sapiencie quam incomprehen-
sibilia sunt iudicia eius et investigabiles
vie eius. Secundo tangitur humilitas auditorum
que valde necessaria est quia si superbia in docto-
re sit reprehendenda quanto magis in discipulo
est damnanda. Digna autem huius humilitatis
in tribus consistit discernitur. In scolis pa-
ciencia audiendo que si fortassis minus re-
cta dicuntur aut in quibus digna proferantur
Ipsi in doctoribus reverenciam cum humilitate et
paciencia sunt humiliter supportanda. Et dicit
licet dicit Salomon tempus tacendi et tempus
audiendi vel loquendi quia vitas suas tacendo
deserit que loqui de promptus ponitur. Tercio in
ipsis nobilitatem quam reverenciam senectuti
aut magnitudinem dignitatis obmittere debet quod ea
libenter addiscat que pertinent ad salutem quod
nullum quod maior ignorat revelat deus
minori. Tercio idoneitas temporis cum dicit a
iuventute mea. Iuvenes enim divinis officiis
mancipari debent. Quarto assiduitas studii
significatur cum dicit usque nunc nam per conti-
nuis exercicium sciencie acquiritur magistralia
nam omne artificium ab exercicio ... in
crementum etc.

Explicit hoc opus ex sumpto ante propria bo.

Ad sapienciam quis accedat quis digna
indicat vel indicat nisi qui novit eam
in sumptu hec dicit Seneca. In libris eius
comprehendisse vel possumus intueri. Primum prope
ad dignitatem sapiencie paucitas accedencium quod no-
tatur per hoc pronomen quis ubi sunt inter hec tangitur
ubi dicitur ad sapienciam quis etc. Secundum paucita-
tas eius dignitatis quodammodo hic tangitur
per hoc quod dicit quis dignam indicat. Tercium
est a quibus congrue ratione accipiat iudicium
hoc tangitur per hoc quod dicitur nisi qui in sumptu
novit eam etc. Ad sapienciam pauci veniunt
et probat Sidonius ita dicens permaxima \u2003 Sidonius
dea viri honorant sit et nati dicere sola
est et carentes pectoribus humanis sit
qui non intelligunt artes non mirentur arti- \u2003 v.
fices. Cui concordat illud poetae. Precor ut
quondam meus fuit artibus honos nam nunc
est unde sit hoc. Nec a paucis etc. et hoc
ratione ignoranciam quecumque. Restante
Secunda quia natum est humanus intelligens
ut quanto minus aliqua intelligunt tanto
magis non intellecta contemnunt. Et confirmat
Petronius in metro suo ita dicens Cum pro \u2003 Petronius
bonis ... petit frangitur unde sola
pravitas habet facundia pecunias atque
inopi lingua desertas invocat artes. \u2003 Persius
Cui concordat Persius scribens de pectoris hos
plus vidi nummum quam toga nunc ... ingenio
mat tremulos naso crispante cachinnos \u2003 Virgilius
Virgilius turpe fuit artes velut impressis \u2003 Salustius
quam relicte. Secunda dicit Salustius paucis
tamen quod sapiencia quod pecunia. Ad hoc ergo
mittere solum laudari qui intrinsecus docto
rare in scriptis cum noverit vel quod
a tullio in libro de senectute dicentis
nemo sapiens digne potest commendari gloria.
Et alibi vel. Cum sapiencia dignitatis
hic itaque visus arcanum fieret in hunc
modum divinum indagare inquirentis
Primo qualis sciencia inesse videat. Secundo qualis
ipse hoc. Tercio qualitas hoc inquirendi.
Quarto qualis appetenda sit. Quarto de

Phie Comendatio.

sufficiencia et dicta priorum patrum et eorum diffi-
nicionibus. Sexto autem in theorica quid compost-
dictorum ingeniorum diffinicionibus declaracio-
nis compilando. Septimo autem et ultimo
in eisdem quibus in quo patres ut periti erant
dandi / eliciendo et eligendo partem illam
que melius ad finem videbatur opportuna. Philo-
sophiam deum ideo hominibus oculos dedisse credi-
bile est ut divine virtutis providencie con-
templacioni que in celo sunt notantes. eorum
perpetuis cogitacionibus in usum reducerent
sic virtutis [illegible]
liberacionis notant corporis similiter efficerent
divinis motibus et quidem quasi. Item plato vox
et auditus ad plenam vite bene instructe
data sunt. sermo enim propterea similiter ordi-
nata de communicacio ut presto fierent mutue
voluntatis indicia. Sed tullius in libro de
officiis diffinit est deum [illegible]
animos quantas affabilitates quasi sermonis eodem
modo magna admiracio [illegible] sapienter
quasi dicentes quem qui audiunt intelligere
[illegible] plus quam ceteros sapere arbitrantur.
Idem in paradoxis loquens de eloquencia
nichil est tam incredibile quin dicendo
fiat probabile. Quidam vel eciam magis
mirum esse possit loqui eloquenter [illegible]
ad multiplices labores studii [illegible] veritatis
Tullius publius sapiens dicit [illegible]
[illegible] solitarium se nunquam minus esse ociosum
quam cum ociosus esset. nec minus solum quam
cum solus esset. magnifica vox et magno
ac sapiente digna que declarat illum et
in ocio de negociis cogitare et in solitudi-
ne secum loqui. Hec invenit Seneca epistola
lxxix nichil est quod non expugnet pertinax opera
et intenta ac diligens cura. Hoc affirmat
Virgilius in georgicis labor omnia vincit im-
probus. Item quod [illegible] sit descendum esse
dicit Seneca dies nullus michi perire [illegible]
[illegible] Item nocturnis studiis [illegible]
[illegible] Sed [illegible] et oculos vigilia
fatigatos cadentesque in opere detineo. Cas-
siodorus dicit [illegible]
[illegible]
[illegible] est descendum. hec vult
plato sic dicens [illegible] solemne fuit
[illegible] ad examen [illegible]
[illegible]
[illegible] vult virgilius in georgicis [illegible]
[illegible] et iura sunt
[illegible] sufficiant de commendacione philosophie inve-
niri superadictis. Sed [illegible] modo [illegible] esse
patebit. Supra in [illegible] philosophia statum
[illegible] Sed [illegible]
[illegible] sapere et philosophie studere debeat a-
nima [illegible] testante eciam philosopho 3o de
anima. Anima in sua creacione [illegible]
sicut tabula rasa in qua nichil actualiter est
depictum. Sic eciam tullius in [illegible]
[illegible] libri dicentes ita [illegible]
[illegible] natura [illegible] exposuit. Se-
neca in epistola [illegible]
[illegible]
sit [illegible] anima unita corpori ut [illegible]
~~[illegible]~~ possit [illegible]
operacionis [illegible]
neque oculus vidit neque auris audivit
nec in cor hominis ascendit 2a [illegible]
ad Romanos. Sed [illegible] macrobius [illegible]
dicens [illegible]
esse [illegible] ad qua

inquirere [illegible] Hoc vult augustinus in libro
de spiritu et anima ad hoc inquit anima
unita corpori ut [illegible] et [illegible]
[illegible] assignatur. Sic idem inquit [illegible]
[illegible] collectionibus ad hoc anima unita
corpori ut ei [illegible] appareat et ut
equum et iniquum bona et mala laudabilia
et reprehensibilia sciat discernere. Verum
quia intellectus in vinculis corporis mole quasi cor-
[illegible] oppressus est. Sicut vult boecius in libro
de consolacione ita dicens. Hunc nunc iacet
obruta mens [illegible] lumine [illegible]
[illegible] cernere [illegible] Sed idem
in eodem. / Hominem [illegible] depellat oblivioso
corporis [illegible]
[illegible] veri quod [illegible]
[illegible] intellectus sit mole
[illegible] oppressus [illegible]
appetit sublimari quibus [illegible]
telligat et diligat creatorem. Dicit enim augustinus
libro suo de anima. Sed hec sunt anima in
fusa corpori ut summum bonum intelligat in-
telligendo diligat diligendo possideat pos-
sidendo glorificetur. Debet igitur omnis studere
ad philosophiam [illegible] ut [illegible] philosophiam valeat
adipisci qua [illegible] et suum creato-
rem diligat et cognoscat. Philosophia
vero [illegible] humane [illegible] est
inquirenda. Primo quia [illegible] sapiens [illegible] bonitas
amplificat. Dicit enim plato [illegible] ad bonum
[illegible] natura [illegible] honeste
eruditionis [illegible]
[illegible] anima [illegible]
[illegible] hoc [illegible] Seneca [illegible] est
[illegible] sapiens ut [illegible]
et [illegible] faciat. Secundo
sapiencia sive philosophia valet et est appetenda quia
sapiens [illegible] ut [illegible] affirmat. Testa-
te boecio libro de consolacione philosophica [illegible]
sapientes [illegible]
[illegible]
[illegible] ita sed corporis
languor ita [illegible] quidam morbus
animi. Item [illegible] corporis [illegible] medicina
[illegible]
[illegible] non [illegible] sunt [illegible]
[illegible] languore [illegible] inprobitas [illegible]
que [illegible] contraria [illegible] Tercio
est appetenda philosophia quia [illegible] ad [illegible]
teste tullio in libro rethoricorum [illegible]
hinc ad rem publicam plurima veniunt commoda
si moderatrix omnium rerum presto est sapiencia. hinc
ad eos qui adepti sunt laus honor
dignitas quasi confluunt. hinc amicis [illegible]
[illegible]
[illegible] hoc afferet
claudianus de [illegible]
[illegible] dicit et [illegible]
[illegible]
[illegible] ministra est [illegible]
[illegible] Quarto [illegible] acquiri
[illegible] et est appetenda quia dat libertatem
Seneca epistola 3a sapiencia sola
libertas est [illegible]
[illegible] libat a [illegible] Unde [illegible]
[illegible] felix [illegible] vicia atque [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible] sapiencia
[illegible] philosophia quia [illegible]
[illegible]
[illegible] dicit enim Seneca epistola [illegible] ad
lucilium [illegible]

126.

est in te est ita dico Racio vel nos [illegible]
sedet malorum bonorum que nostrorum observa-
tor et custos hic per ut a nobis tractatur ita
nos tractat Hic intellige O sapiens quod
est deus tibi .i. in ubi tuis tecum est .i.
in operibus tuis in te est .i. in cogitacionibus
tuis et Item dicit Juvenalis Nullum [margin: Juv.]
numen abest si sit sapiencia [illegible]
tum corpori quam anime sciencia esset esse [illegible]
sicum non est mirum si in eius amore persi-
stenti desiderio corporis et anime delectatur
Doctrina multiplex solet [noni] incumpatus precare
propter certificacionem eius et signo [illegible] in
ambiguum producatur satisfaciendo [illegible] esse
[illegible] sufficiencia et tria nomina dicitur nos-
ticiam [illegible] quod philosophia dupliciter potest accipi
aut uno modo [illegible]
Si 2o sic accipitur ut dicit [illegible] habitus
in anima quesitus et de scientia ut hunc
habitum super addit amor et delectacio
et de philosophia ad amorem solercie ut hunc
habitum superadditur amor ut dulcedo et de
sapientia est sapida scientia ut [illegible] et est
ars vel effectiva et sic est prudencia Si aut
accipitur pro hoc quod premittitur multiplicata
hec est duplicata ut hoc dicit de prudencia
a doctore inceptum infunditur in discipu-
lum et est doctrina / aut de discipulo
ad disciplinam incipium in ipm descendit et
recipitur ab eo et dicitur disciplina
hiis ergo probatis ad diffinicionem istorum
nomina accedamus Doctrina sic diffinitur [margin: Doctrina]
ab ysidoro Doctrina est certa rei cognicio que
racionibus fulcitur [illegible]
vel sic doctrina est sermo audibilis de
ore magistri [illegible] ignorancia discipuli
prout pellitur vel sic Doctrina est sermo
procedens ab ore doctoris [illegible]
derelinquens in animo auditoris Disciplina
est ordinata morum correctio quam [margin: Disciplina]
recipit discipulus a doctore Sapientiam vero sic
sumit [illegible] primo nota Sapientia est certa rei
cognicio per causas altissimas Tullius in
philosophus Sapientia est que cunctis [illegible] [margin: Sapientia]
ac [illegible] in posterum prudens Prudencia
sic diffinitur ab ysidoro Prudencia est nobilis [margin: prudentia]
habitus quiescens in anima [illegible] affectu sancto
[illegible] prius [illegible] Idem quod
philosophia communiter a multis philosophis describitur sic
diffinitur Primo describitur ab ysidoro ab in-
terpretacione sic Philosophia est amor sapientie dicitur
enim a philos quod est amor et sophos quod [margin: philosophia]
est sapientia Unde philosophi antiquitus solebant dici
sophi propter arrogantiam [illegible] qui nunc philosophi
nuncupantur quasi amatores sapientie notandum
tamen quod differt amor et desiderium quia amor
est rei optate ut possesse dilecte / desiderium
vero est rei optate appetitus [illegible] sic
diffinitur Philosophia est agnicio sui ipsius ab
Hugone vnde [illegible] homo cognosce
teipsum et cognosces omnia quia in te quodam-
modo sunt omnia equaliter sic in macrocosmo
[struck through: sicut aliorum sic diffinitur philosophia cog-]
[struck through: [illegible] esse ab anima]
[illegible] aut est [illegible] aut accidens [illegible]
omnia sunt in homine Sed est quod
homo dicitur microcosmus id est minor mundus quia
in ipso sunt omnia equaliter sic in macro-
cosmo [illegible] Aliorum diffinitur sic philosophia
cognicio [illegible] esse ab anima [illegible]
cognicio in parte [illegible] nobilitas et 2m

cognita operi [illegible] est et causa felicitatis
atque [illegible] porta [illegible] a quodam laudis Mar- [margin: Marcianus Felix]
cianus sic describit Prudencia est [illegible]
[illegible] et anima que in mundo sunt [illegible]
contemplacionem despiciens omnem que animi cog-
nicionem in sola diuina dirigit [illegible]
habitus ad questionem [illegible]
[illegible] diuisionem [illegible] philosophie [illegible]
dividitur aut philosophia et scientia large modo
sumpta in mechanicas et liberales hunc
aut diuisionem hunc aut [illegible]
[illegible] super libro
[illegible] qui dicit quod [illegible]
[illegible] humanum duplicem
[illegible] et indigenciam vna a parte corporis
que est passibilitas a frigore calore fa-
me et siti et hunc aliam a parte anime que
est ignorancia et ad malum pronitas et
ideo genus humanum duplicem indigenciam
[illegible] ut comparat in sciendo [illegible]
in peccando [illegible] ad miseriam cor-
poris relevandam et hec de mechanica
[illegible] ad defectus [illegible] et hec
liberalis Ex quo apparet quod [illegible]
[illegible] philosophia diuiditur [illegible] mechanica
de qua [illegible] facta vel mechanica dicitur
quia sic mecha dicitur ille qui [illegible] alienum
[illegible] sic [illegible] intellectus de mechanica
et mechanicorum quia [illegible] ad talia [illegible] ad
que [illegible] est sic [illegible]
ad artes que [illegible] ad [illegible]
ad corporis indigenciam reparandas vel dicitur
mechanica quia deseruit [illegible] adulterina
corpori quod semper inclinat ad malum [illegible]
dicitur aut mechanica in [illegible]
[illegible] et hunc [illegible] ad [illegible]
dicitur aut liberalis in theoricam sive specu-
lativam et practicam [illegible] aut [illegible]
[illegible] in sua philosophia ubi dicit quod per-
fectio hominis in [illegible] hominis est in cog-
noscendo verum et diligendo et operando bo-
num [illegible] quod [illegible] que ordinat
hominem ad cognicionem veri et [illegible] speculati-
va / quedam que ordinat hominem ad operan-
dum bonum et hec [illegible]
[illegible] est quod operans Differt aut hec
practica a speculativa a [illegible] quia
sic dicit [illegible] in [illegible] methafisice
finis speculative est veritas finis vero pra-
ctice est [illegible] a parte eorum subiecti
differunt quia speculativa est de rebus
quarum esse consistit in speculacione practica
vero est de rebus quarum esse consistit in ope-
racione et a parte [illegible] procedendi differunt
quia speculativa procedit per causas pra-
ctica vero ut dicit Aristoteles in ethicis [illegible]
[illegible] et esse Practica aut liberalis
dividitur in monosticam yconomicam et po-
liticam Et hec divisio sic [illegible] pra-
ctica est sciencia que ordinat hominem ad
regimen alterius et hec duplex aut
ad regimen alterius sibi subditi [illegible]
subditi et principii Si subditi [illegible]
yconomica que docet qualiter [illegible] debet
sue familie [illegible] Et ab ycos
quod est domus et [illegible]
ubi de custodia domus vel dicitur ab ycon
[illegible] inventore Si vero ordinat hominem

ad regimen sibi subditi et proximi sic est
politica que quidem tamen [illegible] regere civitatem
et dicitur a polis quod est civitas et icos quod est
custodia quasi pluralis et civitatis custos Que
traditur ab aristotile in ethicis scilicet moralis
[illegible] a tullio in libro de officiis [illegible] in
legibus et decretis Iconomica autem indiget
duobus equitate scilicet et liberalitate liberalitate
ut sua distribuat equitate ut nil reci-
piat alienum Politica vero duobus in-
diget scilicet mansuetudine et iustitia Man-
suetudine circa proximos et bonos iusti-
tia circa malos subditos et punibiles Spe-
culativa vero dividitur in eam que est de
signis et in eam que est de rebus hanc
divisionem innuit algazel [illegible]
ubi dicit Omnis doctrina aut est de re-
bus aut de signis Que dividitur aut
de rebus dividitur in tres scilicet in naturalem
mathematicam et divinam Et hanc divisionem innui-
tur [illegible] methaphysice ubi dicit quod tres sunt
modi essentiales philosophie scilicet naturalis mathematica
et divina Et in 3o [illegible] ubi dicit quod
[illegible] est regimen scilicet naturale mathematicum et
divinum Et hec divisio sic sumitur quia
de rebus aut est de rebus coniunctis mo-
tui et materie et ut [illegible] coniuncte et
sic naturalis [illegible] dicta aut est de rebus
coniunctis non tamen ut coniuncte sed ut abstra-
ctis et est mathematica et dicitur mathematica
a mathesis quod est abstractio aut de rebus sepa-
ratis omnino a motu et a materia et est metha-
physica vel divina Et dicitur methaphysica a metha quod
est trans et physis quod est natura quia [illegible] transcendens
naturam Prima traditur [illegible] in libro physicorum
secunda in libro mathematicorum [illegible] arismetica musica
et astronomia 3a vero in libro methaphysice
Obmissis scientiis de rebus [illegible]
est prius [illegible] scientiam de signis
attendamus Et scientia de signis [illegible]
sermo enim est signum [illegible] indicativum
alicuius affectum mentis ut testatur plato in thi-
meo dicens ad hoc nobis datus est sermo ut per
ipsum sit index mentis voluntatis indicia Dici-
tur scientia sermocinalis [illegible] causa sermo enim
est effectus vocis Et est scientia de lingua [illegible]
instrumenti [illegible] ad scientiam [illegible] bona
lingue dispositio Et est eloquentia [illegible]
ordinatur [illegible] ad eloquendum ut ad eloqui-
um Dicitur [illegible] est tres [illegible]
tenentes [illegible] in eloquentiam ad quam ordinatur
Tres scientia que est de signis sic dividi [illegible]
potest in grammaticam logicam et rethoricam Ista autem
divisio sic sumitur aut penes fines ad quos
ordinantur aut penes potentias quas [illegible]
Si sumatur penes fines ad quos ordinatur ad si-
gnandum [illegible] aut ad sciendum et movendum Si
primo sic est grammatica Si 2o hoc dupliciter
aut ad movendum virtutes apprehensivas ut affe-
ctivas que sunt fantasia [illegible] intellectus
et sic est logica Logicus enim semper laborat ad
hoc ut possit apprehendere veritatem per virtutem
ymaginativam et apprehensivam et fantasti-
cam quod idem est et ut possit imprimere
bonam opinionem vel bonum intellectum in
[illegible] suo Si vero ordinantur ad movendum
virtutes motivas que sunt irascibilis et
concupiscibilis sic est rethorica Rethor
enim per decentem [illegible] ad aptatum [illegible]
[illegible] ad indignationem [illegible]

et amicitiam [illegible] aut potestates
sic sumitur divisio aut enim in sermone atten-
ditur [illegible] et est grammatica Gramaticus
enim considerat congruum [illegible] incongruum ut evitet
aut in sermone attenditur verum et falsum et sic est logica
Logicus enim considerat verum ut eligat falsum
ut fugiat et reprimat aut in sermone atten-
ditur ornatus et inornatus et sic est rethorica
Rethor enim considerat ornatum ut ei adhereat
inornatum vero ut vituperet et blasphemet

Incipit philosophia bona et utilis

Sicut refert Seneca libro de beneficiis [illegible]
[illegible] ad studia venerantibus [illegible]
[illegible] Tunc vero est [illegible]
[illegible] quando [illegible] timere [illegible] bonum habitum
animi aut ab studio discendi aut ex mali
[illegible] aut ad studium [illegible]
[illegible] relictis [illegible]
[illegible] potest Hec magna [illegible]
[illegible] de magnanimo scribitur 4o
ethicorum quod bene scit pati iniurias et
[illegible] non formidat [illegible] omnia [illegible]
[illegible] ut refert Seneca
[illegible] philosophus [illegible] ab incendio evadet et quereretur
a demetrio utrum omnia amisisset respondit
omnia bona mea mecum sunt iustitia et [illegible]
prudentia [illegible] bona [illegible] bona [illegible]
que eripi possunt Et ideo ait Seneca xxi epistola
ad lucilium Si vis te divitem fieri [illegible]
[illegible] est addendum sed cupiditati detrahendum
est Et ideo ad felicitatem [illegible] data
est a philosopho xo moralium quod philosophia admirabiles
affert delectationes [illegible]
[illegible] Seneca in [illegible] libro de beneficiis
ad commendationem studii et virtutis [illegible]
[illegible] admiscet sic dicens [illegible] studio
[illegible] optabilis [illegible] neque sibi
[illegible] neque alijs [illegible] multos
in amicitiam attrahebat [illegible] ad te omnis
[illegible]
[illegible]
et in [illegible]
[illegible] est videlicet quod [illegible] studium
[illegible] est [illegible] fastidia [illegible] ut tolle et de-
lectatione [illegible]
Et quis [illegible] delectationibus gaudere voluerit
sine tristitiis Et quis sine fastidio vitam
hanc [illegible] disiderat [illegible] studio
bonorum intellectualium et moralium dedicet
In hoc autem studio [illegible] quod summum bonum
[illegible] studio [illegible] Sic in
[illegible] est
[illegible]
[illegible] est bonum [illegible]
in [illegible] et ordinem [illegible]
aut civitas bene ordinata tria videntur
esse necessaria Primum est ut bonus ordo [illegible]
[illegible] instituatur Secundum est ut [illegible] ordi-
nem civitatis instituta opera peragantur
Tertium est ut hostes civitatis [illegible]
et civitatem perturbantes de medio tol-
lantur Sic in [illegible] studii [illegible]
est rectus ordo studendi [illegible] instituatur
quod fit per logicam et alios modos sciendi
Secundo ut [illegible] talem ordinem [illegible] intel-
lectus [illegible] et hec fit per scientias

128

reales et proprie speculatiuas. Unde est ut ho-
stes studij comitentur et suppeditent. Et
hoc fit in theologia. Hostis autem magnus stu-
dij cupiditas sensitiua a qua sic abs-
trahi domestica difficile est. vnde [illegible] est
ad moralem nulla pestis efficacior ad nocendum
quam familiaris inimicus. Et hoc ideo est quia
in anima quod repugnat rationi et grauat hic
autem hostis opprimit et eneruat proprie
virtutes morales que per actus morales acquiruntur
et virtutes intellectuales ad quas et ad quarum
acquisitionem virtutes morales ordinantur. Et ideo
ad quem dicitur [illegible] Seneca libro de pro-
uidentia quod nulli bonorum virorum est amicitia
[illegible]

[illegible]

et [illegible] omnia [illegible] ad [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] apud [illegible]
[illegible] operatur

Explicit prima pars. Incipit alia

Sicut dicit philosophus primo ethicorum finis
[illegible] magnum habet [illegible]
ad vitam [illegible] est [illegible]
finis [illegible] et [illegible] agenti sic [illegible]
sagittarij [illegible] est [illegible] sagittam [illegible]
[illegible] esse [illegible] finis [illegible]
[illegible]
[illegible] bonum [illegible]
[illegible] appetitus
et ideo [illegible] finis [illegible] appetitus [illegible] finis

[illegible] finis [illegible] homines [illegible]
[illegible] quod est habere in hac vita [illegible]
[illegible] intellectum [illegible] sunt [illegible]
[illegible] qui dicit [illegible]
[illegible] speculatiua scientia quod est [illegible]
perfectio. Et hanc affectiue [illegible]
qui dicit [illegible] vita hominis que studio [illegible]
[illegible] caret non est beata [illegible]
[illegible] esse [illegible] quod [illegible] finis ad
quod omnis homines desiderium [illegible]
[illegible] talis est perfectio scientie [illegible] quod dicit
[illegible] vbi dicit [illegible] omnes
homines natura scire desiderant. Finis desi-
derij est perfectio in scientia. Item sicut ma-
teria appetit [illegible] anima in [illegible] ad [illegible]
appetit [illegible] forma est finis [illegible]
scientia est finis [illegible]
[illegible] delectationis in hac vita [illegible]
finis [illegible] hominis [illegible] perfectio [illegible]

[illegible]

et nullum habent annexam aliam scientiam ut logica
mera et hanc Aristoteles non speculare ... id ipse considerat
cum realis de quo sunt scientie reales ipse que ...
diversam rationem distinguuntur. Quia autem triplicant
considerationem vel ut cum separatum a materia et
a natura secundum esse et considerationem Vel ut est abstra
ctum a materia et motu sensibili et sunt consideratione
non autem secundum esse Vel ut est coniunctum materie
et motu sensibili et secundum esse et considerationem abstractum
solum ab hoc particulari sensato quia omnis scientia
de universali est. Idem ente primo modo considerato est methaphysica
De secundo sunt mathematice. De tertio est
naturalis philosophia. Et sic hic distinguuntur quia diver
sa separatione secundum quod res sunt a materia sensibili ...
in scientia naturali maxime distinguuntur scientie partes
secundum diversum modum abstractionis et concretionis
et magis quia magis sunt a materia separata Unde
primus liber in scientia naturali est ex hiis que sunt
communissima omnibus naturalibus cum sint motus et eius
principia et iste est liber physicorum Et iste est rectus
ordo sicut dicit philosophus in primo libro physicorum et est
innatum nobis ... quia tertio deinde
ista in libris sequentibus applicat philosophus considerationem
:Ro ... ad ... et ... ad species
primo determinando de corpore mobili ad situm
in libro de celo et mundo. deinde de corpore mobili
ad formam sive de transmutatione elementorum in ...
et hoc in libro de generatione et corruptione
Et ... ex ... ut ista ...
... in ... libro de ista transmuta
tione et eius effectibus magis in speciali de ...
libro metheororum Deinde consideratione eius ...
dit ad corpora ... quod ... per ...
quia ... frequenter reperiuntur ... sunt
... de anima in qua determinavit ...
de ... processus ad specialia animata et
passiones eorum. hoc fecit in libro de ani
malibus ... libri ...
runt ... causa materialis ut ...
... Causa formalis duplex est scilicet forma tractatus
et forma tractandi. Forma tractandi est modus
agendi sive procedendi qui est quadruplex
scilicet diffinitivus divisivus probativus et ...
... et exemplorum positivus Forma tractatus
est divisio libri totius in partes principales et
principalium in minutas Causa efficiens
fuit Aristoteles Causa finalis est duplex intra
et extra Intra est cognitio eorum que in hoc
libro determinantur. Extra est beatitudo ad quam
nos perducat qui in celis regnat etc.

Incipit phisica philosophi et utilis ...

Sicut dicit philosophus 8 physicorum nichil eorum
que sunt a natura vel secundum naturam sunt
est inordinatum. Nunc vero est ...
nichil eorum que sunt propter finem aliquem est
inordinatum sed omnia ista sunt a natura
vel secundum naturam agunt propter finem aliquem
ergo etc. Maior patet per philosophum 12 methaphysice
qui dicit ibi eorum finis ... necessitatem
eius que sunt ad finem. Nichil enim eorum que
sunt ex principiis non ... sed ex ...
... est inordinatum quia determinatio
et ordo principiorum causa determinationis et
ordinis effectuum sive principiatorum. Sed omnia
sunt a natura vel secundum naturam sunt ex principiis
determinatis ut dicitur 2° physicorum. Omnia enim
non sunt ... sed ex ...

quia homo ex ... ergo nichil eorum que sunt a na
tura vel secundum naturam est inordinatum ... nichil eorum
quorum principium est et causa est intelligentia
primum principium motus immobile est inordinatum
quia deus et intelligentie ordinate et sine er
rore producunt que producunt sed omnia que sunt
a natura vel secundum naturam sunt huiusmodi quia eorum
principium et causa est primum principium et intellige
ntia cognoscente secundum quod dicit Aristoteles et com
mentator 12 methaphysice quod opus nature est opus intelli
gentie. Deus ... ... agere propter finem non
... finem cognoscat sed quod in finem dirigi
tur ab intelligentia cognoscente ergo eorum que
a natura et secundum naturam sunt est ordinatum. Item
sequitur quod principia se debent habere secundum ordi
nem eo quod ex ordine principiorum sunt et de
terminato principiatorum. Item vult Aristoteles 12
methaphysice quod omnia que sunt in universo
sunt ordinata sed non eodem modo. ... sunt
tamen omnia ordinata quia omnia habent unum
finem ad quem ordinantur scilicet bonum separa
tum a quo dependet tota natura ...
sed que conveniunt in fine oportet quod conveniat
in ordine ad illum ... finem. Hic ergo nichil
eorum que sunt in natura est inordinatum et
sic in naturalibus reperitur ordo et processus
directus et ordinatus. Hic et in scientiis
reperitur ordo et processus rectus directus
cum in quibus ratio est ordinata ut solvitur
primo methaphysice. Sapientis ... est ordi
nare et non ordinari quia sic in scientiis res
est ordinare per tanto quia sapiens ordi
nans ... Unde cum in scientiis
sit duplex ratio seu duplex processus ratio
nis practica et speculativa in utroque pro
cessu scilicet et practico et speculativo reperitur
quadruplex ordo scilicet apprehensionis intentionis
compositionis et sustentationis. Reperitur enim in pro
cessu practico ordo apprehensionis quia artifex seu
practicus primo apprehendit et concipit formam
artificiati propria aut induxit formam in ma
teria. Hic vel ratio speculativa procedit sive spe
culativa a magis communibus ad minus communia et
minus universalia et prius apprehendit singula
ria et specialia. Et in utroque processu est ordo
intentionis quia artifex primo intendit artificia
tum totum et perfectum. et omnia que facit fa
cit propter istud. facere autem operatur intendit
illa que operatur propter ipsum. Hic vel specu
lativus considerat totum. Sed non autem considerat et inten
dit partes non partes que pertinent ad sciencia
... sunt magis ... cum ...
... considerat partes que pertinent ad ...
ut dicit philosophus 1 methaphysice et 2° physicorum
Tertio in utroque processu reperitur ordo compo
sitionis. artifex enim primo ... ligna
... et ligna et ... a ...
et totum compositi parte ... Sic spe
culativus primo considerat simplicia ... prin
cipia ... cognito ...
... simplicium etc. Tertio in utroque
... reperitur ordo processus sustentationis
quia artifex ponit primo fundamentum ut
alia stabiliat et sustentat per ...
Sic artifex speculativus primo considerat
partes ... magis principales que ...

scilicet totum ab hiis
et prima partes
cum ...
ad ...
pertinent singula

fundamentum primo unum principalem. Prima sicut
patet in de generatione animalium. Ex quo scientia conside-
rans est corpus per ea necessario et verum est. Iste
autem quadruplex ordo est in scientia naturali quem
primo considerant, sic quia ut in libro primo
physicorum propter quod applicantur principia subiectis
[illegible] ideo cum maxime quia ordinem
[illegible] debeant procedere, ideo liber physicorum est
primus in scientia naturali quia de subiecto est corpus
mobile. Circa autem corpora quaerunt considera-
re triplicem ordinem est. Primus est consi-
derandum totum universum cum partibus, et deinde
primi partes et considerandum corpora simplicia
quam mixta, et de primo simplicium primus con-
siderandum est corporis caelestis quam elementa. Dico
primo quod liber iste de caelo et mundo pro-
cedit [illegible] quia circa totum universum
scilicet utrum sit finitum vel infinitum, genitum
vel ingenitum, unum vel plura. Postea autem con-
siderat de caelo, postea de elementis. Et cum ad
partes habeamus [illegible] ponere corpus non
[illegible]. Primo quae sunt ibi suppositiones, hic quaerit
ubi quaesita. Tertio quod in uno quod libro debe-
tur [illegible] dicitur de caelo. De primo di-
cit autem quod in omni inquisitione et aliquid
supponendum [illegible] posset fieri inquisitio [illegible]
subiectum huius libri est totum universum corporale
cuius partes sunt corpora simplicia quae
moventur motu circulari ut corpora caelestia
et quae moventur motu recto ut elementa.
Quaesita autem in hac scientia multa sunt quae primus
[illegible] inquirit de hoc universo scilicet utrum sit fi-
nitum aut infinitum. Libri autem sunt [illegible]
in quorum primo inquirit quae pertinent ad
totum universum scilicet utrum sit unum etc. In secundo in-
quirit de corporibus caelestibus. In tertio et quarto
inquirit de elementis prout habent levitatem
et gravitatem, et non secundum quod sunt mixtibilia vel
secundum quod sunt [illegible] et [illegible] transmutabilia,
quia hic consideratur totum universum prout est aliquid
constitutum ex partibus [illegible]
[illegible]. Intitulatur autem liber iste de caelo quia
caelum secundum antiquos [illegible] accipitur pro toto u-
niverso corporeo, et ideo sic intitulatur a [illegible]
[illegible] accipitur caelum [illegible] valuit [illegible]
[illegible] de caelo non quod sit de caelo
illo sicut de parte, sed quia [illegible] principa-
lior universi, et a principaliori debet deno-
minari, et ideo dicitur de caelo [illegible]
licet scientia [illegible] magis principali di-
citur de caelo magis vere [illegible] accipit pro to-
to universo. [illegible] intitulatur de caelo
et mundo [illegible]
[illegible]

Explicit phisica

Sicut dicit Eustratius super ethicam philosophia di-
viditur in duas partes, speculativam et practi-
cam. Et ratio huius est: sicut philosophia inventa
est propter perfectionem hominis. Perfectio autem ho-
minis est intellectus quod sit principalis in ho-
mine est intellectus principaliter ut dicit
Eustratius intellectus [illegible] est et intel-
lectus [illegible] est. Ex quo [illegible]
est quod philosophia perficit hominem [illegible] intellectum
et intellectum principaliter et immediate et perfecte
hominis; ideo [illegible] est quod philosophia est propter
intellectum. Intellectus autem dividitur in duos
scilicet in practicum et speculativum. Speculativus

Hinc autem partes sunt corpora simplicia [illegible] ad levitatem et gravitatem [illegible] huius libri est totum universum corporeum in ordine ad partes ha-
bentes [illegible] in universo

qui considerat de impossibilibus [illegible] cognitione
veritatis. Practicus qui considerat de [illegible]
[illegible] et virtutes. Et quia [illegible]
ita est quod philosophia inventa est propter intellectum
qui hominem perficit [illegible] speculativam
et practicam, et [illegible] et
quia scientia speculativa [illegible] et [illegible]
est practica de qua [illegible] speculativa
[illegible] et de [illegible]
humanum intellectum perficit [illegible]
[illegible] perficit humanum intellectum
[illegible] substantiam
intelligendo [illegible] naturalis autem perficit
intellectum [illegible] sensibilem
mathematica autem [illegible]
[illegible] imaginationem [illegible] dicit Albertus. [illegible]
[illegible] perficit intellectum hominis [illegible]
[illegible] in [illegible]
est [illegible] ab anima [illegible]
[illegible] est [illegible] et [illegible] anima
in omnibus [illegible] corporeis animalis anima
est principium [illegible] operationis. Et hoc est quod
dicit Themistius quod anima [illegible]
[illegible] anima [illegible]
[illegible] abstractorum et [illegible]
abstractorum [illegible] dicit quod [illegible]
[illegible] est [illegible]
habens [illegible] et ibi non [illegible]. Et hoc
dicit Themistius quod anima est [illegible]
[illegible] dat [illegible]
[illegible] ad moralem [illegible]
ab anima [illegible] ad [illegible]
est principium [illegible] et [illegible]
[illegible] intellectus abstrahit a [illegible] anima [illegible]
abstractis et ideo anima [illegible]
[illegible] cognoscit [illegible]
est de scriptura [illegible]
[illegible] fidem [illegible] deceptus fuerit
a scriptura [illegible] dicit [illegible]
[illegible] qui [illegible] dignitatem [illegible]
Themistius [illegible]
anima [illegible] in [illegible]
[illegible] est [illegible] etc.

Explicit phisica [illegible]

Sicut dicit Eustratius primo ethicorum
multi volunt et [illegible] studere [illegible]
possibilis [illegible] bonum. Cum [illegible] est [illegible]
non est [illegible] hominem ad quod homo naturaliter
inclinatur. Adeptio boni est [illegible]
[illegible] est appetitus naturalis
non est frustra [illegible] et [illegible]
[illegible] primo ethicorum et [illegible]
[illegible] autem hominis est intellectus
ut dicit [illegible] ethicorum et [illegible]
[illegible] hominis consistit in intelligere et [illegible]
[illegible] homini et ut [illegible] studere [illegible]
[illegible]. [illegible] autem [illegible] et perfectionem acquirit
per vitam contemplativam. [illegible] triplex est
vita hominis scilicet contemplativa, voluptuosa
et activa. Voluptuosa autem [illegible]
[illegible] in hac vita [illegible]
[illegible] in tali vita [illegible] constituti in potestate
[illegible] et [illegible] ut dicit Eustratius
primo ethicorum, de quibus [illegible] dicit [illegible]
[illegible] voluptates et possessiones [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] sed [illegible]

Vita autem activa que ad speculativam et contempla-
tivam vitam ordinatur est vita studiosa per quam
acquiritur scire et speculari. Hanc autem vitam
consecuta est et ea perfectionis et omnis boni.
Ideo de hac vita loquens algazel in natu-
ralibus suis dicit felix est ille vita cuius
in tot nobilis prudet supercelestibus, sed eius stel-
las fulgentibus totum mundum irradiat. Cum
ergo per vitam potissimam scilicet per contemplationem
acquiratur perfectio potissima hominis potissima
autem eius contemplatio et perfectio scire et
intelligere. ergo per contemplationem et contempla-
tivam vitam acquiritur scire. Paucitas autem
huius vite est causa omnis malicie ut dicit
albertus 2° ethicorum. Et ob hoc a vita contempla-
tiva multi declinant differunt. Eo quod plures
se habent ad scire quasi nullo intendunt
scire quod contingit eis ex tribus causis. Prima est quia
quidam non estimant scire neque incedit hanc
vitam contemplativam. Quia videtur eis quod im-
possibile sit aliquid scire. hoc autem videtur eis propter
hoc quod dicunt non esse determinata neque aliqua
propter quod [illegible] esse determinatum. Sicut
enim impossibile est animam contingi in volando ad
celum, non sic impossibile est aliquid scire. Hanc
secundam tangit philosophus. 2° methaphysice. Alia
deceptio est eo quod quamvis utraque pars contradictionis
sit probabilis non tamen utraque credenda. Sed
magis credendum est parti que magis atti-
git ad perfecta quam que magis sit tradita
ad ea que sensui apparent et concorditer
claudit de predictis ut ibi dicit aristoteles. Tercia
autem a via et a vita contemplativa declinant
ob hoc quod videant [illegible] in ullo honore fore
decipiunt quia sicut dicit commentator super 8 physi-
corum huiusmodi non sunt despiciendi hanc estimantes
quia contempti non honorantur. honorandi sunt
[illegible] philosophi non sunt inhonorandi sed sunt
honorandi. Quarta dicit commentator X ethicorum
[illegible] est homini / quidam enim pauci
et honorandi viri ad hoc pervenerunt. Quinta
autem hanc vitam contemplativam despiciunt quia
dicunt nullam delectationem in contemplatione
esse, cum sint logice magis fabula
[illegible]. Isti autem nesciunt quid dicunt
quia dicit aristoteles X ethicorum tanto operatio
purior tanto delectabilior. operatio autem in-
tellectus pura est ut dicit commentator 2° de
anima. Ideo et isti autem delectationem [illegible]
sunt. quia non videant eo quod nullus videt de hiis
que non videt. Et dulcis est delectatio
non percipiunt [illegible] argument. Quinta
autem sunt qui [illegible] manent adhe-
rentes huius vite [illegible] indigentes
[illegible] sit [illegible] contemplari. Isti
[illegible] rationabiles manent. Nam propter philo-
sophiam est necesse. Et ideo sunt magis
eligendum [illegible] indigentes / isti
[illegible] quia dicit socrates
paucissima sunt que homini sufficiunt. Alii
autem sunt [illegible] hanc vitam
[illegible] dicunt [illegible]
[illegible] est [illegible] quidam habent
[illegible] desideratam [illegible]
[illegible] ab [illegible] intellectus
ex sensu dependet [illegible] bonitas intellectus
ex bonitate sensus dependet. bonitas autem
organorum ex bonitate complexionis dependet.
Isti ergo [illegible] desideratam [illegible]

se volunt aliqua advenire, neque ab aliis
per doctrinam recipere. Et ideo impossibile est talibus
quid scire. Sed si desiderant speculationis talem
medium studio excellentis ut perfecte factum
non erat in oppositum sed dicit aristoteles 2° ethicorum
[illegible] reflecte [illegible]
et bonum de disciplina [illegible] operis
veritatis diligencia prohibetur. Alia causa est
quia contrariati sunt in oppositis [illegible] huius
autem habitus est eis consuetudinalis [illegible] tales non
possunt scire neque [illegible]. Et de istis dicit
philosophus 2° methaphysice tales [illegible] esse
[illegible] sua parte [illegible] fieri. Isti autem
sunt quibus magis placent fabule dicta fabu-
losa. Istis est remedium recedere ab istis et se assue-
facere in oppositionibus contrariis per quas attingere
possunt ad veritatem. Tercia causa est paucitas
instructionis in logica propter hoc autem ut recitat
commentator quibus in multos errores incidit quia
scire logicam sive dyalecticam est scire quid [illegible]
[illegible] que loquitur logica. hiis autem [illegible]
[illegible] in multos errores incidit. Et ideo
impossibile est scire sine logica et [illegible]
[illegible] per differentia. Et ideo logica est necessaria
ad scire, quia sicut alexander [illegible] de entibus ra-
cionis. Et causa huius dicit [illegible] sicut
tota scientia ex [illegible] dependet [illegible]
[illegible] et [illegible] autem
simplex est [illegible] consistit in apprehensione sim-
plicium [illegible] in compositione apprehensorum [illegible]
in discursu consistere [illegible]. Alia [illegible]
[illegible]
[illegible] intelligendi [illegible]
[illegible] libri [illegible]
ne logice. Explicit philosophia [illegible]

Sicut scribit philosophus X ethicorum intelle-
ctum summus et in hunc operans disposi-
tus est optime. Et dei amantissimus esse videtur
[illegible] videtur philosophus duplicem tange-
re hominis perfectionem [illegible] dicit
[illegible] est optime. Alia per approximationem
ad primas causas [illegible]
[illegible] et dei amantissimus
esse videtur. [illegible] intellectum [illegible]
[illegible] duplicem perfectionem
[illegible] attingit [illegible]
[illegible] utraque [illegible] perfectione consistit
et ad vitam [illegible] intellectum [illegible]
[illegible] optimum. Ut autem clarius videatur
considerandum est quod [illegible] optime
[illegible] operationem potissimam sibi
[illegible] naturam [illegible] est
[illegible] duplex
[illegible] operatio [illegible] naturales [illegible]
virtutes morales. Et [illegible] intellectum operans
utramque operationem [illegible]
[illegible] prout [illegible]
et dispositum [illegible] in quo nulla
est [illegible] quibus [illegible]
[illegible] possibile est
[illegible] ad [illegible]
[illegible] esse in quo [illegible]
[illegible] discrepant [illegible]
autem non discrepat [illegible] quod natum est
[illegible] et quod natum est
[illegible] autem [illegible]
[illegible] intellectum [illegible]

[P]ostremo apparet quod cum intellectus creat et
secundum hunc operatur sic sit virtutes autem dispo-
sitivis. Propter quod manifestum est quod talis quan-
tum ad naturalem ordinem virtutum anime disposi-
tus est optime. Virtute autem ad moralem
idem apparet. Etenim cum iusticia sit prela-
rissima virtutum et neque lucifer neque he-
sperus ita admirabilis ut scribitur quinto ethi-
corum manifestum est quod iste optime dispositus
quantum ad virtutes morales qui iusticiam
perfecte percipit. Propter quod cum huiusmodi una vir-
tutum moralium perfecte omnes habeat ut quasi
ne scripsi ethicorum videatur. Preterea autem pri-
mum iusticie est ut ex eodem quinto apparet
tribuere unicuique debitum secundum dignitatem.
Unde iusticiam fuit in civitate bonorum
retributionibus et malorum punitionibus. Hunc
autem actum manifeste exercet quod intelle-
ctum causat et secundum eum operatur. Fuit
enim principem in eo intellectum quod dignius
est principari. Alie autem nata sunt subici
puta vires anime irrationales. Ille subie-
ctum est propter ut intellectui famulentur.
Patet ergo quod intellectum causans et secundum
hunc operans quantum ad virtutes morales
dispositus est optime. Si vero causans
intellectum et secundum eum operans sic vires
habeat ordinatas sic quod virtutibus moralibus abun-
det patet quod summe dispositus est ad virtutes spe-
culativas. In tali enim nulla est appetitus ad rem
concupiscibilia. Nulla irrationalis passionum re-
bellio sed in eo omnia aguntur secundum rationem ut ex-
pedit. Et ideo dictum est quod virtualiter pre-
habens omnia operatur quod bonum et optimum
scilicet intellectum. Patet ergo ex hiis omnibus quod
intellectum curans et secundum hunc operans dispo-
situs est optime. Patet quod hec manifestat
etiam ad ultimam perfectionem que sibi possi-
bilis est intrinsece secundum suam speciem. Sed quod
iste deo amantissimus debeat esse sic patet.
Sicut apparet viii ethicorum amicicia
per se oritur et causatur ex similitudine. Nam
[illegible] sunt similes. Et hic amorem
[illegible] amati [illegible]
[illegible] per actus. In humanis autem solum
est ideo intellectus ille enim solus [illegible]
vires anime [illegible] est et immortalis ut [illegible]
secundo de anima. Patet quod de intellectu
[illegible] operationes deo sunt in im-
mortalibus similimi. Et [illegible]
[illegible] in [illegible] moralium [illegible]
immortalibus moralibus aliquid sit in cura
dei racionabile est ipsum optimum et cognatissimum
sibi intellectum et eos qui secundum intellectum operantur
diligere et bene facere tamquam de amantissimo cu-
rantes. Intellectum ergo causans et secundum hunc
operans dispositus est optime et deo ama-
tissimus videtur esse. Hic autem causa intellectus
in speculatione [illegible] que sit perfecta spe-
culativa perfectio. Patet quod hanc dispositionem
optimam et dei assimilacionem [illegible]
[illegible] speculativas [illegible]
[illegible] secundum [illegible]
[illegible] volentem attingere [illegible] perfectio
est festinandum est ad [illegible] passionum
irrationalium mortificationem et sola ratio do-
minetur ut per tamen causam [illegible]

[illegible]

Sed scientias autem speculativas ordo et gradus
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] est. Explicit physica [illegible]

Bonorum honorabilium [illegible] Sic [illegible] est
primo metaphysice. Sapiens vult scire omnia
ut convenit. Patet quod [illegible] altissimas
et summa principia [illegible]
[illegible]
[illegible] sit sapientem [illegible]
[illegible] est [illegible] studio quibus cognitis
alia [illegible] cognoscuntur. Talis autem est ipsa
anima. Sic enim scribitur tertio de anima anima
est quodammodo omnia. Omnia enim que sunt aut
sunt sensibilia aut intellectualia. In anima
[illegible] sensus per quem ipsa est [illegible]
[illegible] Et intellectus per quem est
ut intelligentia [illegible] cognoscentis
[illegible] idem est actus [illegible]
idem est actus et ipsa sunt eadem. Anima igitur
omnibus eadem est equaliter. Patet quod scientia de
anima ad completam sapientiam magnum confert [illegible]
[illegible] de anima [illegible]
[illegible]
[illegible] sunt [illegible]
[illegible] et magis [illegible] sunt [illegible] ut ait
Alexander 3o metheororum. [illegible] Aristoteles in singulis
de quibus locutus est rationabiliter processit
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] libro de anima [illegible]
[illegible] et [illegible] Patet quod in [illegible]
[illegible] libri [illegible] de anima [illegible]
[illegible] Aristoteles [illegible] que
[illegible]
[illegible] potest [illegible] de anima et [illegible]
[illegible]
[illegible] patet. Et patet [illegible] ad omnes [illegible]
[illegible] que inserunt in libro [illegible]
paulo post [illegible] ad singulas [illegible]
[illegible] Huiusmodi igitur libri de anima [illegible]
[illegible] est [illegible] In [illegible]
[illegible] est [illegible] anima sit princip-
ium formale per [illegible] et animata [illegible]
[illegible] sunt [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] de anima
[illegible]
[illegible] libri de anima [illegible]
[illegible] appellant. Explicit.

Sicut dicit philosophus viii ethicorum [illegible]
est qui ad se ipsum et ad [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] bonum ad malum [illegible]
[illegible] ad [illegible] bonum [illegible]
[illegible] est et [illegible] est tanto
[illegible] bonitatis [illegible]
[illegible] quod bonum sit [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] quod omne bonum [illegible]
[illegible] Malum
autem [illegible] est [illegible] in
[illegible] et corruptionem. Patet quod 3o ethicorum [illegible]

Et malum simpliciter destructivum est et si intem-
perantia sit importabile. Hec igitur ratio boni
in sui diuturnitate et largitione consistit a[nima]-
liter ratio mali in simpliciter sui semper
et sui status regressu et destructione propter quod
liquet quod illa malicia sive habitus per-
mixtus desperavit quantum ad opus extinguit. Talis
autem est malicia que fit ad se ipsum de
quo dubitandum non est et per consequens
que fit ad amicos. Item ut autem patet 8
ethicorum amicus est alter ipse et Tullius
de amicicia qui amicos intuetur tamquam
exemplar intuetur sui ipsius. Item ex hiis
omnibus concludi debet quod ille pessimus et
sine despectu est qui ad se ipsum et ad
amicos utitur malicia [illegible] est ut
quod ille qui spreta causa intellectuali
delectationibus corporalibus et aliis bonis
fortune assidue maxime ad se ipsum et ad
amicos utitur malicia ad se ipsum quia quod
utitur [illegible] ethicorum hoc maxime est intelle-
ctualis. Bonum autem intellectus in specula-
tione consistit virtualis ut ex 10 eiusdem apparet
Et ideo qui se ipsum tali bono privat et
operibus dimissionibus se [illegible] maxime
[illegible] ad se ipsum utitur malicia. Ad amicos
[illegible] maliciose operatur. Quia ut scriptum
est 9 ethicorum amicabilia que sunt ad al-
terum videntur provenisse ex hiis que ad se
ipsum [illegible]. Et bona hec
[illegible] debemus nobis ipsis maxime procura-
re bona utilia autem procuranda sunt ma-
[illegible] alijs [illegible] illa que in nobis sunt ipsis
[illegible] et mores sunt amanda saltem bona
honesta. Talis autem [illegible] est bona simpliciter
non appetibilis et ideo [illegible] illa [illegible] sunt. Illud
est magis amandum quod cum se est unicum. Talis
autem est intellectus ut ad [illegible]
autem ethicorum ex intencione videri licet et ideo
qui bonum intellectus impedit maxime circa
se ipsum utitur malicia. Sequitur ille sit pessimus
qui ad se ipsum utitur malicia et ad amicos.
Talis autem est qui spreta intellectuali racione
delectationibus corporalibus et bona fortune
insudant. Manifestum est quod hic negligens
bona intellectualia et personalibus cumulans
pessimus efficitur. Quod si sic esse pessimus et
ne sit [illegible] pugna appetitus et racionis
aut [illegible] racionis subiectionem quod [illegible]
et [illegible] 2 [illegible] ex mora-
libus fugiendum est malum atque intense [illegible]
dendum est [illegible] Et ut
facilius attingam [illegible]
[illegible] 2o ethicorum [illegible]
cum hec ad delectationes [illegible] corporales [illegible]
[illegible] quod antiqui plebibus [illegible]
sunt ad [illegible] considerantes [illegible]
[illegible] [illegible] sibi [illegible]
[illegible] ad ultimum [illegible]
[illegible] Hec et considerantes quod [illegible] de-
lectationes corporales et appetitum bonorum
exteriorum impedit virtualis speculativo
[illegible] debent omnem corporalem appeti-
tum [illegible] intellectus [illegible] et vilibus
[illegible] Hec consideratio virtualis [illegible]

[illegible] autem [illegible] virtualis per [illegible] specu-
lativas potissime [illegible] Et ideo [illegible]
[illegible] et [illegible] ad [illegible] speculativas
potissime [illegible] [illegible]
est [illegible] speculativa et in [illegible]
[illegible] 3 sunt [illegible] naturalis
[illegible] et [illegible]. De quarum destructione
[illegible] ad [illegible] de motu [illegible]

Explicit physica

De motu autem eo qui animalium [illegible]
[illegible] esse mobile et ad [illegible] ca-
[illegible] consideravit sicut dictum est [illegible]
[illegible] sicut apparet 3o physicorum est solum in hiis quin-
que scilicet [illegible] et [illegible] motus autem [illegible]
[illegible] alterius [illegible] in quantitate augmentum et di-
minucio. De quibus [illegible] de quarum determinatione
est in [illegible] et [illegible] et [illegible] in [illegible] de
anima [illegible] motus localis [illegible] considerari
[illegible] ad [illegible] motu [illegible]
[illegible] motu [illegible] causa
[illegible] motus in se [illegible] ad motum autem [illegible]
[illegible] Et [illegible] omnis
motus [illegible] aut [illegible] in se [illegible]
[illegible] motus [illegible] adamas [illegible]
aut [illegible] ad [illegible] aut
[illegible] illa que [illegible] movent [illegible]
[illegible] corpora celestia et animalia de motibus
[illegible] et [illegible] de [illegible] et levibus
[illegible] aut de [illegible] celesti [alii] consideratum est [illegible]
aut [illegible] sunt de motu [illegible]
[illegible] ad [illegible] pluraliter intellectum
considerandum est quod iste motus [illegible] aliud
[illegible] consideratur. Puta ut in [illegible] et [illegible]
ad applicationem eius ad [illegible] organa et [illegible]
[illegible] motus. Et adhuc [illegible] considera-
[illegible] motus [illegible] quod [illegible] motus animi
[illegible] sit ab appetitu intellectivo ut volunta-
te et a fantasia [illegible] intellectu [illegible]
[illegible] ut apparet 3o de anima et [illegible]
[illegible] quod appetitus [illegible]
[illegible] motus [illegible] appetitus sit [illegible]
organo corporali. Ideo adhuc iste motus
[illegible] considerari potest adhuc in quantum [illegible]
[illegible] suorum [illegible]
[illegible]. Et de eo consideratum est [illegible]
capitulo [illegible] de anima ut [illegible] organi
[illegible] ut [illegible] corporis et consideratur
in hoc libro qui de causa motus animalium [illegible]
intitulatur et [illegible] est [illegible]
[illegible] motus [illegible] ut
[illegible] ut [illegible]
[illegible] ut volare volantia
et natare natantia [illegible] de aliis [illegible]
applicatio [illegible] ad [illegible]
organa sicut [illegible] ambulationis ad pedes
et volationis ad alas. [illegible] in [illegible]
consideratur [illegible] motus [illegible] de [illegible] in libro
de partibus animalium [illegible]
de [illegible] motus sit [illegible]
[illegible] in illo libello de animalibus [illegible]
de partibus [illegible] ad motum patet igitur
[illegible] libelli de causa motus ani-
[illegible] in illo libello videtur
[illegible] motu tota-
[illegible] motum
in [illegible] est [illegible]
[illegible] appetitu et desiderium motu
[illegible] [illegible] primo [illegible] sunt

causae contrariae ex parte corporis talis motus et [illegible]
quae talis motus a talibus causis procedit [illegible]
patet per hoc consideratio magis [illegible]
illa quae traditur libro de anima, quae cum [illegible]
dicta sunt ex parte formae sed ad magis [illegible]
[illegible] in omni sectione applicantur

Explicit prima [illegible]

Magnanimi dum constituti sunt rebelles [illegible]
merunt [illegible] laedunt et laeserunt ci-
vitatem ut solet primo politicorum [illegible]
[illegible] pollicitae [illegible] causa domini [illegible]
ratio est quod ad [illegible] duo pertinent [illegible]
[illegible] primum est subditos et subditos [illegible]
[illegible] et ad suum [illegible] et famulatum [illegible]
[illegible] officii [illegible] est actiones subditorum [illegible]
[illegible] dirigere et ad [illegible] reducere
[illegible] quod in domino vel [illegible] duo sunt
[illegible] vel [illegible] corporalis ut rebelles
subiciat et ratio [illegible] sit subditos
[illegible] et [illegible] in suis actionibus et [illegible]
[illegible] politice [illegible] Si quidem in [illegible]
magnus [illegible] constituatur cum sunt impotentes
subditos ad se [illegible] et cum [illegible]
[illegible] propter quod [illegible] sunt constituti
magnanimi [illegible] subditos ad [illegible]
[illegible] incipiunt et cum [illegible]
[illegible] regulam non regulabant [illegible]
[illegible] et [illegible] est [illegible]
[illegible] non [illegible] subdi-
tos et civitatem [illegible] propter
est cum magnanimi dum constituti sunt rebelles
[illegible] laedunt et laeserunt civitatem [illegible]
[illegible] subditos in [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] absentes sunt et difficile [illegible]
[illegible] Sicut enim civitas
bene et recte et regulate [illegible]
stabilitas [illegible] ordo [illegible] ad quod [illegible]
[illegible] est [illegible] et [illegible]
[illegible] ut [illegible] libello de
[illegible] Sic in civitate [illegible]
[illegible] principis [illegible] ad principes
[illegible] vel [illegible] et [illegible]
[illegible] difficile est [illegible]
[illegible] ubi princeps [illegible]
[illegible] et [illegible] quod [illegible]
[illegible] laborandum est [illegible] princeps qui
[illegible] et subditos [illegible]
et gubernet Sic autem ad bona [illegible]
civitatis bonitas principis requiritur Sic ad
bonam vitam hominis [illegible]
[illegible] in [illegible] quae est principari [illegible]
aut [illegible] et [illegible] ordinis
bonis in homine est intellectus [illegible]
quod hic in [illegible] et [illegible] moralium
[illegible] principio assimilatur [illegible] aut
[illegible] inferiores [illegible] quae
[illegible] quandam [illegible] et [illegible]
[illegible] potentiae [illegible] quod si vires sen-
sitivae puta fantasia et appetitus [illegible]
[illegible] actionis [illegible]
[illegible] laedunt civitatem [illegible]
[illegible] et [illegible] et cum [illegible]
voluptatibus deditos [illegible]
tales [illegible] ad [illegible]
[illegible] secundo politicorum
[illegible] et [illegible] voluntatem et [illegible]
[illegible] principari [illegible] est sicut appetitus

sensitivus [illegible] sic non [illegible]
rationi principari [illegible] sedate motibus [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
appetitus sensitivus [illegible] motus appetitus [illegible]
[illegible] et [illegible] manet a [illegible]
3a [illegible] de anima [illegible] totius [illegible]
[illegible] et ordinatus [illegible] motus
[illegible] Explicit [illegible]

Sicut ait commentator x moralium cum
repleti delectationibus corporalibus
non [illegible] in hoc [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
et [illegible] ut puta a [illegible]
[illegible] qui in bello [illegible]
aut [illegible] moriendo [illegible]
[illegible] ut [illegible] quam [illegible]
[illegible] et [illegible] aut [illegible]
[illegible] est repletos delectationibus corporalibus
manifeste [illegible]
[illegible] et [illegible] homini
[illegible] puta intellectum aut [illegible]
[illegible] obnubilatum [illegible]
[illegible] non sunt [illegible] passionibus [illegible]
et [illegible] bestialibus [illegible]
[illegible] passionibus ut [illegible]
[illegible] in temporalibus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de omni [illegible] quae [illegible]
[illegible] possunt ab appetitu sensitivo
[illegible] a quodam [illegible]
[illegible] in [illegible] aut ut [illegible]
[illegible] sensibilibus in [illegible] voluptatibus
[illegible] et in [illegible] appeti-
tus sensitivus [illegible]
ad [illegible] quod [illegible] est anima [illegible]
[illegible] ad [illegible] et
[illegible] de anima [illegible] de [illegible]
[illegible] et [illegible] hominis quae
nulli vult subici puta [illegible]
[illegible] et [illegible] Patet
[illegible] quod [illegible] repleti
delectationibus corporalibus non habent in
[illegible] a [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible] et [illegible] puta [illegible]
non [illegible] Sunt [illegible]
[illegible] ut [illegible] politicorum [illegible]
[illegible] et [illegible] est [illegible] homo vero
repletus delectationibus [illegible] non [illegible]
[illegible] est [illegible] magis [illegible]
[illegible] et famulatur [illegible]
[illegible] principari et [illegible]
[illegible] non [illegible]
et [illegible] ad [illegible] hominis
[illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] Sic et delectationibus
corporalibus repletus [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] per violentiam [illegible] potentiae
et [illegible] nisi [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] Dedita autem delectationibus
corporalibus a [illegible] parte [illegible] et
[illegible] de parte et [illegible]
in appetitu [illegible] Propter quod

et 3° ethicorum ca° de voluntario dicit quod in
nobis est fieri malos vel non volumus
in nobis tamen non est cum fuerimus mali ad bonum
statim redire conversi manet et consuetudo ad
vitia quidam fuerit inclinatio et habitus ad
[illegible] inclinatio a qua habitu perfectu-
dinem inducto non facile est desistere. Ideo
enim facile est transferre que ab antiquo
consuetudinibus inducta sunt. Unde x ethi-
corum talis ultimo capitulo vult quod repleti
delectationibus corporalibus non habent in se progu-
stum a sensu et raptus ut [illegible]
est a gustatore. Et quod [illegible]
sensu et raptus ut [illegible] est ut
patet in eodem xi et gustator [illegible] ponat
felicitatem suam sensus cum vita non est sibi
nec raptus [illegible] ut autem [illegible] felici-
tas in [illegible] comparatione [illegible] in actionibus
animalibus quarum delectationis corporalibus [illegible]
perdite. Igitur per voluntatem ad propriam felicitatem
attingere. [illegible] in capitulo sexto ethi-
corum [illegible] parentes [illegible] delecta-
tionis corporales [illegible] pluribus tentare
passi sunt ad bellum considerationes [illegible]
[illegible] instare et [illegible] sibi
[illegible] et [illegible] cum [illegible]
[illegible] ad [illegible] meruerunt [illegible]
[illegible] ad felicitatem [illegible] attingere
[illegible] delectationibus corporalibus
[illegible] felicitate
[illegible] Vita non ipsa felicitas in
operatione supreme potentie anime [illegible]
intellectus consistit ut [illegible]
[illegible] vite [illegible] cum [illegible]
[illegible] quod [illegible] felici-
tatis [illegible] vita operationum consistit
anima [illegible] superiores [illegible] maxime
[illegible] operatio est intellectus [illegible] modum
operandi et obiectum operis [illegible] Ideo
felicitas in illo consistit [illegible] maxime
[illegible] que in nobis [illegible]
[illegible] est intellectus et ideo in opera-
tione intellectus felicitas [illegible] consistit Et ideo
[illegible] in eodem x° dicitur quod vita intel-
lectiva est ipsa beatitudo [illegible] ad bonum vitalis
nostre [illegible] quod [illegible]
non eligat vitam [illegible] eligit
vitam aliam que non [illegible] et [illegible]
[illegible] ipsa intentio [illegible]
[illegible] ad [illegible] et [illegible]
[illegible] Nota [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] vita [illegible]
[illegible] maxime [illegible]
[illegible] Consideratio [illegible]
[illegible] quod [illegible] vitam intellectivam
maxime assimilant [illegible]
vitam nostram ut in eodem x° moralium [illegible]
[illegible] dei et angelorum que agunt [illegible]
[illegible] sive [illegible] speculatio [illegible]
[illegible] est huic felicitati [illegible]
[illegible] a principio dicta sunt [illegible]
[illegible] quod voluntas [illegible] et rapti-
[illegible] voluntas
[illegible] ad propriam felicitatem attingere [illegible]
et [illegible] ad [illegible] et ad [illegible]
vite intellective [illegible] vitam [illegible]

et passiones [illegible] in [illegible]
[illegible] ethicorum [illegible] in homine
[illegible] est deo in humanis
[illegible] Hec autem [illegible] vite intellective que
[illegible] maxime [illegible] speculationem [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] elongatum [illegible]
[illegible] sunt effectus [illegible]
[illegible] ad felicitatem [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] est de anima [illegible] anima autem [illegible]
ut [illegible] de anima [illegible]
[illegible]
[illegible] de anima [illegible]
est [illegible] opposi-
tionem [illegible] est [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible] est in omni
[illegible] est anima et cuius [illegible]
est [illegible] ad organa corporis et [illegible]
[illegible] et [illegible] est [illegible]
[illegible] et plantarum [illegible]
in [illegible] libro de animalibus et plantis et
[illegible] in [illegible] libris naturalibus qui de eo
[illegible] anime et corporis [illegible]
de qua non [illegible] sit intentio Sicut autem
Sicut autem [illegible] in [illegible]
x° ethicorum [illegible] et [illegible] que
[illegible] intellectivum est sive delectationem [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] omnem bonam operationem [illegible]
[illegible] et [illegible] maior et
maxima maxime [illegible]
ad [illegible] et [illegible] ad [illegible] et maxi-
[illegible] ad maximam [illegible] sequitur [illegible]
vitam [illegible] operatio maxima [illegible]
consequitur delectatio [illegible] maxime est
vita intellectiva [illegible] que est [illegible] intellectum
que [illegible] apparet [illegible] attendamus illa
[illegible] bonitas operationis [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] operationis [illegible]
[illegible] operandi [illegible] autem in vita [illegible]
[illegible] intellectum [illegible] operandi
[illegible] operandi [illegible] vita
operationis manet in vita intellectiva [illegible]
[illegible] est [illegible] obiectum intellectus [illegible]
[illegible] et incorruptibile [illegible]
[illegible] modus operandi sine fatigatione
[illegible] sine [illegible] organo corporeo
[illegible] apparet [illegible]
anima [illegible] in [illegible]
[illegible] ad excellentiam
vite intellective [illegible] vitas [illegible]
[illegible] moralium [illegible]
intellectum operans et [illegible]
[illegible] est bene et dei [illegible]
Et ideo ut [illegible] est a [illegible] philosophus
est vitam que [illegible] intellectum [illegible] sive dele-
ctationem [illegible]
[illegible] sunt sequitur [illegible] vita [illegible]
[illegible] delectationem [illegible]
[illegible] ethicorum [illegible] speculatio-
[illegible] intellectus [illegible] delectationis
et felicitatem et [illegible] Et [illegible]

delectationem separatarum substantiarum anime nostre intel-
lectiue saltem in perfectissimo statu dicit philosophus
est nobis delectatio in paruo tempore putandum ergo
diuina speculatione talis est in toto eterno
[illegible] quod secundum x ethicorum utrumque
(delectatio) felicitat mirabiles valde [illegible] quanto
[illegible] studiosum est et in vitam intel-
lectualem diuinam [illegible] tanta consistit delectatio
in hac autem vita intellectiua ordo quidam
et gradus inuenitur secundum ordinem intelligibi-
lium vita que secundum vitam dicitur intellectualis
aut ordo est ordine abstractionis ut dicit
Aristoteles vi physicorum quod in eorum que sunt
in intellectu [illegible] coordinata secundum [illegible]
[illegible] sunt [illegible] ut dicit Aristoteles 2°
et 3° physicorum. Explicit prima pars.

Tria sunt principia [illegible] in entibus
scilicet natura voluntas et intellectus [illegible]
est naturalium [illegible] voluntas moralium sed intel-
lectus est [illegible] naturalia sunt et
planta et [illegible] illa que habent in se ipsis prin-
cipium motus et status ut dicit 2° physicorum
moralia sunt virtutes morales et vicia
et illa que in nobis [illegible] per assuefactionem
[illegible] moralia cum amore [illegible]
[illegible] autem et consuetudo [illegible] sunt [illegible]
[illegible] sunt [illegible] et [illegible]
illa que sola [illegible] sunt de entibus
primo modo est philosophia naturalis de entibus 2°
est scientia moralis de entibus 3° [illegible]
que rationalis philosophia nuncupatur et [illegible]
[illegible] est [illegible] antiquorum [illegible]
[illegible] in [illegible] distinxerunt
[illegible] in moralem naturalem et [illegible]
[illegible] naturalium [illegible]
[illegible] et [illegible] scientiam diuinam [illegible]
[illegible] uniformiter agunt et actu unum
in actum alterum [illegible] ut apparet in eo
[illegible] xii metaphysice et [illegible]
[illegible] sub una parte philosophie [illegible]
et naturalem [illegible] autem [illegible]
[illegible] admirationem [illegible] scientia
naturalis est de [illegible] mobilibus moralis
[illegible] et [illegible] / sed differunt quia
moralis est de actionibus voluntariis [illegible]
[illegible] de actibus [illegible] actus autem
[illegible] est [illegible] est apprehensionis
[illegible] / [illegible] autem
[illegible] actus sit [illegible] et [illegible]
[illegible] ad [illegible] actum [illegible]
[illegible] intellectus [illegible] a principio
est [illegible] tabula nuda in qua nichil est
[illegible] est [illegible]
[illegible] in [illegible] tabula est receptiua
[illegible] que sunt [illegible] intellectus noster
[illegible] est in potentia receptiua [illegible]
[illegible] et intelligi [illegible] quod intelligere
est [illegible] in natura et [illegible]
[illegible] ordine quodam
[illegible] sensibilibus [illegible]
[illegible] intellectus noster
ordine quodam [illegible]
[illegible] de anima
[illegible] intellectus noster in [illegible]
nature [illegible] potentie
[illegible] intellectus noster
[illegible] intellectus [illegible]
[illegible] intellectus [illegible]

[illegible] principia que [illegible] in scientia
[illegible] in [illegible] latius
de istis principiis loquitur Albertus 2° metha[physice]
[illegible] quod prima principia sunt prima [illegible]
[illegible] intellectus [illegible] et [illegible]
[illegible] in actu [illegible]
[illegible] intellectus [illegible] principia [illegible]
principiata [illegible] difficultate et [illegible]
[illegible] x ethicorum virtutes
intellectuales [illegible] et [illegible]
[illegible] statim [illegible] ipsa
est [illegible] superiora [illegible]
[illegible] prima principia sunt cognita
[illegible] que sunt [illegible] in scientia [illegible]
quod [illegible] quedam [illegible]
[illegible] in cognitionem [illegible]
[illegible] ad inferiora [illegible] Talis
autem [illegible] in [illegible] hominibus [illegible]
[illegible] intelligentie [illegible] intelle-
[illegible] essentiam [illegible] ut quidditates
[illegible] simplici
[illegible] principia et principiata [illegible]
[illegible] a principiis ad conclusiones est actus
[illegible] rationis humane. Ideo ars quedam
[illegible] est [illegible] que [illegible] fit [illegible]
[illegible] quia [illegible] in isto actu faciliter
ordinate et sine errore procedat. Hec autem
est logica et rationalis scientia que [illegible]
rationalis est in ratione [illegible] de [illegible]
actu rationis a [illegible] rationis procedunt
[illegible] rationis [illegible]
[illegible] est actus et ideo totius logice
forma principaliter [illegible]
et [illegible] et hec est ars que
[illegible] artis est [illegible] et [illegible]
[illegible] actus [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] philosophus [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et sapientis et [illegible] sapie-
[illegible] et
[illegible] dicit [illegible]
[illegible] scientiam diuinam [illegible]
[illegible] autem [illegible]
[illegible] quod ratio [illegible]
[illegible] actus [illegible]
[illegible] autem
[illegible] quod [illegible] procedit
ad [illegible] nature [illegible] in [illegible]
[illegible] effectum [illegible] et infallibi-
liter [illegible] quod non [illegible] et [illegible]
[illegible] procedit
[illegible] et uniformiter
[illegible] in [illegible] non [illegible]
effectum [illegible]
[illegible] et [illegible] actiones
naturales in [illegible] ab in-
[illegible] principiis
[illegible] et
[illegible] et ratio procedit
in [illegible] quod [illegible]
[illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] quod error in [illegible]
[illegible] debet [illegible]

habeatur cognicio firma de re. Quo posito desinit liber topicorum. Circa autem principium libri elencorum ubi etiam docetur cognoscere et precavere errores in sillogizando [illegible] prius est demonstratum. Quo topicorum et sophisticorum [illegible]. In hoc autem cum iste processus qui est [illegible] est silogismus vel apparens. Et ideo ut [illegible] cognicio habeatur de istis que de proposito et primo agendum de processu [illegible] que et [illegible] ad [illegible] silogismus et [illegible]. Hec autem [illegible] de silogismo traditur in libro priorum que in omnibus deo gradiente sufficiunt expositis circa quem [illegible] considerandum. Quia est quem ordinem teneat iste liber inter libros logice. Quomodo [illegible] sunt ut intellectus [illegible] logice sit necessaria ut in doctrina. Et primo notandum est quod [illegible] phisicorum: In nata est nobis via ex notioribus nobis ad notiora secundum [illegible] magis ideo in nata est nobis via ex [illegible] [illegible]. Hec autem sit [illegible] autem iste est de [illegible] principiis [illegible] silogismorum in [illegible] sunt [illegible] dyaleticorum demonstrativorum et de aliis. Et ideo liber iste ordine doctrine procedit [illegible] alios libros logice [illegible] de silogismis [illegible] magis [illegible] [illegible] sit [illegible] autem [illegible] erit [illegible] [illegible] est [illegible] artes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sicut [illegible] in hoc libro est demonstratio [illegible] de silogismo est [illegible] [illegible] de demonstratione. Et [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] in [illegible] rebus [illegible] est [illegible] [illegible] ab homine [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cognicio [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] cognicio de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Explicit [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]

Philozophia diffinitur per [illegible] [illegible] est divinarum humanarumque rerum cognicio [illegible]. Et dicit divinarum quantum ad res que [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] et intelligencia et angeli. Et dicit humanarum quantum ad illas que non sunt causate ab [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt causate. Et [illegible] quod [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intellectus. Et [illegible] patet quod [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non est cognicio in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] causa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cognicio intellectiva in intellectu [illegible] [illegible] et in intelligencie sive in angelis et in homine [illegible] est in prima causa ab eterno [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cognicio intellectiva est in [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] et de [illegible] [illegible]

[illegible] in ipso non differunt [illegible] et [illegible] et medium [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] et [illegible] [illegible] est non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] deus intelligit aliud a se [illegible] intellectus eius [illegible] non deducendo actu de potencia ad actum sed nobilior et [illegible] intelligencia [illegible] [illegible] intelligibile de potencia ad actum. [illegible] intelligit [illegible] aliud [illegible] [illegible] [illegible] est et [illegible] [illegible] intelligit [illegible]. Item intelligit ipse [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in speculo et [illegible] et [illegible] est medium [illegible] in ipso non differunt [illegible] intelligit et [illegible] est intellectus. Alia autem est cognicio intellectiva in angelis sive intelligenciis quia illa cognicio non est ibi ab eterno [illegible] [illegible] intelligencia est ab eterno [illegible] [illegible] corporalis [illegible] [illegible] [illegible] sunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est corporalis illa intelligencia. Voluntas autem [illegible] sunt causa est in corporalis. Et hoc [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] angelorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est corporales et [illegible] [illegible] voluntas mea [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] patet quod cognicio illa non est in angelis ab eterno quia corporales sunt [illegible] voluntas autem dei incorporalis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] apparens [illegible] [illegible] [illegible] non est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut magis [illegible] [illegible] [illegible]. Item alia [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] ab eterno [illegible] est ab eterno [illegible] futuro [illegible] angelo non [illegible] [illegible] patet in illo primo angelo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad hoc differt cognicio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in angelis. Item in intelligenciis non est cognicio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a se [illegible] a [illegible] [illegible] de se [illegible] de rebus extra [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] differt. [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ab intelligenciis [illegible] non differt [illegible] ab aliis. Ista autem cognicio alia est in homine que non est ab eterno quia corporalis est a [illegible] [illegible]. Item non est [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et medium [illegible] [illegible] est [illegible] intellectiva [illegible] [illegible] [illegible] extra medium autem [illegible] [illegible] [illegible] est in [illegible] [illegible] dicit [illegible] [illegible] de anima lapis non est in anima [illegible] similitudo lapidis [illegible] [illegible] patet quod ista cognicio est in homine et homo corporalis est et [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et illa [illegible] [illegible] potest [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et auditus et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] auditus [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] et voluntas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et voluntas [illegible] [illegible]

in quo dicit de doctrina quam ex obiecto [illegible]
unum sensum [illegible] non habemus scientiam per-
stabilem licet sit tangibile [illegible]
Ad hec autem assignantur [illegible] causa est
quia est signum intellectus ut scilicet po-
[illegible] que sunt in intel-
lectu. Sed maior est sive proportio ad ob-
iectum ~~et hec alia~~ auditus sed maior
sit ad [illegible] ad obiectum sed dico vocem arti-
culatam sive ad designandum imposita vel
aut significet [illegible] proportio
quia maior sit proportio. Quod sic scilicet non
est a natura sed a voluntate loquentis aut de-
[illegible] ad significandum sed obiectum aliorum
sensuum est a natura ut albedo [illegible]
Alia est causa quia sicut
dictum est ibi maior est proportio et hec
[illegible] sic scientia dependet ab [illegible]
tamquam [illegible] in quo est [illegible]
dens a [illegible] subiecto ita dependet a [illegible]
[illegible] que est in anima sic vox dependet
a causa tamquam ab efficiente a re autem est
tamquam a causa materiali ut ab obiecto. Sed obiectum
aliorum sensuum non sic licet proportionem ad
scientiam. Et ideo [illegible] scientia per obiectum
auditus quam per obiectum aliorum sensuum. Item non
quia [illegible] in intellectu est [illegible]
sima natura stabilis quam maneat [illegible]
[illegible] manere. Et hoc dicit Boecius [illegible]
sicut dicit [illegible] est [illegible] et in-
corruptibilis. Tertia causa sit de argumen-
tacione sive de sillogismo sic dividitur [illegible]
est de [illegible] argumentacionis essen-
cialibus [illegible] aut sit in [illegible]
ut [illegible] et sic est liber priorum in quo
determinatur de sillogismo simpliciter qui est exem-
plar ad omnes alios aut sit in [illegible]
et hoc dupliciter aut illa [illegible] est [illegible]
et sic est liber posteriorum ut [illegible]
[illegible] ista [illegible]
aut sit in [illegible] probabili et sic est liber to-
picorum in quo determinatur de sillogismo
[illegible] aut sit in [illegible] simpliciter
probabili sic est dyalectica [illegible]
[illegible] aut [illegible] sed [illegible] de sillogismo
dyalectico in libro topicorum Boecii diffi-
nit [illegible] locos et [illegible]
Sed [illegible]
topicorum aristotelis [illegible] et ibi appellat [illegible]
[illegible] locis [illegible]
[illegible] patet [illegible]
[illegible] est a parte [illegible]
[illegible] in isto libro [illegible]
topicorum Boecii et [illegible] elenchorum.
Si autem [illegible] a parte [illegible] materie
et integralium [illegible] aut est [illegible]
complexa aut incomplexa. Si complexa sic
est liber perihermenias ubi determinatur de enunciacione
[illegible]
subiecta sub qua est [illegible]
[illegible] enunciacionis [illegible] aut est de
parte materiali non complexa [illegible]
aut de parte incomplexa [illegible]
et accidens [illegible]
[illegible] sic est liber predicamentorum aut de
parte complexa [illegible] accidens
[illegible] sic est liber sex principiorum
ibi enim determinatur de accidentibus [illegible]
[illegible] et sic patet divisio [illegible]
[illegible] a parte [illegible] materie et integralium

in librum perihermenias predicamentorum et sex principiorum [illegible]
[illegible] aut libri ut divisiones Boecii et por-
phirii [illegible] de [illegible] esse ideo [illegible]
notandum est quod [illegible] est ignorancia [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] libri et ista [illegible]
est [illegible]
[illegible] Ignorancia vero disposicio
est in [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] prudencia [illegible]
[illegible] in futuris intelligencia [illegible]
[illegible] denotatur [illegible]
[illegible] que est [illegible]
Explicit [illegible] de divisione logice

[illegible] par est dapifer [illegible] stoma-
chus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] humana [illegible]
[illegible] similitudinem [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible] lineamenta
membrorum [illegible]
[illegible] remedio [illegible]
Sicut dicit [illegible] operacionis [illegible]
[illegible] operacio autem est finis [illegible]
[illegible] multa sunt [illegible]
[illegible] pulsu et urina
[illegible] antiquorum [illegible]
doctorum in unum de [illegible] colligens
istum librum [illegible]

Explicit hoc opus

Sicut dicit plato in politicis [illegible]
ordinavit [illegible] perfecit [illegible]
[illegible] ad quod aptus est et dispo-
situs et differt aptitudo a disposicione
quia aptitudo est a natura sed disposicio
est ab [illegible] et sic [illegible]
[illegible] ad [illegible] aptitudinem
naturalem [illegible] requiritur disposicio acquisita
sic et in aliis [illegible] ad [illegible] fines
[illegible] aptitudinem naturalem ad fines illos
requiritur disposicio acquisita. Et ideo
dicit plato in thimeo quod aptitudines
[illegible] sunt [illegible]
[illegible] robusti in [illegible] et [illegible]
[illegible] statura [illegible] sunt apti ad [illegible]
et [illegible] et [illegible] quod [illegible]
sunt rudes et robusti hii sunt apti ad
agriculturam et ad arandum. Et si [illegible]
[illegible] non exaltati [illegible] exaltentur
Et si [illegible] exaltati non [illegible]
[illegible] Et [illegible] policia [illegible]
[illegible] ut puta
in grecia et in arabia. De ista aptitu-
dine loquitur [illegible] super librum ethicorum
ubi loquitur de [illegible] de quo dicit
quod aptus sit ad artem fabrilem [illegible]
[illegible] disposicio que requiritur
ultra aptitudinem naturalem [illegible] acquiritur
per artem [illegible] acquiritur per [illegible]
per [illegible] libro ethicorum [illegible] dicit
quod non modicum differt [illegible]
[illegible] disposicio acquisita
per artem [illegible]
artem [illegible] ad [illegible] ut [illegible]

dispositus ad loycam et sic habitus loycam sunt
dispositi ad [illegible] quia habentes eum
sub astronomie dispositi sunt ad medicina-
lem scienciam. Et requiritur eciam aptitudo talis in hiis
qui volunt in [illegible] proficere ut non sint de-
[illegible] et debet esse placabilis et benig-
[illegible] et debet esse bonus [illegible] ut sicut di-
[illegible] ea que [illegible] sunt et debet esse
[illegible] quod [illegible] revelat
medicus quod [illegible] non revelaret ut patet
[illegible] quod medicus debet liberum [illegible]
[illegible] ut [illegible] magis proficiat in ex-
[illegible] Et [illegible] dicit Averroys in suo
libro qui dicitur colliget ut collectorium debet scire
[illegible] ut sicut [illegible]
[illegible] quod est quod dicitur [illegible] et [illegible] ut [illegible]
sit [illegible] in loyca ut sicut [illegible] demonstracionum
[illegible] dicit [illegible] demonstracionum [illegible]
et demonstracionem quod [illegible] sit [illegible] remotas
et demonstracionem [illegible] debet
esse fundatus et in naturali sciencia quod medicus et
physicus seu naturalis [illegible] est a physicis grece
[illegible] in multis [illegible] et medicus ut
[illegible] supponit [illegible] a naturali physico et ab
astronomo ut [illegible] Ptolomeum in centiloquio ubi
dicit quod [illegible] luna [illegible]
in signo [illegible] naturalis [illegible]
non sit [illegible] medicina [illegible] medicus
accipit ab astronomo [illegible]
[illegible] in principio [illegible] ubi quod [illegible]
[illegible] in medicina debet esse [illegible]
[illegible] et quadruvium quod geometria [illegible]
est ad medicinam [illegible]
[illegible] curantur [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ad gaudium et [illegible]
[illegible] et sicut qui sunt soni delectabiles
Unde cum distincte sint sciencie [illegible]
[illegible]
et [illegible] qui sciencias [illegible]
ideo distingui debent et quod [illegible] distin-
guntur per obiecta et potencie per actus [illegible]
2o de anima. Dicit ut sicut distinctus
[illegible] ab aliis scienciis [illegible]
[illegible] ad sanitatem
et egritudinem et neutralitatem [illegible]
[illegible] ut habita sanitas conservetur et
amissa recuperetur [illegible] in principio
[illegible] canonis. Sed quod [illegible]
supponere [illegible] declarari ut decla-
rari et sanitas et egritudo per alia decla-
rantur et neutralitas [illegible] Ideo sani-
tas et egritudo non sunt subiectum in hac
sciencia // Sed corpus humanum ut corpus
tale non consideratur a medico [illegible]
[illegible] in de animalibus ubi [illegible]
[illegible] corporis humani [illegible] medicus [illegible]
considerat corpus humanum in quantum est subiectum
sanitatis egritudinis et neutralitatis [illegible]
[illegible] ubi dicit
[illegible]
[illegible] et in quantum est subiectum sanitatis
[illegible] considerat sanitatem et egritudinem
[illegible] corporis [illegible]
[illegible] medicus considerat sanitatem in quantum
[illegible] est conservabilis et egritudinem [illegible]
est curabilis et [illegible] considerare [illegible]

// [illegible] (marginal note)

[illegible] artificiales [illegible] considerare [illegible]
[illegible] naturales ut [illegible]
[illegible] Et quod [illegible] sunt et ab
arte et a natura ut sanitas [illegible]
natura et ars [illegible]
[illegible]
ab arte ut [illegible]
[illegible] apparet [illegible]
[illegible] medicus considerat [illegible]
[illegible] corpus humanum [illegible]
seu sanum et istud subiectum supponitur in me-
dicina [illegible] manifesta sit in me-
dicina ut [illegible]
ut [illegible]
[illegible]
[illegible] approximatur [illegible]
agit [illegible] istud subiectum est [illegible]
[illegible] ideo non est tanta certitudo [illegible]
[illegible] mathematicis [illegible]
[illegible] ut [illegible] depositum est [illegible]
[illegible] in [illegible] non est [illegible]
[illegible]
non debet [illegible]
medicinam [illegible] est [illegible]
[illegible] est in principio medicina [illegible]
[illegible] nobilitatis [illegible] corporis hu-
mani accepti ut dictum est et [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] certitudo [illegible]
[illegible] corporibus [illegible]
[illegible] medicina [illegible]
[illegible] sanitas est necessaria et ad [illegible]
[illegible] intellectualium et ad [illegible] corpo-
[illegible] et ideo ista sciencia est necessaria ad omnes
[illegible]
[illegible] debent [illegible]
quod sanitas est [illegible]
dicit [illegible] Boecius in de consolatione
vel Boecium in [illegible]
est [illegible]
[illegible] appetant esse et ista [illegible]
esse ideo appetitu [illegible] debent illa
appetere et sic appetitu [illegible] et intelle-
[illegible] manent [illegible]
et intellectualis ut [illegible] possint in [illegible]
et [illegible] Et [illegible] dicit [illegible]
[illegible] medicus [illegible]
[illegible] valet [illegible]
[illegible] in [illegible] tradit in principio
almagesti [illegible] est qui [illegible]
[illegible] 2
[illegible] medicina [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible] sibi [illegible]
[illegible]
[illegible] magis aut [illegible]
[illegible] loquendo [illegible]
[illegible] sola [illegible] sit necessaria [illegible]
[illegible] alia animalia [illegible]
[illegible] habent medicinam [illegible]
[illegible] libro suo de animalibus ubi
narrat de [illegible] que pugnabat
cum [illegible] et [illegible] est et [illegible]
[illegible] se ad [illegible] et sanata est
[illegible] appetit [illegible]
[illegible]
[illegible] est in [illegible] medicus [illegible]

Item necessarium est quod impossibile est aliter se habere
et ab isto modo necessitatis dicuntur aliqua
de necessitate. Unde sicut aliquid impossibile est aliter
se habere ita est necessarium. Unde illud quod im-
possibile est aliter se habere alio modo est necessarium. Sed
medicina est necessaria sine qua non
posset sanitas conservari. Sed hoc est [illegible]
secundum 2o celi et mundi. [illegible] sanitas
[illegible] conservatur per motum et existimationem
Item medicina est voluntaria quia a vo-
luntate [illegible] quod non est necessaria. In quantum
[illegible] medicine [illegible] tradentes. Item medi-
cina est [illegible] cum sit quedam species
artis et scientie quod est necessaria. Dicendum
est quod licet [illegible] non est absolute necessaria
sed ex suppositione scilicet si corpus humanum
debeat bene conservari in sanitate. Unde
[illegible] a. c. singulari [illegible] dicit Au-
[illegible] medicina [illegible] est necessaria
ut nos a morte [illegible] liberat sed a morte
accidentali et a morte artificiali ut dicit
[illegible] Unde [illegible] sit qui-
[illegible] humidi [illegible] et [illegible]
[illegible] calidum [illegible]
[illegible] humidum [illegible]
[illegible] et [illegible] et cetera [illegible]
[illegible] medicina [illegible] a morte
accidentali que causatur [illegible] nimia [illegible]
humidi et cetera. Item a morte artificiali
que causatur per [illegible] putrefactionis ut [illegible]
venena bibita liberat a morte, [illegible] liberare
non potest naturalis. Ad [illegible] argumentum
dicendum quod [illegible] alia [illegible]
sed homo [illegible] natura
ut intellectum et manum que est orga-
num organorum et hoc dicit [illegible]
[illegible] in principio de anima
[illegible] Ad aliud dicendum
quod homo non [illegible] appetit [illegible] semper sed
quod sibi melius videtur et [illegible] est ma-
lum [illegible] ideo necessaria est ars di-
[illegible] et cetera.

Practica Magistri Iohannis de Parma

Anni quidem de melioribus [illegible]
habere videor me rogaverunt ut [illegible]
in scriptis redigerem breviter medi-
cinas digestivas et evacuativas simpli-
ces et compositas quibus utuntur [illegible] Et qui-
[illegible] maxime [illegible] introdu-
[illegible] in practicam [illegible]
[illegible] et mihi placuit primo loqui de me-
dicinis digestivis et evacuativis [illegible]
[illegible] tam simplicibus quam compositis [illegible]
[illegible] de medicinis digestivis et evacu-
ativis humorum in quibus membris [illegible]
[illegible] Primo loquar de medicinis [illegible]
[illegible] in quibus [illegible] membris
[illegible] et de medicinis confortantibus
illa membra et [illegible] dicta [illegible]
[illegible] auctoritatibus auctorum [illegible]
[illegible] incipiam [illegible] de digestivis. Digestiva colere
Medicine digestive colere sunt hec [illegible]
[illegible] endivia lactuca [illegible]
[illegible] semina melonum cucurbitarum [illegible]
[illegible] acetum aqua sandali [illegible]
[illegible] camphora. Composite sunt hec
oxizacara [illegible] acetosus [illegible] aqua
calida aut [illegible] De fl.
Medicine digestive flegmatis et [illegible]
simplices sunt iste pulegium [illegible]
[illegible] salvia menta satureia
[illegible] radix feniculi apii petrosilini
[illegible] semen anisi piper [illegible]
[illegible] mel [illegible] et acetum [illegible]
[illegible] et omnes [illegible] Compos-
te sunt iste [illegible] mel [illegible] simplex et [illegible]
et mel rosarum et [illegible]
[illegible] aqua simplici aut decoctionibus [illegible]
[illegible] Medicine digestive [illegible] De mel.
[illegible] melancolie sunt ista [illegible]
[illegible] thymum [illegible]
[illegible] aromaticum [illegible]
dulce [illegible] et omnes [illegible] et
[illegible] Composite vero sunt [illegible]
[illegible] sirupus [illegible]
[illegible] Medicine
evacuative colere dicto de digestivis di-
cendum est de evacuativis [illegible] que [illegible]
dicenda sunt. Primo [illegible]
sunt [illegible] simplices [illegible] de [illegible]
[illegible] de modo preparandi [illegible] Evacuativa
Medicine evacuative colere [illegible] sim-
plices sunt ut dicit Mesue aloes [illegible]
[illegible] absinthium eupatorium lupuli
[illegible] reubarbarum
aqua [illegible]
[illegible] tamarindi prima psillium et manna. De compositis
Composite sunt electuarium de succo rosarum et [illegible]
Medicine evacuative flegmatis sunt iste Fle.
[illegible]
[illegible] turbith agaricus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Composite sunt yera pigra [illegible]
[illegible] anacardinum [illegible]
[illegible] pillule [illegible]
[illegible] pillule fetide pillule [illegible] pillule [illegible]
Medicine evacuative melancolie simplices Mel.
ut dicit Mesue sunt [illegible]
mirabolani indi polipodium [illegible]

De dosibus.

lap lazuli
lapatuli. lap armenus. galanga nota
in seq. fuit etc. cassiafistula ... rubei
magna et lapides. Dicto de medicinis
evacuantibus omnes humores appropriatis
dicendum est nunc de dosi quarumdam ex
simplicibus et primo dicendum de dosi
simplicium postea compositarum. Simplicium
autem quarumdam dosis datur sub sequenti:
a reubarbaro. cassiafistula. turbith. agarico
thimadarti. lap armenus. lap lazuli
semen. polipodium. mirab. Reubarbari dosis
est a drachma ii usque ad iii. Reubarbari
dosis cum ... ʒ i usque ad iiii. cassiafistula
cum ab ʒ i usque ad ʒ i et s. turbith dosis
est in pulvere a ʒ i usque ad ʒ ii. in decoctione
vero a ʒ ii usque ad ʒ x ... agarici
dosis est in pulvere a ʒ i usque ad ʒ ii. In decoctione
vero a ʒ ii usque ad ... thimadartelli
dosis est ab aureo usque ad ii. lapidis armeni
in non loti dosis est a ʒ s usque ad ʒ i s
et loti a ʒ i usque ad ii. lapidis lazuli
dosis est a ʒ i usque ad ii et s. semen dosis est
in solutivis ab aureo i usque ʒ i. polipodii
dosis est a ʒ i usque ad aureos iii. mirabolani
citrini dosis est in pulvere a ʒ i usque ad ʒ ii
et in infusione a ʒ v usque ad x. kebulorum
indorum ... ab aureo i in infusione
vero ab aureo ii usque ad vi. Iste sunt doses
dictarum medicinarum maiores et mi-
nores. Quando ... ...
melius est declinare versus maiorem do-
sim quam minorem ... antea
melius est ... ...
evacuare. Dicto de dosi simplicium di-
cendum est de dosi compositarum. electuarii
de succo rosarum dosis est a ʒ iii usque ad
ʒ i. diaprunis dosis est ab ʒ s usque ad
ʒ i. hieropigre dosis est ab ʒ s usque ad
ʒ i. benedicte dosis est ab ʒ s usque ad ʒ i
... a ʒ ii usque ad iii. Theodoricon
... ab ʒ s usque ad duos ...
... ab ʒ s usque ad ʒ ...
... a ʒ ii usque ʒ ... pill. ...
dosis est ʒ i. pill. ... ʒ i. pill. fetidarum
pill. ... pill. ʒ i. catarticum imperiale dosis
ab ʒ s usque ad ... diasene ab ʒ s
usque ad ʒ i. ... a ʒ i et s usque
ad ʒ iii. ... a ʒ ... usque
ad ii. Theodoricon ... a ʒ ii usque
ad vi. Iste sunt doses medicinarum compositarum ...
... quod iste ... debent da-
ri cum ... aqua ...
... humores et ...
... Dicto de dosibus me-
dicinarum solutivarum dicendum est de modo
preparandi earum ... ...
... simplicium ...
... dosis dicte sunt ...
... preparatur. Decoquitur
in ... dosis ... in sirupo aut
... aut aqua decocti
... aut ...
... preparatur ...
... in ... sit ...

Spica. cassiafistula preparatur sic: detur cum aqua
cassi. turbith sic: misceatur cum ...
post ... detur cum melle rosato
vel ... rosato cum aqua passarum aut
amigdalis ... mundatarum. De
agarico ... agaricus preparatur sic:
misceatur cum ... passarum aut
... cum melle rosato vel ...
rosato ... preparatur sic: misceatur
cum ... et ... dosis
misceatur cum ... mellis ... melle
rosis. lapis armenus preparatur sic: teratur
in vase lapideo deinde lavetur cum aqua
dulci ... ... postea lavetur
deinde cum aqua rosarum. Dosis misceatur
cum ... et aqua buglosse et
cum ... lapis lazuli preparatur sic
prout lapis armenus. ... preparatur
sic: misceatur cum ... aut ...
... detur cum aqua ... ...
et buglosse ... et ...
... preparatur sic: misceatur cum ...
... semen ...
... et ʒ ... dosis administretur cum aqua ...
... aut passularum. Mirabolani preparantur
sic: terantur cum oleo amigdalarum dulcium
aut ... sicut ... spica. deinde
dentur cum sero caprino et ...
... de preparatione medicinarum
... dicta sufficiant. ...
et aliis ... doctrina ...
... ad ... ...
... simplicium. De digestivis et eva-
cuativis que debent dari cum medici-
nis ... ad aliquod membrum. Dicto de di-
gestivis et evacuativis ... humorum
dicendum est de digestivis et evacua-
tivis ... in quolibet membro ...
... Et primo de digestivis ...
medicine digestive que dicte sunt ...
digestive humorum in quolibet membro ...
... cum medicinis ...
... ad membra ...
... humores ...
... ...
... et ... ...
ad ... ... et de
aliis ... ... est de digestivis
... ...
... ... in quibus
... ...
... ...
medicine ... ad ... ...
... ...
... ...
... ...
... ... ad ... et ...
... ...
pill. ... ... et ...
... ...
... ...
medicine ... ...
medicinis ... ...
... ...
... ...

ʒ ii in pulvere ... in decoctione a ʒ ii usque ad ...

polipodii dosis ... ʒ ii usque ad ... ʒ ... in ... a ʒ ii usque ad ... ... dosis ... ... a ʒ ii ... ʒ ... ad ʒ ... ... ab ... usque ad vi ...

... dosis ʒ i. pill. ... dosis ʒ i

... ...

... ...

... ...

... ...

ad ... ...

... ...

... ...

Medicine ducentes ad epar sunt spica nardi
nardus eupatorium absinthium fumus terre
cuscute endivie aqua ordei sandali spo
dium / Ad splenem medicine ducentes ut
cappari tamariscus scolopendria ruta
[illegible] squilla asarum scordea Medi
cine ducentes ad renes et vesicam sunt
saxifraga milium solis petrosilinum
macedonicum cantarides radices [illegible]
sunt apii feniculi petroselini brusci et sparagi et ameos / in fe
mina sed [illegible] melonum citruli cu
curbite Medicine ducentes ad matrices
et ad mulieres [illegible] calamentum
savina lupinum piper et cinnamomum ducentes ad re
nes et vesicam / Medicine que sunt appro
priate cuilibet membro / Dicendum est de medicinis
evacuantibus de quolibet membro Medicine
evacuantes a capite sunt colo / dein
ceps [illegible] aliarum medicinarum [illegible]
[illegible] evacuantium ad melancolie
[illegible] sunt [illegible] in li
bro de [illegible] medicinarum
Dicto de medicinis digestivis humorum
in quolibet membro dicendum est de medici
nis evacuantibus a quolibet membro Medi
cine que evacuantur a capite sunt colo
quintida agaricus sticados elleborus lapis
azuli lapis armenus epithimum squilla
[illegible] [illegible] bdellium mirabolani nigri
Medicine evacuantes a pectore et pulmo
ne sunt agaricus aqua ciceris mirabolani
maior [illegible] sarcocolla turbith fistula
yreos et colloquintida Medicine eva
cuantes a stomacho et intestinis sunt
[illegible] aloes mirabolani et medicine
solum evacuantes [illegible] evacuat [illegible]
[illegible] evacuant sunt [illegible] labiscum
[illegible] et compressione Medicine evacuan
tes ab epate sunt iste agaricus aqua
casei mirabolani maior [illegible] reu
barbarum [illegible] absinthium fumus terre
eupatorium mirabolani tamarindi yre
os mezereon serapinum sarcocolla A
splene medicine vero que evacuant
agaricus epithimum [illegible] et cala
mentum [illegible] a matrice [illegible]
[illegible] Medicine vero evacuan
tes a matrice et partibus [illegible]
a renibus et vesica sunt [illegible]
sarcocolla turbith [illegible] sal gem
me sal indi serapinum euforbium
centaurea [illegible] elleborus
[illegible] polipodium Hec sunt medicine sim
plices evacuantes [illegible] [illegible]
membris [illegible] in
libro medicinarum simplicium [illegible]
[illegible] medicine [illegible] evacuant
[illegible] non evacuare
[illegible] colo flegma et male evacuant [illegible]
[illegible] humores a [illegible] membro [illegible]
[illegible] ducentibus [illegible] ad [illegible]
[illegible] quod evacuat
flegma [illegible] datur cum medicinis
ducentibus ad caput evacuat a capi
te et [illegible] medicinis ducentibus
ad [illegible] evacuat a [illegible]

Medicine que a [illegible] membra [illegible]
ab ipsis / Dicto de medicinis evacuantibus
simplicibus et appropriatis membris dicendum
est de compositis Medicine vero que eva
cuantes a capite sunt [illegible] [illegible]
[illegible] theodoricon anacardinum pi
lule [illegible] pillule aure pillule [illegible]
Medicine que a pectore Medicine composite
evacuantes a pectore et pulmone sunt [illegible]
dyasene pillule de agarico quas ponit
Mesue in suo antidotario [illegible]
[illegible] [illegible] agarici ℥ iii radicis : ana
lilii celestis ʒ i turbith ʒ v [illegible]
[illegible] ʒ iii radicis lilii celestis ana ʒ iii [illegible]
[illegible] ʒ i [illegible] et [illegible] ʒ i Medi
cine evacuantes a stomacho et intestinis
sunt iste stomaticon laxativum diaprunis
[illegible] [illegible]
[illegible] stomatice quas Mesue ponit in
suo antidotario [illegible] h est
[illegible] turbith ʒ iii [illegible] ʒ iii [illegible] ʒ iii
aloes boni ad pondus omnium [illegible]
absinthii et da ʒ i Medicine evacuantes ab epate
sunt diaprunis dosis ʒ i [illegible]
[illegible] pillule de reubarbaro quas ponit Me
sue [illegible] est [illegible] reubar
bari ʒ iii [illegible] absinthii
[illegible] ana ʒ i mirabolani [illegible] ʒ iii
[illegible] [illegible] feniculi ana ʒ [illegible]
[illegible] ʒ iii et [illegible] serapinum
ʒ iii [illegible] cum aqua feniculi et da ʒ i
cum aqua calida casei in sero Medi
cine evacuantes a splene sunt pillule [illegible]
[illegible] quas ponit Mesue in suo antidoto
[illegible] [illegible] mirabolani [illegible]
[illegible] polipodii ana ʒ v epithimi
[illegible] ana ʒ iii agarici lapis lazu
li [illegible] sal indi ana ʒ iii
sunt [illegible] ana ʒ ii [illegible]
ʒ i serapinum ʒ [illegible] fiat [illegible]
[illegible] dosis est ʒ i [illegible] et
[illegible] da cum aqua casei Medicine
evacuantes a matrice sunt electua
rium de succo rosarum benedicta [illegible]
[illegible] de benedicta [illegible]
[illegible] et hec de medicinis eva
cuantibus [illegible] simplicibus [illegible] et
[illegible] membri [illegible]
[illegible] / ex quibus [illegible] medicine
evacuantes plurimorum humorum et a plu
ribus membris / Dicto de medicinis dige
stivis et evacuantibus [illegible] humorum
et [illegible] membri Medicine [illegible]
caput dicendum est de medicinis conforta
[illegible] et [illegible] male [illegible]
[illegible] in [illegible] membra Medicine
simplices calefacientes caput sunt iste
Salvia ruta maiorana bethonica
peonia saturegia camomilla [illegible]
[illegible] calamentum [illegible] [illegible]
feniculum lignum aloes [illegible]
[illegible] folium [illegible] cardamomum [illegible]
[illegible] lauri sticados [illegible] squilla
[illegible] [illegible] [illegible] et similia
[illegible] [illegible]

[illegible] ducentes ad [illegible] [illegible] piper [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]

a [illegible] ʒ iii [illegible] ʒ i [illegible] ʒ i

= dyasene

Composita vero sunt hec aurea alexandrina
pulvis arthetica diacastorium diarodon
iulii dyantos Composite medicine ve-
ro infrigidantes capud sunt hec papaver
vel nenufar lactuca viola camphora ma-
dragora folia mirte folia salicis et ce-
terum Medicine calefacientes pectus sunt et
ysopus yreos marubium enula ca-
pana camamilla radix altee ca-
pilli sepula lignum balsami mirra
serapinum bdelium capillus veneris liquiritia
Composita sunt hec dyapenidion dyadragant
diaprasion [illegible] sunt garo-
[illegible] Medicine calefacientes cor
sunt hec melissa buglossa borago cinnamo-
momum cardomomum garofali cosme
[illegible] lignum aloes [illegible] muscus
crocus os de corde cervi Composita vero
sunt dyamargariton dyambra et
pliris arthoticon Medicine vero
simplices infrigidantes cor sunt cam-
phora viola margarite corallus
[illegible] smaragdi [illegible] Compo-
sita vero sunt hec dyaborraginatum diarro-
don abbatis [illegible] zuccar
rosarum violarum [illegible]
Medicine calefacientes stomachum simpli-
ces sunt menta salvia maiorana
absinthium rubus [illegible]
[illegible] mastix galanga Composita
vero sunt dyapipereon dyagalanga dyacimi-
num dyamargariton rosata no-
vella [illegible] [illegible]
tum Medicine infrigidantes stoma-
chum sunt rosa viola plantago por-
tulaca lactuca cucurbita [illegible] et
[illegible] malagranata [illegible] agresta
[illegible] Composita sunt hec diacitonicon
et zuccarum [illegible] zuccarum et violarum
sirupus rosarum et violarum triasandali Me-
dicine calefacientes epar simplices sunt spica
[illegible] cinnamomum assarum cupa-
torium absinthium feniculus [illegible] radices
[illegible] capilli veneris [illegible]
[illegible] Infrigidantes epar sunt
endivia lactuca portulaca [illegible]
et semen cucurbite aqua ordei solatrum
sandali species camphora [illegible]
frigida aqua rosarum aqua endivie [illegible]
tum Composita sunt triasandali [illegible]
rosarum et violarum Medicine calefacientes
splenem sunt capparis tamariscus [illegible]
[illegible] scolopendria aristologia [illegible]
[illegible] radicis [illegible]
[illegible] borago buglossa nasturcium ca-
lamentum armoniacum ruta [illegible]
[illegible] amigdale amare [illegible]
semen [illegible]
[illegible] Composita sunt dyacalamentum diacimi-
num Medicine infrigidantes splenem
simplices sunt endivia lactuca et
semina [illegible] sandali species semina [illegible]
et aceto Composita sunt diaborraginatum triasandali

Medicine calefacientes renes sunt saxifra-
ga [illegible] petroselinum macedonicum
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] radices [illegible] et [illegible] spica
nardi [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Composita sunt
[illegible] dyacalamen-
tum Medicine infrigidantes renes sunt
nenufar semen lactuce portulaca [illegible]
[illegible] papaver album [illegible] semina
plantago [illegible] pastoris Composita sunt
sirupus nenufarinus [illegible]
[illegible] et omnia electuaria infri-
gidantia epar et splenem Medicine
calefacientes matricem sunt arthemi-
sia ruta [illegible] mirra assa [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ca-
lamentum serapinum [illegible]
et omnes medicine calefacientes renes sim-
plices et composite que dicte sunt supra
Infrigidantes matricem sunt [illegible]
cum medicinis infrigidantibus renes
et [illegible] Medicine calefacientes
[illegible] sunt [illegible]
[illegible] [illegible] castoreum [illegible]
storax liquida mirra nasturcium
[illegible] [illegible] calamentum sera-
pinum [illegible] [illegible]
radices [illegible] camamilla Com-
posite vero sunt opiata [illegible]
[illegible] Medicine vero infrigida-
ntes [illegible] sunt hec solatrum [illegible]
ruta [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Compo-
site vero sunt [illegible] cum medicinis
infrigidantibus renes que dicte sunt supra

Divisio colorum

Colores significantes indigestionem

albus omnino ut aqua pura
lacteus ut lac vel serum id est aqua casei
glaucus ut cornu lucidum ex quo fiunt lucerne
karopos ut pili camelorum

Colores significantes principium digestionis

Subpallidus ut decoctio carnis semicocte vel crude
vel ut pallee cum valde parum bulliunt vel ut aqua
ubi bullierunt pallee
pallidus ut caro [illegible] cocta
Nota quod quidam ponunt citrinum et subcitrinum tamquam medi-
os [illegible] digestionis et digestionis perfectionem unde
aut dicit quod sunt inter ruffo et sub ruffo citri-
nus aut dicitur a pomo citri

Colores significantes digestionem perfectam

Subruffus ut aurum occidentale non purum id est remissi coloris
Ruffus ut aurum orientale purum id est intense coloratum
Subrubeus ut crocus ortulanus qui est minoris tincture
re quam crocus quo utimur
Nota quod quidam [illegible] colores comparat et [illegible]
[illegible] Galienus non subruffum et subrubeum
Theophilus addit ruffum qui est medius inter illos [illegible]
[illegible] concordat cum galieno Alii ponunt [illegible]
[illegible] medios perfectionis digestionis perfectum sed [illegible]
et subcitrinum ruffum et subruffum
Rubeus ut crocus orientalis quo utimur

Colores significantes excessum digestionis

Subrubicundus ut color [illegible] flamme
Rubicundus ut sanguis purus / remissa
vel color purpureus vel ut flamma ignis
Inopos ut purpura vel color [illegible] vel ut vinum
Kyanos ut [illegible] adustus / nigri

Colores significantes adustionem

[illegible] ut nigra vestis vel purpura
viridis ut color caulis viridis vel gramen
lividus ut plumbum ut plumbum et color qui in loco

Colores significantes mortem

niger vel incaustum [illegible] / percusso apparet
[illegible] obscurus et non clarus

Tabula de substantia urine [illegible] et cum coloribus [illegible]
et significationes eorum et primo [illegible]

Substantia
Subtilis
Grossa
Mediocris
significat
[illegible]
habundantiam humiditatum
temperamentum in qualitatibus et [illegible]
et [illegible]

Crossum cibi vel potus [illegible]
si [illegible] fuit in [illegible] valde [illegible]
quia [illegible] instrumenti in membris [illegible]
[illegible] appetitum [illegible] in utraque qualitate
debilitatem virtutis [illegible] in senibus
Dyabete [illegible] urine in modestia [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] debilitatem virtutis [illegible]

Urina substantia alba significat ista

egritudinem vel in [illegible] Dolor [illegible]
[illegible] cotidiana et [illegible] in fine
in [illegible] et [illegible] processit [illegible]
et [illegible] Dolor [illegible]
[illegible]
[illegible] opilationem et in [illegible] et in
principio [illegible] sit [illegible] et [illegible] et
[illegible] ydropesis [illegible]
[illegible] et [illegible] si fuit cum [illegible]
[illegible] corporum
[illegible] vel [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] in [illegible]
dolore capitis colli et [illegible] Dolor [illegible]
[illegible] et [illegible] in fine [illegible] que [illegible]
[illegible] sub [illegible] et [illegible]
tur in fine [illegible]
[illegible] si [illegible]
fine [illegible] et in [illegible] est [illegible]
Dolor [illegible] et in fine

Lactea significat [illegible] karopos pallida et subpallida

[illegible] in principio [illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] caloris naturalis
[illegible] digestionis a parte caloris [illegible] a parte [illegible]
[illegible] caloris significat digestionem perfectam [illegible]

Ruffa subruffa significat

[illegible] urine [illegible]
[illegible] in [illegible] esse [illegible]
De [illegible] et [illegible] et in [illegible]

[illegible] ex [illegible] et [illegible]
[illegible] solutionibus
et [illegible] calefacerunt et exercuerunt
Explicit de substantia urine cum [illegible] coloribus

Rubea et subrubea significat

[illegible] plurium [illegible] si fluxum [illegible]
[illegible] respondet [illegible] ab [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] flante [illegible]

Urina pinguis alba [illegible]

[illegible] in [illegible] et in [illegible] si [illegible]
in fine [illegible]

Lactea [illegible]

habundantiam malorum humorum in [illegible] et [illegible] = non [illegible]
et [illegible] dolorem capitis [illegible] vel
[illegible] vel [illegible] ad [illegible] ad caput
Calor [illegible] sicut [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] karopos [illegible]
multa [illegible]

Karopos significat

egritudinem longam si salubrem et [illegible] in
[illegible] subrubei

Subrubea significat

habundantiam sanguinis [illegible] et in [illegible]
[illegible] paulatim [illegible] et [illegible]

Rubea significat

[illegible] et mortem si in acutis [illegible]
[illegible] paulatim [illegible] et dolo-
re capitis dolorem et ypocondriorum
[illegible] capite dolente [illegible] et [illegible] dolente
[illegible] significat [illegible]
ad [illegible] ad [illegible] si [illegible] significat [illegible]
[illegible] vel [illegible] et cursu [illegible]

Urina in [illegible] significat

habundantiam [illegible] humorum grossorum [illegible]
in [illegible] in [illegible]
[illegible]

[illegible] significat

Significat [illegible]
[illegible] et [illegible] qui cum [illegible]
si [illegible] futuram
[illegible] et [illegible]

[illegible] significat

purgationem [illegible] et in fine [illegible]
et [illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] mortificationem [illegible]
[illegible] de [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] sudore
[illegible] et [illegible] et colli et cum suspirio [illegible]
mortem [illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] urina

Nigra significat

Subruffa
Rubea
Subrubea
significat
bonum [illegible] colorem et significat digestionem perfectam
et [illegible] significat [illegible]
[illegible] et [illegible]
si [illegible] naturalis [illegible] est signum
[illegible] talis urine

Urina in [illegible] digestionis

Nota urina bona et naturalis est que est in [illegible]
mediocris quia significat temperamentum in qualitatibus
activis et passivis ex [illegible] bonitatem [illegible] est
in colore subruffa rubea subrubea
alba [illegible] bonitate digestive [illegible]
levis et non [illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] significat [illegible] in urina [illegible]
[illegible] ypostasis

Et in qua est ypostasis

Nota de [illegible] de quibus theophilus
[illegible] et cum coloribus
Alia a [illegible] et ypostasis [illegible]
[illegible] a [illegible] et a pinguedine
et [illegible] a [illegible] et a [illegible]
vel [illegible] et [illegible]

[illegible] urine

alba
levis
subsidens
equalis
que significat [illegible] digestionem

Ypostasis [illegible]

In equalis [illegible] et significat [illegible] digestionem
[illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] medium vel in medio
et [illegible] et significat [illegible] et [illegible]
et [illegible] et [illegible] et [illegible]

In [illegible]

Significat etiam alba ... humorem colorem ... [illegible] et ebullientis si nubes sit alba et mixta si alba et dolorem ... dextri et colera adustam et ... [illegible]

non alba — Sub rubea significat ... sanguis aquosi et indigesti ... Rubea significat ... sanguinis ... digestionem et omnem securitatem nisi in ... [illegible]

Rubea et apparens in quarta die ... in septima ... manifestat

Livida significat ... et mortificationem virtutis. Livida et ... apparens ... in ... et morte significat.

Nota ... in albedine melius significat in apostasi ... in ... et in ... quia in nube et ... est ... in ... in ...

Viridis significat adustionem et ... et ... si alias.

apostasis ... non alba sed — ... significat ... Subnigra ... sanguinis ... Nigra adustionem a calido et tunc ... color ... mortificationem a frigido et tunc ... livido colore.

... in urina apostasis ... in colore ... et significat ... in ... et in alia parte corporis ... ab apostasi ... quia non est ... et ... si sunt arene albe significant lapidem in vesica ... si rubee lapidem in renibus.

pinguedo ut olea quantitas ... corporis significat — In ... et tunc apparet in urina ... oleo in colore vel in ... et ... est in calore et ... vel in statu et tunc est omnino ... et si cadat ab oleo non ... a renibus ... tunc est ... in quantitate ... et est ... et ... quando venit ... dissolvit ... vel a toto corpore et tunc mala ... et ... et mortem et tunc est pauca ... a loco remoto venit. In renibus ... non sunt tunc tales ut ...

... sunt ut cortices ... medulla ... et significat ... a toto corpore et ... apparet ... et ... urine.

Furfures sunt ut cortices ... de medulla ... et significat dissolutionem maiorem ... a toto corpore et tunc est ... et ... in ... apte ... et tunc ... et digestione.

Crinoydes sunt ut cortices ... et significat — ... minorem membrorum solidorum et tunc albe vel sanguinis adustionem et tunc sunt rubee ... in acuta tunc mala ... significat et ... colera et ... apostasis alba et ... si ... in febre ... si in ... apparet crinoydes significat ...

Urina fetida — ... significat ... et putrefactionem ... et alba ... alba ... significat ... morte significat et ... quia ... livorem et mortificationem virtutis.

De sedimine ... et colore ... significat ... digestionem ... colore ... et ... sedimine ... subrusso significat ... Russo ... significat adustionem.

Nota ... sedimine significat ... et ... et de illis ... Nota ... et alii plura ponunt.

... in ... et ... in hoc libro.

non ... [illegible] — Circulus ampulla ... nubecula spuma
... pinguedo ... sanguis arena palea
furfura crinoydes squama ... atthomose
... sedimine ... alia ...

Finis

Ex ... Egidii ...

Albus, lacteus, glaucus, karopos	Indigestionem	Alba, lactea, glauca, karopos	Indigestionem
Pallidus, Subpal.	principium digestionis	pallida, Subpal.	principium digestionis
Citrinus, Subcitrinus	medium digestionis	Citrina, Subcitrina	medium digestionis
Ruffus, Subruffus	perfectam digestionem	Russa, Subruf.	perfectam digestionem
Rubeus, Subru., Rubicundus, Subrubi.	excessum digestionis	Rubea, Subrub., Rubicunda, Subrubicunda	excessum digestionis
Inopos, Kyanos, Viridis	... adustionem	Inopos, Kyanos, Viridis	adustionem
Niger ... adustionem		Nigra, fusca, livida, plumbea	mortificationem
fuscus, lividus	mortificationem		
Niger ... livide adustionem			

Urina alba, lactea, glauca, karopos — frigores ... — ... sine ... / ... fla ...

pallida, Subpal., Citrina, Subcit., Russa, Subruf., Rubea, Subrub. — Calores ... — ... colera / ... sanguinem

Rubicunda, Subrubi. — Superabundantiam

Inopos, Kyanos, viridis, Nigra — Superadustionem

fusca, livida, Nigra — Superadustionem

Alba ut aqua ...
lactea ut ...
Glauca ut ...
karopos ut ...
pallida ut ... semicocte
Subpallida ut ...
Citrina ut color ...
Subcitrina ut ...
Russa ut aurum ...
Subruf. ut aurum ...
Rubea ut ...
Subrub. ut ...
Rubicunda ut sanguis purus
Subrubi. ut ...
Inopos ut vinum nigrum
Kyanos ut ...
viridis ut caulis
livida ut plumbum
Niger ut ... niger ...

T

Incipit lib. de pulsibus secundum magistrum Galterum Agilon

Cum .x. sint genera pulsuum, intendendum primo de acceptione ad ... unumquodque genus tam naturale quam innaturale et cetera sequentia et quae exeunt inde per ... cordis a medicis considerandas.

Magnus — Magnus pulsus est ... secundum tres dimensiones aug(m)entata.
- Naturalis significat:
  - Copiam spirituum intrinsecus in corpore
  - Prodigalitatem quia calidi dilatat
  - Instabilitatem quia calidi de facili movet
  - Cupiditatem honoris et laudis
  - Aggressionem magnorum et rebellium
  - Omnium secretorum revelationem
  - Magnum vitalis caloris naturalis

Expertus — Et notandum quod iste tres species attendere sunt pulsum ... Verbi gratia magnus quia pulsus potest esse apertus et non magnus.

Paruus — Paruus est e contrario.
- Si naturalis, debet:
  - Collectionem male in ... febris
  - Fervorem spirituum
  - Laborem ... [illegible]
  - Caloris ... [illegible]
  - Incendium ... [illegible]

Fortis — Fortis pulsus est spiritum ex magno pulsu et velox.
- Naturalis significat:
  - Fortitudinem virtutis naturalis
  - Exhalationem spirituum
  - Obedientiam aetheris

Debilis — Debilis e contrario.
- Debilis naturalis significat:
  - Debilitatem virtutis naturalis
  - Nocumentum spirituum
  - Inobedientiam aetheris

Velox — Velox est ex festinata dilatatione cordis.
- Naturalis significat:
  - Fervorem cordis
  - Properationem animi
  - Festinationem ... [illegible]
  - Indiscretionem actionis ... [illegible]
  - Vindictam spirituum
  - ... caloris naturalis

Tardus — Tardus significat facilitatem laxandi.

Si innaturalis significat calorem ... cordis ... Et quod pulsus ... [illegible] ... velox ... quod naturalis ... innaturalis ... [illegible]

Durus — Durus pulsus ex dura pulsum ... [illegible]
- Naturalis significat:
  - Duritiem aetheris et siccitatem
  - Frigiditatem cordis
  - Siccitatem humoris
  - Austeritatem mentis

Mollis — Et mollis est e contrario.
- Innaturalis significat:
  - Pleniorem pulsum
  - Aviditatem materie
  - Difficultatem ... morbi
  - Prolixitatem morbi
  - ... [illegible]
  - ... [illegible]

Mollis
- Naturalis significat:
  - Mollitiem cordis et aetheris
  - Complexionem humidam
  - Ac ... mentis ... [illegible]
- Innaturalis significat:
  - Dissolutionem humoris
  - Remollitionem aetheris

Vanus — Vanus pulsus est si ... [illegible]
- Vanus significat:
  - Indigentiam spiritus vitalis et sanguinis
  - Siccitatem humoris naturalis

Plenus — Plenus est e contrario.
- Plenus significat:
  - Copiam spirituum
  - Abundantiam sanguinis

Calidus — Calidus et calidi ... [illegible]
- Calidus significat:
  - ... [illegible]
  - ... [illegible]
  - Varius calidus ... [illegible]

Frigidus — Frigidus e contrario.
- Frigidus significat:
  - Defectum spirituum
  - Extinctionem caloris naturalis
  - ... [illegible]

Spissus sive ... pulsus est ex ... [illegible]
- Spissus sive ... significat:
  - ... fortitudinem et vehementiam caloris naturalis
  - ... debilitatem et ... [illegible]
  - ... digestionem ... [illegible]

Rarus — Rarus est e contrario.
- ... debilitatem caloris naturalis
- ... defectum virtutis

Pulsus ... ex ... [illegible]
- ... significat:
  - Debilitatem virtutis
  - Corruptionem caloris
  - ... [illegible]

Grandens ... significat:
- Reparationem virtutis
- Liberationem salutis
- Expulsionem male materie
- Victoriam nature

Pulsus ... [illegible]
- Pulsus est ...
  - In sanis ... et ... ordinatus
  - In egris ... [illegible]
- Pulsus est ...
  - In sanis ... et ... inordinatus ... pulsus ... et ... ordinatus ... [illegible]

Nota quod pulsus ... [illegible] ... Nota quod ... pulsus longus et latus ... longus et ... [illegible]

- Naturalis significat:
  - Debitam ... spirituum et ... [illegible]
  - Prodigalitatem et ... quae sequuntur magnitudinem caloris
- Innaturalis significat:
  - Excessum caloris in corpore
  - Lapsum complexionis

Nota quod pulsus latus
- Naturalis significat:
  - Siccitatem ... [illegible]
  - Flexibilitatem ... [illegible]
  - ... cordis
- Innaturalis significat:
  - Humoris ... [illegible]
  - ... aetheris
  - Resolutionem membrorum

Ex [illegible] pulsu velox
- naturalis significat
  - calorem fortem et debilitatem virtutis [illegible]
  - acceptionem actionis ad motum et debilitatem animi
- innaturalis significat
  - defectum virtutis naturalis
  - corruptionem subitam

Et [illegible] pulsus tardus
- naturalis significat
  - ablationem magnitudinis frigiditatis [illegible]
  - cupiditatem animae detentam
  - frigiditatem cordis debilitatem spiritus
- innaturalis significat
  - defectum caloris naturalis
  - defectum spiritus

Et [illegible] pulsus frequens
- naturalis significat
  - siccitatem cordis
  - constantiam mentis
- innaturalis significat
  - inflexibilitatem voluntatis
  - vivacitatem corporis
  - consumptionem humoris naturalis

Pulsus qui de caudea [illegible] sorex [illegible] incipit a vix [illegible] pressionibus [illegible] in extremis
- et significat
  - consumptionem virium
  - vitam et statum parvi

Pulsus ut cauda soricis [illegible] prodit
- et significat
  - mortem [illegible] similis est iste pulsui [illegible] sed [illegible] pressionibus et [illegible] est cum [illegible] in fine libri de pulsu

Pulsus caprizans incipit a velocitate et [illegible] pressionibus tamen [illegible] reddit [illegible]
- naturalis significat
  - debilitatem spiritus vitalis
  - [illegible] actionis
  - habilitatem [illegible]
  - [illegible] humoris
  - [illegible]
  - [illegible]
- innaturalis significat
  - ex [illegible]
  - ex [illegible]
  - ex resolutione humoris

Pulsus martellinus qui fit ad modum mallei [illegible]
- naturalis significat
  - magnitudinem spiritus
  - siccitatem cordis
  - [illegible] motus
  - [illegible]
- innaturalis significat
  - humoris cordis [illegible] et corporis desiccationem in [illegible]

Pulsus [illegible] in [illegible] et [illegible]
- naturalis significat
  - mobilitatem [illegible]
  - [illegible] cordis
- innaturalis significat
  - [illegible] motu in [illegible]
  - [illegible] naturalis
  - [illegible]
  - [illegible] naturae

Pulsus [illegible] sine [illegible] ante [illegible] [illegible]
- naturalis
  - [illegible] motus [illegible] motus et cordis
- innaturalis
  - [illegible] in corpore [illegible]

Pulsus [illegible]
- [illegible] significat
  - [illegible]
  - [illegible] extremarum
  - [illegible] humoris [illegible]
- ex repletione significat
  - debilitatem virtutis motivae
  - repletionem ex [illegible]

Pulsus [illegible] sine [illegible]
- significat
  - [illegible] et [illegible] motus et magis [illegible] sed [illegible] significat [illegible] et [illegible]

Decem genera pulsuum [illegible] penes V genera [illegible] medico consideranda

1 [illegible] motus actione [illegible]
- [illegible] magnum pulsum [illegible]
- [illegible] parvum pulsum [illegible]
- [illegible] pulsum
  - [illegible]
  - [illegible]
  - [illegible]
  - [illegible]
  - [illegible]

Nota quod [illegible] velocem et tardum significat [illegible] pauci [illegible] quae distat ab extremis

Secundum genus continet
- fortem pulsum
- debilem pulsum
- [illegible]

Tertium genus continet
- velocem, tardum, [illegible]
- [illegible]

2 Ex [illegible] actione [illegible]
- Primum genus continet
  - durum
  - mollem
  - mediocrem
- Secundum genus continet
  - plenum
  - vacuum
  - mediocrem
- Tertium genus continet
  - calidum
  - frigidum
  - [illegible]

3 Ex [illegible] dilatationem et [illegible]
- [illegible] genus continet
  - rarum pulsum
  - frequentem
  - mediocrem

4 Ex comparatione motus ad motum [illegible]
- [illegible] genus continet
  - [illegible] pulsum
  - [illegible]

5 Ex [illegible] et [illegible]
- Primum genus
  - [illegible] pulsum
  - [illegible]
- Secundum continet
  - ordinatum pulsum
  - inordinatum

Explicit liber de [illegible]